

BIBLIOTHECA BUDDHICA. VIII.

NYĀYABINDU

БУДДІЙСКИЙ УЧЕБНИКЪ ЛОГИКИ

СОЧИНЕНИЕ ДАРМАКИРТИ

И ТОЛКОВАНИЕ НА НЕГО

NYĀYABINDUTĪKĀ

СОЧИНЕНИЕ ДАРМОТТАРЫ

ТИБЕТСКИЙ ПЕРЕВОДЪ ИЗДАТЬ СЪ ВВЕДЕНИЕМЪ И ПРИМЪЧАНИЯМИ

Ө. И. Щербатской.

I. 47

САНКТПЕТЕРБУРГЪ 1904.

ПРОДАЕТСЯ У КОММИССИОНЕРОВЪ ИМПЕРАТОРСКОЙ АКАДЕМИИ НАУКЪ:

И. И. Глазунова, М. Эггерса и Комп. и К. Л. Риккера въ Санктпетербургѣ.
Н. П. Карбасникова въ Санктпетербургѣ, Москвѣ, Варшавѣ и Вильнѣ; П. Я.
Оглоблина въ Санктпетербургѣ и Кіевѣ; М. В. Ключкина въ Москвѣ; Е. П.
Распонова въ Одессѣ; Н. Киммеля въ Ригѣ; Фоссъ (Г. Гессель) въ Лейпцигѣ.
Люзакъ и Комп. въ Лондонѣ.

Цѣна 1 р. = 2 Mrk. 50 Pf.

Напечатано по распоряженію Императорской Академіи Наукъ.
С.-Петербургъ, Іюнь 1904 г.

Непремѣнный Секретарь, Академикъ *Н. Дубровинъ*.

ТИПОГРАФІЯ ИМПЕРАТОРСКОЙ АКАДЕМІИ НАУКЪ.
Вас. Остр., 9 лин., № 12.

Предисловіе

(предварительное).

Тибетскій переводъ сочиненій Дармакирти, *Nyāyabindu*, и Дармоттары, *Nyāyabindutīkā*, котораго настоящій выпускъ содержитъ приблизительно половину, дошелъ до насъ въ различныхъ изданіяхъ Данжура, гдѣ онъ помѣщенъ въ отдѣлѣ сутръ — МДо, первое изъ нихъ въ т. 95-мъ (᳚), а второе въ т. 111-мъ (᳛). Въ С.-Петербургскихъ книгохранилищахъ имѣются два изданія Данжура: одно, Китайское, находится въ Азіатскомъ Музеѣ Академіи Наукъ; оно напечатано красной краской и представляетъ собою превосходную ксилографическую работу, гдѣ каждая буква не только четка, но и изящно сдѣлана. Другое изданіе, тибетское (? Нартанское, не всегда сходится съ указателемъ Поталасскаго изданія бар. Шиллинга фонъ Канштатъ), находится въ библіотекѣ И. СПб-скаго Университета, напечатано на тибетской тонкой бумагѣ, черной тушью, весьма не отчетливо, и, безъ помощи перваго изданія, часто совершенно неудобочитаемо. Печатаемый здѣсь тибетскій текстъ представляетъ собой результатъ сравненія текстовъ въ обоихъ изданіяхъ Данжура, а также сравненія ихъ съ санскритскимъ оригиналомъ. Послѣдній былъ открытъ проф. Питерсономъ въ Индіи и изданъ имъ въ Bibliotheca Indica. Заранѣе можно было ожи-

дать, что санскритскій оригиналь окажетъ не малыя услуги для пониманія и исправленія тибетскаго текста и нѣтъ ничего удивительнаго, что ожиданія эти вполне оправдались. Но не менѣе значительны и услуги, которыя, въ свою очередь, тибетскій переводъ оказываетъ для пониманія и исправленія текста санскритскаго оригинала. Поэтому, мы позволили себѣ предложить И. Академіи Наукъ, которая, по иниціативѣ акад. С. Θ. Ольденбурга, предприняла изданіе серіи буддійскихъ текстовъ, подъ общимъ названіемъ *Bibliotheca Buddhica*, издать въ этой серіи, какъ тибетскій переводъ, такъ и санскритскій оригиналь обоихъ помянутыхъ сочиненій, пользующихся въ буддійской ученой литературѣ заслуженной извѣстностью. Имп. Академія Наукъ охотно согласилась на наше предложеніе, за что мы и выражаемъ ей здѣсь нашу глубокую признательность, равно и акад. С. Θ. Ольденбургу, редактирующему помянутое изданіе.

Въ Данжурѣ оба издаваемые сочиненія помѣщены отдѣльно, и даже въ разныхъ томахъ, по тому общему правилу, которымъ руководствовались его редакторы, что основныя сочиненія (*mūla*) помѣщаются отдѣльно и впереди объяснительной литературы, имъ посвященной. Мы же при изданіи придерживались другого порядка, печатая то и другое вмѣстѣ, основной текстъ Дармакирти и объясненіе его Дармоттарой, такъ что объясненіе послѣдняго автора всегда слѣдуетъ за объясняемымъ мѣстомъ перваго. При этомъ раздѣленіе текста *Nyāyabindu* на отдѣльныя правила или сутры принадлежитъ намъ, такъ какъ единственная дошедшая до насъ рукопись этого сочиненія такого раздѣленія не содержитъ. Повидимому, строгое дѣленіе на отдѣльныя сутры и не входило въ намѣренія автора, такъ какъ онъ по мѣстамъ, въ особенности въ третьемъ отдѣлѣ, отступаетъ довольно сильно отъ обычнаго лаконичнаго стиля

сутрѣ. При принятомъ нами способѣ совмѣстнаго печатанія обоихъ сочиненій, нумерація сутрѣ представляетъ столько удобствъ, что отказаться отъ нея мы не сочли возможнымъ. Понятно, что слѣдовало держаться одного и того же дѣленія, какъ въ санскритскомъ оригиналѣ, такъ и въ тибетскомъ переводѣ, но это сопряжено съ нѣкоторыми затрудненіями, такъ какъ переводчикъ, сообразуясь съ требованіями тибетскаго стиля, иногда переставляетъ предложенія, и вообще переводитъ основное сочиненіе Дармакирти, не сообразуясь съ переводомъ толкованій, равно и переводчикъ толкованія Дармоттары не сообразуетъ свой переводъ съ переводомъ основного текста, или, по крайней мѣрѣ, съ тѣмъ его переводомъ, который помѣщенъ въ Данжурѣ. Это затрудненіе мы старались обойти, соединяя иногда двѣ сутры въ одну и обозначая ихъ двойнымъ числомъ.

Критическій аппаратъ къ издаваемому тексту будетъ помѣщенъ въ концѣ его; такой порядокъ представляетъ много удобствъ, какъ въ типографскомъ отношеніи, такъ и главнымъ образомъ потому, что облегчаетъ пользование изданіемъ для русскихъ подданныхъ бурятъ и калмыковъ буддійскаго вѣроисповѣданія, такъ какъ не нарушаетъ ихъ привычекъ путемъ помѣщенія подъ текстомъ подстрочныхъ примѣчаній на чужомъ языкѣ.

По принятому въ *Bibliotheca Buddhica* способу изданія, въ примѣчаніяхъ помѣщаются не только разночтенія и собственно критическій аппаратъ, но, главнымъ образомъ, всякія свѣдѣнія, способныя такъ или иначе содѣйствовать пониманію текста. Такому способу изданія нельзя не сочувствовать, такъ какъ въ серіи этой печатаются сочиненія, для европейскихъ ученыхъ трудно или даже мало понятныя. При изданіи такихъ со-

чиненій требованіе строгаго разграниченія сферъ собственно критическаго аппарата отъ разнаго рода объясненій содержанія текста можетъ предъявляться развѣ только представителями ученаго педантизма, такъ какъ несомнѣнно, что достигнуть того или иного пониманія текста важнѣе, чѣмъ сохранить выработанные въ другихъ областяхъ филологіи приемы, которые многими отождествляются съ научнымъ методомъ вообще. Тѣмъ не менѣе намъ лишь отчасти пришлось прибѣгать къ такимъ объясненіямъ, такъ какъ главная ихъ часть сдѣлана въ примѣчаніяхъ къ нашему переводу обоихъ издаваемыхъ сочиненій, составляющему выпускъ XIV изд. Фак. Восточныхъ языковъ Имп. СПБ-го Университета.

Въ приложеніи будетъ помѣщенъ полный тибетско-санскритскій index verborum.

Ө. Щербатской.

ལྷ་གར་རྒྱན་ཏུ། ལྷ་ཡ་བི་ལྷ་ལྷ་མ་སྐ་ཀར་ཏྟོ།
པོད་རྒྱན་ཏུ། རིགས་པའི་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།

འཇམ་དཔལ་གཞོན་རྒྱུ་ལྷ་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

ལྷ་གར་རྒྱན་ཏུ། ལྷ་ཡ་བི་ལྷ་ལྷ་ལྷ།
པོད་རྒྱན་ཏུ། རིགས་པའི་ཐིགས་པའི་རྒྱ་ཚེར་འགྲེལ་པ།

འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་རྒྱུ་ལྷ་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

ལྷཱི་པའི་གར་ཏུ་བ་རྒྱན་རབ་འབྱུང་རྒྱ་ཅན།
འགྲོ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་འདོད་ཆགས་ལ།
སོགས་པའི་དག་ལྷན་པའི་རབ་གཤེགས་པའི་གསུང་།
ཡིད་ཀྱི་སྐྱེད་པ་སྐྱོད་པར་མཛད་པ་རྒྱལ།

མངོན་སུམ་གྱི་ལེན་དང་པོ་ནི།

༄༄༄། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་སྐྱེས་ཤུའི་དོན་ཐམས་ཅད་
འགྲུབ་པའི་སྡོན་རྒྱུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་ན་དེ་བསྟན་ནོ། །༡།

༄༄༄། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་རབ་ཏུ་
ཕྱེད་པ་འདྲིའི་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་བརྗོད་དོ། །རབ་ཏུ་ཕྱེད་པའི་
ལུས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སྐྱ་དང་དོན་ཏོ། །དེ་ལ་སྐྱའི་དགོས་པ་ནི་
བརྗོད་པར་བྱ་བ་བསྟན་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། གཞན་མ་ཡིན་པ། དེའི་ཕྱིར་
དེ་མི་དབྱུང་དོ། །ཅི་སྟེ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡང་དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་
ན་ནི་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྐྱ་བཞེད་པའི་རྩོམ་པ་ཡང་མི་བྱ་བར་འགྱུར་ཏེ།
དཔེར་ན་བྱ་རྒྱ་རྒྱ་གི་སོ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་པ་དང་ལྷན་པ་དེ་
བརྒྱུ་པའི་རྩོམ་པ་མི་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བས་ན་རབ་ཏུ་ཕྱེད་པ་འདི་
བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་རྒྱུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འདིས་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དགོས་
པ་བསྟན་ཏེ། །འདིར་དག་གི་དོན་ནི། གང་གི་ཕྱིར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་
པ་ནི་སྐྱེས་ཤུའི་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་སྡོན་རྒྱུ་འགྲོ་བ། དེ་བས་ན་དེ་

བསྟན་པའི་སྤྱིར་དེ་བཅུ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འདྲིར་ནི་རབ་ཏུ་
 བྱེད་པའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་སྦྱོར་བུའི་དོན་ཐམས་
 ཅད་འགྲུབ་པའི་སྐྱེ་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པས་དགོས་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་
 འདི་བརྗོད་པ་ན་ཡང་འབྲེལ་བ་དང་། དགོས་པ་དང་། བརྗོད་པར་བྱ་བ་
 རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྦྱོར་བུའི་དོན་ལ་མན་པའི་ཡང་དག་ ༥
 པའི་ཤེས་པ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདིས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ན།
 ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་སྐྱབ་པོའི་པོ་འདིའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་
 བསྟན་པ་ནི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདི་ནི་དགོས་པའི་ཐབས་
 ལུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་བསྟན་པའི་
 ལྷན་གྱིས་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དག་གཅིག་པོ་ ༡༠
 འདིས་ནི་འབྲེལ་བ་དང་། བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་། དགོས་པ་རྣམས་དངོས་
 ལུ་སྐྱབ་པར་མི་ལྷན་གྱི། གཅིག་སྐྱབ་པ་ན་གསུམ་ནི་ལྷན་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །
 དེ་ལ་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཚིག་གོ། །བསྟན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་
 ནི་དགོས་པའི་ཚིག་གོ། །སྐྱབ་པ་པོ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་མཛུན་པར་རྩོམ་པའི་
 དགོས་པ་དང་། ཉན་པ་རྣམས་ཉན་པའི་དགོས་པ་ཡང་འདྲིར་བསམ་པར་ ༡༥
 བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་རྟོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདུག་པ་ནི་དགོས་
 པ་བརྟགས་ནས་འདུག་གོ། །དེ་བས་ན་སྐྱབ་པོའི་ལྱིས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་
 ཅིའི་སྤྱིར་བུས། ཉན་པ་རྣམས་ཀྱང་ཅིའི་སྤྱིར་ཉན། ཅེས་ཐེ་ཚོམ་ཏུ་
 ལྟར་བ་ལ་བསྟན་པ་ནི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཡང་དག་པའི་
 ཤེས་པ་ཁོང་ཏུ་རྩུད་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ་པོར་བདག་ཉིད་བྱ་བའི་ ༢༠

ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདི་བྱས་ལ། སློབ་མ་རྣམས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་གྱིས་
 སྐྱུར་བ་བདག་ཉིད་ཁོང་ཏུ་རྒྱུད་པར་འདོད་ནས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉན་པས་ན།
 རབ་ཏུ་བྱེད་པ་མཛེད་པ་དང་ཉན་པ་གཉིས་ཀྱི་དགོས་པ་ནི་ཁོང་ཏུ་རྒྱུད་
 པ་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་བ་སྟོན་པའི་ཚིག་མེད་དེ། རྒྱལ་ས་གྱིས་ཁོང་ཏུ་རྒྱུད་
 ་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་པ་དང་
 ལྷན་པ་རྣམས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདི་རྩོམ་པ་ནི་འདི་ཉིད་ཐབས་ཡིན་གྱི།
 གཞན་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཉིད་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་དགོས་པ་གཉིས་
 ཐབས་དང་ཐབས་ལས་ལྷུང་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ།།

རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉན་པའི་སྟོན་པོ་ལ་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་
 ༡༠ པ་བསྟན་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་
 འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ། རྩོམ་པའི་ཕྱོགས་སུ་དེ་དག་
 བསྟན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ལེ་ན། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་མ་ཐོས་པར་ནི་སྐྱུས་སུ་
 ཟིན་ཀྱང་དེས་པར་མི་འགྱུར་བ་བདེན་མོད་གྱི། བསྟན་ན་ཚད་མེད་པའི་
 བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་ལ། ཐེ་ཚོམ་ལས་ཀྱང་རབ་
 ༡༡ ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །རྟོགས་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་
 ཡོད་པ་ནི་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ལ། དོན་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་ལ་ཐེ་
 ཚོམ་ཡོད་པ་ཡང་ལྷོག་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པ། དེས་ན་བསྟན་བཅོས་མཛེད་
 པོ་ཉིད་གྱིས་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་བརྗོད་པར་རིགས་སོ། །འཆད་པ་
 པོ་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་ནི་བརྗེ་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཏུ་གཞན་ཏུ་སྤྲིད་གྱི།
 ༢༠ པ་བསྟན་བཅོས་མཛེད་པོ་རྣམས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྗེ་བ་ལ་ནི་བརྗོད་པར་

བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལོག་པར་སྒྲོན་པའི་དགོས་པ་མ་མཐོང་ལ། འཇུག་པ་
 ཡང་མེད་དེ། དེ་བས་ན་དེ་དག་ལ་ཐེ་ཚོམ་བྱ་བར་རིགས་སོ། །མ་
 བསྟན་ན་ནི་རྟོགས་པ་པོ་རྣམས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདྲིའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ནི་བྱ་
 རྟོག་གི་སོ་བརྟག་པ་བཞིན་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་སྲིད་པར་འཇུག་
 བའམ། གྲུ་འཇོག་པའི་སྤྱི་པོ་ན་རིམས་ནད་སེལ་བའི་རིན་པོ་ཚེ་རྒྱན་ ༥
 ལྷི་མན་དག་བཞིན་ཏུ་དགོས་པ་སྐྱབ་པར་མི་རུས་པའམ། མ་བག་མར་
 ལེན་པའི་རིམ་པའི་མན་དག་བཞིན་ཏུ་དགོས་པ་འདྲོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
 བའམ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདྲི་བས་དགོས་པའི་ཐབས་སྐྱབ་པ་ཡོད་པའམ།
 རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་སྲིད་པར་
 འཇུག་ཏེ། དོན་མེད་པར་སྲིད་སྐྱམ་པ་དེ་དག་ལས་དོན་མེད་པར་སྲིད་ ༡༠
 སྐྱམ་པ་ཅིག་ཡོད་ན་ཡང་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་འཇུག་པར་མི་
 འཇུག་རོ། །བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་ན་ནི་དོན་མེད་པར་སྲིད་
 སྐྱམ་པ་དང་མི་མཐུན་པ་དོན་ཡོད་པར་སྲིད་སྐྱམ་པ་འཇུག་པར་འཇུག་ལ།
 དེས་གྲང་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་འཇུག་པར་འཇུག་རོ། །དེ་བས་ན་
 རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་དོན་ཡོད་པར་སྲིད་ ༡༡
 སྐྱམ་ཏུ་བྱ་བའི་བྱིར་འཕྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བར་
 གནས་སོ། །

མི་སྐྱུ་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །
 འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་སྒྲོན་ཏེ་བར་བསྟན་པའི་དོན་དང་ཐུན་པར་བྱེད་པ་ལ་
 མི་སྐྱུ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་ཤེས་པ་ཡང་བསྟན་པའི་ ༢༠

རོན་དང་སྐད་པར་བྱེད་ན་མི་སྲུ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །སྐད་པར་
 བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱང་བསྟན་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་སྐད་པར་
 བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤེས་པ་ནི་སྐྱེད་པར་
 བྱེད་པས་དོན་དང་སྐད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དོན་ལ་སྐྱེས་
 ་པུ་འཇུག་པར་བྱེད་པས་དོན་དང་སྐད་པ་ཡིན་ནོ། །འཇུག་པར་བྱེད་པ་
 ཡང་འཇུག་པའི་ཡུལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། སྐྱེས་པུ་རྣམས་
 བཅོན་ཐབས་ལྷན་ཤེས་པས་གཞུག་པར་ནི་མི་རྣམས་སོ། །དེ་བས་ན་དོན་
 རྟོགས་པ་ཁོ་ན་ཚད་མའི་འབྲས་པུ་ཡིན་ལ། རྟོགས་པའི་དོན་ལ་སྐྱེས་པུ་
 བརྟུག་པར་གྱུར་པ་ནི་དོན་དང་སྐད་པར་འགྱུར་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ༡༠ ལྟར་ན་དོན་རྟོགས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཚད་མའི་བྱ་བ་རྗོགས་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་བས་ན་མ་བཅད་པའི་ཡུལ་ཅན་ནི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་གང་གིས་
 ཐོག་མ་ཉིད་ཏུ་དོན་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེས་པུ་བརྟུག་པར་གྱུར་ཅིང་
 དོན་དང་སྐད་པར་གྱུར་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དོན་དེ་ཁོ་ན་ལ་ནི་ཤེས་པ་
 གཞན་གྱིས་ལྷག་པར་ཅི་བྱུང་ཡང་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་བཅད་པའི་ཡུལ་
 ༡༡ ཅན་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མཐོང་བ་ཉིད་ཏུ་ཤེས་པའི་དོན་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ།
 གང་གི་ཕྱིར་དོན་གང་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པ་ཉིད་
 རྗེས་སུ་རྟོག་པ་དེའི་མངོན་སུམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི་མངོན་སུམ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་མཐོང་བ་ཉིད་ཏུ་ཤེས་པར་བྱས་པ་ནི་མངོན་སུམ་
 ༢༠ ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེས་སུ་དབག་པ་ཡང་རྟོགས་མཐོང་བ་ལས་དེས་

བ་འཇུག་པའི་ཡུལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་དང་མངོན་
 གུམ་ཡང་སྤང་བཞིན་པའི་དོན་ངེས་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། རྗེས་སུ་
 དཔག་པ་ཡང་རྟགས་དང་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་སྤྱིར་དེ་གཉིས་ནི་ངེས་པའི་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་ལ། དེས་ན་ཚད་མ་
 ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོབ་པར་བྱས་པའི་ ༥
 དོན་སྟོན་པ་ནི་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཚད་མ་ཡང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་
 ལས་ཡིན་ན། ཚད་མ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པས་བསྟན་པའི་དོན་ནི་
 ལྡིག་རྒྱ་ལ་རྒྱ་བཞིན་ཏུ་ཁ་ཅིག་གིན་ཏུ་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་
 ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་སྤང་བར་བྱ་མི་བྱས་སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ཡིད་གཉིས་ཀྱི་
 དོན་བཞིན་ཏུ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། དངོས་ ༡༠
 པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉི་ག་དང་ལྷན་པའི་དོན་ཡང་འགྲོ་བ་ན་ཡིད་
 བ་མ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་དེ་དང་འདྲ་བ་སྤང་བར་མི་བྱས་སོ། །རྟགས་མེད་
 བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ངེས་པར་མ་མཐོང་བར་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་
 བསྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དག་ཏུ་མ་ངེས་
 བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐོབ་པར་མི་བྱས་སོ། །དེ་བས་ན་སྤང་བར་མི་ ༡༥
 བྱས་པ་གིན་ཏུ་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་མ་
 ངེས་པའི་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་པས་ཤེས་པ་གཞན་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །
 དོན་བྱེད་པ་དོན་ཏུ་གཉེར་བ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་དོན་བྱེད་པར་བྱས་པ་ཐོབ་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་ཤེས་པ་བཅའ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེས་བཅའ་བ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་དབྱུད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ ༢༠

ན་དོན་བྱེད་ལྷན་པའི་དངོས་པོ་སྟོན་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ།
གང་ཞེག་དེས་རབ་བྱ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་དེས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ནི་དོན་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྗེས་རྗེས་པ་
ཟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡུལ་ཐ་དད་པ་དད་། རྣམ་ཐ་དད་པ་དད་།

༥ རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ནི་རབ་བྱ་བསྟན་པ་ལས་དངོས་པོ་གཞན་ཉིད་དེ། འདི་
ལྟར་དངོས་པོ་གཞན་ཉིད་འགལ་བའི་ཚེས་དང་ལྷན་པ་ལས་ཡིན་ལ།
ཡུལ་དད་། རྣམ་དད་། རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ཡང་འགལ་བའི་ཚེས་དད་
ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་གཞན་དང་ལྷན་པའི་དངོས་པོ་འཛིན་
པ་ནི་རྣམ་པ་གཞན་ལྷན་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་

༡༠ རྣམ་དགར་པོ་ལ་མེར་པོར་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཡུལ་གཞན་ན་གནས་
པར་འཛིན་པ་ཡང་ཡུལ་གཞན་ན་གནས་པ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་
ལྟར་སྟོང་གི་ལྷན་གཞི་གསེབ་ཀྱི་ཡུལ་ན་ནོར་བུའི་འོད་གནས་པ་ལ་ནོར་བུར་
འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཁང་པའི་སྐག་ན་ནོར་བུ་གནས་པ་ལ་ཚད་མ་མ་
ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་གཞན་དང་ལྷན་པ་འཛིན་པ་ཡང་རྣམ་གཞན་དད་

༡༥ ལྷན་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ནམ་གྱེད་ཡིན་པ་ལ་
ཉི་མའི་གུང་གི་ངོ་པོར་འཛིན་པའི་མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ནི་ནམ་གྱེད་ཀྱི་
རྣམ་གྱི་ངོ་པོ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

ཡུལ་དེས་པ་དད་རྣམ་པ་དེས་པ་ནི་སྐད་པར་རྣམ་པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་

གང་ཡིན་པ་གོ་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་རྣམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དང་སྐད་
༢༠ པར་མི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གང་གི་རྣམ་ན་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་

རྒྱ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ནི་སྤར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པར་མི་སྣུ་སྟེ། མཐོང་བའི་
 རྒྱ་ཀྱང་གཞན་སྤར་བའི་རྒྱ་ཀྱང་གཞན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་
 རྒྱ་གང་རྒྱ་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་དང་སྤར་བར་བྱ་བ་
 ཡིན་ཏེ། ཐ་དང་བ་མེད་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བྱིར་རྒྱན་གྱིས་འཇུགས་
 བ་ལ་གཅིག་པ་ཉིད་རྒྱ་བལྟ་བར་བྱའོ།།

༥

གང་གི་སྟོན་རྒྱ་ཤེས་པ་འགོ་བ་དེ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། འབྲས་
 བུ་ལས་རྒྱ་སྟེ་བ་ལ་སྟོན་རྒྱ་སོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱའི་སྐྱ་སྟོས་ན་ནི་རྒྱས་
 བུའི་དོན་འབྲུག་པའི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་འབྲུར་རོ། །སྟོན་རྒྱ་
 སོང་བའི་སྐྱ་ནི་སྟེ་བ་ཅེས་ལ་བྱའོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ།
 རོན་བྱེད་པར་སྤྱང་བ་དང་། རོན་བྱེད་པར་རྒྱས་པ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་
 བྱེད་པའོ། །དེ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 འདྲིར་དབྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོན་རྒྱ་སོང་བ་ཅེས་ཡིན་གྱི།
 དངོས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་ན་སྤར་མཐོང་བ་
 རན་ནོ། །རན་པ་ལས་མངོན་པར་འདོད་དོ། །མངོན་པར་འདོད་པ་ལས་
 རབ་ཏུ་འཇུག་གོ། །རབ་ཏུ་འཇུགས་པ་ན་སྤར་བར་འབྲུར་ཏེ། དེའི་བྱིར་
 མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་བྱེད་པར་སྤྱང་བ་ནི་མངོན་སུམ་རྒྱ་
 སྤར་བའི་རྒྱ་ཡིན་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་དེ་བརྟག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་
 བ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་གང་ལ་དོན་རྒྱ་གཉེར་བ་རྟོགས་པ་དང་ལྟན་པ་
 ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དེ་ཉིད་ནི་བརྟག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་བྱེད་པར་སྤྱང་
 བའི་ཤེས་པ་ཡོད་ན་ནི་རྒྱས་བུ་དོན་བྱུག་ཟེན་པ་དེས་ན་དེ་ལ་དོན་རྒྱ་

༡༥

༢༠

གཉེར་བ་རྣམས་ཡིད་གཉིས་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་བརྟལ་བར་བྱ་བ་མ་
ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་བརྟལ་བར་བྱ་བར་འོས་པ་དངོས་ལྷི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་
ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་བརྟན་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱའི་སྐྱ་བཙག་ནས་སྡོན་ཏུ་
སོང་བ་སྡོས་སོ། །

༥ རྒྱུ་ཤུའི་དོན་ནི། དོན་ཏུ་གཉེར་བར་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། འདོད་བར་
བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། །དོར་བར་བྱ་བའམ་སྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །
དོར་བར་བྱ་བའི་དོན་ནི་དོར་བར་འདོད་ལ། སྲུང་བར་བྱ་བ་ཡང་སྲུང་
བར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དོར་བར་བྱ་བ་དང་སྲུང་བར་བྱ་བ་ཞེས་མ་
གཏོགས་པ་སྲུང་བོ་གཞན་ནི་མེད་དེ། བརྟལ་སྡོམས་སྐྱ་བྱ་བ་ཡང་སྲུང་
༡༠ བར་མི་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །དེ་འབྲུག་པ་ནི་འདོད་
བ་དང་ལེན་པའོ། །རྒྱ་ལ་རྟག་ལས་ནས་སྐྱབ་པ་ནི་རྒྱུ་པ་ལ་བརྟོད་ལ།
ཤེས་པ་ལ་རྟག་ལས་ཏེ་སྐྱབ་པ་ནི་རྗེས་སྐྱབ་པ་ལྟེ། དོར་བར་བྱ་བ་
ལ་ནི་དོར་བར་བྱ་བ་རྗེས་སྐྱབ་པའོ། །སྲུང་བར་བྱ་བ་ཡང་སྲུང་
བར་རྗེས་སྐྱབ་པའོ། །དེ་བས་ན་དོར་བར་བྱ་བ་དང་། སྲུང་བར་
༡༥ བྱ་བ་གཉིས་ལ་འདོད་པ་དང་ལེན་པའི་མཚན་ཉིད་རྗེས་སྐྱབ་པར་བྱ་
བ་འབྲུག་པ་ཞེས་བྱའོ། །

འདི་ནི་ཐམས་ཅད་ལྱང་ཡིན་ལ་རྒྱུ་ཤུའི་དོན་འབྲུག་པ་ཡང་
ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་ལྷི་སྐྱ་ནི་འདིར་རྗེས་མ་ལུས་པ་ལ་འབྲུག་གོ། །རྣམ་
པ་མ་ལུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་རྣམ་
༢༠ པ་གཉི་ག་ཡང་འབྲུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་ནི་མ་ཡིན་ལྷི། །འོན་ལྱང་

པརྫོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེ་ཞེས་
བྱ་བའི་སྐྱ་དེ་ཉིད་དང་སྐར་པར་བྱའོ།།

བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ལོག་པར་རྟོགས་པ་བསལ་བའི་སྐོ་ནས་
སོ་སོར་བསྟན་པ་ནི་བསྟན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ལོག་པར
༥ རྟོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། གངས་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། སྤྱི་ཡུལ་དང་།
འབྲས་བུའི་ཡུལ་བའོ། །དེ་ལ་གངས་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་
རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་སྐོས་ཏེ།།

ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། །༢།

འདི་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་བྱེ་བཀ་གཉིས་ཡིད་པས་ན་རྣམ་པ་
༡༠ གཉིས་སོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའི་གསལ་བ་ནི་གཉིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གངས་བསྟན་པའི་སྐོ་ནས་ཡང་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གསལ་
བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་ན་ནི་གསལ་བ་སོ་སོ་ལ་ངེས་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་
པའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་བྱས་ཀྱི། གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མ་བསྟན་ན་ནི་
གསལ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཁུབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་གཅིག་
༡༥ པོ་མི་སྐྱ་བ་དེ་སྟེན་སོ་སོ་ལ་ཡིད་པར་སྐྱ་བར་མི་བྱས་སོ། །དེ་བས་ན་
གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པས་ནི། མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཡང་ལག་ཁྲི་ན་
ཡིན་ཏེ། གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱང་གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མ་བསྟན་པར་ནི་

མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པར་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་ཉིད་བསྟན་
པའི་ཡན་ལག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཐོག་མར་བསྟན་ཏེ།
རྣམ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱང་གང་ཞེ་ན།

མངོན་སུམ་དང་ཞེས་སུ་དབག་བཤོ། ༣ །

མངོན་སུམ་དང་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་ཏེ། དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་ནི་ ༥
མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཡང་སྐྱ་བཤད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡིན་གྱི། འདྲུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་ལ་བརྟེན་
པ་ཉིད་འདིས་ནི་དོན་གཅིག་ཏུ་འདྲུས་ཤིང་དོན་མངོན་སུམ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉིད་
མཚོན་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་སྐྱ་འདྲུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་
ན་གང་རྒྱང་ཟད་དོན་མངོན་སུམ་ཏུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་ ༡༠
ཞེས་བཤོ། །ཅི་སྟེ་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཁོ་ན་འདྲུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་
ན་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་འབྲེལ་ཞེག་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་སྐྱས་གྱི། ཡིད་
ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་འཕྱུར་རོ། །དབང་ན་འགྲོ་བས་ན་བ་ལང་
ཞེས་བྱ་བ་བ་ལང་གི་སྐྱས་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་བཤད་པ་ཡིན་མོད་གྱི། འོན་
ཀྱང་འགྲོ་བའི་བྱ་བས་ཉེ་བར་མཚོན་པ་དོན་གཅིག་ལ་འདྲུས་པའི་བ་ལང་ ༡༥
ཉིད་སྐྱ་འདྲུག་པའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་ན་འགྲོ་ཡང་རྒྱང་
མི་འགྲོ་ཡང་རྒྱང་བ་བ་ལང་ལ་བ་ལང་གི་སྐྱར་བྱུབ་པ་བཞིན་ནོ། །།

འདིས་དཔོག་པས་ན་དཔག་པ་སྟེ། བྱེད་པ་སྐྱབ་པའི་དཔག་པའི་
 ལྷས་ནི་འདྲ་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚད་མ་བརྟན་ཏེ། ཉགས་གཟུང་ཞིང་
 འཕེལ་བ་རྟན་པའི་རྗེས་ལ་དཔོག་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ། ལྷོགས་
 ལྱི་ཚོས་གཟུང་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་འཕེལ་
 ༥ པར་རྟན་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་འདྲག་པ་ནི་རྩམ་སྦྱིས་འབྱུང་བ་ཞེས་
 བཤོ། །དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མངོན་སྲུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་གཉི་ག་ཡིང་
 མཐུ་མཚན་པར་སྐྱད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྱར་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་པའི་
 ལྱིར་དོན་དང་སྐད་པར་བྱེད་པས་མངོན་སྲུམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་རྩ་
 རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིང་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་པའི་ལྱིར་ཡོངས་སུ་བཅད་
 ༡༠ པའི་དོན་དང་སྐད་པར་བྱེད་པས་ཚད་མ་ཡིན་ནི་ཞེས་སོ། །

དེ་ལ་མངོན་སྲུམ་ནི་རྟོག་པ་དང་གལ་ཞིང་མ་

འཇུལ་བའོ། །།

དེ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བརྟན་པའི་དོན་རྩ་སྐྱར་ནས་དམིགས་ཀྱིས་དགའ་
 པ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དག་གི་དོན་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྟེ་མངོན་
 ༡༥ སྲུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་གཉིས་ལ་ཞེས་ཚོགས་པ་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
 མངོན་སྲུམ་ནི་ཞེས་ལྷོགས་གཅིག་རྩ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཚོགས་པ་

ལས་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་བྱོགས་གཅིག་པོ་ཐ་དང་ཏུ་བྱེད་པ་ནི་
 དམིགས་ཀྱིས་དགར་པོའོ། །དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཉིད་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས།
 རྟོག་པ་དང་ཐལ་ཞིང་མ་འཇུག་པ་ཉིད་སྐབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཟེད་དང་རྟེད་
 ཅག་ལ་དོན་ལ་མངོན་སུམ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་གྲགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
 རྟོག་པ་དང་ཐལ་ཞིང་མ་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་པར་གྱུ་འོ། །རྟོག་པ་དང་ཐལ་ ༥
 ཞིང་མ་འཇུག་པ་ཉིད་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་
 གཞན་ཅི་ཞིག་ལྷན་ཏེ། གང་ཞིག་མངོན་སུམ་གྱི་སྐྱེས་པརྗོད་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་ན་རྗེས་སུ་བརྗོད་ཅིས་དེ་སྐབས་ཏུ་ནི་པས་མ་པར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་
 ལྟར་དཔང་པོའི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་གྲོག་པར་བྱེད་ཅིང་དོན་ལ་ཡང་མངོན་
 སུམ་ཏུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་རབ་ཏུ་འགྲུབ་པ་ནི་མངོན་སུམ་ ༡༠
 གྱི་སྐྱེས་པརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་རྟོག་པ་དང་ཐལ་
 ཞིང་མ་འཇུག་པ་ཉིད་སྐབ་པར་བྱེད་དོ། །རྟོག་པ་དང་ཐལ་ཏེ་མི་ལྟན་
 པ་ནི་རྟོག་པ་དང་ཐལ་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང་ཐལ་ཏེ་མ་ལྟན་
 པ་ནི་རྟོག་པ་དང་ཐལ་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང་ཐལ་པ་ཞེས་བྱ་
 པའི་དོན་ཏེ།

༥༥

མ་འཇུག་པ་ནི་དོན་བྱེད་རྣམས་པའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ལ་བྱིན་
 ཅི་མ་ལོག་པར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ལ་བྱའོ། །དོན་བྱེད་པར་རྣམས་པའི་དངོས་
 པོ་ངོ་བོ་ནི་དབྱིབས་སུ་བཞུགས་པའི་ཆུད་པར་ཅན་གྱི་ཁ་དོག་གི་བདག་
 ཉིད་དེ། དེ་ལ་མ་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱའོ། །
 མཚན་ཉིད་དེ་གཉི་ག་ཡང་ལོག་པར་རྟོགས་པ་པས་ལ་པའི་བྱིར་ཡིན་གྱི། ༢༠

རྗེས་སུ་དཔག་པ་བསལ་བའི་སྤྱིར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྟོག་པ་དང་
 གལ་བ་སྟོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བསལ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལ་
 མ་འཇུག་པ་མ་སྟོས་ན་ནི་ལྡོན་ཤིང་འགྲོ་བར་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་
 པ་དང་གལ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འཇུག་རོ། །དེ་ལས་
 ་ལྷགས་པས་ལྡོན་ཤིང་ཙམ་དང་ཡང་སྤར་བར་མི་སྲུ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཡང་
 དྲག་པའི་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་དང་གལ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་མངོན་
 སུམ་ཡང་ཡིན་པར་དོགས་པར་འཇུག་པ་དེ་བསལ་བའི་སྤྱིར་མ་འཇུག་
 པ་སྟོས་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་འཇུག་པའི་སྤྱིར་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ལ།
 ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡང་
 ༡༠ མ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མ་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་ལྡོན་
 ཤིང་འགྲོ་བར་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལོག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་
 བརྟན་ཏོ། །ཅི་སྟེ་ལོག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་རི་ལྟར་ཤིང་དང་སྤར་
 པར་འཇུག་ཞེ་ན། དེ་ལས་ཤིང་དང་སྤར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཡུལ་སྤྱ་
 ཚོགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཤིང་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ཡིན་ལ། སྤར་བའི་ཤིང་ནི་
 ༡༥ ཡུལ་གཅིག་ན་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ལྡོན་ཤིང་གི་ཡུལ་འགྲོ་བར་
 སྤར་བ་གང་ཡིན་པ་ཡུལ་དེ་དང་ནི་མ་སྤར་བ་ཡིན་ལ། ཡུལ་གང་དང་
 སྤར་བ་དེ་ནི་མི་མཐོང་བས། དེ་ལས་དོན་གང་ཡང་སྤར་བ་མེད་ཀྱི། ཤེས་
 པ་གཞན་ཞིག་ཁོ་ན་ལས་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་དོན་དང་སྤར་བ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ལྟར་ན་མ་འཇུག་པ་སྟོས་པ་ནི་ལོག་པར་རྟོགས་པ་བསལ་བའི་སྤྱིར་
 ༢༠ ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་རུ་མ་འཇུག་པ་སྟོས་པས་ཀྱང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་

བསལ་བ་ཡིན་མོད་ཅི། རྟོག་པ་དང་བལ་བ་སྟོས་པ་ནི་ལོག་པར་རྟོགས་
 བ་བསལ་བའི་སྲིད་པོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་
 གི་སྒྲུང་བ་དོན་མེད་པ་ལ་དོན་ཏུ་མངོན་པར་ལེན་པས་འཇུགས་པའི་སྲིད་
 པོ། །མངོན་སུམ་ནི་གཟུང་བའི་ཡུལ་ལ་སྲིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་ནོ།།
 མ་འབྲུལ་བ་ནི་འདྲིའི་མི་སྲུ་བ་ཡིན་པར་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། འདྲི་ ༥
 ལྟར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་ཡིན་ཅི། གཞན་ནི་མ་ཡིན་
 བོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་མི་སྲུ་བ་ཡིན་པར་བྱས་
 ཟིན་པ་ལ། ཡང་མི་སྲུ་བ་སྟོས་པ་ནི་དགོས་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།
 དེ་ལྟར་ན་དག་གི་དོན་ནི། མི་སྲུ་བའི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་ལེས་བྱ་བ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟོག་པ་དང་བལ་ཞིང་མི་སྲུ་བ་ཡིན་ནོ་ལེས་བྱ་བར་ ༡༠
 འབྲུང་ཏེ། མི་སྲུ་བ་ལན་གཉིས་སྟོས་པ་འདྲི་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡང་
 མེད་དོ། །དེ་བས་ན་དོན་བྱེད་ལྷན་པའི་དངོས་པོ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ལ་
 སྲིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འདྲིའི་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་པར་རིག་
 བར་བྱོལོ།།

རྟོག་པ་ཡང་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་འདྲིའི་གཟུང་བར་བྱ་ལེ་ན། ། ༡༡

རྟོག་པ་ནི་ཤེས་པ་ལ་བརྗོད་པ་དང་འདྲིའི་རྒྱུང་
 བ་སྟེ། ༥ །།

བརྗོད་པ་དང་ལེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། །འདིས་རྗོད་པར་བྱེད་པས་ན་
 བརྗོད་པ་སྟེ། སྲུ་བར་བྱེད་པའི་སྲིད་པོ། །བརྗོད་པ་དང་འདྲིའི་བ་ནི་བརྗོད་

པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་རྫོད་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཤེས་
པ་གཅིག་ལ་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཉིད་ཏུ་ཚོགས་པ་སྟེ། དེ་བས་ན་གང་
གི་ཚེ་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་བརྫོད་པར་བྱ་བ་དང་རྫོད་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་
པ་གཉིས་ཚོགས་པར་ཡོད་པ་དེའི་ཚེ་བརྫོད་པར་བྱ་བ་དང་རྫོད་པར་

༥ བྱེད་པ་གཉིས་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །མངོན་པར་བརྫོད་པ་དང་འདྲེ་བར་
རྒྱད་པའི་བརྫོད་པར་བྱ་བའི་སྣང་བ་ཤེས་པ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་དེ་
སྣང་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་བརྫོད་པ་དང་འདྲེས་པར་སྣང་
བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བརྟེན་ལ་སློབ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱམ་པའི་དོན་ལ་
རྟོག་པ་ན་བྱམ་པའི་སྣང་དང་འདྲེས་པའི་དོན་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་

༡༠ ནི་མངོན་པར་བརྫོད་པ་དང་མ་འདྲེས་པར་ཡང་མངོན་པར་བརྫོད་པ་དང་
འདྲེར་རྒྱད་པར་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱིས་པ་བརྟེན་ལ་སློབ་མ་བྱུང་བ་
རྣམས་ཀྱི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་རྟོག་པ་ནི་བརྫོད་པ་དང་འདྲེས་པའི་
ཞེས་སྟོན་ན་ནི་བརྟེན་ལ་སློབ་མ་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་མ་བསྐྱུས་པར་འགྱུར་བས།
རྒྱད་པ་སྟོན་པས་དེ་ཡང་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་བརྫོད་པ་དང་འདྲེས་

༡༥ པ་སྣང་བ་མ་ཡིན་ཏུ་ཟིན་ཡང་དོང་སྟེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོག་པ་ནི་བརྫོད་
པ་དང་འདྲེར་རྒྱད་པར་སྣང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །བརྫོད་པ་དང་འདྲེས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རྒྱད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བས་ན་གཉི་ག་ཡང་རྒྱད་པ་
སྟོན་པས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །

བརྫོད་པ་དང་འདྲེས་པ་མེད་ན་ཅི་ལྟར་རྒྱད་པ་ཉིད་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་

༢༠ ཞེ་ན། སྣང་བ་དེས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་རྟོ། །སྣང་བ་དེས་པ་མེད་པ་ཡང་

ལྷ་པ་དེས་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུང་པའི་དོན་གྱིས་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་ན་ལྷ་པ་དེས་པ་སྐྱེད་པར་གྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་
 གཟུགས་ཀྱིས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་ན་ལྷ་པ་དེས་པ་སྐྱེད་པ་
 བཞིན་ནོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དོན་ལས་སྐྱེས་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ལྷ་པ་དེས་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལྷ་པ་དེས་པ་ ༥
 མེད་པ་ཡིན་ནོ། །།

རྣམ་པར་རྟོག་པ་དོན་ལས་མི་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པར་ཅི་མངོན་
 ཞེ་ན། དོན་ཉེ་བ་ལ་མི་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིས་པ་རྣམས་ཀྱང་རི་
 ལྷོད་རྩ་རྩ་མ་མཐོང་བ་ན་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱོན་མཐོང་བ་ཉིད་རྩ་
 མི་འདྲིན་པ་དེ་ལྷོད་རྩ་རྩ་བ་བཅས་རྣམ་པར་འབྲུག་པར་མི་གྱེད་ ༡༠
 དོ། །སྐྱོན་མཐོང་པའི་དང་ཕྱིས་མཐོང་པའི་གཉིས་གཅིག་རྩ་གྱེད་པའི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་ནི་ཡུལ་ཉེ་བ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོན་མཐོང་བ་དེ་ཉེ་བ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་ཉེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཅན་ནི་དོན་ལ་མི་བཞུགས་ལ།
 མི་བཞུགས་ན་ལྷ་པ་དེས་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལྷ་པ་དེས་པ་མེད་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་བ་ནི་བརྗོད་པ་དང་འདྲེས་རྩད་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་བོའི་ ༡༥
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཉེ་བ་ཅས་འདྲིན་པའི་ཕྱིར་དོན་ལ་བཞུགས་པ་ཡིན་ལ།
 དོན་ཀྱང་ལྷ་པ་དེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྷ་པ་དེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 བས་ན་མངོན་བརྗོད་པ་དང་འདྲེས་རྩད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
 རང་གི་མཚན་ཉིད་སྣ་པར་བྱ་བ་དང་སྣ་པར་གྱེད་པའི་དངོས་བོར་ཁས་
 ལྷངས་ཀྱང་དེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་བརྗོད་དོ། །གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ ༢༠

ཁོ་ན་སྐྱ་བར་བྱ་བ་དང་སྐྱ་བར་བྱེད་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་མངོན་
བར་བརྟོན་བ་དང་འདྲེས་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
ཡིན་ནོ། །དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དོན་གྱི་སྐྱོན་སྐྱུང་བ་དེས་པ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་མངོན་བར་བརྟོན་བ་དང་འདྲེས་རྒྱུད་བར་སྐྱུང་བ་མ་ཡིན་

༥ པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ན་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ནི་སྐྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། སྐྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ལྱང་ཁ་ཅིག་ནི་སྐྱ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་སྐྱ་བར་བྱེད་བ་ཡིན་
པས་མངོན་བར་བརྟོན་བ་དང་འདྲེས་རྒྱུད་བ་སྐྱུང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་
ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་

༡༠ ལྗོན་མོད་དེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱ་བར་བྱ་བ་དང་སྐྱ་བར་བྱེད་པའི་
དངོས་པོ་ཡོད་ཏུ་ཟླུང་ལྟར་། རང་གི་མཚན་ཉིད་བདའི་ཏུས་ན་མཐོང་བ་
ཉིད་ཏུ་བཟུང་ན་སྐྱ་བར་བྱ་བ་དང་སྐྱ་བར་བྱེད་བ་ཡང་བཟུང་བར་
འགྱུར་རོ། །བདའི་ཏུས་ཡོད་པའི་མཐོང་བའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་ཉིད་
ནི་ད་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དབང་ན་བདའི་ཚེ་ན་ཡོད་པའི་མཐོང་བ་

༡༥ ད་ལྟར་འགགས་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་དེའི་ཡུལ་གྱི་དོན་ཡང་ད་ལྟར་མེད་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་པས་ན་ན་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་སྐྱོན་གྱི་ཏུས་ན་མཐོང་བ་
ཉིད་མི་འཛིན་པས་ན་སྐྱ་བར་བྱ་བ་དང་སྐྱ་བར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་འཛིན་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་འདྲིས་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པ་ཡང་སྐྱ་དང་དོན་
མཐོང་དག་སྐྱུང་བ་ཡིན་མོད་གྱི། བདའི་ཏུས་ཀྱི་མཐོང་བ་མི་འཛིན་པའི་

༢༠ སྤྱིར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་དང་ཐལ་པོའོ། ར་པ་རི་བ་དང་། ལྷུང་ཏུ་བསྐྱོར་བ་
 དང་། ལྷུང་ལྷུགས་པ་དང་། འབྲུགས་པ་ལ་སོགས་པས་
 འབྲུལ་བ་མ་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་མོ། །༦།

དེ་དང་ཞེས་བུ་བ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
 རང་གི་ངོ་བོ་དང་ཐལ་བ་སྟེ། ལྷོད་པར་ལྷུང་ཅིང་། མ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་ ༥
 བ་གང་ཡིན་པ་དེ་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འོག་མ་དང་ལྷུང་པར་བུ་སྟེ།
 རྟོག་པ་དང་ཐལ་ཞིང་འབྲུལ་བ་མེད་པ་ནི་ཡན་ཚུན་བཞུགས་པ་ན་མངོན་
 སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི། མོ་སོར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
 དེ་དང་ཐལ་ཞིང་མ་འབྲུལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 མཚན་ཉིད་གཉིས་ཡན་ཚུན་བཞུགས་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཏུ་ ༡༠
 བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ར་པ་རི་བ་ནི་མིག་ལ་གཞོན་པ་སྟེ། འབྲུལ་པའི་རྒྱ་
 འདི་ནི་དབང་བོ་ལ་ཡོད་པའོ། །ལྷུང་ཏུ་བསྐྱོར་བ་ནི་མགལ་མེ་ལ་སོགས་
 བ་ཡིན་ཏེ། མགལ་མེ་ལ་སོགས་པ་དལ་བུས་བསྐྱོར་ན་འཁོར་ལོར་
 འབྲུལ་བ་མི་འབྱུང་བས་དེའི་ཕྱིར་ལྷུང་ཏུ་ཞེས་སྟོས་པས་བསྐྱོར་བ་ལ་
 བྱེ་བྲག་ཏུ་བུས་སོ། །རྒྱ་དེ་ནི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའོ། །ལྷུང་ལྷུགས་པ་ནི་ ༡༥
 ལྷུང་འཕྲོ་བ་སྟེ། ལྷུང་ལྷུགས་ཏེ་འཕྲོ་བ་ན་ཤིང་ལ་སོགས་པ་འཕྲོ་བར་
 འབྲུལ་བ་འབྱུང་བས་ལྷུགས་པ་ཞེས་སྟོས་སོ། །འབྲུལ་པའི་རྒྱ་འདི་ནི་བྱི་
 རོལ་གྱི་རྟོན་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲུགས་པ་ནི་རྒྱུད་དང་མཚིས་དང་

བད་ཀན་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རྒྱུད་ལ་སོགས་པས་འབྱུགས་པར་གྱུར་པ་ན་
 ཀ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འབར་བ་འབྱུལ་བ་སྟེ། །འབྱུལ་པའི་རྒྱ་ལོ་ནི་
 ཅད་ལ་ཡོད་པའོ། །འབྱུལ་པའི་རྒྱ་དབང་པོ་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་ལ་
 ཡོད་པ་དང་། ལྷི་རོལ་གྱི་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཅད་ལ་ཡོད་པ་དེ་
 ༥ བམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་དབང་པོ་ཉིད་རྒྱུར་བར་བྱེད་དེ། དབང་པོ་མ་བསྐྱུར་
 བར་དབང་པོ་འབྱུལ་བར་མི་རིགས་པའི་ལྷིར་རོ། །འབྱུགས་པ་ལ་མཐར་
 བུགས་པ་དེ་དག་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བུའོ།།
 སོགས་པ་སྟེ། ལྷི་རོལ་ཉིག་དང་མིག་སེར་ལ་སོགས་པ་ནི་དབང་པོ་
 ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་གཟུང་རོ། །རྒྱུར་ཏུ་བསྐྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་
 ༡༠ ཡུལ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། མགལ་མེ་ཡན་མན་ཏུ་བསྐྱོར་བ་བྱས་ན་
 མའི་ཁ་དོག་ཅན་གྱི་དབྱུག་པར་སྤང་བའི་འབྱུལ་བ་འབྱུང་རོ། །སྤང་བོ་
 ཚེ་བཞེན་སོགས་པ་ནི་ལྷི་རོལ་གྱི་རྟེན་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །གནད་མི་
 བཟད་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་འབྱུལ་པའི་རྒྱ་ནད་གི་རྟེན་ལ་གནས་
 པ་གཟུང་རོ། །དེ་དག་གིས་འབྱུལ་བ་གང་ཏུ་ཡང་མ་བསྐྱོད་པའི་རྣམ་པ་
 ༡༥ དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་མཚན་ཉིད་བསྐྱེད་ནས་གང་དག་དབང་པོ་ཁོ་ན་ལྟ་བུ་པ་པོ་
 ཡིན་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་རྒྱུན་རྫོང་
 པ་དང་། རང་རིག་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་
 དེ་དག་གི་ལོག་པར་རྟོགས་པ་བསལ་བའི་ལྷིར་མངོན་སུམ་གྱི་རྣམ་པར་

༢༠ དབྱེ་བ་སྟོན་པས།

|

དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། །།

དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་པོ། །།

དབང་པོའི་ཤེས་པ་དང་། །།

དབང་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་པ་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། །། །།
ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་གཞན་དོན་སྟོན་བརྗོད་པ་དེ་བསལ་བའི་རྒྱར་
ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། །།

རང་གི་ཡུལ་གྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཡུལ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ་
ཅན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་
གྲིས་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། །། ༡༠ །།

དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་དེའི་དེ་མ་ཐག་
པ་ནི་འདི་ལ་བར་མེད་བས་དེ་མ་ཐག་པའོ། །བར་ཡང་བར་ཆད་དང་
ལྷན་བར་ལ་བརྗོད་དེ། དེ་བས་ན་བར་བཀག་ས་བས་ན་དབང་པོའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྐད་ཅིག་མ་རིགས་
འདྲ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པར་འབྱུང་བ་གཟུང་སྟེ། དེ་ལྟ་ཡིན་དང་། །། །།
རྒྱན་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་གྱི་སྐད་

ཅིག་ལས་སྐད་ཅིག་མ་བྱི་མ་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་དབང་བོའི་རྣམ་
 བར་ཤེས་བ་གང་ཡིན་བ་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་བ་དེ་དབང་བོའི་རྣམ་བར་
 ཤེས་བ་གང་ལ་ཡོད་བ་དེ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་བ་ཡང་
 རྣམ་བ་གཉིས་ཏེ། བན་རྒྱན་བན་བ་བྱེད་བ་དང་། བྱ་བ་གཅིག་ལ་བྱེད་
 ༥ པའོ། །འདྲིར་ནི་སྐད་ཅིག་གི་དངོས་བོ་ལ་ལྷན་བར་སྐྱབ་བ་མི་འཐད་པའི་
 ཕྱིར་བྱ་བ་གཅིག་ལ་བྱེད་བ་ཉིད་ལྷན་ཅིག་བྱེད་བར་གཟུང་སྟེ། དུལ་
 དང་རྣམ་བར་ཤེས་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཡིད་བྱི་རྣམ་བར་ཤེས་བ་གཅིག་ལ་བྱེད་དོ།
 འདི་ལྟར་དེ་གཉིས་ནི་དེ་ལ་གཉི་ག་ལྷན་ཅིག་བྱེད་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདི་
 འདྲ་པའི་དབང་བོའི་རྣམ་བར་ཤེས་བ་ནི་དམིགས་པའི་རྒྱུན་བྱེད་པའི་རྒྱུ་
 ༡༠ ལྱིས་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་པའི་རྣམ་བར་ཤེས་བ་སྐྱེད་བ་དེ་བསལ་པའི་ཕྱིར་
 མཚུངས་བ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་སྟོས་སོ། །མཚུངས་བ་ནི་ཤེས་བ་ཉིད་
 རུའོ། །འདི་ནི་ཤེས་བ་ཉིད་ལྱིས་མཚུངས་བ་ཡང་ཡིན་ལ། བར་མ་ཚོད་
 པས་དེ་མ་ཐག་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེའང་ཡིན་ལ་རྒྱ་ཉིད་ལྱིས་ནི་རྒྱུན་
 ཀྱང་ཡིན་པས་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ཏེ། དེས་བསྐྱེད་པའོ། །འདིས་ནི་རྒྱུན་
 ༡༥ གཅིག་ཏུ་གདོགས་བ་ཁོ་ནའི་དབང་བོའི་ཤེས་བ་དང་ཡིད་བྱི་རྣམ་བར་
 ཤེས་བ་གཉིས་བསྐྱེད་བར་བྱ་བ་དང་སྐྱེད་བར་བྱེད་པའི་དངོས་བོར་གྱུར་
 བ་ན་ཡིད་བྱི་རྣམ་བར་ཤེས་བ་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཏུ་སྐྱེས་བ་ཡིན་ནོ།
 དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་བ་རྒྱུན་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འཐད་བ་ཡང་
 བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་དབང་བོའི་རྣམ་བར་ཤེས་བའི་དུལ་ལས་
 ༢༠ ཡིད་བྱི་རྣམ་བར་ཤེས་བའི་དུལ་གཞན་ཡིན་བ་དེའི་ཚེ་བརྒྱད་ཟིན་བ་འདྲིན་

བས་ཚད་མར་མི་རྒྱུད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ།
 གང་གི་ཚེ་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་
 རྒྱུད་པའི་རྣམ་ཅིག་མ་འདྲིན་པ་དེའི་ཚེ་དབང་པོའི་ཤེས་པས་གཟུང་བ་མ་
 ཡིན་པའི་ཡུལ་གཞན་མི་འདྲིན་པའི་ཕྱིར་ལོང་བ་དང་འོན་པ་ལ་སོགས་པ་
 མེད་པའི་སྐྱོན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ ༥
 བར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་མིག་གི་བྱ་བ་འདས་པའི་ཚེ་མངོན་སུམ་ཏུ་འདོད་དོ།
 མིག་ཕྱེད་པ་དང་ལྷན་པ་དེའི་ཚེ་གཟུགས་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་
 མིག་ལ་བརྟེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 གང་ཡང་མིག་ལ་བརྟེན་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་
 དེ་ནི་སྤྱི་བ་པའི་མཐའ་ལས་གྲགས་པ་ཡིན་གྱི། འདི་སྤྱི་བ་པར་བྱེད་པའི་ཚུད་ ༡༠
 མ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དི་སྟེ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ཡོད་ཏུ་བརྟུག་ན་ཡང་
 ཉེས་པ་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བརྟན་པའི་ཕྱིར་འདིའི་མཚན་ཉིད་བརྟན་པ་
 ཡིན་ནོ། །

རང་རིག་པ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་སྦྲས་པ།

།

སེམས་དང་སེམས་ལས་རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་ ༡༥
 རིག་པ་དང་། །༡༠།

སེམས་ནི་དོན་ཅོམ་འདྲིན་པའོ། །སེམས་ལས་རྒྱུད་པ་བདེ་བ་ལ་
 སོགས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་གི་གནས་རྒྱབས་འདྲིན་པའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་
 ཡིན་ལ། སེམས་དང་སེམས་ལས་རྒྱུད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །བདེ་བ་ལ་སོགས་

བ་འབའ་ཞིག་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་རིག་པ་
 ཡིན་གྱི། སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་སྐྱུམ་ཏུ་དོགས་པ་
 བསལ་བའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་སྣོན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་
 གང་དག་བདག་ཉིད་རིག་ཅིང་མངོན་སུམ་ཏུ་མ་གྱུར་བ་ནི་འགའ་ཡང་
 ༥ མེད་དོ། །ངོ་བོ་གང་གིས་བདག་ཉིད་རིག་པའི་ངོ་བོ་དེ་ནི་བདག་ཉིད་
 རིག་པའི་མངོན་སུམ་མོ། །འདིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་ན་ཏུས་
 གཅིག་ཏུ་ནང་གི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ནི་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ། །གཟུང་
 བར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་སྣོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་སེམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་
 བཞིན་ཏུ་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་བྱས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྣོན་
 ༡༠ པོ་ལ་སོགས་པ་སེམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་མྱོང་བ་ནི་དེས་པ་མེད་དོ། །
 གལ་ཏེ་འདི་ནི་སེམ་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་སྣོན་པོ་ལ་སོགས་པ་
 འདི་བདེ་བའི་རང་བཞིན་ནོ་ཞེས་དེས་པར་འགྱུར་རོ། །རང་བཞིན་གང་
 ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་མངོན་སུམ་གྱི་ཕྱེད་པ་དོན་མངོན་སུམ་ཏུ་ཕྱེད་པ་
 ཉིད་རྗེས་སུ་རྟོག་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། །སྣོན་པོ་ལ་ནི་བདེ་བའི་
 ༡༥ རང་བཞིན་རྗེས་སུ་རྟོག་པ་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་སྣོན་པོ་མྱོང་བའི་ཚེ་བདེ་
 བ་མ་ཡིན་པའི་སྣོན་པའི་དོན་ལས་གཞན་ཁོ་ནའི་བདེ་བ་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ཡང་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་ཤེས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ནི་
 ཡོད་དོ། །ཤེས་པའི་ངོ་བོ་རིག་པ་དེ་ཡང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་ཏུ་
 ཕྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། མ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་
 ༢༠ མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། །

།

རྣལ་འབྱོར་པའི་མངོན་སུམ་བཤད་པའི་བྱིར་སྐྱེས་པ། །

ཡང་དག་པའི་དོན་བསྐྱོམས་པའི་རབ་ཀྱི་མཐའ་ལས་

བྱུང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་བའོ།། ༡༡ །།

ཡང་དག་པའི་དོན་ནི་བདེན་པའོ། །བདེན་པ་ཡང་ཚད་མས་མཐོང་བའི་དོན་ཏེ།
 ཇི་ལྟར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལྟ་བུའོ། །ཡང་དག་པའི་དོན་བསྐྱོམས་པ་ ༥
 ནི་ཡང་ནས་ཡང་རྩ་སེམས་ལ་བསྐྱུན་པའོ། །བསྐྱོམས་པའི་རབ་ནི་བསྐྱོམ་
 པར་བྱ་བའི་དོན་སྣང་བའི་ཤེས་པ་གསལ་བར་སྣང་བརྩམ་པའོ། །རབ་
 ཀྱི་མཐའ་ནི་གང་གི་ཚེ་གསལ་བར་སྣང་བའི་རྩུང་ཟད་མ་རྩོགས་པ་
 ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཇི་སྲིད་རྩ་གསལ་བར་སྣང་བ་ཉིད་མ་རྩོགས་པ་དེ་
 སྲིད་རྩ་ནི་དེ་ལྟར་བར་འགྲོ་བ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཚེ་རྩོགས་པ་དེའི་ཚེ་ ༡༠
 ན་ལྟར་བར་རྩ་འགྲོ་བ་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་རྩོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལས་
 སྲ་རོལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གསལ་བར་སྣང་བ་ནི་རབ་ཀྱི་མཐའ་ལེས་བྱའོ།།
 མཐའ་དེ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་བཞིན་རྩ་བསྐྱོམ་པར་
 བྱ་བའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་འཇིན་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྣལ་
 འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིར་གསལ་བའི་རྣམ་ ༡༥
 པ་རྩུམ་པའི་གནས་སྐབས་ནི་སྐྱོམ་པའི་རབ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཚེ་ལྟར་
 ཚེར་གྱིས་བར་རྩ་ཚོད་པ་བཞིན་རྩ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་དོན་མཐོང་དེ་ནི་
 རབ་ཀྱི་མཐའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཞིང་། ལག་མཐིལ་རྩ་ཤེལ་སྐྱོང་བཞག་
 པ་བཞིན་རྩ་བསྐྱོམས་པའི་དོན་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པའི་

མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་གསལ་བར་སྤང་བ་ཡིན་ལ། གསལ་བར་
 སྤང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་རྟོག་
 པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་བདེ་ཚེ་མཐོང་བ་ཉིད་ཏུ་དངོས་པོ་འཛིན་པས་
 སྤྱ་དང་འཕྲུང་བ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། བདེ་ཚེ་ན་མཐོང་བ་ཡིང་
 ། བདེ་ཚེ་ན་སྤྱེས་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་སྤོན་གྱི་
 ཤེས་པ་ཞིག་པ་ནི་ད་ལྟར་མེད་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་སྤོན་གྱི་ཤེས་པ་ཞིག་པའི་
 ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་ཡང་ད་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མེད་པའི་
 རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཉེ་བ་མ་ཡིན་པ་འཛིན་པའི་སྤྱིར་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་ནི་མི་གསལ་བར་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་གསལ་བར་སྤང་
 བའི་སྤྱིར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། ཚད་མས་དག་པའི་དོན་འཛིན་
 པའི་སྤྱིར་མི་སྤྱི་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་མངོན་སུམ་གཞན་བཞིན་ཏུ་རྣམ་
 འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། །རྣལ་འབྱོར་ནི་ཉིད་དེ་འཛིན་ཏོ། །དེ་གང་ལ་
 ཡོད་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་བ་སྟེ། དེའི་ཤེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། །འོའི་
 སྤྱ་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚིག་སྟེ། མངོན་སུམ་ནི་འདི་དག་ཅུམ་ཏུ་

༡༥ ཟད་དོ། །

དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་རྟོག་པ་དང་གལ་ཞིང་མ་འབྲུལ་བ་ཉིད་དང་
 ལྡན་པའི་རྣམ་པ་སྤེ་བ་བསྟན་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་བསལ་
 པའི་སྤྱིར།

དེའི་ཡུལ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ། །༡༢ །

དེའི་ཞེས་བུ་བ་སྒྲོམ་ཏེ། མངོན་སུམ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེའི་ཡུལ་
 དེ་རྟོགས་པར་བུ་བ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་སྐྱེས་མོང་
 མ་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །དངོས་པོ་
 ལ་ནི་སྐྱེས་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དང་སྐྱེ་ཡང་ཡོད་ལ། སྐྱེས་མོང་
 མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་བར་བུ་བ་ ༥
 ཡིན་ནོ། །ཚུད་མའི་ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གང་ཞེས་རྣམ་པར་
 རྐྱེད་པ་སྟེ་གཟུང་བར་བུ་བ་དང་། གང་ཞེས་ཞེན་པར་བུ་བ་སྟེ་ཐོབ་
 བར་བུ་བའོ། །གཟུང་བར་བུ་བ་ཡང་གཞན་ལ། ཞེན་པར་བུ་བ་ཡང་
 གཞན་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་བར་བུ་བ་ནི་སྐྱད་ཅིག་
 མ་གཅིག་ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་དེས་བས་ཞེན་ ༡༠
 བར་བུ་བ་ནི་རྒྱུན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མངོན་སུམ་གྱི་ཐོབ་པར་བུ་བ་ཡང་
 རྒྱུན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྐྱད་ཅིག་མ་ནི་ཐོབ་པར་མི་བྱས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་
 བཞིན་རྩ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡང་རང་གི་སྐྱད་པ་དོན་མེད་པ་ལ་དོན་རྩ་
 ཞེན་བས་འཇུག་པའི་བྱིར་དོན་མེད་པ་འཇོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྐྱོ་
 བཏགས་པའི་དོན་འཇོན་པ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྩ་འཇོན་ཏེ། དེ་བས་ན་ ༡༥
 རྗེས་སུ་དཔག་པ་འདི་འཇུག་པའི་ཡུལ་ནི་ཞེན་པར་བུ་བ་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཡིན་ལ། གཟུང་བར་བུ་བ་ནི་དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིར་
 ཚུད་མའི་གཟུང་བར་བུ་བའི་ཡུལ་སྟོན་བས་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་བསྟན་དོ། །

།

ཤེས་པའི་ཡུལ་གང་ཞེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྩ་རྟོགས་པར་བུ་བ་དེ་ ༢༠

ཡང་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

དོན་གང་ཉེ་བ་དང་མི་ཉེ་བ་དག་ལས་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུང་
བ་ཐ་དད་བ་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ།། ༡༩ །།

དོན་གང་ཞེས་སྟོན་ཏེ། དོན་གྱི་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལོ།།

༥ དོན་དེ་ཤེས་པའི་ཡུལ་གང་། ཉེ་བ་ཡུལ་ཐག་ཉེ་བ་ན་གནས་པ་དང་།
མི་ཉེ་བ་ཡུལ་ཐག་རིང་བོ་ན་གནས་པ། ཉེ་བ་དང་མི་ཉེ་བ་དེ་དག་
ལས་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུང་བ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་པ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་
དག་ཏུ་ཐ་དད་པའོ། །ཤེས་པའི་ཡུལ་གང་ཞིག་ཉེ་བས་ནི་ཤེས་པའི་རྣམ་
པ་གསལ་བར་སྒྲུང་བར་བྱེད་ལ། ཉེ་བ་མ་ཡིན་པ་ན་རྒྱུད་པའི་ཡུལ་
༡༠ ན་གནས་པ་ཉིད་གྱིས་ནི་མི་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཡིན་ལོ། །དངོས་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིང་བ་ལས་ནི་མི་གསལ་བར་སྒྲུང་།
ཉེ་བ་ལས་ནི་གསལ་ཏེ། དེ་ཉིད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལོ།། །།

ཅིའི་བྱིར་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཁོ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན། འདི་

ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་གྱི་མེ་ལས་ཡང་མཐོང་བའི་བདག་ཉིད་ཁོ་

༡༥ ནར་ངེས་པ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན།

དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་སྟེ།། ༢༠ །།

དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཞེས་སྟོན་དེ། དོན་དམ་པ་དང་བཅོས་
མ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་སྟོ་མ་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་ལ། དེས་ཡོད་བས་
དོན་དམ་པར་ཡོད་པའོ། །གང་གི་བྱིར་དོན་གང་ཉེ་བ་དང་མ་ཉེ་བ་

དག་ལས་སྒྲུང་བ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་
བར་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར་
དེ་ཁོ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཅིའི་བྱིར་དེ་ཉིད་དོན་དམ་བར་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ །

བའི་བྱིར་རོ། །༡༥།

དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་བའི་བྱིར་
ཞེས་བྱ་བ་སྒྲུས་ཏེ། །དོན་ཏུ་གཉེར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་དོན་ཏེ། དོར་
བར་བྱ་བ་དང་། སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དོར་བར་བྱ་བ་ནི་དོར་བར་
བསྐྱུབ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཡང་སྒྲུང་བར་བསྐྱུབ་བར་ །
བྱའོ། །དོན་དགོས་པའི་བྱེད་པ་ནི་འགྲུབ་པའོ། །དེ་ལ་རྣམས་པ་ནི་མཐུ་སྟེ།
དེ་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཚན་
ཉིད་དོན་བྱེད་རྣམས་པའོ། །དེའི་དངོས་པོ་ནི་དེ་ཉིད་དེ་དེའི་བྱིར་རོ། །
དངོས་པོའི་སྐྱེ་བའི་དོན་དམ་བར་ཡོད་པའི་རྣམ་གཏས་ཡིན་ནོ། །དེའི་དོན་ནི་
འདི་ཡིན་ཏེ། གང་གི་བྱིར་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ལ་ནི་དོན་དམ་བར་ཡོད་ །
བ་ཞེས་བརྗོད་ལ། །ཉེ་བ་དང་མི་ཉེ་བ་ལས་ཤེས་པའི་སྒྲུང་བ་ཐ་དད་བར་
བྱེད་པའི་དོན་ཡང་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར་དེ་ཉིད་དོན་དམ་
བར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དོན་བྱེད་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དེ་
ཉིད་ལས་འགྲུབ་ཀྱི་རྣམ་བར་རྟོག་པའི་ཡུལ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་

ཕྱི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་ལ་སྐྱད་བ་ཉིད་རྩ་ངེས་པ་དེ་
ལྟར་ཡང་དེ་མཐོང་བ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་དོན་བྱ་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང་མཐོང་བ་ལས་ནི་དོན་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་བས་ན་དེ་
ཉིད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

༥ གཞན་ནི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ། ༡༦ །།

རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ལས་གཞན་པ། ཤེས་པའི་ཡུལ་གང་ཞིག་རང་
གི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ། དེ་ནི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་
རྟོག་པའི་ཤེས་པས་ངེས་པའི་དོན་ནི་ཉེ་བ་དང་མི་ཉེ་བ་དག་ལས་ཤེས་པའི་
སྐྱད་བ་ཐ་དད་པར་མི་བྱེད་དོ། །འདི་ལྟར་སྤྱོད་བྱུང་གས་པར་བྱ་བའི་མེ་
༡༠ ནི་སྤྱོད་བྱུང་གས་ནས་ཡོད་པ་དང་། སྤྱོད་བྱུང་གས་ཉེ་བ་དང་རིང་བར་
གནས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་བྱུང་གས་པ་དེ་ཉེ་བ་དང་རིང་བ་ལས་ནི་ཤེས་པའི་
སྐྱད་བ་གསལ་བའམ་མི་གསལ་བར་ཐ་དད་བ་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་རང་
གི་མཚན་ཉིད་ལས་གཞན་ཞེས་བཤད་དོ། །སྤྱི་ཉིད་རྩ་མཚན་པས་སྤྱིའི་
མཚན་ཉིད་དེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །སྤྱོད་བྱུང་གས་པའི་ངོ་བོ་ནི་མེ་
༡༥ མཐའ་དག་གི་སྤྱི་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་དེ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། །
དེ་ཡང་རྗེས་སུ་དབག་པའི་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། །

དེ་ནི་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། ༡༧ །།

དེ་ནི་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱོས་ཏེ། གཟུང་

པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་
ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པར་འདོད་པས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་བཤད་
པའི་གཞུང་འདི་བཟུང་བར་བྱ་དགོས་པས། དེ་བས་ན་ཚོགས་རྒྱུད་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་གྱི་སྐབས་འདིར་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་བསྟན་ཏོ། །

ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་བསལ་ནས་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་ ༥
པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། |

མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཚང་མའི་འབྲས་བུ་སྟེ། ༡༨ །

མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་སྟོན་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱི་
ཤེས་པ་བསྟན་མ་ཐག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཚང་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །
རྗེ་ལྟར་ཚང་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པ། | ༡༩

དོན་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ༡༩ །

དོན་རྟོགས་པ་ཁོང་རུ་རྒྱན་བའོ། །མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་གང་ལ་
ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་དེ་ནི་དོན་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དངོས་པོ་ནི་
དེ་ཉིད་དེ། དེའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་སྐད་བསྟན་ཏེ། སྤང་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་
པ་ནི་ཚང་མ་ཡིན་ནོ། །སྤང་བར་བྱས་པ་ཡང་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ ༡༥
ཅོམ་འབའ་ཞེག་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ས་པོན་ལ་སོགས་པ་མེད་ན་མི་
འབྱུང་བ་ཡིན་ཡང་རྒྱ་གུ་ལ་སོགས་པ་སྤང་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་བས་ན་གཞུང་པར་བྱ་བའི་དོན་ལས་སྟེན་པ་ཟེན་ལྡང་ཤེས་པ་འདིའི་
གདོན་མི་ཟ་བར་བྱ་བ་གང་བྱས་ན་དོན་དང་སྤང་བར་འབྱུང་བ་སྤང་བར་

བྱེད་པའི་ལས་སུ་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། གང་རྗེས་སུ་བསྐྱབས་
 པས་ཤེས་པ་སྣང་བྱེད་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཚད་མའི་འབྲས་སུ་ཡིན་ནོ།།
 སྣང་བར་བྱེད་པའི་སྣང་བྱེད་གྱི་བྱ་བ་ཡང་འཇུག་པའི་ཡུལ་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་
 ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྣང་བསྟན་ཟེན་ཏོ། །དོན་རབ་ཏུ་སྟོན་པའི་ངོ་བོ་ཡང་
 རོན་རྟོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་དེ་
 ཉིད་ཚད་མའི་འབྲས་སུ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ནི་རོན་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཚད་མའི་
 འབྲས་སུ་ཡིན་ན། འོ་ན་ཚད་མ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷན་པ།

དོན་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་དེའི་ཚད་མ་སྟེ། ༢༠ །།

༡༠ ཤེས་པ་འདིའི་དོན་དང་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། མཚུངས་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་གང་ལས་
 སྤྱིས་པ་དེ་ནི་ཡུལ་དེ་དང་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྟོན་པའི་དོན་ལས་
 སྤྱིས་པ་ན་སྟོན་པོ་དང་འབྲས་བུ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་འབྲས་བུ་དེ་ཡང་རྣམ་
 པ་དང་སྣང་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ།།

༡༡ ཤེས་པ་ལས་མ་གཏོགས་པ་འབྲས་བུ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟ་
 ཡིན་ན་ནི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་འབྲས་སུ་ཡིན་ནོ།།
 དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ནི་བསྐྱབས་པར་བྱ་བ་དང་། ལྷན་པར་བྱེད་པ་མཐའ་
 མ་མ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་འབྲས་བུ་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ཞེ་ན།

དེའི་དབང་གིས་དོན་རྟོགས་པ་འབྲས་བུ་པའི་སྤྱིར་རོ། ༢༡ །།

དེའི་དབང་གིས་ཤེས་སྡོམ་ཏེ། དེའི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདྲ་བ་ལ་
 བྱའོ། །དེའི་དབང་གིས་ཏེ། འདྲ་བའི་མཐུས། དོན་རྟོགས་པ་དེ་ཁོང་
 འུ་ཚུར་པ། དེ་འགྲུབ་པ་སྟེ། འགྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་དེའི་ཕྱིར་ཏེ།
 མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་དོན་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ནི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་
 འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །དག་ ༥
 གི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟོན་པོར་སྒྲུང་བ་དེའི་ཕྱིར་སྟོན་པོར་
 རྟོགས་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །མིག་ལ་སོགས་པ་གང་དག་ལས་ཤེས་པ་
 རྒྱུས་པ་དེའི་དབང་གིས་ནི་ཤེས་པ་དེ་སྟོན་པོ་ཚུང་བ་ཡིན་པར་གཞག་པར་
 མི་རུས་ཀྱི། སྟོན་པོ་དང་འདྲ་བ་ཚུང་བས་ནི་སྟོན་པོ་རིག་པར་རྣམ་པར་
 གཞག་གོ། །གང་གིས་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་འགལ་བར་འགྱུར་བ་འདྲིར་ ༡༠
 བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ནི་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱུབ་པར་
 བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ནི་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་
 རྣམ་པར་འཇོག་པའི་སྟེ་ནས་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ངོ་
 བོ་འགས་ནི་ཚན་མ་ཡིན། རོ་བོ་འགས་ནི་ཚན་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་
 འགལ་བ་མེད་དོ། །འདི་ལྟར་ཤེས་པ་དེའི་འདྲ་བ་ནི་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ ༡༥
 རྒྱ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱ་བ་ནི་སྟོན་པོ་ཚུང་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་
 ནོ། །རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ངོ་བོ་ཡང་ཤེས་པ་
 གཅིག་ལ་ཇི་ལྟར་རྒྱུད་ཞེ་ན། བཤད་པ། གང་གི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་དེ་ནི་འདྲ་བ་ཉམས་སུ་ཚུང་ནས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པས་སྟོན་པོ་
 འཇོན་པར་འཇོག་སྟེ། དེ་བས་ན་ཚུང་བར་འགྱུར་པའི་འདྲ་བ་ནི་རྣམ་ ༢༠

པར་འཇོག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེས་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པས་ཤེས་པ་དེ་ལ་
སྡོན་པོ་སྡོད་པར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།
དེ་བས་ན་ཤེས་པའི་མི་འདྲ་བ་ལས་བརྗོགས་པས་འདྲ་བ་ནི་རྣམ་པར་འཇོག་
པའི་རྒྱའོ། །སྡོན་པོ་མ་གཏོགས་པ་ལས་བརྗོགས་སྟེ་སྡོན་པོ་རྟོགས་པའི་ངོ་

༥ པོ་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པ་ནི་
མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ལས་ཡུང་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི།
མངོན་སུམ་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་པདག་ཉིད་སྡོན་
པོར་རྟོགས་པར་རྣམ་པར་འཇོག་མི་བྱས་སོ། །དེས་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་
པས་རྣམ་པར་མ་བཞག་པའི་སྡོན་པོ་རྟོགས་པའི་ངོ་བོའི་ཤེས་པ་ཡིད་རྒྱ་

༡༠ ཟེན་གྱང་མེད་པ་དང་འདྲ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེས་པར་བྱེད་
པའི་ཤེས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྡོན་པོར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་
བཞག་པ་ནི་སྡོན་པོ་རྟོགས་པའི་པདག་ཉིད་རྒྱ་ཡིད་པར་འགྱུར་རོ། །
དེ་བས་ན་མངོན་པར་ཞེན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ།
ཞེན་པར་མ་བྱས་པར་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྡོན་པོ་རྟོགས་པའི་པདག་ཉིད་

༡༥ རྒྱ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་དོན་
རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྐྱུལ་པར་བྱེད་
པ་དམ་པ་མེད་པའི་སྲིད་ཤེས་པ་ཚད་མ་ཉིད་རྒྱ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེན་པ་
བསྐྱེད་པས་འདྲ་པའི་དབང་གིས་ཤེས་པ་སྡོན་པོར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོར་རྣམ་
པར་གཞག་ན་ནི་འདྲ་བ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཚད་མ་

༢༠ གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཅི་སྟེ་དེ་ལྟ་ན་མངོན་སུམ་ཞེན་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་
 གྱི། ཉི་ཚེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཀང་གི་སྤྱིར་
 མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཞེན་པས་ནི་དོན་མཐོང་བ་ཉིད་ཏུ་ཞེན་
 པར་བྱེད་གྱི། རྟོག་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཏུ་མ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་བ་ཡང་དོན་
 མངོན་སུམ་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་ ༥
 པར་རྟོག་པའི་བྱེད་པ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དོན་གྲོག་ཏུ་སྤྱིར་
 བ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ན་བདག་ཉིད་རྟོག་པར་བྱེད་གྱི། མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་
 བོ། །རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ནི་སྐྱོང་
 བ་ཉིད་ལས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་རང་གི་བྱེད་པ་བཏང་སྟེ། མངོན་
 སུམ་གྱི་བྱེད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལས། དོན་གང་ལ་མངོན་སུམ་སྟོན་ཏུ་ ༡༠
 མང་བའི་ཞེན་པ་ཡོད་པ་དེར་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་འབའ་ཞེག་ཚད་མ་
 ཡིན་ནོ།།

རིགས་པའི་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས།

མངོན་སུམ་གྱི་ལེན་སྟེ་དང་བོའོ།།

རིགས་པའི་ཐིགས་པའི་རྒྱ་ཚེར་འགྲེལ་བ་ལས་མངོན་སུམ་གྱི་ལེན་
 སྟེ་དང་བོའོ།།

རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ལེན་གཉིས་པ་ནི།།

༡༡། །དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་བཤད་ནས། རྗེས་སུ་དཔག་པ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར།

རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།།༡།

༥ རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་ཏེ། བྱེ་བྱེ་ག་
གཉིས་སོ། །འོ་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ་
རྣམ་པར་དབྱེ་བ་སྟོན་ཕྱིར་ཕྱིར་བསྟན་ཅེ་ན། བཤད་པ། གཞན་
གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་སྐྱའི་བདག་ཉིད་དོ། །རང་གི་དོན་གྱི་
རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ནི་ཤིན་
༡༠ ཏུ་ཐ་དད་པས་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་
དེ་གཉིས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དབྱེ་

བ་བསྟན་ཏེ། །རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། གསལ་
 བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་ན་ནི་གསལ་བ་སོ་སོ་ལ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་
 བར་ཉུམ་གྱི། གཞན་ཏེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་མཚན་ཉིད་བསྟན་
 བའི་ཚེད་ཁོ་ནར་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་སྟོན་སོ། །རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བསྟན་བ་
 མེད་པར་ནི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་མི་ཉུམ་པར་རྟོགས་ནས། ཐོག་མར་ ༥
 རྣམ་པར་དབྱེ་བ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།

རྣམ་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གང་ལེ་ན། |

རང་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཏེ།། ༢།

རང་གི་དོན་ལེས་བྱ་བ་སྟོན་ཏེ། རང་གི་དོན་ནི་རང་གི་ཡིན་ཏེ།
 གང་གིས་རང་ཁོང་ཏེ་རྒྱུད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་རང་གི་དོན་ཏེ། །གཞན་ ༡༠
 གྱི་དོན་ནི་གཞན་གྱི་ཡིན་ཏེ། གང་གིས་གཞན་ཁོང་ཏེ་རྒྱུད་པར་བྱེད་པ་དེ་
 ནི་གཞན་གྱི་དོན་ཏེ།།

རང་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
 ཅས་རང་གི་དོན་གཤམ་པའི་ཚུད་པར་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ལེ་ན། |

དེ་ལ་རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་ ༡

བར་བྱ་བ་ལ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་ཤེས་པ་གང་
 ཡིན་པའོ།། ༢།

རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་ལེས་བྱ་

བ་སྐྱོམ་ཏེ། གང་ལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གསུམ་པོ་ཡོད་པ་དེ་ནི་
ཚུལ་གསུམ་པོ། །མཚོན་པར་བྱེད་ཅིང་འདིས་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་བས་ན་
རྟགས་སོ། །ཚུལ་གསུམ་པོའི་རྟགས་དེ་ལས་སྐྱོམ་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་
ཞེས་པ་འདི་ནི་རྒྱའི་སྐོ་ནས་བྱེ་བཀ་ཏུ་བྱས་པའོ། །ཚུལ་གསུམ་པོའི་

༥. རྟགས་དེ་ལས་སྐྱོམ་ཤིང་ཚུལ་གསུམ་པོའི་རྟགས་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡོད་
བས་རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་ལ་ཞེས་བྱ་བས་བྱེ་བཀ་ཏུ་བྱས་ཏེ། འདི་
ནི་ཡུལ་གྱི་སྐོ་ནས་བྱེ་བཀ་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ལོ། །ཚུལ་གསུམ་པོའི་རྟགས་
ལས་སྐྱོམ་ཤིང་རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་ལ་དམིགས་པ་ཤེས་པ་དེ་ནི་རང་
གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ཡིན་ལོ། །

༡༠ མཚོན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་བསལ་ནས། འབྲས་བུ་ལ་ལོག་
པར་རྟོགས་པ་བསལ་བའི་བྱིར་སྐྱེས་པ།

འདིར་ཡང་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་
ནི་མངོན་སུམ་དང་འདྲའོ། །།

ཚད་མའི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གང་ཡིན་
༥. པ་དེ་ནི་འདིར་རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་དང་འདྲ་སྟེ།
མངོན་སུམ་བཞིན་ཏུ་རིག་པར་བྱའོ། །རི་ལྟར་མངོན་སུམ་སྐྱོན་པོ་དང་
འདྲ་བ་ཉམས་སུ་བྱོང་བ་ན་སྐྱོན་པོར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་གཞག་
པ་སྟེ། དེ་བས་ན་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་སྐྱོན་པོ་དང་འདྲ་བ་ནི་ཚད་མ་

ཡིན་ལ། རྩོན་པོ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་
 ཚོད་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་དབག་པ་ཡང་རྩོན་
 པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་རྩེ་བ་ན་རྩོན་པོ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་
 གཞག་པ། དེ་བས་ན་དེ་རྩོན་པོ་དང་འདྲ་བ་ནི་འདྲིའི་ཚོད་མ་ཡིན་ལ།
 རྩོན་པོར་རྣམ་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཚོད་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ།། ༥
 རྩོན་པོ་རྟོགས་པའི་རང་བཞིན་དེ་ནི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་འབྲུག་པར་འབྲུག་
 ལྡོག་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། །།

དེ་ལྟར་འདྲིར་ནི་གངས་དང་མཚན་ཉིད་དང་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་
 རྟོགས་པ་དང་། རྩོད་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུར་
 བསལ་ནས། མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཞར་ལ་རྒྱུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ ༡༠
 རྣམས་སུ་བབ་ནས། དེ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །

རྒྱུལ་གསུམ་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ནི་རྗེས་སུ་དབག་པར་

བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་།། ༥ །།

རྒྱུལ་གསུམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་ཏེ། རྟགས་
 ཀྱི་རྒྱུལ་གསུམ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་བརྗོད་པ་ནི་འདྲི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ ༡༥
 ནི་ཚོག་གི་ལྷག་མའོ། །རྒྱུལ་གསུམ་ཡང་གང་ཞེ་ན། འཚན་པར་འབྲུག་
 པའི་མཚན་ཉིད་རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་རྟགས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་
 དེས་པ་ནི་རྒྱུལ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །འདྲིར་དེས་པའི་སྐྱ་སྟོས་པ་མ་བུས་
 མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཐ་མར་བུས་པ་ལ། གོང་དུ་ཐལ་བའི་རྒྱུལ་དེ་གཉིས་ཀྱང་

བཞུགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་སྤྱིར་རི་ལྟར་རྒྱ་གུ་ལ་ས་པོན་
བཞིན་དུ་རུང་བ་ཅམ་གྱི་སྒོ་ནས་ནི་རྟགས་སྒོག་དུ་གྱུར་བ་ཤེས་པའི་རྒྱ་
མཚན་མ་ཡིན་ཏེ། མ་མཐོང་པའི་དུ་བ་ལས་མེ་མི་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་རོ།།

བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲིན་མ་བཞིན་དུ་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་
༥ བསྐྱེད་པ་ལ་བཞུགས་ནས་སྒོག་དུ་གྱུར་བ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡང་མ་
ཡིན་ཏེ། མཐོང་ཡང་འབྲེལ་བ་མ་དེས་པ་ལས་མི་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་རོ།།

དེ་བས་ན་རྟགས་ཀྱིས་སྒོག་དུ་གྱུར་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་ནི་སྒོག་དུ་
གྱུར་པའི་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་དེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། གཞན་ནི་འགའ་ཡང་
མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་རྟགས་ཀྱི་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་

༡༠ རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་སྒྲིག་པ་དང་སྤྱོད་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་དུ་དེས་པ་གསོན་མི་
ཟ་བར་བྱ་དགོས་པས། ཚུལ་ཀུན་དེས་པའི་སྐྱེ་ལ་བཞུགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཚིག་གིས་ནི་མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཉིད་ཀྱི་ཚིག་གིས་
ནི་སྤྱོད་ཀྱི་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་ལྷོན་ཤིང་ནི་

༡༥ སྒོག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉལ་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་ལྷོན་ཤིང་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ལ་
བསལ་བ་ལ། ལོ་མ་འབྲུམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཉལ་བ་ནི་སྤྱོད་ཀྱི་གཅིག་ལ་
མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤིང་ཐམས་ཅད་ནི་མཚན་མོ་ལོ་མ་འབྲུམ་

པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགའ་འགའ་ཅམ་ཁོ་ནར་ཟད་པ་ལྟ་བུའོ།།
ཡོད་པའི་ཚིག་གི་རྗེས་ལ་ཉིད་སྒྲིམ་པས་ནི་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚེས་
༢༠ བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་

ཞེས་བྱ་བ་སྐྱོས་ན་ནི་མཉམ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་
འགྲུང་རྟོ། །དེས་པ་སྐྱོས་པས་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅན་
བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །

མཐུན་པའི་སྤྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་དང་།། ༤ །

མཐུན་པའི་སྤྱོགས་ནི་མཚན་ཉིད་འཆད་པར་འགྲུང་བའོ། །དེ་ཉིད་ ༥
ལ་ཡོད་པར་དེས་པ་ནི་རྒྱལ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །འདྲིའུ་ཡང་ཡོད་པ་
སྐྱོས་པས་འགལ་བ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མཐུན་པའི་སྤྱོགས་ལ་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཉིད་སྐྱོས་པས་སྐྱུ་མོང་གི་མ་དེས་པ་ཉིད་བསལ་ཏེ།
དེ་ནི་མཐུན་པའི་སྤྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན།
གཉི་ག་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་པ་སྐྱོས་པ་ལས་སྐྱུར་དེས་པར་ ༡༠
གཟུང་བ་སྐྱོས་པ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་མཐུན་པའི་སྤྱོགས་ལ་མ་ལྷན་པ་
རྩོལ་བ་ལས་ལྷུང་བ་དག་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཉིད་རྩ་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
སྤྱིས་དེས་པས་གཟུང་བ་བྱས་ན་ནི་དོན་འདྲིའུ་ཏེ། གང་ཞེག་མཐུན་
པའི་སྤྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དེ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྲུང་
བས། རྩོལ་བ་ལས་ལྷུང་བ་ཉིད་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པར་འགྲུང་རྟོ། ། ༡༡
དེས་པའི་ཚིག་གིས་ནི་རྗེས་སུ་འགྲུབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་དེས་པ་ཉིད་
བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཅི་ལྟར་སྐྱུ་བའི་སྤྱིར་འགལ་ཞེག་ནི་ཐམས་ཅན་མཆེན་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མཐུན་པའི་སྤྱོགས་ཐམས་ཅན་མཆེན་པ་
ལ་སྐྱུ་བ་ཉིད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ། །

ལྷོག་པ་དེས་པ་དང་ལྷན་པ་ཁོ་ན་རབ་ཏུ་སྐྱུར་བར་བྱའི། གཞན་དུ་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་གཉེ་ག་གཟུང་བར་བྱས་མོ། །སྤྱོད་པ་འདི་
 གཉེ་ག་ཡང་མ་དེས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་མཐུན་སྤྱོད་ལ་ཡོད་པ་དང་།
 མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ལ་མེད་པ་ཅོམ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་
 རོན་འདིར་འལྱར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེའི་ཕུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་སྤོ་བསངས་ ༥
 ཡིན་ཏེ། ལྷན་པའི་ཕུ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་ཕུ་ཉིད་གཏན་ཚིགས་
 ཡིན་པར་འལྱར་རོ། །དེའི་སྤྱིར་གང་གིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་བསྐྱབ་
 བར་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བར་རྟོགས་པར་འལྱར་བ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་
 པ་དེས་པ་དང་ལྷན་པ་དག་ཁོ་ནར་སྐྱུར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་པ་
 དང་ལྷན་པ་ཁོ་ནར་གདོན་མི་ཟ་བར་སྐྱུར་བར་བྱ་བ་ན་ཡང་གཉེས་ལས་ ༡༠
 གཅིག་ཁོ་ནར་སྐྱུར་བར་བྱའི། གཉེ་ག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་རྗེས་
 སུ་འགྲོ་བའམ་ལྷོག་པའི་དེས་པ་དང་ལྷན་པ་ཁོ་ན་སྐྱུར་བར་བྱའོ་ཞེས་
 བསྐྱབ་པའི་སྤྱིར་གཉེ་ག་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱུ་ལ་གསུམ་བསྟན་པའི་ཞར་ལ་རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་དང་།
 མཐུན་པའི་སྤྱོད་ལ་དང་། མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ལ་བསྟན་པས། དེ་དག་གི་ ༡༥
 མཚན་ཉིད་བརྗོད་དགོས་མོ། །དེ་ལ་རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་
 ཞེ་ན།

རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་ནི་འདིར་གཤམ་པར་འདོད་
 པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྷན་པའི་ཚོས་ཅན་ནོ། །༥།

རྗེས་ སྤྲུང་པལ་ བར་ བྱ་ པ་ རི་ འདྲིའ་ རྗེས་ བྱ་ པ་ ལ་ སོགས་ པ་ ལྷོས་ ཏེ།
 གཏན་ ཚོགས་ གྱི་ མཚན་ ཏྲིང་ གཏན་ ལ་ འཕེམས་ པ་ འདྲིའ་ ཚོས་ ཅན་ རི་ རྗེས་
 སྤྲུང་པལ་ བར་ བྱ་ པ་ ཡིན་ རོ། ། གཞན་ ཏུ་ བསྐྱུབ་ པར་ བྱ་ པ་ ཁོང་ ཏུ་ རྒྱུར་
 པར་ བྱ་ པའི་ ཚོ་ རི་ ལྷོས་ རྗེས་ སྤྲུང་པལ་ བར་ བྱ་ པ་ ཡིན་ ལ། ལྷུ་ པ་ པེས་
 ༥ པར་ བྱེད་ པའི་ ཚོ་ རི་ ཚོས་ རྗེས་ སྤྲུང་པལ་ བར་ བྱ་ པ་ ཡིན་ པར་ བསྐྱུན་ པའི་
 ཕྱིར། འདྲིའ་ རྗེས་ བྱ་ པ་ ལྷོས་ སོ། ། ཤེས་ པར་ འདོད་ པ་ ལྷོ་ ཁོང་ ཏུ་ རྒྱུར་
 པར་ འདོད་ པའི་ བྱེ་ བཀ་ གི་ ཚོས་ ཅན་ གང་ ལ་ ཡོད་ པ་ དེ་ ལ་ དེ་ ལྷན་ ཅེས་ བྱའོ།
 མཐུན་ པའི་ ཕྱོགས་ གང་ རེ་ ན།

མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་

༡༠ དང་དོན་མཐུན་པའོ།།༧།

མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་དོན་མཚུངས་པའོ། ། མཚུངས་པ་འདྲ་པའི་དོན་
 ཏེ་བར་བཏགས་ནས་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
 མཚུངས་པའི་སྐྱེས་ལྷན་པར་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་
 མཚུངས་པའི་ཕྱོགས་ཏེ། མཚུངས་པ་ལ་མཐུན་པར་བསྐྱུན་པ་ཡིན་ནོ།
 ༡༡ གང་གིས་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་པ། ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་
 ཕྱོགས་གཏིས་ཀྱི་སྤྱི་གང་ཡིན་སྐྱུམ་པ་ལ། བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ཀྱི་
 སྤྱིས་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེས་ཏེ། བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་ཡང་འདྲི་མ་སྐྱུབ་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ཚོས་ནི་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའི་
 ཚོས་སོ། ། བྱེ་བཀ་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ལྱི། འོན་ལྷན་སྤྱི་ཡིན་པ།

དེ་བཅས་ན་འདིར་སྤྱི་བསྐྱབ་བྱར་བསྐྱབ་ཏེ། །དེ་ནི་བསྐྱབ་བར་བྱ་བའི་
 ཚོས་ཀྱང་ཡིན་ལ། སྤྱི་ཡང་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བར་བྱ་བའི་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་ས་
 རྩོགས་དང་མཚུངས་པ་ནི་མཐུན་པའི་རྩོགས་ཡིན་ནེ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ།
 མི་མཐུན་པའི་རྩོགས་གང་ཞེ་ན།

མི་མཐུན་པའི་རྩོགས་ནི་མཐུན་པའི་རྩོགས་མ་ཡིན་ཏེ། ༥

དེ་ལས་གཞན་པ་དང་། དེ་དང་འགལ་བ་དང་། དེ་མེད་
 བའོ།། ༡༠ །།

མི་མཐུན་པའི་རྩོགས་ནི་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱི་ས་ཏེ། མཐུན་པའི་རྩོགས་
 མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་མཐུན་པའི་རྩོགས་སོ། །མཐུན་པའི་
 རྩོགས་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེ་ན། མཐུན་པའི་རྩོགས་དེ་ལས་གཞན་པ་དང་། ༡༠
 དེ་དང་འགལ་བ་དང་། མཐུན་པའི་རྩོགས་དེ་མེད་པའོ། །མཐུན་པའི་
 རྩོགས་ལས་གཞན་པ་དང་། དེ་དང་འགལ་བ་ནི་ངི་སྤྱི་དུ་རྩོགས་ཀྱི་རང་
 གི་ངོ་བོ་མེད་པར་ནི་མི་ཤེས་པ་དེ་སྤྱི་དུ་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་མི་ལུས་སོ།།
 དེ་བཅས་ན་གཞན་པ་ཉིད་དང་འགལ་བ་ཉིད་དུ་རྫོགས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ན་
 གཞན་པ་དང་འགལ་བ་གཉིས་ནི་མཐུན་པའི་རྩོགས་མེད་པའི་རང་བཞིན་ ༡༥
 དུ་རྫོགས་སོ། །དེ་བཅས་ན་མེད་པ་ནི་དངོས་སུ་མཐུན་པའི་རྩོགས་མེད་པའི་
 ངོ་བོར་རྫོགས་པ་ཡིན་ལ། གཞན་པ་དང་འགལ་བ་གཉིས་ནི་ཤུགས་ཀྱིས་
 ན་མེད་པའི་ངོ་བོར་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཅས་ན་གསུམ་ཅར་ཡང་མི་

མ་མུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ།

།

ཚུལ་གསུམ་པོ་ཡང་ནི་རྟགས་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་དང་

རྟན་པ་སྟེ། ༡༡ །

ཚུལ་གསུམ་པོ་ཡང་རྟགས་གསུམ་ཁོ་ན་དང་རྟན་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་
 ༥ ནི་བཤད་ཟིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །ཡང་གི་སྐྱུས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་གཞན་
 བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་གྱིས་སྐར་ཚུལ་གསུམ་དང་ཚུལ་གསུམ་པའི་
 རྟགས་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་གསུམ་ཉིད་ནི་བཤད་ཟིན་པས། ཚུལ་གསུམ་
 པ་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཀྱང་གསུམ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།
 ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། །

༡༠ དེ་དག་གྱང་གང་ཞེ་ན། སྐྱུས་པ། །

མི་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་། འབྲས་

བུའོ། ༡༢ །

དགག་པ་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་ལ་ཚུལ་གསུམ་པའི་མི་དམིགས་པ་དང་།
 ཡོད་པ་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་ལ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རང་བཞིན་དང་། འབྲས་

༡༥ བུའོ། །

དེ་ལ་མི་དམིགས་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། །

དེ་ལ་མི་དམིགས་པ་ནི་དབང་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་

འགའ་ཞིག་ན་བུམ་པ་མེད་དེ། དམིགས་པའི་རིག་པུར་
 ལྷུང་པ་ལས་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་
 བུའོ།། ༡༩།

དཔེར་ན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་ཏེ། དཔེར་ན་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་དོན་ཏེ། ཇི་ལྟར་མི་དམིགས་ ༥
 པ་འདི་ཇི་ལྟར་བ་དེ་བཞིན་རྒྱ་གཞན་ཡང་ཡིན་གྱི། འདི་འབའ་ཞིག་
 ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །སྤྱོགས་ནི་སྤྱོགས་གཅིག་གོ། །ཕྱེ་
 བཀ་ཏུ་ལྷུང་པ་ནི་ཕྱེ་བཀ་སྟེ། རྟོགས་པ་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་བུའོ། །དེ་ལྟ་
 བྱ་ཡང་སྤྱོགས་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་འགའ་ཞིག་ན་ཞེས་བྱ་
 བ་སྟོན་ཏེ། རྟོགས་པར་བུའད་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོགས་འགའ་ཞིག་ན་ ༡༠
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོས་ཅན་ནོ། །བུམ་པ་མེད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟུབ་པར་
 བུའོ། །དམིགས་པ་ནི་ཤེས་པའོ། །དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྐྱེད་པར་བུའད་པ་
 ཚོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར། དེས་དམིགས་པ་མཚོན་པར་བུའད་
 པའོ། །དེར་ལྷུང་པའི་དོན་ནི་སྐྱེད་པ་ཉིད་རྒྱ་ཚོགས་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་རྒྱ་ལྷུང་པ་ནི་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།། ༡༡
 དེ་མི་དམིགས་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ།།
 འོན་ཏེ་གང་ཞིག་གང་ལ་མེད་པ་དེ་ཇི་ལྟར་དེར་སྣང་ཞེ་ན། སྣང་བ་
 ཉིད་རྒྱ་སྟོན་བཏགས་པའི་ཕྱིར་མེད་རྒྱ་ཟིན་གང་དེར་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ།

གལ་ཏེ་འདི་ནི་འདིར་ཡོད་ན་ནི་སྣང་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དེ་ལྟར་བརྟག་ཏུ་
 རུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེར་མེད་ཀྱང་སྣང་བར་སྟོོག་གསལ་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བརྟག་ཏུ་རུང་བ་ཡང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གང་གི་རང་
 ལ་དམིགས་པ་མཐོང་བའི་རྒྱ་ཚོགས་པར་གྱུར་པའོ། །གང་གི་ཚེ་དེ་

ལ་ཚོགས་པར་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན། གང་གི་ཚེ་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་འདྲེ་བའི་
 དངོས་པོ་གཞན་དམིགས་པ་སྟེ། དབང་བོ་གཅིག་གི་ཤེས་པའི་གཟུང་བར་
 བྱ་བ་མིག་ལ་སོགས་པ་གཏད་པ་ལ་མངོན་ཏུ་སྟོགས་པའི་དངོས་པོ་གཉིས་
 གཅིག་ལ་གཅིག་བཏོས་པ་ན་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་འདྲེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་
 གཉིས་ཡོད་པ་ན་གཅིག་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ནི་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་

པར་བྱར་རུང་བ་ནི་གཉི་ག་ཡང་ལྷན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་
 ན་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་འདྲེ་བ་ཅིག་ཤོས་སྣང་བ་ན། མཐོང་བའི་ཚོགས་པ་ཚུང་
 བ་ཅན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ནི་མཐོང་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 བརྟག་པར་བྱ་བ་ནི་སྣང་བར་སྟོོག་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་མི་དམིགས་པ་
 ནི་སྣང་བ་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་བུམ་བས་དཔེན་པའི་ས་

སྟོགས་དེ་ཉིད་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ནི་སྣང་བ་མི་དམིགས་
 པར་ངེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྣང་བ་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །རི་
 ཅོམ་ཏུ་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་འདྲེ་བའི་དངོས་པོ་ངེས་པར་མ་གྱུར་བ་དེ་གྲིད་
 ཏུ་སྣང་བ་མི་དམིགས་པར་ངེས་པ་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་དངོས་པོ་དང་
 ཤེས་པ་ལ་ཡང་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་བ་ལོག་པ་

ཅོམ་ནི་རང་ཉིད་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་

ན་སྣང་པའི་བྱམ་པས་དཔེན་པའི་ས་ཕྱོགས་དང་དེའི་ཤེས་པ་ནི་ཚིག་གི་
གྲགས་ཉིད་ཀྱིས་སྣང་བ་མི་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་སྣང་བར་བལྟའོ།

དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་རྩ་གྲུབ་པ་གང་ཞེ་ན། |

དམིགས་པའི་རིག་གྲུབ་གྲུབ་པ་ནི་དམིགས་པའི་རྒྱུན་

གཞན་ཚང་བ་ཉིད་དང་རང་བཞིན་ལྟར་བར་ཅན་ཏེ། ༡༧ ། ༥

དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་རྩ་གྲུབ་པ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་སྣང་ཏེ། དམིགས་
པའི་མཚན་ཉིད་རྩ་གྲུབ་པ་ནི་བྱམ་པ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་རྩ་གྲུབ་པ་
ཉིད་ལ་བྱའོ། | ཤེས་པའི་རྒྱུན་གཞན་ཚང་བར་གྲུབ་པ་ཉིད་ནི་ཞེས་བྱ་ནི།
བྱམ་པ་ཡང་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། མིག་ལ་སོགས་པ་གཞན་
ཡང་ཡིན་ཏེ། སྣང་བའི་བྱམ་པ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ ༡༠
རྒྱུན་གཞན་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཚོགས་པ་ནི་འདུས་པའོ། | རང་བཞིན་ཉིད་
དེ། གཞན་པ་ལས་ལྟར་བར་རྩ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་ལྟར་བར་ཅན་ཏེ།
ལྟར་བར་དང་ལྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། | དེས་ན་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་
རང་བཞིན་ལྟར་བར་ཅན་འདི་དང་། རྒྱུན་གཞན་ཚོགས་པ་འདི་གཉིས་ནི་
དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་རྩ་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །། ༡༥

རང་བཞིན་ལྟར་བར་ཅན་ཅེ་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། |

རང་བཞིན་གང་ཡོད་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱུན་གཞན་

དག་ཀྱང་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་འགྲུབ་པའོ། ༡༥ །།

རང་བཞིན་གང་ཡིད་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་ཏེ། དམིགས་
 བའི་རྒྱུན་སྒྲུབ་ཏུ་རྒྱུབ་བའི་བྱམ་པ་ལས་གཞན་དེ་དག་ཡིད་དེ་བདོག་ན་
 རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་རང་བཞིན་
 རྒྱུ་བར་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེའི་དོན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་
 ༥ ཉིད་འདི་ནི་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་གཅིག་ལ་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་
 དང་ལྟ་བུ་པོ་གཅིག་ལྟ་བུ་ལ་འཇུགས་པ་ན་སྒྲུབ་ན་ནི་གཉི་ག་དང་ལྷན་པ་
 ཡིན་ནོ། །མི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་ནི་ཡུལ་དང་རྒྱལ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 བསྐྱེད་བས་རང་བཞིན་རྒྱུ་བར་ཅན་དང་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུན་གཞན་ནི་
 ཚོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུན་གང་དག་གིས་ལྟ་བུ་པོ་དེས་མཐོང་
 ༡༠ བར་འགྱུར་བ་དེ་ཉེ་བར་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་གང་ལྟ་བའི་
 དོན་ཏུ་འཇུག་པ་དེ་དག་ཉེ་བ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བར་མ་འཇུགས་པ་ན་རྒྱུད་
 བའི་ཡུལ་ན་འདུག་ཡང་བལྟ་བར་བྱ་མི་རུས་པ་ནི་རྒྱུན་གཞན་དང་
 གྲུབ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་རྒྱུ་བར་ཅན་དང་ནི་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཡུལ་དང་རྒྱལ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་ན་འདུག་པ་ནི་གཉི་ག་དང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ༡༥ ལྟ་ན་འགའ་ཞིག་མཐོང་ན་ནི་རྒྱུན་གཞན་དང་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་མ་ཡིན་
 ལ། རང་བཞིན་རྒྱུ་བར་ཅན་དང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །མ་མཐོང་ན་ནི་
 མཐོང་བར་རུས་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་རྒྱུན་གཞན་དང་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ།
 གཞན་ནི་གཉི་ག་དང་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །།

མི་དམིགས་པའི་དཔེ་བཞེད་ནས། རང་བཞིན་གྱི་དཔེ་དགོད་པའི་

རང་བཞིན་ནི་རང་ཡོད་པ་ཅམ་རུ་གྱུར་པ་བསྐྱུ་བ་
བར་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཏེ། ༡༤༥།

རང་བཞིན་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་ཏེ། རང་བཞིན་ནི་
གཏན་ཚིགས་ཤེས་བྱ་བར་སྐྱུར་རོ། །གཏན་ཚིགས་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་བསྐྱུ་བ་
བར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞེ་ན། རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་ཏེ། བདག་ ༥
ཉིད་ཡོད་པ་དེ་འབའ་ཞིག་ནི་རང་ཡོད་པ་ཅམ་མོ། །དེ་ཡོད་པ་ན་ཡོད་
བར་འགྱུར་བའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། གང་ཞིག་གཏན་ཚིགས་བདག་ཉིད་
ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། གཏན་ཚིགས་ཡོད་པ་ལས་རྒྱ་གཞན་འགའ་
ཞིག་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་ཡོད་པ་ཅམ་ན་ཡོད་པ་བསྐྱུ་བ་
བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱུ་བ་བར་བྱ་བ་དེའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ ༡༠
ནི་བསྐྱུ་བ་བར་བྱ་བ་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི། གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །།

དཔེར་ན་ཤིང་ཤ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་། འདི་ནི་ཤིང་ངོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ༡༤༦།

དཔེར་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེ་དགོང་བའོ། །འདི་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
ཚམས་ཅན་ནོ། །ཤིང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱུ་བ་བར་བྱ་བའོ། །ཤིང་ཤ་བ་ ༡༥
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ། །དེའི་དོན་ནི། འདི་ཤིང་གི་
ཐ་སྲུང་རུ་བྱར་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་ཤ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་

འདི་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཤིང་གི་པ་མང་ཏུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ན་གང་གི་ཚེ་
ཤིང་གི་པ་པའི་ཐ་སྟེན་མི་ཤེས་པའི་སྐྱེན་པ་ཞིག་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་ཤིང་གི་པ་
རིང་པོ་ཞིག་ལ་བསྟན་ཏེ། འདི་ཤིང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ་སྐྱེན་
པ་དེ་ནི་ཤིང་གི་པ་རིང་པོ་ཉིད་ཤིང་གི་ཐ་སྟེན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་པར་

༥ ཉོགས་པ་དེའི་ཚེ་ཤིང་གི་པ་ཐུང་ཏུ་གང་ཡིན་པ་མཐོང་བ་ན་འདི་ཤིང་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཉོགས་སོ། །སྐྱེན་པ་དེ་ཤིང་གི་པ་ཅམ་གྱི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
ཤིང་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྟེན་ལ་གཞུག་པར་བྱེད་པ་ནི་རིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་
མཚན་གཞན་གྱིས་འདིར་ཤིང་གི་ཐ་སྟེན་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་
ཤིང་གི་པ་ཅམ་གྱི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཏེ། ཤིང་གི་པ་མང་གཉོགས་

༡༠ པའི་ཡལ་ག་དང་ལྡན་པ་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐ་ཚོག་གོ།
འབྲས་བུའི་དཔེ་དགོད་པའི་བྱིར།

འབྲས་བུ་ནི་དཔེར་ན་རུ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ན་

མེ་ཡོད་དོ་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ།། ༡༤ །།

མེ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་སྣོས་ཏེ། བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། དེ་ན་
༡༥ ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོས་ཅན་ནོ། །རུ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་
ཚོགས་སོ། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ནི་འདིག་རྟེན་ན་མངོན་སུམ་དང་
མི་དམིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཉིད་ཏུ་གྲགས་པས་རང་བཞིན་ལྟར་འབྲས་བུའི་
མཚན་ཉིད་ནི་མ་བསྟན་ཏོ།།

ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟགས་གཅིག་ཁོ་ན་མ་ཡིན

ནམ། འོན་ཏེ་རྣམ་པ་སྐྱེ་བར་དབྱེ་ན་ནི། དེ་ལྟ་ན། རང་བཞིན་
མྱེ་རྟགས་གཅིག་གི་ཡུལ་དུ་དབྱེ་བ་ཡང་མཐའ་ཡས་པའི་སྤྱིར་གསུམ་
ཉིད་ཀྱི་མི་རིགས་སེ་ཞེ་ན། །

འདི་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐྱུ་བ་པའོ། །གཅིག་ནི་

དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ།། ༡༩།

༥

འདི་ལ་གཉིས་ནི་ཞེས་བྱ་བ་སྣོས་ཏེ། འདི་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
གཏན་ཚིགས་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ལའོ། །གཏན་ཚིགས་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་
སྐྱུ་བ་བ་སྟེ། ཡོད་པ་སྐྱུ་བ་ཅིང་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ནི་དགག་
བ་གོ་བར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ། །དགག་བ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་མེད་པ་དང་མེད་པའི་སྐྱེ་བ་དུ་བསྐྱུ་བ་བར་བལྟ་བར་
བྱའོ། །དེའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ནི་བསྐྱུ་བ་བར་བྱ་བ་
འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་བསྐྱུ་བ་བར་བྱ་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་ལ།
བསྐྱུ་བ་བར་བྱ་བ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་བསྐྱུ་བ་བར་བྱ་བ་ལ་
མཁོ་པའི་གཏན་ཚིགས་ནི། གཙོ་བོ་བསྐྱུ་བ་བར་བྱ་བ་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་
སྐྱེ་བར་དབྱེ་བ་ཡིན་མྱེ། རང་གི་ངོ་བོ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱུ་བ་
བར་བྱ་བ་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་དགག་བ་
ཡིན་ནོ། །ཡོད་པ་དང་དགག་བ་གཉིས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་
སྤྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་པ་ཡང་ཁ་
ཅིག་ནི་གཏན་ཚིགས་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་སྐྱེ་བ་མ་

༡༠

༡༡

ཡིན་ནོ། །ཐ་དང་པ་དང་ཐ་དང་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་གཅིག་གིས་གཅིག་
སྤངས་ཏེ་གནས་པས་གཏན་ཚིགས་ཐ་དང་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་བསྐྱེད་
པར་བྱ་བ་པན་ཚུན་མི་མཐུན་པའི་སྤྱིར་གཏན་ཚིགས་དག་ཀྱང་ཐ་དང་པ་
ཡིན་གྱི། རང་གི་ངོ་བོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

༥ ཅིའི་སྤྱིར་གསུམ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཉིད་ཡིན་ལ། ཅིའི་སྤྱིར་གནས་ནི་
གཏན་ཚིགས་ཉིད་མ་ཡིན་སྐྱེས་ཏུ་དོགས་པ་ལ། ཇི་ལྟར་གསུམ་གྱི་གཏན་
ཚིགས་ཉིད་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་གཏན་ཚིགས་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་གཉི་ག་
ཡང་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར།

རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཡོད་ན། དོན་གྱིས་དོན་གོ་

༡༠ བར་བྱེད་དེ།། ༢༠ །།

རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཞེས་སྣོས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་བ་ཡིན་
ཏེ། རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཉིད་ནི་འབྲེལ་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་
དོན་ཏེ། རྒྱ་དང་རང་གི་ངོ་བོ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་གཉིས་ལ་འབྲས་བུ་
དང་རང་བཞིན་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་བར་བྱེ་བཀའ་མེད་པས་

༡༡ ཚིགས་གཅིག་གིས་གཉི་ག་བསྐྱེད་སོ། །ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་གི་སྤྱིར་ཞེས་
བྱ་བའི་དོན་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་སྐྱེད་པར་བྱེད་
པའི་དོན་གྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་དོན་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་
གསུམ་ཅར་ཡང་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་གོ་བར་བྱེད་པ་
ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།།

ཅའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་གོ་བར་བྱ་བ་དང་གོ་
བར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། །

དེ་དང་མ་འབྲེལ་ན་དེར་མི་འབྲུལ་བར་ངེས་པ་

མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ༢༡།།

དེ་དང་མ་འབྲེལ་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྣོན་ཏེ། དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་ལ་
བཞིན་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་དེས་མ་འབྲེལ་བ་ནི་དེས་མ་འབྲེལ་
བའོ། །གང་ཞིག་གང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་དེར་མི་
འབྲུལ་བར་ངེས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་
མི་འབྲུལ་བ་ནི་དེར་མི་འབྲུལ་བའོ། །དེའི་ངེས་པ་ནི་དེར་མི་འབྲུལ་བར་
ངེས་པ་སྟེ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་ཞིག་གང་ལ་ ༡༠
རང་བཞིན་མ་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་མ་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་
མི་འབྲུལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་དག་མེད་ན་མི་འབྲུང་བ་ངེས་པ་མི་འབྲུལ་
བ་ངེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གོ་བར་བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱེད་པའི་དངོས་
པོ་ནི་མི་འབྲུལ་བ་ངེས་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། རུང་བ་ཅེས་ཀྱི་སྣོན་ནས་ནི་
རྟགས་སྣོན་མ་བཞིན་ཏུ་སྟོག་ཏུ་ལྷུང་བ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཏུ་འདོད་པ་ ༡༡
ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་མི་འབྲུལ་བ་ཉིད་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
བས་ན་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་ནི་མེད་ན་མི་འབྲུང་བ་ངེས་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་བས་ན་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་དོན་གྱིས་དོན་གོ་བར་བྱེད་
གྱི། གཞན་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གནས་སོ།། །།

གཞན་ལ་རག་ལས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་འབྲེལ་
པ་མ་ཡིན་ནམ། འདྲིར་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་གཉིས་
གང་ཞིག་གང་ལ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན།

བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་རྟགས་འབྲེལ་པ་དེ་

༥ ཡང་། ༢༢ །།

བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་རྟགས་འབྲེལ་པ་དེ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་སྣོམ་
ཏེ། དེ་ཡང་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་རྟགས་ཀྱི་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་
ཡིན་ཏེ། རྟགས་ནི་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་འབྲེལ་བ་ཡིན་
ལ། བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ནི་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
༡༠ འབྲེལ་བའི་ཡུལ་ཡིན་གྱི། འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ།
དེ་ལ་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དེའི་བདག་ཉིད་རྩ་ལྷན་པར་མེད་ཀྱང་འབྲེལ་
བ་གང་ཡིན་པ་ནི་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་ཚེས་གང་གི་རང་བཞིན་རྩ་དེས་
བ་དེ་ནི་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། །དཔེར་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་རྩེལ་
༡༥ བ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །གང་ཞིག་དེ་དང་གཞན་གྱི་
རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་ཡིན་གྱི། འབྲེལ་བ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན་རྩེལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་
ཅེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །གོ་བར་བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ནི་དེས་
བ་ལ་བསྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། རྩེལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ཉིད་

ཕྱི་མང་བཞིན་རྒྱ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་
འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ངེས་པའི་ཡུལ་ཁོ་ན་གོ་བར་བྱ་བ་དང་གོ་
བར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་གྱི། གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་རྟགས་མང་བཞིན་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། །

དངོས་སུ་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་གྱི་མང་བཞིན་ །
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ལས་ཐུང་
བའི་ཕྱིར་དང་། ། ༢༩ །

དངོས་སུ་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲིམ་ཏེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་དེའི་བདག་
ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེའི་དངོས་པོ་ནི་དེ་ཉིད་དེ། དེ་བས་ན་དེའི་ཕྱིར་རོ། །
གང་གི་ཕྱིར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་མང་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་ ༡༠
བས་ན་དེ་མང་བཞིན་འབྲེལ་ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཅི་སྟེ་བསྐྱབ་པར་
བྱ་བའི་མང་བཞིན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གཏན་
ཚིགས་སུ་འགྲུང་རོ་ཞེ་ན། དངོས་སུ་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲིམ་ཏེ། འདི་གཉིས་
དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ལ་གྱིས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་རྟོག་ ༡༡
པའི་ཡུལ་སྐོ་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ལ་བཞུགས་ན་ནི། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པོ་ལ་བཞུགས་པ་ཉིད་ནི་གོ་བར་
བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་

དད་པ་ནི་དེས་པ་ལ་གནས་པའི་རང་བཞིན་ལ་བཞུགས་པ་ཁོ་ནར་རིགས་ཀྱིས།
དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

དེའི་བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལས་ནི་མ་ཡིན་གྱི། བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་
ལས་བྱུང་བའི་རྟགས་དེ་ཉིད་ལས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་རྟགས་
ལ་བྱུང་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་དོན་དང་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་སྤྱིར་
སྤྱི་མཚན་གཉིས་ཀྱིས་རང་བཞིན་འབྲེལ་བའི་རྟགས་ཡིན་གྱི། གཞན་གྱིས་
ནི་མ་ཡིན་ཞེ་ན།

དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བ་མ་
ཡིན་པ་ནི་དེ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་

༡༠ པའི་སྤྱིར་རོ། །༡༧ །།

དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་སྣོན་ཏེ། དེའི་རང་
བཞིན་གང་ལ་ཡོད་པ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའོ། །འདི་དེ་ལས་བྱུང་བ་
ཡིན་པས་དེ་ལས་བྱུང་བའོ། །དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ལས་བྱུང་བ་
༡༡ མ་ཡིན་པའོ། །གང་ཞིག་གང་གི་རང་བཞིན་དང་གང་ལས་བྱུང་བ་ཡང་
མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་
པའོ། །དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་
དང་འདི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་རང་

བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཅི་སྟེ་དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། སྐྱེད་
 བར་ཕྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་ཡང་འབྲེལ་པའི་རང་བཞིན་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་
 ཅི་རྒྱ་མཚོན་གཞན་ལས་ཀྱང་རང་བཞིན་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། འབྲེལ་
 པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་ལ་ནི་རྟག་
 ལས་པའི་རང་བཞིན་འགའ་ཡང་མེད་དོ། ། དེ་བས་ན་དེའི་བདག་ཉིད་དང་། །
 དེ་ལས་ལྷུང་བ་གཉིས་ཁོ་ནས་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ།།

དེའི་བདག་ཉིད་དང་དེ་ལས་ལྷུང་བ་ཁོ་ནས་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་
 ཡིན་རྒྱ་ཟད་མོད། འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་གཉིས་ཁོ་ན་ཇི་ལྟར་གོ་བར་
 ཕྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

དེའི་བདག་ཉིད་དང་དེ་ལས་ལྷུང་བ་དེ་གཉིས་ཀྱང་། །
 རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཁོ་
 ནས་དངོས་པོ་འགྲུབ་པོ། །། ༢༥ །།

དེའི་བདག་ཉིད་དང་དེ་ལས་ལྷུང་བ་དེ་གཉིས་ཀྱང་རང་བཞིན་དང་
 འབྲས་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཞེས་བུ་པ་སྟོན་ཏེ། བས་ཞེས་བུ་པ་ནི་དེ་བས་
 ན་ཞེས་བུ་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་ །
 ལ་དེའི་བདག་ཉིད་དང་དེ་ལས་ལྷུང་བ་གནས་ལ། གོ་བར་བུ་པ་དང་གོ་
 བར་ཕྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡང་དེའི་རྒྱ་མཚོན་ཅན་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་འབྲས་བུ་
 དང་རང་བཞིན་དེ་གཉིས་ཁོ་ནས་དངོས་པོ་ཡོད་པར་འགྲུབ་པོ།།

འོན་ཏེ་དགག་བར་སྐྱབ་པ་ནི་མི་སྣང་བ་མི་དམིགས་པ་ལས་ཀྱང་ཅིའི་
ཕྱིར་འདོད་བར་མི་བྱ་ལེ་ན། ལྷན་པ།

དགག་པ་འགྲུབ་པ་ཡང་མི་དམིགས་པ་ཇི་སྐྱད་སྐྱོས་
པ་ཁོ་ན་ལས་འགྱུར་ཏེ། ༥༦ །།

༥ དགག་བའི་ཐ་སྐྱད་འགྲུབ་པ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་སྣང་བ་མི་དམིགས་པ་
ཇི་སྐྱད་སྐྱོས་པ་ཁོ་ན་ལས་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་དེ་ལས་གཞན་མ་
བསྟན་ཏེ། །།
དེ་ཙམ་གྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་ཡིན་ལེ་ན། ལྷན་པ།

དངོས་པོ་ཡོད་ན་ནི་དེ་མི་སྲིད་བའི་ཕྱིར་རོ། ༥༧ །།

༩༠ དེར་དགག་བར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཡོད་ན་ནི་གང་གི་ཕྱིར་སྣང་བ་མི་
དམིགས་པ་མི་སྲིད་རོ། །དེ་མི་སྲིད་པ་དེ་བས་ན་དེ་ལས་དགག་པ་འགྲུབ་
པ་ཡིན་ནོ། །།
འོན་ཏེ་དེ་འབའ་ཞིག་ལས་ཅིའི་ཕྱིར་ཡིན་ལེ་ན།

གཞན་ཏུ་ན་ཡུལ་དང་རུས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་

༩༥ བསྐྱལ་བའི་དོན་དམིགས་པའི་རིག་བྱང་མ་གྱུར་བ་རྣམས་
ལ་རང་གི་མངོན་སུམ་ལོག་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་བར་ངེས་

བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ༥༢ །།

གཞན་རྩ་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྣོན་ཏེ། དངོས་པོ་ཡོད་པ་ལ་དེ་མི་སྣང་
 པའི་མི་དམིགས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞན་རྩ་ན་ཞེས་བྱ་བའི་
 སྣའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་མི་དམིགས་པ་གཞན་ལས་
 དགག་བ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་ཡོད་ཡང་དེ་སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ ༥
 འདི་གང་ལས་ཞེ་ན། དུལ་དང་རྩམ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྣོན་ཏེ། འདིར་
 རྒྱུན་གཞན་ཚོགས་པ་དང་རང་བཞིན་ལྷན་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དམིགས་
 པའི་རིག་བྱུར་བྱུར་པའི་དོན་བསྟན་ལ། གཉིས་ལས་གཅིག་མེད་ན་ཡང་
 གཅིག་ཡང་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་རྩ་མ་བྱུར་པའི་དོན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
 དེ་ལ་འདིར་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་རྩ་མ་བྱུར་བ་རྣམས་ལ་ཞེས་བྱ་བས་ ༡༠
 ཅི་རྒྱུན་གཞན་དང་ཐལ་བ་ཅན་བསྟན་ཏོ། །དུལ་དང་རྩམ་དང་རང་བཞིན་
 གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བས་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་བསྟན་ཏོ།།
 དུལ་དང་རྩམ་དང་རང་བཞིན་དང་དེ་རྣམས་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་
 སྣུང་ཏེ། དེ་དག་ལ་དངོས་པོ་མེད་པར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་
 པོ་ཡོད་པ་ལ་དེ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ལས་ངེས་པ་མེད་ཅེ་ན། ༡༥
 དེ་དག་ལ་སྣུབ་པ་པོ་རང་གི་མངོན་སུམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལོག་ཡང་དེའི་
 རྣམས་དངོས་པོ་མེད་པར་ངེས་པ་མེད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་དམིགས་པའི་མཚན་
 ཉིད་རྩ་བྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལོག་ཡང་མེད་
 པར་ངེས་པ་མེད་པས་ན་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ལ་ཡང་བདག་ཉིད་ཀྱི་མངོན་

སྐྱུམ་ལོག་པའི་མཚན་ཉིད་མི་སྣང་བ་མི་དམིགས་པ་སྲིད་དོ། །དེ་བས་ན་
ཇི་སྐད་ཀྱི་བརྟན་པ་ཁོ་ནས་དགག་པ་ལས་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ།།

ལོན་ཏེ་སྣང་བ་མི་དམིགས་པ་ལའི་གང་གི་རྒྱས་ན་ཚད་མ་ཡིན།
ཅའི་ངོ་བོ་ཡིན། ཅེ་ཞེག་ཕྱེད་ཅེ་ན།

༥ མི་ཚོངས་པར་རྟན་པའི་འདུ་ཕྱེད་སྐྱུལ་བ་པོའི་མངོན་
སྐྱུམ་འདས་པ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་ལོག་ན་དངོས་པོ་མེད་
པའི་ཐ་སྣང་འཇུག་སྟེ། ༢༧ །།

མི་ཚོངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་ཏེ། སྐྱུལ་བ་པོའི་མངོན་སྐྱུམ་ནི་
བྱུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཏོ། །དེ་ལོག་པ་ནི་མི་དམིགས་པ་སྟེ། དེའི་
༡༠ རང་བཞིན་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་བས་ན་རང་བཞིན་
མེད་པ་ཉིད་ནི་བསྐྱུལ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་མི་དམིགས་པར་
སྐྱུལ་པའི་བྱུང་རྩོ། །བྱུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་ཀྱི་ཟིན་ཡང་ཤེས་པ་གཅིག་
ལ་འདྲེ་བ་སྣང་བ་ན་མཐོང་པའི་ཚོགས་པ་ཚང་བ་ཅན་ཀྱི་ཤེས་པས་ལྟར་
རྒྱུ་བ་ཉིད་བརྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱུང་མངོན་སྐྱུམ་ཞེས་བསྟན་ཏོ།།

༡༥ དེ་བས་ན་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་འདྲེ་བ་སྣང་བའི་དོན་དང་ཤེས་པ་དེ་ནི་མངོན་
སྐྱུམ་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྣང་བའི་དོན་དང་སྟོའི་དེ་ལས་མཐོང་པའི་ཚོགས་
པ་ཚང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྟོའི་ནས་མངོན་སྐྱུམ་ཉིད་ཀྱི་བརྟན་པར་བྱ་བ་ལོག་པར་
ཁོང་ཀྱི་ཚུད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དོན་དང་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ལ་མངོན་

སྐྱུ་མི་ཕྱུ་མ་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི། ལོག་པ་ཙམ་ནི་འདྲིའ་མེད་པ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། ལོག་པ་ཙམ་ལས་སྣང་པ་ལོག་པར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སྣང་པ་མི་དམིགས་པ་ལས་སྣང་པ་ལོག་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ལེ་ན། དེ་བདེན་མོད་ཀྱི། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་འདྲེ་བ་འབའ་ཞིག་སྣང་པ་ན་ཕྱུ་མ་པ་ལ་སོགས་པ་ཅི་སྟེ་ཡོད་ན་ནི་སྣང་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྣང་པར་བརྟགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ནི་སྣང་པ་མི་དམིགས་པ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྣང་པ་མི་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྣང་པ་མེད་པའི་ངེས་པ་ཡིན་དེ། ཅི་སྟེ་དེར་སྣང་ཏུ་རུང་པ་ཡོད་ན་ནི་སྣང་པ་མི་དམིགས་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་སྣང་པ་མི་དམིགས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་སྣང་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ན། ཐ་སྟེད་ཏུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས། སྣང་པ་མི་དམིགས་པས་ཐ་སྟེད་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དོན་གཞན་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་འདྲེ་བར་སྣང་པ་ན་དེའི་ཤེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་ལོག་པར་ངེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ལོག་པར་བརྟན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཅི་སྟེ་མེད་ཏུ་ཟེན་ཀྱང་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་འདྲེ་བ་མངོན་སུམ་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་ཕྱུ་མ་པ་མངོན་སུམ་ཉིད་ཏུ་སྟོ་འདོགས་པ་དེ་བཞིན་ཏུ། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་འདྲེ་བ་མི་མྱོངས་པར་ཐོན་པའི་འདྲ་བྱེད་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་པ་ལ་དེའི་རང་བཞིན་གྱི་ཕྱུ་མ་པ་མེད་ཀྱང་སྟོ་བརྟགས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །འདིས་ནི་སྣང་པ་མི་དམིགས་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ཕྱུ་མ་པ་ལོག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཤུབ་ཟེན་པ་དེས་ན། ཕྱུ་མ་པ་མེད་པ་ནི་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་མེད་པའི་ཐ་སྟེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་བརྟན་དོ།།

ཡུམ་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་མཐོང་བས་བསྐྱེད་པ་ནན་པ་སྐྱེད་པའི་
 རང་བཞིན་གྱི་འདུ་བྱེད་མ་ཚོངས་པ་སྟེ། ཉམས་པ་མེད་པར་ཡོད་པ་དེ་
 ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །སྐྱུ་བ་པ་པོའི་མངོན་སུམ་འདས་པ་དེ་དང་སྐྱུ་བ་པ་པོའི་
 མངོན་སུམ་ད་ལྟར་ཞེས་བྱ་བར་སྐྱུར་རོ། །མ་ཚོངས་པར་ནན་པའི་འདུ་བྱེད་
 སྐྱོས་པ་ནི་ད་ལྟར་བྱེ་བཀ་ཏུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདས་པའི་
 ཡུམ་བས་དཔེན་པའི་ས་ཕྱོགས་མཐོང་བ་ལ་ནན་པའི་འདུ་བྱེད་ཚོངས་པ་ཡོད་
 བས་ཡུམ་པ་ལ་མི་དམིགས་པ་ལ་ཚོངས་པ་དང་། ཡུམ་པ་མཐོང་བ་ལ་
 ཚོངས་པར་འགྱུར་གྱི། ད་ལྟར་གྱི་ལ་ནི་ཡུམ་བས་དཔེན་པའི་ས་ཕྱོགས་
 མཐོང་བ་ན་ནན་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་ཚོངས་པ་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་ཡུམ་པ་
 མི་དམིགས་པ་ལ་ཡང་ཚོངས་པ་མ་ཡིན་ལ། ཡུམ་པ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།
 དེ་བས་ན་མ་ཚོངས་པའི་འདུ་བྱེད་སྐྱོས་པ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་དགག་བྱ་ཅིང་
 བར་ཏུ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟར་གྱི་དོན་ལ་ནི་ནན་པའི་འདུ་བྱེད་
 འཇུག་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཞེས་བྱ་
 བ་ལ་དང་གི་སྐྱ་བུས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བཀ་དང་བལ་བ་ད་ལྟར་དང་
 བྱེ་བཀ་དང་ལྟན་པ་འདས་པ་བསྐྱུ་བར་རི་ལྟར་ཁོང་ཏུ་རྒྱན་པར་འགྱུར་བ་དེ་
 ལྟར་བུས་སོ། །དེ་ལ་དོན་འདི་ཡིན་ཏེ། འདས་པའི་མི་དམིགས་པ་བསལ་
 བར་ནན་པ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་ནི་ཚོད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྐྱོན་འདི་
 ན་ཡུམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པར་མ་གྱུར་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་
 བ་དང་། མེད་དེ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱས་ཀྱི། འདི་ན་
 མུམ་པ་བྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་དམིགས་པར་འགྱུར་པའི་

ཕྱིར་ཞེས་ཀྱང་པར་ནི་ཤེས་པར་མི་རུས་ཏེ། མ་འོངས་པའི་མི་དམིགས་པ་
ཡིད་པར་ཐེ་ཚོམ་བ་པའི་ཕྱིར་རོ། །།

དེ་ལྟར་མི་དམིགས་པའི་རུས་ཀྱི་བྱེ་བྱག་བཤད་ནས། བྱེད་པ་སྟོན་
པར་བྱེད་དོ། །མེད་པའི་ཐ་སྟད་ནི། མེད་དོ་ཞེས་ཀྱང་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
དང་། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་དང་། དོགས་པ་མེད་པར་འགྲོ་བ་དང་། །
འོང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འདུག་པ་ལུས་ཀྱི་མེད་པའི་ཐ་སྟད་དེ། བུམ་པ་
མེད་པར་ཤེས་ན་ནི་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་ལ་འདུག་པར་
བྱེད་དོ། །མེད་པའི་ཐ་སྟད་ནི་རྣམ་པ་དེ་གསུམ་ཅར་ཡང་འདུག་པར་བྱེད་པ་
སྐྱེ་བ་པར་བྱེད་པ་ནི་མཐོང་བ་སྟངས་པ་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་
ཡང་བུམ་པ་མེད་དོ་སྟུང་རུ་ཤེས་པ་ནི་མི་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ལས་འགྲུང་། །
ལ། མེད་པར་ངེས་པ་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་གང་གི་ཕྱིར་
མངོན་སུམ་གྱིས་སྟོགས་ཏེ་ཚེ་དམིགས་པ་དེའི་ཕྱིར་འདི་ན་བུམ་པ་མེད་དོ་
ཞེས་དེ་ལྟར་མེད་པར་ངེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་
ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྟོགས་ཏེ་ཚེ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པ་རྗེས་
སུ་འབྱང་བའི་མེད་པར་ངེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་
ཡང་སྟངས་བཤད་པའི་རྒྱལ་རུ་སྟངས་པ་མི་དམིགས་པར་ངེས་པར་བྱེད་པའི་
ཤུགས་ཉིད་ལས་མངོན་སུམ་ཉིད་གྱིས་མེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་
ཀྱང་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཡིད་པར་དོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མེད་པར་ཐ་སྟད་
བྱེད་མི་རུས་པ་འབའ་ཞིག་རུ་ཟད་དོ། །དེ་བས་ན་མི་དམིགས་པ་ནི་གང་
གི་ཕྱིར་སྟངས་པ་ལ་མི་དམིགས་པ་དེ་བས་ན་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་།

༥
༡༠
༡༥
༡༥
༢༠

བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྐྱེད་པ་མི་དམིགས་པ་ནི་མེད་པར་གྲུས་པར་
 བྱས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་ཀྱི། མ་བྱས་པ་ལ་ནི་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེས་ན་མེད་པར་ངེས་པ་ནི་མི་དམིགས་པ་ལས་ལྷུང་པ་ཡིན་ཡང་མངོན་
 གུམ་གྱིས་བྱས་པ་ལ། མི་དམིགས་པས་འཇུག་པར་བྱས་སོ་ཞེས་བསྟན་པ་
 ། ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་མི་དམིགས་པ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྐྱོད་ཏུ་འཇུག་པར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཁོ་ན་ལ་མི་དམིགས་པ་གོ་བར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ཉིད་ གྱིས་ དངོས་ བོ་ མེད་ བར་ ངེས་ པའི་ ཕྱིར་

༡༠ རོ་ །། ༣༠ །།

དེ་ཉིད་ གྱིས་ ཞེས་ བྱ་ བ་ ལྷོས་ ཏེ། ཇི་སྐད་ ཏུ་ བསྟན་ པའི་ ཏུས་ ཀྱི་ མི་
 དམིགས་ པ་ ལས་ དངོས་ བོ་ མེད་ བར་ ངེས་ པའི་ ཕྱིར་ རོ་ ། །མ་ འོངས་ པའི་
 མི་ དམིགས་ པ་ ནི་ རང་ ཉིད་ ཀྱང་ ཐེ་ ཚོམ་ ཟ་ པའི་ རོ་ བོ་ ཡིན་ ཏེ། མ་ ལྷུང་ པ་
 དེ་ ལས་ ནི་ དངོས་ བོ་ མེད་ བར་ ངེས་ པ་ མ་ ཡིན་ ཀྱི། འོན་ ཀྱང་ འདས་ པ་

༡༡ དང་ ད་ ལྟར་ ལས་ ཡིན་ ནོ། །

དེ་ནི་མི་དམིགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་།

དེ་ནི་སྐྱོར་ པའི་ བྱེ་ བྲག་ གིས་ རྣམ་ པ་ བཅུ་ གཅིག་

སྟེ་ །། ༣༡ །།

དེ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲིམ་ཏེ། མི་དམིགས་པ་འདིའི་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཅིག་
 ཡིད་བ་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཅིག་གོ། །རྣམ་པར་དབྱེ་བ་གང་ལས་ཤེ་ན། སྦྱོར་
 བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཏེ། སྦྱོར་བ་ནི་སྦྱར་བ་སྟེ། སྦྱའི་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་བ་ལ་
 བརྗོད་དོ། །སྦྱ་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་དངོས་སུ། ཁ་ཅིག་ནི་དོན་གཞན་གྱི་སྦྱོ་
 ཅས་རྫོང་པར་བྱེད། ཁ་ཅིག་ནི་དོན་གཞན་འགོག་པའི་སྦྱོ་ཅས་རྫོང་པར་ ༥
 བྱེད་དོ། །དུན་ཡང་སྦྱང་བ་མི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་ནི་སྦྱ་མ་སྦྱོམ་ཡང་
 རིག་པར་བྱའོ། །རྫོང་པར་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་མི་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་
 ཏུ་དབྱེའི། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ནི་དབྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། ། །
 རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་བྱིར་། །

རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་ ༡༠
 ཏུ་བ་མེད་དེ། དམིགས་པའི་རིག་བྱུར་གྱུར་བ་ལས་མི་
 དམིགས་པའི་བྱིར་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ། ༡༢ །

རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིམ་ཏེ། དགག་པར་བྱ་བའི་
 རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་དམིགས་པ་ནི་དཔེར་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། འདི་
 ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོས་ཅན་དོ། །དུ་བ་མེད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱུབ་པར་ ༡༥
 བྱེད་པའོ། །དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་གྱུར་བ་ལས་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་
 མོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་ན་ཚིགས་སོ། །གང་ན་ཚིགས་འདི་ཡང་སྦྱ་མ་བཞིན་
 ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་རུ་
 བའི་རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དག་མེད་དེ། རུ་བ་
 མེད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་བུ་བ་ལྟ་བུའོ།། ༣༩ །།

དགག་པར་བུ་བའི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་དམིགས་པའོ། །དཔེར་
 ༤ ན་ཞེས་བུ་བ་ནི་དཔེ་འགོད་པའོ། །འདི་ན་ཞེས་བུ་བ་ནི་ཚོས་ཅན་ནོ།།
 རུ་བ་སྤྱིར་བའི་རུས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཐོགས་པར་ཡོད་པ་གང་དག་
 ཡིན་པ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དེ་དག་མེད་དེ་ཞེས་བུ་བ་ནི་བརྒྱུ་བར་བུ་བའོ།།
 རུ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་བུ་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ། །རྒྱ་ནི་གདོན་མི་
 ཟེ་བར་འབྲས་བུ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པས་ན་འབྲས་བུ་མ་མཐོང་བ་ལས་
 ༡༠ ནི་རུས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དག་ཁོ་ན་མེད་པ་ནི་བརྒྱུ་བར་བུ་བ་
 ཡིན་གྱི། གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རུས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡང་སྐད་
 ཅིག་མ་ཟེ་མར་སྐྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། གཞན་རྣམས་ལ་ནི་འགོགས་ཡོད་
 བའི་སྤྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་ཡང་གང་རུ་རྒྱ་མི་སྐྱང་བ་དེར་སྐྱུར་བར་
 བུ་བ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་སྐྱང་བ་ལ་ནི་སྐྱང་བ་མི་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ཉོགས་པར་
 ༡༥ བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁང་བའི་ཡ་ཐོག་ན་གནས་པ་ན་ཁང་བའི་དང་
 ར་མ་མཐོང་རུ་ཟེན་གྱི་དང་རའི་དོས་བཞིའི་རྩིག་པ་མཐའ་དག་མཐོང་
 བེད་། རྩིག་པ་མཐའ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་རུ་སྐྱང་བ་ཞེས་བུ་བའི་ནམ་
 མཁའི་སྤོགས་རུ་བ་དང་བལ་བ་ཡང་མཐོང་དོ། །དེ་ལ་རུ་བ་མེད་པར་

དེས་པ་ལས་ནི་མེ་ཡུལ་གང་ན་གནས་པས་ཡུལ་དེར་ཏུ་བ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་
 བའི་རྒྱས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་མེ་དེ་མེད་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ།
 ཁང་པའི་དང་པའི་སྤྱོགས་ན་ཡོད་པའི་མེས་ཀྱང་ཏུ་བ་ཡུལ་དེར་སྐྱེ་བར་
 གྱུར་བ་ཡིན་པ་དེས་ན་སྤྱོགས་དེ་ན་མེ་མེད་པར་ཁོང་ཏུ་རྒྱན་པར་བྱའོ།
 ལྷིམ་གྱི་དང་པའི་སྤྱོགས་རྩིག་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་དེ་རྩིག་པའི་མཐུར་ ༥
 ཐུག་པར་གནས་པ་སྣང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཏུ་བས་དཔེན་པའི་ནམ་མཁའི་
 ཡུལ་དང་བཅས་ཏེ་ཚོས་ཅན་ཏུ་བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན་སྣང་བའི་ནམ་
 མཁའི་ཆ་ཤས་ཅན་མངོན་སུམ་ཏུ་གྱུར་བའམ་མངོན་སུམ་ཏུ་མ་གྱུར་
 པའི་སྐྱི་ནི་ཚོས་ཅན་ཡིན་པར་མེ་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་འོངས་པ་
 ཡིན་ནོ། །འདི་ན་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚིག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི་སྣང་ ༡༠
 པའི་སྤྱོགས་ལ་བསྟུན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་འབའ་ཞེག་ལ་སྣང་བ་དང་མི་སྣང་
 བ་སྐྱི་ཚོས་ཅན་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཀྱི། གཞན་ཏུ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་སྐད་
 རིག་མ་ཉིད་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་སྐྱ་ཁ་རིག་ནི་མངོན་སུམ་ཏུ་གྱུར་བ་
 ཡིན་ལ། གཞན་ནི་སྐོག་ཏུ་གྱུར་བ་དེ་བཞིན་ཏུ་འདིར་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཇི་
 ལྟར་འདིར་ཚོས་ཅན་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་རྫོགས་པའི་གཞིར་གྱུར་བ་སྣང་ ༡༥
 བ་དང་མི་སྣང་པའི་ཆ་ཤས་ལ་བསྟུན་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་སྐྱོར་བ་ལྷི་མ་རྣམས་
 ལ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁོང་ཏུ་རྒྱན་པར་བྱའོ། །།

འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་

ན་ཤིང་མེད་པའི་སྤྱིར་ཤིང་ཤ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་

ན་མེ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་གྲང་བའི་རེག་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་

ལྟ་བུའོ།། ༣༥ །།

དགག་པར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་བ་མི་དམིགས་པ་དཔེ་
འགོད་པ་ལ། འདི་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོས་ཅན་ལོ། །གྲང་བའི་རེག་པ་
མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་གྲང་བའི་རེག་པ་དགག་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའོ། །མེ་ ༥
ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ། །མི་དམིགས་པ་འདི་ཡང་
གང་ན་གྲང་བའི་རེག་པ་མི་སྣང་བ་དེར་སྐྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན། སྣང་
བ་ལ་ནི་སྣང་བ་མི་དམིགས་པ་སྐྱོར་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་མེད་ཁ་
དོག་གི་བྱེ་བྲག་སྣང་བ་ན། གྲང་བའི་རེག་པ་རིང་ཏུ་སྐྱར་བའི་སྤྱིར་མི་
སྣང་བ་དེར་འདི་སྐྱར་བར་བྱའོ།།

། ༡༠

འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་

ན་ཏུ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་གྲང་བའི་རེག་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་

བ་ལྟ་བུའོ།། ༣༦ །།

དགག་པར་བྱ་བ་དང་འགལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེའི་འབྲས་བུ་དམིགས་
པ་ནི་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེ་འགོད་པའོ།། ༡༥
འདི་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོས་ཅན་ལོ། །གྲང་བའི་རེག་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་གྲང་བའི་རེག་པའི་དངོས་པོ་མེད་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཏུ་

བ་ནི་ཞེས་པུ་བ་ནི་དེས་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་དགག་བ་བསྐྱུ་བ་པར་བུ་བ་
 ཡིན་ནོ། །འདྲིག་བ་ནི་ཚོས་ཅན་ནོ། །དངོས་པོ་བྱང་པའི་ཡང་ཞེས་
 བུ་བ་ནི་ཚོས་ཅན་གྱི་ཕྱེ་མག་གོ། །ཡང་གི་སྐྱའི་དོན་ནི། སྐྱེས་ཤིང་བྱང་བ་
 ཡང་འདྲིག་པའི་དོ་བོ་ཡིན་པར་དེས་པར་འགྱུར་བ་མེད་ན། མ་སྐྱེས་པ་ལྟ་
 ཅི་སྐྱོས་ཞེས་པུ་བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལས་མ་གཏོགས་པ་ 5
 རྒྱ་ཐོ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱ་གཞན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འདྲིག་བ་བཏྲོས་པ་ ༥
 ཡིན་ཏེ། དེ་བཏྲོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པུ་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ། །རྒྱ་གཞན་
 ལ་བཏྲོས་པ་ཞེས་པུ་བ་ནི་དེས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་བ་
 ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱམ་པུ་ཁ་དོག་བསྐྱུར་བ་ནི་བཙོ་བླག་མཁན་ལ་སོགས་
 བ་རྒྱ་གཞན་ལ་བཏྲོས་པའི་ཕྱིར་དེས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པ་བཞིན་རུའོ།
 དེས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པ་ནི་དེས་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་དང་འགལ་བ་ཡིན་ ༡༠
 ལ། །འདྲིག་བ་ཡང་འདྲིག་པའི་དོ་བོའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འདྲིག་བ་ཡང་རྒྱ་
 གཞན་ལ་བཏྲོས་པར་འདོད་དོ། །དེ་བས་ན་འགལ་བས་ལྟ་བ་རྒྱ་གཞན་
 ལ་བཏྲོས་པ་ཉིད་དམིགས་པས་དེས་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་འགོག་བ་ཡིན་ནོ།
 འདིར་དེས་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ནི་རྟག་བ་ཡིན་ལ། དེས་པར་འགྱུར་བ་
 མེད་པ་ཉིད་ནི་རྟག་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ལ་བུའོ། །རྟག་བ་ཉིད་དང་ ༡༥
 རྟག་བ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀྱང་པན་རྒྱུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་ཕྱིར་གཅིག་
 ལ་འགལ་ལོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་དང་པན་རྒྱུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པ་གཉིས་ལས་
 གཅིག་གང་ཡིན་པ་སྤང་བ་དེ་ལ་གཉིས་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་བདག་ཉིད་
 དགག་པར་བུ་དགོས་སོ། །དེའི་བདག་ཉིད་དགག་བ་ཡང་སྤང་བ་ཉིད་བྱ་

ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དེའི་བདག་ཉིད་དགག་པ་
ནི་འདི་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་སྣང་བ་འདི་ནི་རྟག་པ་ཡིན་ན་རྟག་པའི་
རང་བཞིན་རྩ་མཐོང་བར་འགྲུབ་པ་ཞིག་ན། རྟག་པའི་རང་བཞིན་རྩ་ཡང་
མཐོང་བ་མེད་དེ། དེས་ན་རྟག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་

༥ དགག་བར་བྱ་བ་རྟག་པ་ཉིད་སྣང་བའི་བདག་ཉིད་རྩ་ཁས་སྒྲངས་ན་དགག་
བར་བྱ་བར་འགྲུབ་ངོ་། །འདྲེ་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་མི་སྣང་བ་ཡང་
གལ་ཏེ་བུམ་པ་སྣང་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་འགོག་པར་བྱེད་ན་ནི། གལ་
ཏེ་སྣང་བ་འདི་ནི་འདྲེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན་འདྲེ་ཉིད་རྩ་སྣང་བར་འགྲུབ་པ་
ཞིག་ན། སྣང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་འདྲེ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྣང་བའི་

༡༠ བདག་ཉིད་ཁས་སྒྲངས་ནས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་
སྣང་བའི་དངོས་པོ་ལ་དངོས་པོའམ་དངོས་པོ་མེད་པའམ། སྣང་བའམ་
མི་སྣང་བ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་འགོག་པ་ནི་སྣང་བ་ཉིད་རྩ་ཁས་སྒྲངས་
པ་སློན་རྩ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ནི་ཇི་ལྟར་བུམ་པ་སྣང་
བ་ཁས་སྒྲངས་ནས་འགོག་པ་ནི་སྣང་བ་མི་དམིགས་པ་ལས་ཡིན་པ་དེ་

༡༥ བཞིན་རྩ་ཕན་ཚུན་སྒྲངས་པ་དང་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་ཡུང་གཞན་སྣང་བ་ལ་
འགོག་པ་ནི་སྣང་བ་མི་དམིགས་པ་ཁོ་ནས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སློབ་
བའི་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་ནང་རྩ་འདུས་པ་ཡིན་ནོ།

འབྲས་བུ་འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་
མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གྲང་བའི་རྒྱ་རྩམ་པ་ཐོགས་པ་མེད་པ་

དག་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།། ༣༨ །།

དགག་བར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་འགལ་བ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་དམིགས་བ་སྟེ། དཔེར་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེ་དགོང་བ་ཡིན་
 ཅོ། །འདི་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོས་ཅན་ཅོ། །གང་བ་སྐྱེད་པ་ལ་རྒྱས་བ་
 ཐོགས་བ་མེད་པ་གང་བའི་རྒྱ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ ༥
 ཅི་བསྐྱེད་བར་བྱ་བའོ། །མེ་ཡོད་བའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ།།
 གང་ན་གང་བའི་རྒྱ་མི་སྒྲུང་བ་དང་། གང་བའི་རྟེན་པ་ཡང་མི་སྒྲུང་བ་
 དེར་གཏན་ཚིགས་འདི་སྐྱུར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཅི། གང་བའི་རྟེན་པ་འམ་
 དེའི་རྒྱ་སྒྲུང་བ་ལ་ནི་འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་འམ་སྒྲུང་བ་མི་དམིགས་
 བ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཅོ། །དེ་བས་ན་དེ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ ༡༠
 བ་ཡིན་ཅོ། །དེའི་བྱིར་བྱོགས་གང་ན་གང་བའི་རྒྱ་དང་གང་བའི་རྟེན་པ་
 ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་རིང་བའི་བྱིར་རྟོགས་པ་པོ་ལ་མི་སྒྲུང་ལ། མེ་ནི་གསལ་
 བའི་ཁ་དོག་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་རྒྱ་རིང་པོ་ཡང་སྒྲུང་བ་དེར་འདི་སྐྱུར་
 བར་བྱའོ།།

ཐུབ་བར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་བ་ནི། དཔེར་ ༡

ན་འདི་ན་མེ་ཡོད་བའི་བྱིར་བ་མེ་འི་རྟེན་པ་མེད་དོ་ཞེས་

བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།། ༣༩ །།

དགག་བར་བྱ་བ་ལ་ལྷལ་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་འགལ་བ་
གང་ཡིན་པ་དེ་དམིགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེ་འགོད་པའོ།
འདི་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོས་ཅན་ནོ། །བ་མའི་རེག་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་བསྐྱུལ་བར་བྱའོ། །མེ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ།

༥ གང་ན་ལྷལ་བར་བྱ་བ་བ་མའི་རེག་པ་དང་། ལྷལ་བར་བྱེད་པ་གང་
པའི་རེག་པ་མི་སྣང་བ་དེར་གཏན་ཚིགས་འདི་སྐྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི།
དེ་གཉིས་སྣང་བ་ཉིད་ལ་ནི་འདི་ལྟར་དོ་པོ་ཉིད་དམ་ལྷལ་བར་བྱེད་པ་
སྣང་བ་མི་དམིགས་པ་སྐྱོར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་མེད་པ་སྐྱུལ་
བ་འདི་ནི། རྟོགས་བར་བྱེད་པ་རྒྱང་རིང་པོ་ན་འདུག་ལ་བ་མའི་རེག་པ་

༡༠ གང་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། གང་བ་ཅོམ་ནི་སྐོག་ཏུ་གྲུར་བ་ཡིན་ལ། མེ་ནི་
གཟུགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རྒྱང་རིང་པོ་ན་འདུག་ཀྱང་མངོན་ཏུ་གྲུར་དོ། །དེ་
ལྟར་ན་ནི་མེ་ལས་ནི་གང་བ་ཅོམ་མེད་བར་དེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ནི་
གང་པའི་བྱེ་བྲག་བ་མའི་རེག་པ་མེད་བར་དེས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་པའི་བྱེ་
བྲག་ནི་གང་པའི་སྐྱིས་ལྷལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དུལ་གྱི་བྱེ་

༡༥ བྲག་དེ་ལ་རྗེས་སུ་དབག་པ་འདི་སྐྱོར་བར་བྱའོ། །

རྒྱ་མི་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་མེ་མེད་པའི་
སྤྱིར་དུ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །། ༧༠ །།

དགག་བར་བྱ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་དམིགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེ་འགོད་པའོ། །འདི་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོས་ཅན་ནོ། །དུ་

བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའོ། །མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་གང་ན་ཚོགས་སོ། །གང་ན་འབྲས་བུ་ཡོད་ཡང་སྣང་བ་མི་འབྱུང་བ་
 དེར་ནི་འདི་སྐྱོར་བར་བྱའོ། །འབྲས་བུ་སྣང་བ་ལ་ནི་སྣང་བ་མི་དམིགས་
 བ་ཉིད་གོ་བར་བྱེད་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དངོས་པོ་མེད་པར་སྐྱེད་པ་
 འདི་ཡང་། མཚོ་ཚེན་པོ་མི་གཡོ་བ་དགུན་རྒྱུངས་པ་མང་ཏུ་འབྱུང་བ་ལ་ ༥
 ཉམ་སྟེན་རི་ཅིམ་ཏུ་ལྷུང་བ་ན། དེ་ན་ཏུ་བ་ཡོད་ཡང་མི་སྣང་བས། རྒྱ་
 མི་དམིགས་པས་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་དོའི་སྟེང་ན་མེ་འབར་བ་
 ཡོད་ན་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ལྷན་པར་ཉིད་ལས་དམིགས་པར་འབྱུང་ལ། འབར་བ་
 ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་ཚོག་པ་ལ་ཡོད་ན་དེར་ཡང་ཚོག་པའི་གཞི་ཤིང་
 མངོན་སུམ་ཏུ་ལྷུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་འཇམ་གཞིའི་ ༡༠
 ངོ་བོ་དེ་སྣང་བར་འབྱུང་བས་ན་དེར་སྐྱོར་བ་འདི་བྱའོ། །།

རྒྱ་འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་སྐྱེ་
 རྟེན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་དག་མེད་དེ།
 གཤུང་བར་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་ཉེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མོ་ཞེས་
 བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།། ༡༡།

དགག་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་འགལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 དམིགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེ་འགོད་པའོ། །འདི་ན་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་ཚོས་ཅན་ནོ། །སྐྱེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་ལངས་པའོ། །དེ་ལ་

སོགས་པ་ནི་ལྷགས་པས་ཉེན་པའི་སོ་ཐམ་ཐམ་ཕྱེད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་
 ལས་གཞན་པའི་འདྲིགས་པ་དང་དང་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཕྱེ་བྱག་ཏུ་
 ལྷུང་པ་ནི་ལྷུ་ལོང་ཞེས་ཕྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱེ་བྱག་སྟེ། དེ་མེད་དོ་ཞེས་
 ཕྱེ་བ་ནི་བརྒྱུ་བ་པར་བྱའོ། །མེ་གཞན་ལས་གཏུང་བ་ཉིད་ཕྱེ་བྱག་ཏུ་ལྷུང་

༥ པ་ནི་གང་པ་རྫོགས་པར་བྱས་པ་ཡིན་པས་ན་གཏུང་པར་ཕྱེད་པའི་ཕྱེ་བྱག་
 སྟེ། གཏུང་པར་ཕྱེད་པ་ཁ་ཅིག་ཡོད་ཏུ་ཟློན་ཡང་། དཔེར་ན་སྟོན་མ་
 པཞེན་ཏུ་གང་པ་རྫོགས་པར་ཕྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྷུ་ཕྱེ་བས་ལ་པའི་ཕྱིར་
 ཕྱེ་བྱག་སྟོས་སོ། །གཏུང་པའི་ཕྱེ་བྱག་གང་ཡིན་པ་ཉེ་བ་དེ་ལ་དེ་སྐད་
 ཅིས་བྱའོ། །དེའི་དངོས་པོ་ནི་དེ་ཉིད་དེ། དེ་བས་ན་ཞེས་ཕྱེ་བ་ནི་གཏན་

༡༠ རྟོགས་སོ། །གང་ན་གང་པའི་རེག་པ་ཡོད་ཡང་མི་སྣང་བ་དང་། ལྷུ་
 ལོང་ཞེས་ཕྱེད་པའི་ཕྱེ་བྱག་ཡོད་ཡང་མི་སྣང་བ་དེར་འདྲིའི་སྐྱུར་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་གྱི། ལྷུ་ལོང་ཞེས་ཕྱེད་པའི་ཕྱེ་བྱག་སྣང་བ་ཉིད་ལ་ནི་སྣང་བ་མི་
 དམིགས་པ་སྐྱུར་པར་ཕྱེད་པ་ཡིན་ལ། གང་པའི་རེག་པ་སྣང་བ་ཉིད་ལ་
 ཡང་རྒྱ་མི་དམིགས་པ་སྐྱུར་པར་ཕྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དངོས་པོ་

༡༥ མེད་པ་སྐྱུ་བ་པ་འདྲི་ཡང་། གཏུང་པར་ཕྱེད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱེ་བྱག་རྒྱང་
 རིང་པོ་ནས་ཡང་མཐོང་བ་ཡིན་ལ། གང་པའི་རེག་པ་དང་ལྷུ་ལོང་ཞེས་
 ཕྱེད་པའི་ཕྱེ་བྱག་ནི་མ་མཐོང་བ་དེ་དག་གི་རྒྱ་དང་འགལ་བ་མི་དམིགས་
 པས་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་པར་ཕྱེད་པ་དེ་ལ་འདྲིའི་སྐྱུར་བ་བྱའོ། །

རྒྱ་འགལ་པའི་འབྲས་ཕྱེད་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་

ན་ཕྱོགས་འདི་ནི་རུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྐྱུ་ལོང་ཞེས་
 བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྷན་པའི་མི་དང་ལྷན་
 བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།། ༧༢།

དགག་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་འགལ་བ་དེའི་འབྲས་བུ་
 དེ་དམིགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེ་དགོད་པའོ། །ཕྱོགས་འདི་ ༥
 ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོས་ཅན་ནོ། །ལྷན་པ་ནི་འབྲེལ་པའོ། །སྐྱུ་ལོང་ཞེས་
 བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ལྷན་པ་ནི་སྐྱུ་ལོང་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་
 སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྷན་པའོ། །དེ་དང་འབྲེལ་པའི་མི་ནི་སྐྱུ་ལོང་ཞེས་
 བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྷན་པའི་མི་སྟེ། དེ་དང་ལྷན་པ་
 མ་ཡིན་པ་ནི་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བའོ། །རུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ ༡༠
 གང་ཉི་ཚོགས་སོ། །སྐྱུ་ལོང་ཞེས་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་མངོན་སུམ་རྩ་ལྷུང་ན་
 ནི་སྐྱུ་བ་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་གང་པའི་རྟེན་པ་མངོན་སུམ་རྩ་ལྷུང་
 ན་ནི་རྒྱ་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། མེ་མངོན་སུམ་རྩ་ལྷུང་ན་ནི་རྒྱ་དང་
 འགལ་བ་དམིགས་པའི་ཕྱོར་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། འདི་གསུམ་ཅར་ཡང་མི་
 སྐྱུ་བ་པའདི་ལ་སྐྱུར་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དངོས་པོ་མེད་པར་ ༡༥
 སྐྱུ་བ་པ་འདི་ནི། རྟོགས་པར་བྱེད་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་པོ་ན་འདུག་ལ། གང་པའི་
 རྟེན་པས་ཉེན་པའི་སྐྱུ་ལོང་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡོད་རྩ་
 ཟེན་གང་མངོན་སུམ་རྩ་མ་ལྷུང་ལ། གང་ན་རྩ་བ་མངོན་སུམ་རྩ་ལྷུང་པ་

དེར་འདི་ཚོད་མ་ཡིན་ནོ། །རུ་བ་ཡང་ཡུལ་དེ་ན་ཡོད་པའི་གང་བ་བསྐྱོག་
 བར་རྒྱས་པའི་མེ་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་རྒྱས་པ་རི་འདྲ་བ་དེ་འདྲིར་
 གཟུང་བར་བྱའི། རུ་བ་ཅོམ་གྱིས་ནི་མེ་ཅོམ་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་
 །ཀྱང་གང་པའི་རེག་པ་སེལ་བ་དང་། སྤྱི་ལོང་ཞེས་བྱེད་ལ་སོགས་པ་སེལ་
 ། བར་བྱེད་པ་ཤེས་པར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པས། རུ་བ་ཅོམ་ནི་གཏན་ཚིགས་མ་
 ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ།།

ཅི་སྟེ་གཅིག་ནི་དགག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་བསྟན་
 ན་དངོས་པོ་མེད་པའི་གཏན་ཚིགས་བརྒྱ་གཅིག་ཏུ་རི་ལྟར་འཇུར་ཞེ་ན། །

དོན་གཞན་ཡོད་པ་དགག་པ་དག་གིས་སྐྱོར་བ་ཐ་
 ། དང་ཀྱང་བརྒྱད་པའི་སྒོ་ནས་འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་ལ་
 སོགས་པ་མི་དམིགས་པའི་སྐྱོར་བ་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་ཐམས་
 ཅད་ནི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་ནང་རུ་འདུ་བར་
 འཇུར་རོ།། ༧༩ — ༧༧ །།

འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སྟོས་ཏེ། དེ་དག་ཅེས་བྱ་
 ། བ་འདིས་ནི་མི་དམིགས་པའི་སྐྱོར་བ་བསྟན་པ་འདས་མ་ཐག་པ་བསྟན་ཏེ།
 དེ་ལ་གང་ཡང་རུང་བ་གཟུང་བར་ཐལ་བར་འཇུར་བས་ན། འབྲས་བུ་
 མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་སོ། །འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་

བ་ཡང་གསུམ་ལམ་བཞི་ཞེས་གཟུང་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ལ། བརྒྱ་
 ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །དེ་ལ་བརྒྱུ་ཡང་དཔེ་བཞོན་བ་ཙམ་གཟུང་བར་
 ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ལ། ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །འདི་སྐད་བརྟན་
 ཏེ། དཔེ་སྐྱུར་བར་བྱས་བ་ཡང་མེད་ལ། སྐྱུར་བར་བྱས་བ་དང་འདྲ་བ་
 ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །བརྒྱ་སྟོས་བ་མེད་བར་ཐམས་ཅད་སྟོས་བ་བྱས་ ༥
 ན་ནི་དཔེ་སྐྱུར་བར་བྱས་བ་མཐའ་དག་གོ་བར་འགྱུར་ལ། བརྒྱུ་སྟོས་
 ཡང་དཔེ་སྐྱུར་བ་མཐའ་དག་གོ་བར་འགྱུར་ན། ཐམས་ཅད་སྟོས་བ་ལྟག་
 བར་བྱས་ན་ནི་དཔེ་སྐྱུར་བ་དང་འདྲ་བ་མཐའ་དག་རྟོགས་བར་འགྱུར་རོ། །
 རང་བཞིན་མི་དམིགས་པར་འདུས་བ་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་རྩ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ།
 རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། །། ༡༠

རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་སྐྱུར་བ་ལས་འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་ལ་
 མོགས་བ་ཐ་དད་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་དེར་འདུས་བ་ཡིན་ཞེ་ན།
 སྐྱུར་བ་ཐ་དད་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། སྐྱུར་བའི་སྐྱའི་བྱེད་བ་ཐ་དད་
 ཡང་འདུས་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སྐྱུར་བ་ཐ་དད་ཅེ་ན། དོན་གཞན་ཡིད་
 བ་དང་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། དགག་པར་བྱ་བའི་དོན་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་ ༡༡
 བར་དམིགས་ཏེ། རང་བཞིན་འགལ་བ་དམིགས་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུར་བ་
 ལ་བྱའོ། །དགག་བ་ནི་འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུར་བ་ལ་
 བྱའོ། །དོན་གཞན་ཡིད་བ་དང་དོན་གཞན་དགག་པའི་སྟོན་ནས་སྐྱུར་བ་ཐ་
 དད་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྐྱུར་བ་གཞན་རྣམས་སྲུ་དོན་གཞན་ཡིད་བ་དང་
 དགག་བ་ཡིན་ན། འོ་ན་ཇི་ལྟར་ནང་རྩ་འདུས་བ་ཡིན་ཞེ་ན། བརྒྱད་ ༢༠

བའི་སྒོ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲིམ་ཏེ། ཟོ་རྒྱན་བརྒྱན་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བའི་
 རོན་ཏོ། །འདི་སྐད་བརྒྱན་ཏེ། སྦྱོར་བ་དེ་དག་དངོས་སུ་སྤྲད་པ་མི་
 དམིགས་པར་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྤྲད་པ་མི་དམིགས་པ་ལ་མི་ལུགས་པ་
 ཉིད་གྱི་རོན་གཞན་ཡོད་པ་དང་དགག་པ་བརྗོད་པར་ཕྱེད་དོ། དེ་ལྟར་ཟོ་
 བརྒྱན་བརྒྱན་པའི་རྒྱུ་ལ་གྱིས་འདི་དག་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པར་འདུས་པ་
 ཡིན་གྱི། དངོས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

ཅི་སྟེ་སྦྱོར་བ་ཐ་དང་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཐ་དང་ན་ནི་དེ་དག་གཞན་
 གྱི་རོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སྦྱོར་བ་ཐ་
 དང་བ་ནི་སྐྱ་ཐ་དང་བ་ཡིན་ལ། སྐྱ་ཡང་གཞན་གྱི་རོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་

༡༠ བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོགས་པ་ལ།

སྦྱོར་བ་མཐོང་བ་གོམས་པ་ལས་བདག་ཉིད་ཀྱང་
 དེ་བཞིན་རུ་རྣམ་པར་བཅད་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས།
 བདག་གི་རོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ཡང་ཕྱེ་བྲག་
 བརྒྱན་ཏོ།། ལེཎ།།

སྦྱོར་བ་མཐོང་བ་གོམས་པ་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིམ་ཏེ།
 བརྒྱན་བཅོས་ལས་ལྷུང་བའི་སྦྱོར་བ་མཐོང་བ་དམིགས་ཤིང་། དེ་གོམས་
 པ་ཡང་ནས་ཡང་རུ་ཕྱེད་པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལས་བདག་ཉིད་ཀྱང་སྦྱུབ་

བ་པོ་རང་ཡང་རི་སྐྱོད་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་རྣམ་པར་
 བཅད་པ་འགོག་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། བས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བས་ན་
 ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། །དོན་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་རང་ཡང་སྤྱིར་བ་
 གོམས་པའི་ཐབས་འདིས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་བས་ན་རྟོགས་པ་པོ་རང་ལ་
 དགོས་པ་སྤྱིར་བ་ཐ་དད་པ་རྣམས་རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ ༥
 བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡང་གཞན་ཁོང་ཏུ་ཚུད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཏུ་
 དགོས་ན་ནི་དེ་དག་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 བརྗོད་པར་བྱའོ།།

།

ལྟར་བ་འགོག་ན་ནི་རང་བཞིན་གྱི་དམིགས་པའི་སྤྱིར་བ་ཡིན་པར་
 ཐལ་བར་འགྱུར་བས། འབྲས་བུ་གི་དམིགས་པ་ནི་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་གི་སྣང་ ༡༠
 བ་ཁོ་ན་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ནི་དེ་དག་སྣང་བ་གི་
 དམིགས་པས་འགོག་པ་མ་ཡིན་ན། རི་ལྟར་སྤྱིར་བ་དེ་དག་སྣང་བ་གི་
 དམིགས་པའི་ནང་ཏུ་འབྲུག་ཤིང་།

།

མེད་པའི་ཐ་སྲེད་སྐྱེད་པའི་གི་དམིགས་པ་དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་རང་བཞིན་འགལ་བ་ལ་སོགས་པ་ ༧
 དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་ལ་སོགས་པ་གི་དམིགས་པས། དགག་
 བ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་དམིགས་པའི་རིག་

ལྷུང་ལྷུང་པ་ཁོ་ན་དག་ལ་དམིགས་པ་དང་། མི་དམིགས་

པར་ཡང་རིག་པར་བྱའོ།། ༧༦།

མེད་པ་དང་མེད་པའི་ཐ་སྐྱད་སྐྱུལ་པའི་མི་དམིགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྣོས་ཏེ། མེད་པ་དང་དེའི་ཐ་སྐྱད་

༥ ཞི་མེད་པ་དང་ཐ་སྐྱད་དེ། རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ལ་ནི་ཐ་སྐྱད་བསྐྱུལ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ནི་མེད་པ་བསྐྱུལ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་སྐྱུལ་པའི་མི་དམིགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཡང་གི་སྐྱ་ནི་བྱིར་བྱི་དོན་ཏེ། གང་གི་བྱིར་མི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དགག་པ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་དམིགས་པའི་མཚན་

༡༠ ཉིད་ཏུ་ལྷུང་པ་ཁོ་ན་སྐྱད་པ་འགོག་པ་དེ་བས་ན་སྐྱད་པ་མི་དམིགས་པའི་ནད་ཏུ་འབྱས་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ཡང་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྣོས་སོ། །འདིར་ཡང་ནི་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱ་ནི་རྒྱའི་དོན་ཏེ། གང་གི་བྱིར་རང་བཞིན་འགལ་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་

༡༥ བས་དགག་པ་བཤད་པ་དེ་བས་ན། སྐྱད་པ་ཁོ་ན་དགག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། །ཅི་སྟེ་རང་བཞིན་འགལ་བ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པས་དགག་པ་བཤད་མོད་ཀྱི། །འོན་ཀྱང་ངེ་ལྷུང་སྐྱད་པ་ཁོ་ན་དགག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་ལྷུང་པ་ཁོ་ན་དག་ལ་དམིགས་པ་དང་མི་དམིགས་པར་ཡང་རིག་པར་

བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲིམ་སོ། །འདྲིར་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱའི་དོན་ཏེ། གང་གི་
 ཕྱིར་འགལ་བ་དང་། རྩལ་བར་བྱ་བ་དང་ལྷན་པར་བྱེད་བར་གྱུར་
 བ་དང་། འབྲས་བུ་དང་རྒྱུར་གྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་ཤེས་བར་
 བྱ་བ་དེ་དག་གཏོན་མི་ཟ་བར་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། དམིགས་པའི་སྒྲོན་ཏུ་
 མོང་བའི་མི་དམིགས་པར་རིག་བར་བྱ་སྟེ། དམིགས་པ་མི་དམིགས་པ་ ༥
 གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྣང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ན། དེ་བས་ན་རང་
 བཞིན་འགལ་བ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་
 པས་དམིགས་པ་དང་མི་དམིགས་པ་དང་ལྷན་པའི་འགལ་བ་ལ་སོགས་པ་
 དགག་བ་བྱེད་པ་ནི་སྣང་བ་ཁོ་ན་ལ་བྱས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཚོལ་བ་
 མང་པོ་སྒྲར་བལ་བའི་ལན་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་ཡང་ཡང་གི་སྐྱེ་ནི་རྒྱའི་དོན་ ༡༠
 ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ལན་འདི་དང་འདི་དག་ཡོད་པ་དེ་བས་ན་ཚོལ་བ་
 མི་རིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་གི་དོན་ཏེ། །།

ཅིའི་ཕྱིར་དགག་བར་བྱ་བའི་འགལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པ་
 དང་མི་དམིགས་པར་རིག་བར་བྱ་ཞེ་ན། །

གཞན་དག་ལ་ནི་འགལ་བ་དང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་ ༡༡
 བྱ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །། ༡༢ །།

གཞན་དག་ལ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲིམ་ཏེ། དམིགས་པ་དང་མི་དམིགས་
 པ་དང་ལྷན་པ་ལས་གཞན་པ་མི་དམིགས་པ་ཁོ་ན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་
 ལ་ནི་འགལ་ཞེས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགལ་བ་དང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཡོད་

པ་དང་ལྷན་པོར་བྱེད་པ་མེད་ན་མེད་པ་མི་འགྲུབ་པོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་
ལྟ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་འགལ་བ་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་པུ་དང་མེད་པ་མི་
འགྲུབ་པའི་རྒྱ་དེས་ན་དམིགས་པ་དང་མི་དམིགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཁོ་ན་
འགལ་བ་ལ་སོགས་པ་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། གཉི་ག་དང་ལྷན་པ་

༥ ཡང་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་དགག་པ་ཡིན་ནོ།།
དེའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འགལ་བ་དང་འབྲས་པུ་དང་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་ལྷན་
པར་བྱེད་པ་མེད་ན་ལྷན་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ནི་སྒྲུབ་པ་མི་དམིགས་པ་ཁོ་
ན་ལས་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ཡོད་པ་ན་གཞན་མེད་པར་རྟོགས་ན་ནི་འགལ་བ་
ཡིན་པར་ཤེས་སོ། །རྒྱར་མངོན་པར་འདོད་པ་མེད་ན་འབྲས་པུར་མངོན་

༡༠ པར་འདོད་པ་མེད་པར་ཤེས་ན་ཡང་རྒྱ་དང་འབྲས་པུར་ཁོང་ཏུ་རྒྱན་དོ།།
ལྷན་པར་བྱེད་པར་མངོན་པར་འདོད་པ་མེད་ན་ལྷན་པར་བྱ་བ་མེད་
པར་དེས་ན་ཡང་ལྷན་པར་བྱ་བ་དང་ལྷན་པར་བྱེད་པར་དེས་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལ་ལྷན་པར་བྱ་བ་དང་ལྷན་པར་བྱེད་པར་ཤེས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཏུ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཁོང་ཏུ་རྒྱན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། འདི་

༡༥ ལ་ཤིང་མེད་ན་ཤིང་ཤ་བ་ཉིད་མེད་པར་ཤེས་ན་ནི་ལྷན་པར་བྱ་
བ་དང་ལྷན་པར་བྱེད་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ཞིང་། དངོས་པོ་མེད་པར་
ཁོང་ཏུ་རྒྱན་པ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཏུ་སྒྲུབ་པ་མི་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ལས་
ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་འགལ་བ་དང་རྒྱ་འབྲས་དང་ལྷན་པུ་དང་ལྷན་པུ་
ལྷན་པུ་དང་ལྷན་པུ་དང་ལྷན་པུ་དང་ལྷན་པུ་དང་ལྷན་པུ་དང་ལྷན་པུ་

༢༠ ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་དང་ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་དང་ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་དང་ལྷན་པུ་

ལྷུང་པའི་སྣང་བ་མི་དམིགས་པ་དམ་པར་བྱའོ། །སྣང་བ་མི་དམིགས་པ་
 མི་དམ་ན་ནི་འགལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མི་དམ་ནོ། །དེ་ལྟར་ལྷུང་ན་ནི་
 འགལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་དང་དགག་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཅིག་ཤོས་མེད་
 པར་ཤེས་པར་མི་འཇུག་རོ། །འགལ་བ་ལ་སོགས་པ་འཇོན་པའི་རུས་ན་
 ཡོད་པའི་སྣང་བ་མི་དམིགས་པ་གཤོན་མི་ཟ་བར་དམ་པར་བྱ་བ་ན་ཡང་ ༥
 དེ་ཁོ་ན་ལས་དངོས་པོ་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཅི་ལྟར་སྣང་བ་
 མི་དམིགས་པ་ད་ལྟར་མེད་རུ་ཟིན་ཀྱང་ལྷོན་འགལ་བ་ལ་སོགས་པ་འཇོན་
 པའི་རུས་ཀྱི་སྣང་བ་མི་དམིགས་པ་ད་ལྟར་དམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
 དངོས་པོ་མེད་པར་ཁོང་རུ་རྒྱན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྣང་བ་མི་
 དམིགས་པ་ད་ལྟར་མེད་པ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་མེད་པ་སྐྱབ་པ་ནི་སྣང་བ་ ༡༠
 མི་དམིགས་པའི་སྣོམ་པ་ལས་འབྲས་ལུ་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྣོམ་
 པ་ཐ་དང་པ་ཡིན་ནོ། །འགལ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་དགག་
 པའི་སྣོ་ནས་ཀྱང་གང་གི་སྣོམ་སྣང་བ་མི་དམིགས་པ་འབྲས་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་བས་ན་རུས་གཞན་ན་ཡོད་པ་དམ་པའི་ཡུལ་རུ་ལྷུང་པའི་སྣང་བ་མི་
 དམིགས་པ་ལས་དངོས་པོ་མེད་པར་ཁོང་རུ་རྒྱན་པ་དང་། སྣོམ་པ་འདི་ ༡༥
 དག་ཀྱང་སྣང་བ་མི་དམིགས་པའི་ནང་རུ་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་
 འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ན་མི་དམིགས་པའི་སྣོམ་པ་བརྒྱ་པོ་རྣམས་བརྒྱན་པའི་
 སྣོ་ནས་སྣང་བ་མི་དམིགས་པའི་ནང་རུ་འདུས་པར་བསྟན་པར་རིག་པར་
 བྱའོ།།

॥

སྣང་བ་མི་དམིགས་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་མེད་པའི་ཐ་སྣང་བསྐྱབ་ ༢༠

པར་བྱ་བ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པར་སྐྱེས་ན། མི་སྤང་བ་མི་དམིགས་པས་ནི་ཅི་
ཞིག་བྱེད་ཅི་ན།

བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་མི་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་དང་

རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལོག་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་

རྒྱ་ཡིན་ཏེ། །། ལ། །།

བསྐྱེད་པའི་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱོས་ཏེ། ཡུལ་དང་རུས་དང་རང་བཞིན་
གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དེ་ནི་
ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཅི་ན། སྐྱེས་པ། མངོན་
སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལོག་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་གང་ལ་ཡོད་
༡༠ པ་ལོག་པའི་ངོ་བོ་དེ་ནི་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
བའི་དོན་ཏོ། །།

ཚད་མ་ལས་གཞལ་བྱ་ཡོད་པར་བཞག་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་བས་ན་
ཚད་མ་མེད་པའི་བྱིར་གཞལ་བྱ་མེད་པར་ཁོང་རུ་རྒྱན་པར་རིགས་སོ་
ཞེ་ན།

༡༡ ཚད་མ་ལོག་གྲང་དོན་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་

བྱིར་རོ་། །། ལ། །།

ཚད་མ་ལོག་གྲང་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱོས་ཏེ། ལྷ་དང་ལྷལ་པར་བྱེད་པ་

ལོག་ན་ནི་འབྲས་བུ་དང་ལྷན་པར་བྱ་བ་ལྷོག་པར་ཡང་འགྱུར་ལ། ཚོད་
 མ་ནི་གཞལ་བུའི་རྒྱ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ལྷན་པར་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།
 དེ་བས་ན་ཚོད་མ་གཉིས་ལོག་ཏུ་ཟེན་ཡང་དོན་ཏེ་གཞལ་བུ་ལྷོག་པར་མི་
 འགྱུར་བོ། །དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མི་སྣང་བ་མི་དམིགས་པ་ནི་མེ་
 ཚོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་གྱི། དེས་པའི་གདན་ཚིགས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། །གང་ཡང་༥
 ཚོད་མ་ཡོད་པས་གཞལ་བུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཚོད་མ་ནི་གཞལ་བུའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་ཡང་རྒྱ་མེད་ན་མི་བྱུང་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྲས་བུ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
 དེ་བས་ན་ཚོད་མ་ལས་གཞལ་བུ་ཡོད་པར་རྣམ་པར་གཞག་གི། ཚོད་མ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་གཞལ་བུ་མེད་པར་རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ ༡༠
 ཡིན་ནོ།།

།

རིགས་པའི་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས།
 རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ལེན་སྟེ་གཉིས་པའོ།།
 རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ་ལེན་གཉིས་པའོ།།

།

གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ལཱུ་གསུམ་
པ་ནི།

༄༅། །རང་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དབག་པ་གཉིས་ལས་
གཞན་གྱི་དོན་བཤད་པར་འདོད་ནས། །

པ་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ནི་རྒྱུ་ལ་གསུམ་
པའི་རྟགས་བརྗོད་པ་སྟེ།།༡།

གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ནི་རྒྱུ་ལ་གསུམ་པའི་རྟགས་བརྗོད་
པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་སོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་དང་ཕྱོགས་གྱི་
ཚོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་ལ་གསུམ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྒྱུ་ལ་གསུམ་པའོ།།

༡༠ རྒྱུ་ལ་གསུམ་པ་ཡང་ཡིན་ལ། རྟགས་བྱང་ཡིན་པ་དེ་རྗོད་པ་སྟེ། འདིས་
རྒྱུ་ལ་གསུམ་པའི་རྟགས་འཆད་པར་བྱེད། ལྷོན་པར་བྱེད་པས་རྗོད་པའོ།།

དེ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན་ཚིག་གྲེ། ཚིག་གིས་རྒྱལ་གསུམ་པའི་རྟགས་རྫོང་པ་ཡིན་
ནོ། །གཞན་གྱི་ཚེད་ཡིན་པས་གཞན་གྱི་དོན་ཏེ། །།

ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སྐྱུ་མ་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་སྤྱིར་ད་ལྟར་ཚིག་གི་བདག་ཉིད་ལ་རྗེས་སུ་
དཔག་པ་ཞེས་བུ་ཞེ་ན། །།

རྒྱལ་ལ་འབྲས་པུ་བདགས་པའི་སྤྱིར་རོ་ །། ༢ །།

རྒྱལ་ལ་འབྲས་པུ་བདགས་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་བུ་པ་སྐྱོས་ཏེ། རྒྱལ་
གསུམ་པའི་རྟགས་པརྫོང་པ་ལས་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་རྟགས་རྟན་པ་སྤྱོད། །རྟན་
པ་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་རྒྱལ་གསུམ་པའི་རྟགས་
པརྫོང་པ་ནི་བརྒྱད་པའི་སྐོ་ནས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་རྒྱལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ ༡༠
ན་རྒྱལ་ཚིག་ལ་འབྲས་པུ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བདགས་པ་སྐོ་བདགས་པ་བུས་
ཏེ། དེ་ལྟར་སྐོ་བདགས་པའི་སྤྱིར་རྒྱལ་དག་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྐྱུ་
པརྟན་ཏེ། དག་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བདགས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་ནི་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བུ་པའི་ཐ་ཚིག་གོ། །ཤང་ཇི་སྟེད་ཉེ་བར་བདགས་ནས་རྗེས་
སུ་དཔག་པའི་སྐྱུ་པརྫོང་པར་ལུས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་བཤད་པར་མ་ཡིན་གྱི། ༡༡
འོན་ཀྱང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བཤད་པར་འདོད་པས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ངོ་
བོ་པརྫོང་པར་བུ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྒྱལ་མཚན་པརྫོང་པར་བུ་དགོས་
ལ། རྒྱལ་མཚན་ཡང་རྒྱལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རང་ཉིད་
རྟགས་པས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་རྒྱལ་མཚན་པུ་ཡིན་པའོམ། གཞན་གྱིས་

བསྟན་པས་སོ། །དེ་བས་ནི་རྟགས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ལྷོན་པར་
ཕྱེད་པའི་སྐྱེ་ཡང་བཤད་དགོས་སོ། །དེ་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་རང་གི་དོན་
ཀྱི་རྗེས་སུ་དབག་པར་བཤད་ཟིན་ཏེ། །ལྷོན་པར་ཕྱེད་པའི་སྐྱེ་ལའི་ར་ལམ་དང་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ལྷོན་པར་ཕྱེད་པའི་སྐྱེས་གདོན་མི་བ་བར་བརྗོད་

༥ བར་བྱ་བ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས་རྗེས་སུ་དབག་པའི་
སྐྱེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དམ་པོ། །

གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དབག་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་

ཕྱིར་ །

།

སྐྱོར་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ༣།

༡༠ དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱོས་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་
སུ་དབག་པ་དེ་ནི་ལོ། །གང་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་བྱེ་བྲག་ཡོད་པ་དེ་རྣམ་པ་
གཉིས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱོར་པའི་ཞེས་བྱ་བ་
སྐྱོས་ཏེ། ལྷའི་ཕྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །སྐྱོར་བ་ནི་རབ་ཏུ་སྐྱོར་བ་
སྟེ། དོན་བརྗོད་པོ། །ལྷའི་དོན་བརྗོད་པའི་ཕྱེད་པ་ཐ་དང་པའི་ཕྱིར་རྗེས་

༡༡ སུ་དབག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །

རྒྱ་མཚོན་རྗོད་ཕྱེད་ཀྱི་ཕྱེད་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་། །

ཚོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་དང་། ཚོས་མི་མཐུན་པ་

ཉིད་ཅན་ནོ། །།

ཚོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་དང་ཚོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་
 ལྟེ། ཚོས་མཚུངས་པ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཚོས་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་
 དངོས་པོ་ནི་ཚོས་དང་མཐུན་པ་ཉིད་དོ། །འདི་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཚོས་ཡོད་
 བ་ནི་ཚོས་མི་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། ཚོས་མི་མཐུན་པའི་དངོས་པོ་ནི་ཚོས་
 དང་མི་མཐུན་པ་ཉིད་དོ། དཔེའི་ཚོས་ཅན་དང་ལྷན་ཅིག་བསྐྱུབ་པར་ ༥
 བྱ་བའི་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་དེ་འདྲ་བར་གདན་ཚིགས་ཀྱིས་བྱས་པ་
 ནི་ཚོས་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བྱའོ། །མི་འདྲ་བར་གདན་ཚིགས་ཀྱིས་བྱས་པ་
 ནི་ཚོས་དང་མི་མཐུན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སྐྱུབ་པར་བྱེད་པའི་དག་གང་
 ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཚོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཚོས་མཐུན་པ་ཉིད་
 ཅན་ཏེ། །གང་བྱས་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ ༡༠
 བཞིན་ཏུ་སྐྱ་ཡང་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དག་འདིར་བྱས་པ་ཉིད་
 ཀྱིས་བྱས་པ་དཔེ་དང་བསྐྱུབ་བྱའི་ཚོས་ཅན་གྱི་འདྲ་བ་ཉིད་བརྗོད་བྱ་
 བ་བཞིན་ནོ། །དག་གང་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཚོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཡོད་
 བ་དེ་ནི་ཚོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ཏེ། །དཔེར་ན་གང་རྟག་པ་དེ་ནི་བྱས་
 བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའོ། །སྐྱ་ནི་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ ༡༥
 བྱ་བ་འདིར་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པ་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་
 དང་དཔེའི་ཚོས་ཅན་སྐྱ་དང་ནམ་མཁའ་དག་གི་མི་འདྲ་བ་ཉིད་བརྗོད་པར་
 བྱ་བ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །།

ཅི་སྟེ་སྐྱོར་བ་འདི་གཉིས་བྱང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཐ་དང་པ་ཡིན་ན།
 འོ་ན་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཐ་མི་དང་པར་ཇི་ལྟར་ ༢༠

ལྷུང་ཞེ་ན།

སྐྱུར་བའི་བྱེ་བྲག་མ་གཏོགས་པར་འདི་གཉིས་དོན་
དུ་ནི་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡང་མེད་དོ།། ༥ - ༦།

འདི་གཉིས་དོན་དུ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེས་ཏེ། དོན་
 ༥ ནི་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པ་གང་གི་ཚེད་དུ་རྗེས་
 སུ་དཔག་བ་སྐྱུར་བའོ། །དེ་བས་ན་འདི་གཉིས་ཀྱི་དགོས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་
 རྒྱུད་ཟད་ཡང་མེད་དོ། །རྒྱུ་ལ་གསུམ་གྱི་རྟགས་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་
 འདི་གཉི་ག་ཡང་དེའི་ཚེད་དུ་སྐྱུར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཉི་གས་
 ཡང་རྒྱུ་ལ་གསུམ་པའི་རྟགས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་འདི་
 ༡༠ གཉིས་ཀྱིས་དགོས་པ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་
 ལས་ནི་ཐ་དད་པ་རྒྱུད་ཟད་ཡང་མེད་དོ། །འོ་ན་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡང་
 ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱུར་བའི་བྱེ་བྲག་མ་གཏོགས་པར་ཞེས་
 བྱ་བ་སྐྱེས་ཏེ། སྐྱུར་བ་ནི་བརྗོད་པའི་ཚིག་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྗོད་བྱེད་ཉིད་
 ཐ་དད་པ་ལས་གཞན་དགོས་པས་བྱས་པ་ནི་ཐ་དད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་
 ༡༥ ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །འདི་རྒྱན་བསྟན་ཏེ། བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡང་གཞན་
 ཡིན་ལ། བསྟན་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་ཡང་གཞན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བརྗོད་
 པར་བྱ་བ་ལ་བརྗོད་པ་ནས་ནི་ཚིག་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡིན་གྱི། བསྟན་པར་
 བྱ་བ་ནི་ཐ་དད་པ་མེད་དེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་སྐྱེས་པ་ན་འོག་ནས་སྐྱོན་
 པའི་རྒྱུ་ལ་གྱུར་གྱེག་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། གྱེག་པས་ཡང་རྗེས་སུ་

འགྲོ་བ་རྟོགས་སོ། །དེ་བས་ན་བསྟན་པར་བྱ་བ་རྒྱུ་ལ་གསུམ་པའི་རྟགས་
 བ་དང་བ་མེད་དོ། །གང་ན་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཐ་དྲད་བ་དེར་ལྷགས་ཀྱིས་
 རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཀྱང་ཐ་དྲད་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ལྷས་ཕྱིན་
 ཚོན་པོ་ཉིན་པར་ཟན་མི་ཟོའོ་ཞེས་སྒྲུས་བ་དང་། ལྷས་ཕྱིན་ཚོན་པོ་མཚན་
 མོ་ཟན་ཟོའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དག་འདི་གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཐ་དྲད་ཏུ་ ༥
 ཟིན་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་འདིར་
 བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་ཐ་དྲད་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་ཚོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ནི།། ༤

དེ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོས་མཐུན་པ་ཅན་དང་ཚོས་མི་མཐུན་པ་ཅན་
 གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་གཉིས་ལོ།། ༥

རེ་ཞིག་ཚོས་མཐུན་པ་ཅན་མི་དམིགས་པའི་དཔེ་དགོད་པའི་ཕྱིར་། །
 དམིགས་པའི་རིག་ཕྱུར་གྱུར་བ་གང་མ་དམིགས་པ་

དེ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྟོད་ཀྱི་ཡུལ་ཏུ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་རི་
 བོང་གི་རུ་ལ་སོགས་པ་གཞན་འགའ་ཞིག་མཐོང་བ་
 བཞིན་ཏེ། རྩོགས་ཀྱི་ཕྱེ་བྲག་གང་ན་དམིགས་པའི་རིག་ ༦
 ཕྱུར་གྱུར་བ་བུམ་བ་མ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་
 བུའོ།། ༧།

དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་ལ་པ་གང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
 ལྷོས་ཏེ། དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་ལ་པ་གང་སྒྲུང་བ་གང་ཡིན་པ་མི་
 དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་སྒྲུང་བ་མི་དམིགས་པ་རྗེས་སུ་བརྗོད་
 པོ། །དེ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྲུང་གི་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་
 ༥ ཐ་སྲུང་རྒྱུ་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །འདིས་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྲུང་རྒྱུ་
 རྒྱུང་བ་ཉིད་བསྐྱུབ་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་མེད་པའི་ཐ་སྲུང་རྒྱུ་
 རྒྱུང་བ་ཉིད་ལ་སྒྲུང་བ་མི་དམིགས་པ་ངེས་པར་བསྟན་ཏེ། སྒྲུང་བ་མི་
 དམིགས་པ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྲུང་རྒྱུ་རྒྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་
 ཏོ། །སྐྱུབ་པར་བྱེད་པ་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་ངེས་པར་བསྟན་པ་
 ༡༠ ཡང་ལྷལ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐྱད་རྒྱུ་ལྷལ་བར་བྱེད་པའི་ལྷལ་བ་ནི་
 དེ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ལྷལ་བར་བྱ་བ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷལ་བ་སྐྱུབ་པ་ཚད་མའི་ཡུལ་ནི་དཔེ་
 ཡིན་པས་དེ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྣོས་ཏེ། དཔེ་
 ནི་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ཅན་ལས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །
 ༡༥ མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚད་མས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་པོང་གི་རྩ་ནི་མིག་
 གིས་ཡུལ་རྒྱུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་ཚད་མའི་སྣོ་ནས་མེད་
 པའི་ཐ་སྲུང་རྒྱུ་རྒྱུང་བར་ཤེས་སོ། །ཇི་པོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་གང་མེད་
 པའི་ཐ་སྲུང་གི་ཡུལ་དེ་ལ་དེ་སྐད་ཅས་བྱ་སྟེ། ཇི་པོང་གི་རྩ་ལ་
 སོགས་པ་ནི་སྒྲུང་བ་མི་དམིགས་པ་ཅོམ་རྒྱ་མཚན་གྱི་མེད་པའི་ཐ་སྲུང་
 ༢༠ ཡིན་པར་ཚད་མས་སྐབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དག་འདིས་བརྗོད་པར་

བྱ་བའི་ལྷ་པ་ནི་ཚད་མ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་པ་བསྟན་
 རས་དེ་ནི་སྣང་བ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱེ་བྱག་གང་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། ཕྱོགས་
 ནི་སའི་ཕྱོགས་གཅིག་གོ། །དེ་ཉིད་གཞན་ལས་ཕྱེ་བྱག་ཏུ་ལྷུང་བ་ནི་ཕྱེ་
 བྱག་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་གཅིག་གི་ཕྱེ་བྱག་ཡིན་པས་ན་ཕྱོགས་གཅིག་ནོ། ། ༥
 ལགའ་ཞེག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྟོགས་པ་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་བྱ་སྟེ། ཕྱོགས་
 གཅིག་དེ་ཡང་མེད་པའི་བྱ་སྟངས་ཀྱི་གཞིར་ལྷུང་བ་སྐྱུལ་བ་པོའི་མངོན་སུམ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་གྱི། གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་
 ཏུ་ལྷུང་བ་ནི་སྣང་བ་སྟེ། ཇི་ལྟར་བུམ་པ་མེད་ཏུ་ཟིན་ལྷུང་སྟོ་བཏགས་
 རས་དམིགས་པའི་རིག་བྱུང་བྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ༡༠
 རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྟོར་བ་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར། །

དེ་བཞིན་ཏུ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྟོར་

བ་ལ་ཡང་།། ༡༠ །།

དེ་བཞིན་ཏུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། མི་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ ༡༥
 བཞིན་ཏུ་རང་བཞིན་གྱི་ཚོས་མཐུན་པ་ཅན་གྱི་སྟོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
 པའི་དོན་ཏོ། །

གང་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མི་རྟོག་པ་སྟེ། དཔེར་ན་

བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བུ་བ་ནི་རང་བཞིན་
དག་པའི་སྦྱོར་བའོ།། ༡༡།

གང་ཡོད་པ་ཞེས་བུ་བས་ཡོད་པ་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས། དེ་ཐམས་ཅད་
མི་རྟག་པ་སྟེ་ཞེས་བུ་བས་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་སྦྱབ་པའོ། །ཐམས་ཅད་
༥ སྦྱོས་པ་ནི་དེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་གྱི། མི་
རྟག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ལགའ་ལང་མེད་དེ། གང་ཡོད་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་
ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ལས་གཞན་དུ་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་དེ་ལྟར་བསྦྱབ་པར་བུ་བ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དེས་པར་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འདྲིར་ལྷབ་པ་བསྟན་པའི་ཚིག་ཡིན་ནོ།།
༡༠ དཔེར་ན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བུ་བ་འདྲི་ནི་ལྷབ་པ་སྦྱབ་
པར་བྱེད་པ་ཚོད་མའི་ཡུལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དག་པ་ཞེས་བུ་
བ་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྦྱོར་བའོ།།

བྱེ་བྲག་དང་བཅས་པ་བསྟན་པའི་ཕུར་།

གང་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་བུ་
༡༡ བ་ནི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རང་
བཞིན་གྱི་སྦྱོར་བའོ།། ༡༢།

གང་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བུ་བ་སྦྱོས་ཏེ། སྐྱེ་བ་རང་གི་ངོ་བོ་

ཐོབ་པ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་པའོ། །གང་སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་པ་
 ཞེས་བྱ་བས་ནི་སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས། དེ་ནི་མི་རྟག་
 པའོ་ཞེས་བྱ་བས་མི་རྟག་པ་ཉིད་བསྐྱབ་པའོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་དང་སྐྱེ་བ་དང་
 ལྷན་པ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་དེས་པར་བསྟན་ཏོ། །རང་བཞིན་ཏུ་ལྷུང་བ་
 རང་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་གྱི་ཚོས་འདིའི་ཕྱེ་བལ་གིས་ཕྱེ་བལ་ཏུ་ལྷུང་བ་ ༥
 གཏན་ཚེགས་སུ་བྱས་པའི་སྐྱུང་བའོ། །སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལས་ལྷོག་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་ལ་སྐྱེ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ལྷོག་པ་དེ་ཉིད་ནི་གང་གི་
 ཚེ་ལྷོག་པ་གཞན་ལས་མི་བལྟེས་པར་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་དངོས་
 པའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་ཐ་དང་པར་འདྲ་པར་སྟོན་ཅིང་། སྐྱེ་བ་ཐ་དང་པ་ལྟ་བུ་
 དེས་ཁྱད་པར་ཅན་ཏུ་ལྷུང་བའི་དངོས་པོ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་པར་བརྗོད་ ༡༠
 པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་ཏུ་ལྷུང་བའི་ཚོས་བརྟགས་པའི་ཐ་དང་
 བས་ཁྱད་པར་ཅན་ཏུ་ལྷུང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱུང་བ་ཡིན་པར་བལྟའོ།

གང་བྱས་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱད་

པར་གྱི་ཕྱེ་བལ་གིས་དེ།། ༡༢།

གང་བྱས་པ་དེ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བྱས་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་ ༡༥
 མི་རྟག་པའོ་ཞེས་སྐྱབ་པ་བ་སྟེ། དེས་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་བྱས་པ་ཉིད་
 དེས་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་བས་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་གྱིས་བྱས་པ་ལ་ཁྱབ་པར་
 བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱད་པར་གྱི་ཕྱེ་བལ་གིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་
 གྱི་སྐྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བར་སྐྱུང་པོ། །ཁྱད་པར་ནི་ཁྱད་པར་ཏུ་བྱེད་པའོ།

དེའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཏེ། ལྷན་པར་ཐ་དང་པས་ལྷན་པར་ཅན་ཏུ་སྐྱུར་པའི་
 རང་བཞིན་གྱི་སྐྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། །འདི་ལ་རེས་འགའ་ནི་དག་
 བ་ཁོ་ནའི་དོན་རྗེས་པར་བྱེད་དོ། །རེས་འགའ་ནི་ཐ་དང་བ་མ་ཡིན་པའི་
 བྱེ་བྲག་གིས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱུར་བའོ། །རེས་འགའ་ནི་ཐ་དང་བ་སྟེ། དཔེར་
 - ༥ ན་ལྟས་སྐྱིན་ཞེས་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །རྩ་བ་འབྱུང་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 - ཐ་དང་བ་མེད་པའི་རྩ་བ་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅན་ཏུ་སྐྱུར་བའོ། །བ་ཁ་མོ་
 ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐ་དང་བ་བ་ཁ་མོའི་བྱེ་བྲག་ཅན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་
 ཡོད་པ་ནི་དག་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་པ་ནི་ཐ་དང་བ་མེད་པའི་བྱེ་
 བྲག་ཡིན་ནོ། །བྱས་པ་ཉིད་ནི་ཐ་དང་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ། །།

༡༠ བ་ཁ་མོ་ཅན་གྱི་སྐྱ་ལ་ནི་ཐ་དང་པའི་བྱེ་བྲག་བརྗོད་པ་ཁ་མོའི་
 སྐྱ་དང་པའི་སྐྱ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། བྱས་པའི་སྐྱ་ལ་ནི་བྱེ་བྲག་
 བརྗོད་པའི་སྐྱའི་སྐྱོར་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྐྱམ་ཏུ་དོགས་པ་ལ། །

རང་གི་ངོ་བོ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་གཞན་གྱི་

བྱེད་པ་ལ་བཞུགས་པའི་ངོ་བོ་ནི་བྱས་པ་ཞེས་བྱའོ། །༡༧།

༡༧ རང་གི་ངོ་བོ་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་གཞན་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བཞུགས་
 པའི་ངོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་ཏེ། རྒྱ་གཞན་གྱི་བྱེད་པའོ། །རང་གི་ངོ་བོ་
 བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་འགྲུབ་པའི་དོན་ཏུ་གཞན་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བཞུགས་པ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་གི་བྱིར་ཞེས་
 བྱ་བའི་དོན་ཏེ། གང་གི་བྱིར་གཞན་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བཞུགས་པས་བྱས་པར་

བཤད་པ་དེ་བཅས་ན་ཐ་དད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བྱེ་བྲག་ཏུ་ལྷུང་པའི་རང་
 བཞིན་ཏུ་བརྗོད་དོ། །ཐ་དད་པའི་བྱེ་བྲག་གི་ཚོགས་མ་སྐྱུར་ཏུ་ཟིན་ཡང་
 བྱས་པའི་སྐྱ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པའི་བྱེ་བྲག་གི་ཚོགས་ནང་ཏུ་འདུས་པ་ཡིན་
 རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུར་བྱས་པའི་སྐྱ་འདི་ནི་མིང་གི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཏེ། ལང་
 གི་སྐྱུར་བྱས་པའི་རྒྱུན་འདི་ནི་མིང་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏོ། །ལང་ཏུ་བྱེ་བྲག་ ༥
 འདུས་པ་དེར་ནི་བྱེ་བྲག་གི་ཚོགས་སྐྱུར་བར་མི་བྱ་བ་ཡིན་ལ། །ཁ་ཅིག་
 ཏུ་ནི་བྱེ་བྲག་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་རྒྱ་
 རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྟོགས་པ་བཞིན་ཏོ། །དེར་ནི་རེས་འགའ་ནི་རྒྱའི་
 སྐྱ་སྐྱུར་བར་བྱེད་ལ། རེས་འགའ་ནི་སྐྱུར་བར་མི་བྱེད་དོ། །།

རྒྱུན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པ་ཅན་ཉིད་ལ་སོགས་ ༡༠

པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏུ་ལྷུ་བར་བྱའོ།། ༡༥ །།

རང་གི་སྐྱ་སྐྱུར་པ་ཡང་དཔེར་ན་རྒྱུན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པ་
 ཅན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ལ་རྒྱུན་ཐ་དད་པ་ལྷུ་བྱའོ། །རི་ལྷུང་བྱས་པའི་སྐྱ་ཐ་དད་
 པའི་བྱེ་བྲག་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་རྗོད་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་རྒྱུན་གྱི་བྱེ་
 བྲག་གིས་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལང་དག་ཡིན་པ་དང་། བརྒྱལ་ ༡༥
 མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་དད་པའི་བྱེ་བྲག་ཅན་གྱི་རང་
 བཞིན་རྗོད་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱུར་
 པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །རྒྱུན་རྒྱ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅན་པར་ཡིན་ཏེ།
 རྒྱུན་གྱི་བྱེ་བྲག་དེས་ཐ་དད་པ་ཅན་ཏུ་ལྷུང་བ་རོ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་

རྒྱུན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དང་པ་ཅན་ཏེ་སྐྱེ་བོ། །དེའི་ངོ་བོ་ནི་རྒྱུན་གྱི་བྱེ་
 བྲག་གིས་ཐ་དང་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྒྱུན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དང་པ་ཉིད་
 ཅན་དེ་ལས་ནི་སྐྱེའི་བྱས་པ་བསྐྱུལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བརྒྱལ་མ་ཐག་
 ཏུ་བྱུང་བ་ཉིད་ལས་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་རྒྱུན་གྱི་བྱེ་བྲག་
 བྱིས་ཐ་དང་པའི་སྐྱ་ལ་ནི་ཐ་དང་པའི་ཁྱད་པར་བརྟོད་པ་རྒྱུན་གྱི་བྱེ་བྲག་
 གི་སྐྱ་སྐྱུར་བ་ཡིན་ལ། བརྒྱལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་སྐྱ་ལ་ཡང་བརྒྱལ་
 པའི་སྐྱ་སྐྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱུར་
 པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཏུ་བསྟན་ཏེ། དག་པ་དང་ཐ་དང་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱེ་
 བྲག་ཅན་དང་ཐ་དང་པའི་བྱེ་བྲག་ཅན་ནོ། །དེའི་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་དོན་
 ཏུ་ནི་ལག་ལ་ཞིག་ཚིག་གི་འབྲུལ་བས་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སྐྱུར་བ་ལ་
 རྟོགས་པར་མི་འགྲུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡོད་པའམ་སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་པའམ་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་

བའི་སྐྱ་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་ཏེ་བར་སྟོན་པའོ། །༡༤།

རོན་ཏེ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་དེ་དག་ཅི་འབྲེལ་བ་མ་སྐྱུལ་པའི་
 བསྐྱུལ་བར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་ལ་སྐྱུར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནམ། རོན་ཏེ་
 སྐྱུལ་པའི་རང་བཞིན་ལ་ཞེས་དོགས་པ་ལ། སྐྱུལ་པའི་རང་བཞིན་ལ་སྐྱུར་
 པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

སྐྱུལ་བའི་ཚོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རང་གི་ཚད་མ་

རི་ལྷ་བྱ་དག་གིས་སྐྱབ་པའི་ཚོས་ཅམ་དང་བསྐྱབ་པར་བྱ་
 པའི་ཚོས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་བྱུབ་པ་ཁོ་ནར་ཁོང་ཏུ་
 རྒྱད་པར་བྱ་སྟེ།། ༡༧།

སྐྱབ་པའི་ཚོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱོས་ཏེ། རྟོགས་
 པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་སྐྱབ་པའོ། །གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱིར་ ༥
 ཚོས་སོ། །སྐྱབ་པའི་ཚོས་ཁོ་ན་ཅམ་སྟེ། ཅམ་གྱི་སྐྱས་པའོས་པར་བྱ་
 བ་ལྟག་པ་པས་ལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་རྗེས་སུ་ལྷགས་
 བ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའོ། །སྐྱབ་པའི་ཚོས་ཅམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དེ་རྒྱད་ཅེས་བཤེས་ཏེ། །གང་གིས་བྱུབ་ཅེ་ན། རང་གི་
 ཚོད་མ་རི་ལྷ་བྱ་དག་གིས་ཏེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་གང་གི་བདག་ ༡༠
 ཉིད་ཀྱི་ཚོད་མ་གང་ཡིན་པའི་ཚོད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་
 རོན་ཏོ། །རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཡང་དབྱེན་རྣམ་པ་མང་ཏུ་ཡོད་
 པའི་སྤྱིར་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་པ་ཡང་ཚོད་མ་མང་པས། ཚོད་མ་དག་གིས་ཞེས་
 མང་བའི་ཚིག་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་བསྐྱབ་པར་
 བྱ་བའོ། །གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱིར་ཚོས་ཏེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་སོ།། ༡༨
 དེའི་དོན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྱོན་མ་བཞིན་ཏུ་རྒྱུད་པའི་སྐྱོ་ནས་ནི་གཏན་
 ཚིགས་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་མེད་ན་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་ངེས་
 བ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་ན་ནི་མི་འདྲུང་བར་ངེས་པ་ཁོ་ན་

གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གཏན་ལགའ་ཡང་
མ་ཡིན་ནོ། །སྤོག་མར་གཞོན་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
གཏན་ཚིགས་དང་འབྲེལ་བ་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱའོ། །ཕྱིས་རྗེས་སུ་དཔོག་
པར་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་བྱས་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་

༥ ལོ་ཞེས་ཀྱང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་བསྐྱབ་བྱ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་ཏུ་
སྐྱུར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱུར་བར་བྱེད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་ལྷན་པར་
ལ་སྐྱུར་བྱེད་པ་ནི། སྐྱ་ལ་ཡོད་པའི་བྱས་བ་འདི་ཡང་མི་རྟག་པའི་རང་
བཞིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སྐྱུར་བར་བྱེད་པ་རྟོགས་ཤེས་པ་ཡིན་ལ།
བྱེ་བཀ་ཏུ་གྱུར་བ་སྐྱ་ལ་ཡོད་པའི་བྱས་བ་ཉིད་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་

༡༠ ཏུ་བར་བ་ནི་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་དང་གློག་
ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་
ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་ཅུམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་དེས་པའི་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ལ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སྐྱུར་བར་བྱའི།
གཏན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

༡༥ བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་ལྷན་ཅིག་
འབྲེལ་བ་དེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་མོད། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
ཚོས་ཅུམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དེས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་བཅའ་བར་བྱ་ཞེ་ན། །

དེ་ཉིད་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། །༡༦།

དེ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་སྐྱོས་ཏེ། སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་ཅུམ་དང་རྗེས་

ལྷ་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པ་ནི། དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 ལྷུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ལྷུབ་པར་
 བྱ་བའི་ཚོས་གང་ཞེག་ལྷུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་
 དང་ལྷན་པ་དེ་ཉིད་ལྷུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་དེའི་ངོ་པོ་ཡིན་གྱི། གཞན་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ།།

། ༥

འདི་འདྲ་བ་ཁོ་ན་རང་བཞིན་ཡིན་ཏུ་ཟད་མོད། ལྷུབ་པར་བྱ་བའི་
 རང་བཞིན་ཉིད་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་སྐྱུར་ཞེ་ན།

རང་བཞིན་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།། ༡༩།

རང་བཞིན་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིར་ནི་རང་ ༡༠
 བཞིན་ཁོ་ནའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་ལྷུབ་པར་བྱེད་
 པའི་རང་བཞིན་ཏུ་ལྷུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལྷུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ།
 རང་བཞིན་ཡང་ལྷུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་ཙམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་
 ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

།

ཅི་སྟེ་ལྷུབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ལྷུབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ ༡༡
 ན། འོ་ན་ནི་དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གཏན་ཚིགས་སུ་འལྷུར་
 རོ་ཞེ་ན།

།

དངོས་སུ་ན་དེ་དག་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་རོ།། ༢༠།

དངོས་སུ་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོམ་ཏེ། དོན་དམ་པར་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་
 བ་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དག་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་གྱི། སྒྲོ་བཏགས་ཏེ་
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱབ་པར་
 བྱ་བ་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ནི་དེས་པ་ལ་གནས་པའི་ངོ་བོ་
 ༥ ཡིན་ལ། དེས་པ་ལ་གནས་པའི་ངོ་བོ་མན་ཚུན་ལྷོག་པས་བྱས་པའི་སྒྲོ་
 བཏགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པ་དེས་ན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་གཞན།
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡང་གཞན་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་ཐག་རིང་བོ་ནས་ཡལ་
 ག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་ལ་ཤིང་ཞེས་ནི་དེས་ལ། ཤིང་ཤ་བ་
 ཞེས་ནི་མ་དེས་མོད་གྱི། དེ་ལྟ་ན་དེ་ཉིད་ཤིང་ཡིན་ལ། ཤིང་ཤ་བ་ཡང་
 ༡༠ དེ་ཉིད་དེ། དེས་ན་དངོས་པོ་ལ་ཐ་དད་པ་མེད་ཀྱང་དེས་པས་ལྷོག་པའི་
 དབྱེ་བ་ཐ་དད་པར་ཀྱན་ཏུ་སྒྲོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་དེས་པ་ལ་
 གནས་པའི་ངོ་བོ་ལ་བལྟོས་ནས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་གཞན། བསྐྱབ་པར་བྱ་
 བ་ཡང་གཞན་ཡིན་ལ། དེས་ན་དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གཏན་
 ཚིགས་མ་ཡིན་ལ། དངོས་སུ་ན་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

༡༥ ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཚེས་ཚམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི། གཞན་མ་ཡིན་ཞེ་ན། །

དེ་གྲུབ་པ་ལ་དེ་མ་གྲུབ་ན་དེའི་རང་བཞིན་ཉིད་
 མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། །༢༡།

དེ་གྲུབ་པ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོམ་ཏེ། གང་ཞིག་གང་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་

བར་ནི་དེ་གྲུབ་པ་ན་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་གྲུབ་པ་ན་མ་
 གྲུབ་པ་དེ་ནི་གྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་རྒྱ་མི་རིགས་སོ། །འདི་
 ལྟར་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་
 ཡིན་ལ། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་པན་རྒྱུན་སྤངས་ཏེ་གནས་
 པ་ཡིན་ཏེ། ཅི་སྟེ་སྐར་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པ་གཅིག་ཡིན་པར་གྲུབ་ན་ནི་ ༥
 དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་རྒྱས་གཅིག་ཏུ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་
 གྲུབ་པ་ན། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་འགལ་པ་དག་གཅིག་ཏུ་རིགས་
 པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་མ་ཡིན་པ་ནི་འགལ་པའི་ཚོས་དང་ལྷན་པའི་
 པདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཕྱིས་སྟེ་བ་ནི་སྐར་སྟེས་
 པ་ལས་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་ཐ་དད་པ་ཡང་རྒྱ་ཐ་དད་ ༡༠
 པ་སྟོན་རྒྱ་སོང་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་མི་
 མཐུན་པའི་ཚོས་ཚོགས་པའི་པདག་ཉིད་ཀྱི་ཐ་དད་པ་ཡིན་ལ། ཐ་དད་པའི་
 རྒྱ་ཅན་ཡང་བྱེད་རྒྱ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པས་ཅི་ལྟར་གཅིག་ཡིན། དེ་བས་ན་
 གྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཅུ་མ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་ཁོ་ན་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའི་
 རང་བཞིན་ཡིན་གྱི། གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

། ༡༥

ཕྱིས་གྲུབ་པ་སྐར་སྟེས་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་རྒྱ་ཟད་མོད་ཀྱི།

བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ཞེ་ན། །

འབྲེལ་པ་ཡང་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །༢༢།

སྐར་སྟེས་པས་ཕྱིས་གྲུབ་པ་ལ་འབྲེལ་བ་སྟེ། ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་གང་

ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྲིད་པའི་སྲིད་། སྲིས་སྲུབ་པ་ནི་སྲུབ་སྲུབ་པའི་བསྐྱེད་པར་
བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཅས་ན་སྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་ཚམ་དང་རྗེས་སུ་
འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་ན་ནི་སྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་ཚམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་སྲུབ་
པར་ཁོ་ན་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སྲུབ་པར་གནས་སེ། །།

འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྲོུར་བ་ནི། གང་ན་
ཏུ་བ་ཡོད་དེ་ན་མེ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་ཚང་མང་ལ་
སོགས་པ་བཞིན་ཏེ། འདི་ན་ཡང་ཏུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་
བ་ལྟ་བུའོ།། ༢༩།

༡༠ འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྲོུར་བ་ལ་སྐབས་ཀྱིས་ན་ཚོས་མཐུན་པ་
ཉིད་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་བཏོས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ན་ཏུ་བ་ཡོད་པ་
ཞེས་ཏུ་བ་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས། དེ་ན་མེ་ཡོད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མེ་ཡོད་
པ་སྲུབ་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྲུབ་པ་བཞིན་ཏུ་དེས་པའི་དོན་ཁོང་ཏུ་ཚུད་པར་
བྱའོ། །དེས་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་ཁུལ་པ་བསྐྱེད་པ་

ཡིན་ནོ། །ཁུལ་པ་སྲུབ་པ་ཚད་མའི་ཡུལ་བསྐྱེད་པའི་སྲིད་། དཔེར་
ན་ཚང་མང་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྲོུས་ཏེ། ཚང་མང་ལ་སོགས་པར་
མངོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དོངས་པའི་
བདག་ཉིད་མེད་ན་མི་འགྲུང་བ་དེས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ན་ཡང་ཏུ་བ་ཡོད་

དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའི་ཚེས་ཅན་ལ་སྤྱོད་མཁུ་གི་ཚེས་ཉེ་བར་
སྐྱུང་བོའོ།།

འདིར་ཡང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ནི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་
ཁོ་ན་ལ་རྒྱ་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་ལ་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་
སྐྱ་བརྗོད་པར་བྱའོ།། ༡༥ །།

འདིར་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་ལ་
མ་ཡིན་གྱི། འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་འདིར་ཡང་དོ། །གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་འབྲེལ་བ་དེས་པ་ཁོ་ན་ལ་སྟེ། དེས་པ་
ནི་གཏོན་མི་ཟ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །འདི་ལྟར་རུང་བ་ཙམ་གྱི་སྟོ་ནས་
གཏན་ཚིགས་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། མེད་ན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ ༡༠
ཞེས་བཤད་ཟེན་ཏོ།།

ཚེས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་དང་མི་དམིགས་
པའི་སྐྱུར་བ་བསྐྱུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཚེས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱུར་བ་
བསྐྱུན་པའི་ཕྱིར་།

ཚེས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱུར་བ་ནི། གང་
ཡོད་ལ་མི་དམིགས་པའི་རིག་བྱུར་གྱུར་བ་དེ་ནི་དམིགས་
པར་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་

བྱེ་ཐག་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། འདི་ན་དམིགས་པའི་རིག་བྱུང་
 བྱུང་པ་བུམ་པ་དེ་ལྟར་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་
 དམིགས་པའི་སྐྱོར་བའོ།། ༢༥ །།

ཚོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་སྣེས་ཏེ། གང་ཡོད་ལ་ཞེས་
 ༥ བྱ་བ་ནི་དམིགས་པའི་རིག་བྱུང་བྱུང་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། བཟུང་རུང་
 བ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྩ་རྗེས་སུ་བརྗོད་བའོ། །དེ་ནི་
 དམིགས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དམིགས་པ་ཉིད་སྐྱུ་བ་པའོ།།
 དེས་ན་འདིས་ནི་སྣང་བ་ཡོད་པ་ལ་མཐོང་བའི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷབ་པ་
 བསྟན་ཏོ། །མེད་པ་ལོག་པ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། མི་དམིགས་པ་ལོག་པ་
 ༡༠ ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ལོག་པ་རྗེས་སུ་བརྗོད་
 བས་སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་པ་ལོག་པ་སྐྱུ་བ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བསྐྱུ་བ་པར་
 བྱ་བ་ལོག་པ་ནི་སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་པ་ལོག་པ་དེས་པའི་ཕྱིར་སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་
 པ་ལོག་པས་ལྷབ་པ་བསྟན་ཏོ། །ཅི་སྟེ་ཚོས་ཅན་ལ་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བའི་
 ཚོས་མེད་ན་ནི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཏན་ཚིགས་
 ༡༥ མེད་པས་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ལ་ལྷབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་
 ཀྱང་ཡོད་དེ། དེ་བས་ན་ལྷབ་པར་བྱེད་པ་སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་མེད་
 བས། ལྷབ་པར་བྱ་བ་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་མེད་དེ། དེས་ན་བསྐྱུ་བ་པར་
 བྱ་བ་དེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཚོས་མི་མཐུན་པའི་སྐྱོར་བ་ལ་ཐམས་

ཅན་རུ་སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་ལ་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་དེས་པར་
བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རིགས་པ་ཡིན་ནོ།།

རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱོར་
བ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་།

མི་རྟག་པ་ཉིད་མེད་ན་ཡོད་པའམ་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་
པའམ་བྱས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ན། སྐྱ་ནི་ཡོད་པའམ་
སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པའམ་བྱས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་
བྱི་སྐྱོར་པའོ།། ༢༦།

མི་རྟག་པ་ཉིད་མེད་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱོས་ཏེ། འདིར་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་
མི་རྟག་པ་ཉིད་མེད་པ་གཏན་ཚིགས་མེད་པ་ལ་དེས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ༡༠
དེས་ན་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་ཅུ་ཡང་གཏན་ཚིགས་མེད་
པས་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ལ་ཁུ་བ་པར་བསྐྱེད་ཏོ། །སྐྱ་ནི་ཡོད་
པའམ་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པའམ་བྱས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གསུམ་གའི་ཡང་
སྤྱོགས་ཀྱི་ཚོས་བསྐྱེད་པའོ། །འདིར་ཡང་ཁུ་བ་པར་བྱེད་པ་སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་
པ་མེད་པ་མེད་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཁུ་བ་པར་བྱ་བ་བསྐྱུ་བ་པར་ ༡༡
བྱ་བ་མེད་པ་ཡང་ལོག་པས་། བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ།།

འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱོར་
བ་ནི།

མེ་མེད་ན་རུ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་ལ། འདི་ན་ནི་
 རུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲས་བུའི་གདན་ཚོགས་ཀྱི་
 སྦྱོར་བའོ།། ༢༧།

མེ་མེད་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྣོན་ཏེ། འདིར་ཡང་མེ་མེད་བ་ལ་རུ་བ་
 ༥ མེད་བས་ཁྱབ་བར་བསྟན་ཏོ། །འདི་ན་ནི་རུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་
 བར་བྱེད་བ་རུ་བ་མེད་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་བསྟན་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་
 ན་ཁྱབ་བར་བྱ་བ་མེ་མེད་བ་མེད་བས་ན་བསྟུན་བར་བྱ་བ་རྟོགས་བ་ཡིན་ནོ།།

ཚོས་མཐུན་བ་ཉིད་ཅན་ལ་ཡང་ལྷོག་བ་མ་བསྟན་ལ། ཚོས་མི་མཐུན་
 བ་ཉིད་ཅན་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མ་བསྟན་ན། དེ་ཅི་ལྟར་ཚུལ་གསུམ་
 ༡༠ པའི་རྟགས་བརྗོད་བ་ཡིན་ཞེ་ན།

དོན་གྱིས་ནི་ཚོས་མཐུན་བས་ཀྱང་སྦྱོར་བ་ལ་ཚོས་
 མི་མཐུན་བ་ཉིད་རྟོགས་ཏེ།། ༢༨།

དོན་གྱིས་ན་ཚོས་མཐུན་བས་ཀྱང་ནི་ཞེས་བྱ་བ་སྣོན་ཏེ། བརྗོད་
 བར་བྱ་བ་ཚོས་མཐུན་བ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བ་བྱས་བ་ལ་ཡང་དོན་
 ༡༥ གྱིས་ཏེ་བྱགས་གྱིས་ན་ཚོས་མི་མཐུན་བ་ཉིད་ལྷོག་བ་རྟོགས་བར་འབྱུང་
 རོ། །འདིའི་དོན་ནི་གང་གི་བྱེད་ཏེ། དེ་བས་ན་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་
 འཆད་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་ལྷོག་བ་མ་སྣོན་

ལྷ་མིན་གྱང་རྗེས་སྲ་འགོ་བའི་ཚོག་གི་ཤུགས་ཉིད་ཀྱིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་
འགྱུར་རོ། །ཅི་ལྟ་ཞེ་ན།

དེ་མེད་ན་ནི་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཏན་ཚིགས་གྱི་

རྗེས་སྲ་འགོ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །༢༧།

སྤྱོད་རྟོགས་པའི་ལྷོག་པ་དེ་མེད་ན་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཏན་ཚིགས་ ༥
རྗེས་སྲ་འགོ་བ་སྤྱོད་ཡིད་ཚེས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་
ལ་གཏན་ཚིགས་དེས་པར་ནི་རྗེས་སྲ་འགོ་བའི་ཚོག་ལས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་
པས་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་མེད་ན་སྐྱུབ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པར་དོགས་མི་བྱ་སྟེ།
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་ལ་དེས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་མི་རྟོགས་
པར་འགྱུར་རོ། །བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་མེད་ན་སྐྱུབ་པར་བྱེད་པ་མེད་པར་ ༡༠
རྟོགས་པ་ཡང་ལྷོག་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་རྗེས་སྲ་འགོ་བའི་ཚོག་
ལས་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་ལ་སྐྱུབ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པར་རྗོད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་
ལྷོག་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་མི་མཐུན་པས་གྱང་རྗེས་སྲ་འགོ་བ་

རྟོགས་ཏེ། །༢༠།

༡༥

དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྗེས་སྲ་འགོ་བའི་ཚོག་ལ་རི་ལྟ་བུ་དེ་
བཞིན་དུ་དོན་གྱིས་ན་ཚོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་རྗེས་སྲ་
འགོ་བ་མ་པར་རྗོད་དུ་བློན་གྱང་རྟོགས་སོ། །ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

དེ་མེད་ན་ནི་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་མེད་ན་གཏན་ཚིགས་
མེད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ॥ ༣༡ ॥

སྒྲིམ་བཟུང་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་མེད་ན་ནི་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་མེད་
ན་གཏན་ཚིགས་མེད་པ་ཉིད་རུ་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཁོང་རུ་རྒྱུད་པར་མི་
ལྷུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་མེད་པ་ལ་བསྐྱུ་བ་བྱ་མེད་པ་དེས་པར་
ནི་ལྷོག་པའི་ཚིག་ལས་ཁོང་རུ་རྒྱུད་པས་གཏན་ཚིགས་ཡོད་པ་ལ་བསྐྱུ་བ་
པར་བྱ་བ་མེད་པར་དོགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གཏན་ཚིགས་
མེད་པ་ལ་དེས་པར་གཤམ་པར་མི་འགྲུང་རོ། །གཏན་ཚིགས་ཡོད་ན་ཡང་
བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ཡོད་པར་རྟོགས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལས་ན་ལྷོག་པའི་ཚིག་ལ་སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་ལས་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་
མེད་པར་དེས་པར་རྗེད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཅོ།

ཅི་སྟེ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ལ་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་མེད་ན་སྐྱུ་བ་
པར་བྱེད་པ་མེད་རུ་ཟིན་ཀྱང་། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་གཏན་
ཚིགས་ཡོད་ན་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ཡོད་ཅི་ན།

ལྷ་ རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་མེད་ན་ནི་གཅིག་ལོག་པས་
གཏན་དེས་པར་ལྷོག་པ་མ་ཡིན་ཅོ། ॥ ༣༢ ॥

རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་མེད་ན་ནི་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲིམ་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་
དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་མེད་ན་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་

ཅིག་ཤོས་ལོག་པས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གཞན་ངེས་པ་དང་ལྷན་ཞིང་ངེས་པ་
ཅན་ཏུ་ལྷོག་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དེའི་བདག་

ཉིད་དེ་ལས་ཡུང་བ་ཞེས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ།། ༣༣།

འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ ༥
ཏེ། གང་ལ་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྒྱ་མཚན་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་དེ་གླུ་
ཅེས་བུའོ། །གང་ལ་དེ་ལས་ཡུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་དེ་ལ་དེ་གླུ་
ཅེས་བུ་སྟེ། གང་ཞེས་གང་ཏུ་འབྲེལ་བ་དེའི་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་ཀྱི་དོན་དེ་
ནི་རང་བཞིན་ནམ་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ཏུ་འབྲེལ་བ་ཉིད་མི་འབྲད་པའི་
སྤྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ ༡༠
ལ་རྟགས་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་ཞེས་བུ་བ་དེར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

དེས་ནི་ལྷོག་པ་བརྗོད་པས་འབྲེལ་བ་བསྟན་པར་བུའོ།།

དེ་ལྟ་བུས་ན་ལྷོག་པའི་ཚོག་གིས་ནི་འབྲེལ་བ་བསྐྱབ་པ་
ཁོ་ན་ཡིན་ལ། །འབྲེལ་བ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཞེས་བུ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་རྗེས་སུ་ ༡༥
འགྲོ་བའི་སྟོ་ཡང་རུང་ལྷོག་པའི་སྟོ་ནས་རུང་སྟེ་ཚོག་

གཅིག་བརྗོད་པས་ ཀྱང་ མཐུན་པའི་ རྩོགས་ དང་ མི་ མཐུན་
 པའི་ རྩོགས་ ལ་ ཏྲགས་ ཡོད་ བ་ དང་ མེད་ བ་ བསྟན་ བར་
 རྟུམ་ བས། དེ་ ལྟར་ ན་ ཚོག་ གཉིས་ ཀྱིས་ རྩོམ་ བ་ བསྟན་
 བར་ དེས་ བ་ མེད་ རོ། །། ༣༧ །།

- ༥ རི་ ལེས་ བྱ་ བ་ རི་ གང་ གི་ རྩིར་ རྩི་ རོན་ རེ། གང་ གི་ རྩིར་ རང་
 བཞིན་ རམེལ་ བ་ ཡོད་ ན་ བརྗོག་ བར་ བྱ་ བ་ རང་ རྗོག་ བར་ བྱེད་ བ་ ཡོད་
 བ་ ཡིན་ བ་ དེ་ བས་ བསྐྱབ་ བར་ བྱ་ བ་ ལོག་ བ་ ན་ རྐྱབ་ བར་ བྱེད་ བ་
 ལྷོག་ བར་ བརྗོད་ བས་ རི་ བརྗོག་ བར་ བྱ་ བ་ རང་ རྗོག་ བར་ བྱེད་ བ་ གཉིས་
 རྩི་ རམེལ་ བ་ བསྟན་ བར་ བྱ་ བ་ ཡིན་ རེ། །ཅི་ རྩེ་ རྐྱབ་ བར་ བྱེད་ བ་
- ༡༠ བསྐྱབ་ བར་ བྱ་ བ་ རང་ རམེལ་ བ་ ཡིན་ བ་ དེ་ ལྟ་ ན་ རི་ བསྐྱབ་ བར་ བྱ་ བ་
 ལོག་ བ་ ན་ དེས་ བར་ ལྷོག་ བར་ རྟུམ་ རོ། །གང་ གི་ རྩིར་ རམེལ་ བ་ བསྟན་
 བར་ བྱ་ བ་ ཡིན་ བ་ དེ་ ལྟ་ བས་ བསྐྱབ་ བར་ བྱ་ བ་ ལོག་ ན་ རྐྱབ་ བར་ བྱེད་ བ་
 ལྷོག་ བའི་ ཚོག་ གང་ ཡིན་ བ་ དེས་ རམེལ་ བ་ བསྟན་ བ་ བསྐྱས་ བ་ ཡིན་ ལ།
 གང་ ཡང་ དེས་ བསྐྱས་ བ་ རམེལ་ བ་ བསྟན་ བ་ དེ་ ཉིད་ རྗེས་ རྩ་ རམྱོ་ བའི་ ཚོག་
- ༡༫ ཡིན་ རོ། །རམེལ་ བ་ ཡང་ དེས་ བར་ བསྟན་ བར་ བྱ་ བ་ ཡིན་ རེ། དེ་ ལྟར་ ན་
 རྗེས་ རྩ་ རམྱོ་ བ་ རི་ བརྗོད་ བར་ བྱ་ བ་ མ་ ཡིན་ རོ། །གང་ གི་ རྩིར་ རཔེ་ ལ་ ཚོད་
 མས་ རམེལ་ བ་ བསྟན་ བ་ ཉིད་ རྗེས་ རྩ་ རམྱོ་ བ་ ཡིན་ རྩ། གཞན་ རི་ གང་ ཡང་
 མ་ ཡིན་ རེ། དེ་ བས་ ན་ བརྗོག་ བར་ བྱ་ བ་ རང་ རྗོག་ བར་ བྱེད་ བ་ དག་ རམེལ་

བར་ཤེས་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་བར་
 འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་ན་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་བྱི་དོན་ཏེ། གང་གི་བྱིར་
 རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་ཡང་ལྷོག་པ་རྟོགས་ལ། ལྷོག་པས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 བ་རྟོགས་པ་དེ་བས་ན་ཚིག་གཅིག་གིས་ཀྱང་མཐུན་པའི་བྱོགས་དང་མི་
 མཐུན་པའི་བྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉི་ག་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ ༥
 བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྐྱོ་སྟེ་ཐབས་གང་ལ་ཡོད་
 བ་དེ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྐྱོ་ཅན་ཏེ་དག་གོ། །དེ་བཞིན་ཏེ་ལྷོག་པའི་
 སྐྱོ་སྟེ་ཐབས་གང་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །བས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྐྱའི་དོན་ཏེ།
 གང་གི་བྱིར་ཚིག་གཅིག་གིས་ཀྱང་གཉི་ག་རྟོགས་པ་དེ་བས་ན་སྐྱབ་བར་བྱེད་
 པའི་ཚིག་གཅིག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པའི་ཚིག་གི་སྐྱོར་བ་གཉི་ག་ ༡༠
 དེས་བར་བྱ་བ་མེད་དེ། དོན་རྟོགས་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་སྐྱེ་སྐྱོར་བར་བྱེད་
 བ་ཡིན་ལ། དོན་ཀྱང་རྟོགས་ཟེན་ན་སྐྱོར་བས་ཅི་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྗེས་སུ་
 འགྲོ་བའི་ཚིག་གམ་ལྷོག་པའི་ཚིག་གཅིག་པོ་ཞེས་སྐྱར་བར་བྱའོ། །།

མི་དམིགས་པ་ལ་ཡང་གང་ཡོད་ལ་དམིགས་པའི་

རིག་བྱར་གྱུར་བ་དེ་ནི་དམིགས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ ༡

རོ་ཞེས་བརྟན་བར། མི་དམིགས་ན་དེ་ལྟ་བུ་མེད་དོ་ཞེས་

བྱ་བར་རྟོགས་པའི་བྱིར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གྲུབ་པོ། །༡༥།

མི་དམིགས་པ་ལ་ཡང་ལྷོག་པ་བརྟན་པའི་སྐྱོ་ནས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་

རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཡོད་ལ་དམིགས་པའི་རིག་བྱུང་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་
 པ་ནི་བསྐྱུལ་པར་བྱ་བ་མེད་པའི་ཐ་སྐྱད་རྩ་རྩུང་བ་ཉིད་ལོག་པའི་རང་
 བཞིན་བལྟར་རྩུང་བ་ཡོད་པ་ཉིད་བསྟན་པའོ། །དེ་ནི་དམིགས་པ་ཁོ་ནར་
 འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་དམིགས་པ་ལོག་པའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་ཉིད་
 ༥ བརྗོད་པའོ། །དེས་ན་འདིས་ནི་བསྐྱུལ་པར་བྱ་བ་ལོག་པ་ལ་སྐྱུལ་པར་བྱེད་
 པ་ལོག་པས་ལྷལ་བ་བསྟན་ཏེ། །ཅི་སྟེ་སྐྱུལ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་བསྐྱུལ་
 པར་བྱ་བ་ལྷོག་པར་འགྱུར་ན་ནི་སྐྱུལ་པར་བྱེད་པ་མེད་པས་ལྷལ་བ་མ་
 ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ལྷལ་བ་བསྟན་པ་ཁོང་རྩ་རྩུང་པར་
 བྱེད་པས་སྐྱུལ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་ལ་ནི་བསྐྱུལ་པར་བྱ་བ་ཡོད་པས་ལྷལ་
 ༡༠ པ་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེ་བས་ན་དེ་འདྲ་བ་མི་དམིགས་པ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་
 ལྷོས་ཏེ། ལྷན་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡིད་ཚེས་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་
 སྐྱུལ་པའོ། །

སྐྱུར་བ་འདི་གཉི་ག་ལ་ཡང་ཕྱོགས་བསྟན་པར་

ངེས་པ་མེད་དེ། །། ༣༦ །།

༡༣ གང་གི་ཕྱིར་སྐྱུལ་པར་བྱེད་པ་ནི་བསྐྱུལ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་དང་
 དེའི་བདག་ཉིད་དང་དེ་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲེལ་བར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་། སྐྱུར་བ་གཉི་ག་ལ་ཡང་ཕྱོགས་བསྟན་པར་བྱ་བར་
 ངེས་པ་མེད་དོ། །བསྐྱུལ་པར་བྱ་བ་ལ་ངེས་པར་རྟོགས་པའི་སྐྱུལ་པར་བྱེད་
 པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཚོས་ཅན་ལ་མཐོང་བ་ལས་བསྐྱུལ་པར་བྱ་བ་རྟོགས་

པའི་བྱིར་ཏེ། དེས་ན་བསྐྱུལ་བར་བྱ་བ་བསྟན་པས་ནི་ཅི་ཡང་བྱར་མེད་དོ།

དེ་བས་ན་བསྐྱུལ་བར་བྱ་བ་བསྟན་པ་དགོས་པ་མེད་དོ། །

དོན་ལོན་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་སྐྱོར་བ་ལ་སྟོན་ཏེ། །

འདིར་ཚོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱོར་བ་ལ་ཡང་།

དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་བ་གང་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི་ ༥

མེད་པའི་ཐ་སྟན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ལ། འདི་ན་ཡང་དམིགས་

པའི་རིག་བྱར་གྱུར་བ་བུམ་པ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བསྟན་

བར་བྱུགས་ཀྱིས་འདི་ན་བུམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་

འགྱུར་རོ་།། ༣༧།།

ཚོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱོར་བ་ལ་ཡང་བྱུགས་ཀྱིས་བྱོགས་ ༡༠

འདི་ན་བུམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །བྱུགས་དེ་ཅི་ཞེ་ན།

དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྱུར་བ་གང་ཡང་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་

བ་ནི་མི་དམིགས་པ་རྗེས་སུ་བརྟེན་པའོ། །དེ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྟན་གྱི་ཡུལ་

ཡིན་ལ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྟན་ཀྱི་རྒྱུ་ལོ། །དེ་

ལྟ་ཡིན་དང་སྟངས་མི་དམིགས་པ་ལ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྟན་ཀྱི་རྒྱུ་ལོ། ། ༡༡

ཉིད་ཀྱིས་ལྷན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏོ། །འདི་ན་ཡང་དམིགས་པའི་མཚན་

ཉིད་ རྩུ་ རྩུ་ བ་ ལེས་ བྱ་ བ་ ལ་ སོགས་ བས་ བསྐྱུ་ བར་ བྱ་ བའི་ ཚོས་ ཅན་ ལ་
 ཉགས་ ཡོད་ བར་ བསྐྱུ་ ཉི། །ཅི་ ལྟེ་ བསྐྱུ་ བར་ བྱ་ བའི་ ཚོས་ ཅན་ དེ་ ལ་
 བསྐྱུ་ བར་ བྱ་ བའི་ ཚོས་ མེད་ ཉ་ ཉི་ རྩུ་ བར་ བྱེད་ བའི་ ཚོས་ བྱང་ མེད་ བར་
 འགྱུར་ རོ། ། །སྐྱུ་ བར་ བྱེད་ བའི་ ཚོས་ ཉི་ བསྐྱུ་ བར་ བྱ་ བའི་ ཚོས་ ལ་
 ༥ དེས་ བའི་ རྩུ་ ལེས་ བྱ་ བ་ ཉི་ རྩུ་ ཡིན་ རོ། །

དེ་ བའིན་ རྩུ་ ཚོས་ མི་ མཐུན་ བ་ ཉིད་ གྱི་ རྩུ་ བ་ ལ་
 ཡང་ ། ། ཡོད་ བའི་ བ་ རྩུ་ གྱི་ རྩུ་ བ་ ཡང་ ཡོད་ ལ་ དམིགས་
 བའི་ རིག་ བྱུར་ རྩུ་ བ་ དེ་ ཉི་ དམིགས་ བ་ ཁོ་ ཉར་ འགྱུར་
 ཉ། ། འདི་ ཉ་ དེ་ རྩུ་ བའི་ རྩུ་ བ་ དེ་ ཉི་ མི་ དམིགས་ སོ་ ལེས་

༡༠ བསྐྱུ་ བས། རྩུ་ ཉིད་ གྱིས་ འདིར་ ཡོད་ བའི་ བ་ རྩུ་
 གྱི་ རྩུ་ མེད་ རོ་ ལེས་ བྱ་ བར་ འགྱུར་ རོ། ། ༣༤ །

ཚོས་ མཐུན་ བ་ ཉིད་ ཅན་ གྱི་ རྩུ་ བ་ ལ་ རི་ ལྟ་ བ་ དེ་ བའིན་ རྩུ་ ཚོས་ མི་
 མཐུན་ བ་ ཉིད་ ཅན་ གྱི་ རྩུ་ བ་ ལ་ ཡང་ རྩུ་ ཉིད་ གྱིས་ འདིར་ ཡོད་ བའི་ བ་
 རྩུ་ གྱི་ རྩུ་ རྩུ་ བ་ མ་ ཡིན་ རོ་ ལེས་ བྱ་ བར་ འགྱུར་ རོ། ། ། རྩུ་ ཉིད་ བསྐྱུ་
 ༡༥ བའི་ རྩུ་ ཡོད་ བའི་ བ་ རྩུ་ གྱི་ རྩུ་ ལེས་ བྱ་ བ་ རྩུ་ ཉི། ། ཡོད་ བའམ། དམིགས་
 བའི་ མཚན་ ཉིད་ རྩུ་ རྩུ་ བ་ ལེས་ བྱ་ བ་ ཉི་ རྩུ་ བ་ ལེས་ བྱ་ བ་ ཡིན་ ཉི། ། འདི་
 བསྐྱུ་ བར་ བྱ་ བ་ ལོག་ བ་ ཡིན་ རོ། ། དམིགས་ བ་ ཁོ་ ཉར་ འགྱུར་ ཉ་ ལེས་

བྱ་བ་ནི་རྒྱལ་བ་པར་བྱེད་པ་ལོག་པའོ། །འདིས་ནི་བསྐྱེད་པ་པར་བྱ་བ་ལོག་
 པ་ལ་རྒྱལ་བ་པར་བྱེད་པ་ལོག་པས་ལྷུ་བ་པ་བསྟན་ཏོ། །འདི་ན་དེ་འདྲ་པའི་
 ཡུམ་པ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རི་ལྟར་གཞན་ནི་སྣང་བ་མི་དམིགས་
 པ་དེ་ལྟར་ཕྱོགས་འདི་ན་སྣང་བ་དེ་འདྲ་པའི་ཡུམ་པ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་
 བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི་བསྐྱེད་པ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་བསྐྱེད་པ་པར་བྱ་ ༥
 པ་ལོག་པའི་ལྷུ་བ་པར་བྱེད་པ་རྒྱལ་བ་པར་བྱེད་པ་ལོག་པ་མེད་པར་བསྟན་ཏེ།
 ཅི་སྟེ་བསྐྱེད་པ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་བསྐྱེད་པ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་མེད་ན་ནི་
 རྒྱལ་བ་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་ཀྱང་མེད་པར་འཇུག་ན། རྒྱལ་བ་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་
 ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤུགས་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཤུགས་ཀྱིས་འདི་ན་
 ཡུམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་རྩ་རྒྱན་པར་འཇུག་པས་ཕྱོགས་མི་ ༡༠
 བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་རྩ་འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་གྱི་གདན་ཚིགས་
 ལ་ཡང་ཤུགས་ཀྱིས་དེ་ཁོང་རྩ་རྒྱན་པར་འཇུག་པས་ཕྱོགས་མི་བསྟན་ཏོ།།

ཕྱོགས་ཅི་ལྟ་བུ་བསྟན་པར་བྱ་ཞེ་ན། །། ༣༩ །།

ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་འདིས་དོན་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན།
 བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ། ༣༡

རང་གི་དོ་བོ་ཁོ་ནར་དང་བདག་ཉིད་དང་འདོད་པ་
 དང་མ་བསལ་བས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ནི་ཕྱོགས་སོ་ཞེས་
 བསྟན་པར་བྱ་ཡིན་ཏེ། །། ༤༠ །།

རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ནར་ཞེས་སྟོན་ཏེ། བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཁོ་ནར་རོ། །
 བདག་ཉིད་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོལ་བའོ། །འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེས་པ་
 འབའ་ཞིག་མ་ཡིན་གྱི། འདོད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་
 ལྟ་བུ་དེ་ཡང་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པས་མ་བསལ་བའི་དོན་གང་ཡིན་པ་
 ༥ དེ་ཕྱོགས་ཞེས་བཞེད་དོ། །ཅི་སྟེ་ཕྱོགས་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ན་ཅི་
 ལྟར་མི་བསྟན་པར་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་བཞེད་ཅེ་ན། སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་
 དག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདིའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི།
 འོན་ཀྱང་ཁ་ཅིག་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་
 དང་། བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ལ་ཡང་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་ཏེ།
 ༡༠ དེ་བས་ན་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལོག་པར་
 རྟོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །

རང་གི་ངོ་བོར་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་བཤད་པ་ནི།

རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནར་

འདོད་པའོ། །༧།

༡༡ བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཉིད་རྩ་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
 ཕྱོགས་ལ་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་གཞན་མེད་དོ། །
 དེ་བས་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

ཁོ་ནའི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་

ཁོ་ནར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། ལྷུ་བ་པ་ཉིད་ཡང་རུང་བ་
མ་ཡིན་ཏེ། །། ༡༢ །།

རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྣོས་ཏེ། ཁོ་ནའི་སྐྱེ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་
བཤད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོའི་སྐྱེ་དང་འབྲེལ་
པར་བཤད་ཅེ་ན། བརྗོད་པ། ཁོ་ནའི་སྐྱེ་ནི་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཚིག་ ༥
གི་སྤད་ཡིན་པས། ཚིག་གཞན་གྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་
གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཁྱད་པར་ཅན་བརྗོད་པའི་ཚིག་གཞན་
དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བསྟན་ཏོ། ། ལྷུ་བ་པ་ཉིད་ཡང་རུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷུ་བ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་ལྷུ་བ་པར་
བྱེད་པ་ཉིད་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། མ་ལྷུ་བ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་བསྐྱེད་པར་ ༡༠
བྱ་བ་ཉིད་ཏུ་ཡང་འདོད་པ་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཁོ་ནའི་སྐྱེ་སྣོས་སོ། །།

དེའི་དཔེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །

དཔེར་ན་སྐྱེ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཏུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ལ་
གཏན་ཚིགས་མིག་གིས་གཟུང་བ་ཉིད་ནི་སྐྱེ་ལ་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དེ་འདྲིར་ནི་སྐྱེ་བ་ ༧
པ་ཁོ་ནར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནར་ནི་
མི་འདོད་དོ། །། ༡༣ །།

དཔེར་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཉིད་རྩ་བ་སྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ལ། གཏན་ཚིགས་
 མིག་གིས་གཟུང་བ་ཉིད་སྐྱ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་
 ཅི་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ཉིད་རྩ་བ་འདོད་པ་བསྟན་ཏོ། དེ་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིག་གིས་གཟུང་བ་ཉིད་ལ་བྱའོ། །འདིར་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 སྐྱ་ལ་བྱའོ། །བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནར་ནི་མི་འདོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ཉིད་རྩ་བ་འདོད་པའི་དེས་པ་མེད་པར་སྟོན་པའོ། །སྐྱུ་བ་
 ཁོ་ནར་བཟོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་
 རྩ་བ་ཟེར་བ་དེས་ན་སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་རྩ་བ་ཡང་འདོད་པ་ཡིན་གྱི།
 བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

༡༠ བདག་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་བཤད་བྱར་བཞེད་
 ཅེས་དེའི་དོན་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

བདག་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཚོལ་བས། །། ལ། །།

ཚོལ་བས་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །བདག་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཚིག་ཟད་ཀྱི་
 སྐྱ་ནི། བདག་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་རྩལ་པའི་དོན་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་གསུམ་
 ༡༥ པའི་དོན་ལ་འབྲུག་གོ། །དེས་ན་འདིར་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱས་གསུམ་པའི་
 མཐའ་ཅན་གྱི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱའི་དོན་ལ་འབྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་ཉིད་
 ཀྱི་སྐྱ་ནི་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་སྐྱ་ཡིན་ལ། ཉེ་བ་ཡང་ཚོལ་བ་ཡིན་པ་དེའི་
 ཕྱིར་། ཚོལ་བ་གང་གི་བདག་ཉིད་གསུམ་པའི་དོན་རྩ་བ་ཟེར་བ་དེ་ཉིད་ཚོལ་
 བས་ཞེས་གསུམ་པའི་དོན་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཚོལ་བ་ཞེས་

བྱ་བ་འདི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེའི་རྣམ་གྲངས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

ཚོལ་བ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

དེའི་ཚེ་སྐྱུ་བ་བ་སྐྱུ་ས་བ་གང་ཡིན་པའོ།། ༢༥།

དེའི་ཚེ་སྐྱུ་བ་བ་སྐྱུ་བ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེས་ཏེ། ཚུར་
 པའི་ཚེ་ན་སྐྱུ་བ་བ་སྐྱུ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །འདིས་ནི་ཚོལ་བ་རྩ་མ་ཡོད་པ་ ༥
 ལས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེས་པའོ་པར་བྱ་བའི་ཚོལ་བ་ལྟར་པར་རྩ་བྱེད་པའོ།།
 གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་ཚོལ་བའི་འདོད་པ་བསྐྱུ་བ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་
 འགྲུར་ན། བརྗོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཅི་ལྟར་འགྲུར་ཞེ་ན། འདིས་ཚུར་པའི་
 རྩ་བ་དེའི་ཚེ་ཚོལ་བ་འདིས་ནི་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ཉིད་རྩ་བར་འདོད་པའི་
 ཚོས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཚོས་ཅིག་ཤོས་ནི་ ༡༠
 མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོག་འདིའི་འབྲས་བུ་ནི་ཚོལ་བས་མི་
 འདོད་པའི་ཚོས་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ཉིད་བཀག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་
 རོལ་ཏོ།།

འོན་ཏེ་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ཉིད་རྩ་བའི་ཚོས་གཞན་གང་ན་ཡོད་
 པ་དེ་བསལ་བའི་བྱིར་འདི་བརྗོད་ཅེ་ན།

དེས་ན་གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཞིག་ལ་བརྗོད་
 ཏེ་སྐྱུ་བ་བ་སྐྱུ་ས་ན་ཡང་། བསྟན་བཅོས་དེ་བྱེད་པས་
 ཚོས་ཅན་དེ་ལ་ཚོས་མང་ཞིག་ཁས་ལེན་རྩ་བའི་གྲང་

དེའི་ཚོ་སྐོལ་བ་དེས་ཚོས་གང་སྐྱུ་བ་པར་འདོད་པ་དེ་
 ཉིད་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཅིག་ཤོས་ནི་མ་ཡིན་
 རོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །། ༧༧ །།

བསྟན་བཅོས་དེ་བྱེད་བས་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། ཚོལ་བ་དེས་
 ༥ བསྟན་བཅོས་ཁས་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་བསྟན་བཅོས་དེ་བྱེད་བས་བསྐྱུ་བ་
 པར་བྱ་བའི་ཚོས་ཅན་དེ་ལ་ཚོས་རུ་མ་ཁས་སྐྱེས་པ་ན་ཚོས་གཞན་
 བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ཉིད་རུ་གྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་གང་གིས་
 བསྟན་བཅོས་གང་ཞིག་ཁས་སྐྱེས་པ་དེ་ལ་སྐྱུ་བ་པའི་ཚོས་དེ་
 བམས་ཅན་དེས་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལོག་པར་རྟོགས་པ་
 ༡༠ ཡིད་བས་ན། ཚོས་མང་པོ་ཞིག་ཁས་སྐྱེས་སུ་ཟིན་ཀྱང་ཚོལ་བའི་འདོད་པ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 བྱ་བར་འདིས་བསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷགས་
 པའི་རྟགས་ནི་བསྟན་བཅོས་ལ་མི་བཞུགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟ་བུ་ན་
 བཞུགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་བསྟན་བཅོས་ལ་གནས་ཏེ་བཅུད་པར་
 ༡༥ བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་གྱི། གལ་ཏེ་ཡང་གཟུ་ལུམས་ཀྱིས་
 བསྟན་བཅོས་འགའ་ཞིག་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བས་ན་བསྟན་བཅོས་འགའ་
 ཞིག་ཁས་སྐྱེས་ནས་སྐྱུ་བ་སྐྱུ་བ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེའི་འདོད་པ་གང་ཡིན་
 པ་དེ་ཉིད་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱིར་འདི་སྟོས་སོ། །
 འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདོད་པའི་སྐྱུ་སྐྱེས་ནས་འཆད་པའོ། །།

འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དོན་གང་ལ་རྩོད་བས་
 ལྷུ་བ་བ་བཞོད་བ་དེ་གྲུབ་བ་འདོད་བས་དེ་ནི་ཚིག་ཏུ་
 མ་སྒྲིམ་ཀྱང་བསྐྱབ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། །། ༧༧ །།

དོན་བདག་གང་ལ་འགལ་བའི་རྩོད་བ་རྩོམ་བ་སྟེ། བདག་མེད་དོ་
 ཞེས་བདག་འགོག་བར་སྐྱ་བ་ནི་བདག་ཡོད་བར་སྐྱ་བ་དང་འགལ་བ་ ༥
 ཡིན་ཏེ། ལྷུ་བ་བ་དང་འགོག་བ་གཉིས་འགལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །རྩོད་
 བའི་རྒྱ་དེས་ལྷུ་བ་བ་བཞོད་བའི་དོན་བདག་དེ་གྲུབ་བ་སྟེ་དེས་བར་འདོད་
 བའི་ཚོལ་བས་ནི། དོན་དེ་བསྐྱབ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་བའི་སྐྱམ་
 བརྗེད་བར་འགྱུར་རོ། །བརྗེད་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་མཐར་སྐྱོས་བའི་འགྱུར་རོའི་
 ལྷུ་འདྲིར་སྐྱེལ་ལ་དག་ཁྲོགས་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཡང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ ༡༠
 ཁྲོགས་སུ་དཔག་བ་ལ་སྐྱམ་བ་ཁོ་ན་བསྐྱབ་བར་བྱ་བ་རིགས་མེད་ཀྱི།
 འོན་ཀྱང་ཚིག་གིས་མ་སྐྱམ་སུ་ཟེན་ཀྱང་དེ་ནི་ལྷུགས་ཀྱིས་སྐྱམ་བའི་སྤྱིར་
 བསྐྱབ་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།

མིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན།

དེ་ནི་རྩོད་བའི་གཞི་ཡིན་བའི་སྤྱིར་རོ། །། ༧༨ །། ༡༡

དེ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་བ་སྐྱོས་ཏེ། དེ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དེའོ།།
 གང་གི་གཞི་རྟེན་ཡིན་པས་དེའི་རྩོད་བའི་གཞི་ཡིན་ནོ། །དེའི་དངོས་པོ་ནི་
 དེ་ཉིད་དེ། དེ་བས་ནའོ། །འདི་སྐད་བསྟན་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་རྩོད་བ་བསལ་

པར་འདོད་དེ་ཚོལ་བས་སྐྱབ་པ་བཞེད་པ་དེ་བས་ན་རྩྱེད་པའི་གཞི་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་འགལ་བའི་བརྩེད་
པ་བསལ་བའི་དོན་ཏུ་བསྐྱབ་པ་བཞེད་དེ། གལ་ཏེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
མ་ཡིན་ན་དེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བར་རིགས་ངེས་པ་གཞན་འདི་ཅི་ཞིག་ཡོད་

༥ ཅེས་བྱ་བའོ།

༥

དཔེར་ན་འདུས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་མིག་ལ་སོགས་
པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ཕྱེད་དེ། མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་
སོགས་པའི་ཡན་ལག་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

འདིར་བདག་གི་དོན་ཞེས་མ་བརྗོད་ཀྱང་བདག་གི་དོན་
ཉིད་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་སྐྱུ་མ་ཅམ་
ཁོ་ན་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་
འགྲུང་རོ། །༥༧།

དཔེར་ན་འདུས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞན་གྱི་
དོན་ཕྱེད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་མ་སྐྱུ་
སུ་ཟན་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་དཔེར་བྱེད་དོ། །མིག་
ལ་སོགས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་ན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཞེས་
བྱ་སྟེ་ཚོས་ཅན་ནོ། །འདི་གཞན་གྱི་ཆེད་ཡིན་པས་གཞན་གྱི་དོན་ཞེས་བྱ་

ལྷོ། གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཉིད་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའོ། །འདུལ་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ། །མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་པའི་
 ཡན་ལག་བཞེན་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷན་པའི་ཡུལ་སྟོན་ཏོ། །མལ་ཆ་དང་
 སྟན་དེ་དག་ལ་སོགས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་
 སོགས་པ་སྟེ། ལྷེས་བྱ་ཏེ་བར་ལོངས་སྟོན་པའི་ཡན་ལག་འདུལ་པའི་ངོ་ ༥
 བོ་ཡིན་པ་དེ་བཞེན་རྩ་ཚད་མ་འདྲིར་གལ་ཏེ་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་
 བདག་གི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བདག་གི་དོན་ཉིད་མ་བཟོད་མོད་གྱི། མ་
 བཟོད་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་བདག་གི་དོན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདྲི་ལྟར་
 གྲངས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདག་ཡོད་པར་སྐྱས་ལ། དེ་དང་མི་མཐུན་པ་
 སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདག་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱས་སོ། །དེ་བས་ན་ ༡༠
 གྲངས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་སྐྱེ་བ་དང་མི་མཐུན་པ་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་
 ཀྱི་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་རྒྱུ་བྱས་ནས། མི་མཐུན་པར་སྐྱེ་བ་བསལ་བའི་ཕྱིར་
 དང་། རང་གི་སྐྱེ་བ་གཞག་པའི་ཕྱིར་། སྐྱེ་བ་པོ་ཤོད་དེ། དེ་བས་ན་མ་
 སྐྱས་སུ་ཟིན་ཀྱང་བདག་གི་དོན་ཉིད་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཚོད་
 པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་བྱ་ལ་ ༡༥
 མཁོ་བའི་ཡན་ལག་རྣམས་ནི་འདུལ་པ་ཉིད་བདག་གི་དོན་ཉིད་དང་རྗེས་
 སུ་འགྲོ་བ་མ་ལྷུ་བ་པ་ལ། གཞན་གྱི་དོན་ཅོམ་དང་ནི་གྲུ་བ་པ་དེ་བས་ན།
 གཞན་གྱི་དོན་ཞེས་སྐྱས་སོ། །མིག་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདྲིར་
 སོགས་པ་སྐྱེས་པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་
 གྲུ་བ་པར་འདོད་དོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་གཞན་པ་ནི་བདག་ཁོ་ན་ ༢༠

ཡིན་པས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དོ་ཞེས་གྲུབ་པའི་ཤུགས་
 གྱིས་མིག་ལ་སོགས་པ་བདག་གི་དོན་ཉིད་ཏུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་སྐྱུམ་
 ཏུ་བསམས་ནས། གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་ཅེས་སྒྲིས་པ་བྱས་སོ། །འདོད་པ་
 བསྐྱུབ་པུ་བརྗོད་པ་དེས་ན་སྐྱུས་པ་ཅོམ་ཁོ་ན་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
 ། ལྟེན་གྱི་ཚོལ་གྱི་ཚོལ་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཚོལ་བས་
 བསྐྱུབ་པུར་འདོད་པ་སྐྱབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ནི་སྐྱུས་སམ་མ་སྐྱུས་
 གྱི་ཏུང་བསྐྱུབ་པུ་ཡིན་པར་བསྐྱུན་པ་ཡིན་ནོ།།

མ་བསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཤད་པར་བྱའོ།།

མ་བསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་
 ཏུ་ཟེན་གྱི་སྐྱུབ་པར་འདོད་པའི་དོན་གང་ཞིག་ལ།
 མདོད་སྐྱུམ་དང་། རྗེས་སུ་དབག་པ་དང་། གྲགས་པ་
 དང་། རང་གི་ཚིག་རྣམས་ཀྱིས་བསལ་བ་གང་ཡིན་
 པ་དེ་ནི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ་བསྐྱུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །། ༥༠ །།

མཚན་ཉིད་དེ་དག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཏུ་འདོད་
 པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱུས་པ་གང་ཡིན་པ་ཐལ་མ་ཐག་པའོ།
 མཚན་ཉིད་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་དོན་ཡིན་ཏུ་ཟེན་གྱི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཞེས་
 བསྐྱུན་པའི་ཕྱིར་ཁོང་ཏུ་རྒྱུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མ་བསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་
 སྐྱེས་སོ། །སྐྱུབ་པར་འདོད་ཏུ་ཟེན་གྱི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་

ཅེ་ན། ལྷུ་བ་པར་ལོ་དང་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དབག་པ་དང་གྲགས་
པ་དང་རང་གི་ཚོག་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་གིས་སེལ་བ་བྱེད་ཅེ་ལོག་ཏུ་སྐྱུ་བ་
པ་དེ་ནི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ། ॥

དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་ནི། དཔེར་ན་སྐྱུ་

ནི་མཉམ་ཏུ་མི་རྒྱུད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ॥ ༥༡ ॥ ༥

དེ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པ་བཞིས་བསལ་བ་དེ་
ལའོ། །མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་ཅི་འདྲ་བ་ཞེ་ན། དཔེར་ན་ཞེས་བྱ་བ་
སྐྱུ་ས་ཏེ། །དཔེར་ན་འདི་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་རྒྱ་
གཞན་ལ་ཡང་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེར་ན་འདི་སྐྱུ་དོན། རྣ་བས་
གཟུང་རྒྱ་རྒྱུད་པ་ནི་མཉམ་ཏུ་རྒྱུད་པའོ། །མཉམ་ཏུ་རྒྱུད་པ་མ་ཡིན་པ་ ༡༠
ནི་མཉམ་ཏུ་མི་རྒྱུད་པ་སྟེ། རྣ་བས་གཟུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
དམ་བཅས་པའི་དོན་ཏོ། །སྐྱུ་རྣ་བས་གཟུང་བར་མི་རྒྱུད་པ་ནི་སྐྱུ་རྣ་བས་
གཟུང་བར་བྱུང་རྒྱུད་པར་མངོན་སུམ་རྒྱ་བུལ་བ་དང་འགལ་ལོ། ॥

རྗེས་སུ་དབག་པས་བསལ་བ་ནི། དཔེར་ན་སྐྱུ་

རྟག་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ॥ ༥༢ ॥ ༥

རྗེས་སུ་དབག་པས་བསལ་བ་ནི་སྐྱུ་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ།
སྐྱུ་རྟག་པ་ཉིད་རྒྱ་དམ་བཅས་པ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་རྒྱ་རྗེས་སུ་དབག་པས་
བུལ་བས་བསལ་ཏོ། ॥

གྲགས་པས་བསལ་བ་ནི། དཔེ་ན་རི་བོང་ཅན་
ཟླ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་རེ། །༥༩།

གྲགས་པས་བསལ་བ་ནི་རི་བོང་ཅན་ནི་ཟླ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
བ་སྟེ། རི་བོང་ཅན་ནི་ཟླ་བའི་སྐྱུ་མ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
༥ བ་ནི་དམ་བཅས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་གྲགས་པས་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ།
གྲགས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཏེ་དོན་ལ་
བརྗོད་དོ། །གྲགས་པ་སྟེ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཏེ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་
རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཉིད་དེས་ནི་རི་བོང་ཅན་གྱི་
༡༠ ཟླ་བའི་སྐྱུ་མ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཏེ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་རྣམ་
པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གཟུང་བར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
སྐྱའི་རྣམ་པ་དང་འཕྲེང་བ་ཡིན་ལ། སྐྱའི་རྣམ་པ་དང་འཕྲེང་བ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་བརྗོད་པའི་སྐྱུ་མ་བརྗོད་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་བས་ན་གྲགས་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
༡༥ བ་ཟླ་བའི་སྐྱུ་མ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ནི་ཟླ་བའི་སྐྱུ་མ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་
ཡིན་པ་ཉིད་ལ་གཞོན་པར་བྱེད་དོ། །གྲགས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གདན་
ཚིགས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་བརྗོད་པའི་སྐྱུ་མ་བརྗོད་པར་བྱ་
བ་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཉིད་ཅུམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་བས་ན་རང་བཞིན་གྱི་གདན་ཚིགས་ཀྱིས་ཟླ་བའི་སྐྱུ་མ་བརྗོད་པར་བྱ་

བ་ཉིད་རྩ་གྲུབ་པ་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་གཞོན་
བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ།།

རང་གི་ཚིག་གིས་བསལ་བ་ནི། དཔེར་ན་རྗེས་
སྲུ་དཔག་པ་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་
བུའོ།། །།

༥

རང་གི་ཚིག་ནི་དམ་བཅས་པའི་དོན་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྗོད་པར་བྱེད་
པའི་སྒྲུབ་ཤིང་། དེས་བསལ་བའི་དམ་བཅས་པའི་དོན་ནི་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་མ་
ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྗེས་སྲུ་དཔག་པ་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་
བུའོ།། །འདིར་དམ་བཅས་པའི་དོན་ནི་རྗེས་སྲུ་དཔག་པ་ཚད་མར་འགོག་
པའོ།། །རྗེས་སྲུ་དཔག་པ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་རང་གི་ཚིག་ ༡༠
གི་དག་འདིས་དེ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་སྐྱར་བའི་དག་འདི་ནི་སྐྱ་
བ་པོ་སྐྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་དོན་ཡོད་པ་ཉིད་རྩ་འདོད་པར་སྦྱོན་པར་
བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་དའི་དག་ལས་ཁྱེད་ལ་དོན་གང་ལ་རྟོགས་པ་སྦྱེས་པ་
དེ་དོན་བདེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྦྱོན་པར་མི་བྱེད་ན་སྐྱ་བ་པོ་དག་བརྗོད་པ་
ཉིད་རྩ་མི་འགྱུར་ཏེ། བརྗོད་པའི་དོན་བདེན་པར་བཞན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་ ༡༡
བ་མ་ཡིན་ན་ནི་བརྗོད་པའི་དོན་མེད་དོ། །གང་ཡང་དག་སྐྱས་པ་ཐམས་
ཅད་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ཡང་དག་འདིའི་དོན་བདེན་པ་ཉིད་
རྩ་སྦྱོན་པས་དག་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དག་འདིའི་དོན་བདེན་པར་ ༡༢

བསྟན་ན་དེ་ལྟ་ན་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དག་གཞན་མི་བདེན་པར་བསྟན་པར་
འགྱུར་གྱི། གཤམ་ཏེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་དོན་མི་བདེན་ན་ནི་གཞན་མི་བདེན་པའི་དོན་
ཅན་ཏུ་བསྟན་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྣ་མ་པའི་འབྲས་ལྷན་གྱི་ཅི་
ཡང་མེད་པས་མི་སྣ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་དག་ལས་ལྷན་པ་དག་

༥ གི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཏུ་བསྟན་པ་ཁོ་ནས་
སྣ་པ་པོ་དག་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་དང་སྣ་ནི་སྤྱིའི་དངོས་པོ་མེད་
ན་མི་ལྷན་པར་སྟོན་པས་སྣ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་བདེན་པའི་དོན་ཏུ་
བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྤྱིའི་དོན་གྱི་འབྲས་ལྷན་གྱི་ལས་
སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཏུ་སྟོན་པས་ནི་འབྲས་ལྷན་གྱི་རྟགས་

༡༠ ལས་སྐྱེས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྣ་ལས་ལྷན་པ་ཚོར་མར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
དེའི་སྤྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་ཚོར་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྣ་བས་ནི་སྣ་
ལས་ལྷན་པའི་ཤེས་པའི་གཟུང་བར་བྱ་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
ཚོར་མ་མ་ཡིན་པ་ནི་དོན་མེད་པ་ཉིད་ལ་བརྗོད་ཀྱི། གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
སྣ་བརྗོད་པའི་རྟགས་གྱིས་བྱང་རང་གི་སྣ་དོན་མེད་པར་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་

༡༥ པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དོན་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་བས་ན་དོན་གྱི་འབྲས་ལྷན་བརྟགས་པའི་སྣ་ལས་དཔགས་པའི་སྣ་ལས་ལྷན་
པའི་དོན་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པས་མེད་པ་ལ་གཞོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
འདིར་དེ་ལྟར་རང་གི་ཚིག་གིས་དཔགས་པའི་ཡོད་པས་མེད་པ་ལ་གཞོན་
པས་རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་བརྗོད་པ་ཡིན་

༢༠ ནོ། །གཞན་དག་ནི་བསམ་པའི་འབྲས་ལྷན་གྱི་སྣ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་

བསམ་པ་ལ་དམིགས་ཤིང་། རོན་ཡོད་པར་འདོད་དེ་སྐྱ་སྐྱོར་པ་ན། དེས་ཚོད་
 མ་མ་ཡིན་པའི་དམ་བཅས་པ་ལ་གཞོན་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་
 རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར་འདིར་གཤམ་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ལ།
 རང་གི་ཚིག་ནི་འབྲས་ཤུའི་གཏན་ཚིགས་ཉིད་ཏུ་བརྟགས་པར་འདོད་གྱི།
 དདོས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བསམ་པའི་འབྲས་ཤུའི་སྐྱ་ནི་དདོས་པོ་ཁོ་ནར་ ༥
 འདོད་དེ། དེ་བས་ན་དེ་འདིར་མི་གཟུང་ངོ་། །གཞན་ཡང་རི་ལྟར་རྗེས་
 སུ་དབག་པར་མི་འདོད་པ་ནི་ཏུ་བ་མེ་ལ་མི་འབྲུལ་པར་མི་ཚོལ་བ་དེ་
 བཞིན་ཏུ་སྐྱ་བསམ་པ་ལ་མི་འབྲུལ་པར་མི་ཚོལ་ཏེ། སྐྱ་སྐྱོར་པ་ནི་ཕྱིའི་
 དདོས་པོ་རྟོགས་པའི་དོན་ཏུ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྐྱ་བསམ་པ་མེད་ན་མི་
 འབྲུང་བ་ཉིད་ཁས་སྲུངས་པ་སྟོན་ཏུ་བཏང་ནས་སྐྱ་སྐྱོར་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ༡༠
 གཞན་ཡང་རང་གི་བསམ་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐྱ་བརྗོད་པ་མ་
 ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་ཕྱིའི་དདོས་པོ་ཡོད་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེ་བས་ན་སྐྱ་སྐྱོར་པ་ནི་ཕྱིའི་དདོས་པོ་མེད་ན་མི་འབྲུང་བ་ཉིད་ཏུ་ཁས་
 སྲུངས་པ་སྟོན་ཏུ་འགོ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བཤད་པ་སྐྱ་མ་ཉིད་
 སྟོན་མེད་དོ། །

༥༥

ཕྱོགས་ལྟར་སྒྲུང་བ་བཞི་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །༥༥།

དེ་ལྟ་ཡིན་དང་མ་བསལ་བ་ཞེས་སྟོས་པས། ཕྱོགས་ལྟ་བུར་མངོན་
 བས་ན་ཕྱོགས་ལྟར་སྒྲུང་བ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པ་བཞི་པོ་བསལ་བ་
 ཡིན་ནོ། །

།

ད་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་གིས་གང་དག་རྣམ་པར་གཙོད་
པར་བྱེད་པ་དེ་དག་རྣམ་པར་བཅད་པས་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་
ཐོབ་པ་དེ་བསྟན་པའི་བྱིར་རྣམ་པར་གཙད་པར་བྱ་བ་བསྟུན་ནས་བསྟན་ཏོ།

དེ་ལྟར་ན་གྲུབ་པ་དང་། མ་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱབ་པ་ཉིད་
༥ ཏུ་འདོད་པ་དང་། དེའི་ཚེ་སྐོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་
སྐྱབ་པར་མི་འདོད་པ་དང་། སྐྱུས་པ་ཙམ་དང་། བསལ་
བ་ལས་བཟོག་པ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་
གྱི་ངོ་བོར་འདོད་པ་དང་། སྐོལ་བའི་འདོད་པ་དང་།
མ་བསལ་བ་ནི་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་
༡༠ ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་བསྟན་པར་ཡིན་
ནོ།། ༥༦།

དེ་ལྟར་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟན་མ་ཐག་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སོ། །གྲུབ་པ་
ལས་བཟོག་སྟེ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འདྲུག་པའི་རྒྱས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་
བཟོ་པར་བྱ་སྟེ། གྲུབ་པ་ལས་བཟོག་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཕྱོགས་
༡༥ ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །གྲུབ་པ་ལས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་མ་གྲུབ་པ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་ཐམས་ཅད་
མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པའི་མ་གྲུབ་པ་

ལས་ཀྱང་པལློག་པ་དང་། རྒྱལ་པ་པདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་མི་འདོད་པའི་
 མ་གྲུབ་པ་ལས་པལློག་པ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱ་སྐྱེས་པ་ཙམ་མ་གྲུབ་པ་
 ལས་པལློག་པ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱ་བསལ་པ་མ་གྲུབ་པ་ལས་པལློག་པ་ནི་
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་གཅད་པ་ལྟ་དང་གྲུབ་པའི་དོན་གང་
 ཡིན་པ་འདི་ནི་མ་གྲུབ་པ་དང་། སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། །
 རྒྱལ་པ་པདག་ཉིད་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་དང་། ལྷན་ཀྱིས་སྐྱེས་པའམ་མ་
 སྐྱེས་པ་དང་། མ་བསལ་པ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དོན་དེ་ཉིད་
 ནི་ངོ་བོ་ཁོ་ནར་བདག་ཉིད་འདོད་པ་མ་བསལ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་དེ་
 དག་གིས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། རྩོགས་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱ་
 ནི་དེ་བས་ན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། །རྩོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཁ་ན་
 མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཉེས་པ་མེད་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

༥

༡༠

རྒྱལ་གསུམ་པའི་རྟགས་བཤད་པ་རྗེས་ཏེ། ལྟར་ལ་འོངས་པའི་
 རྩོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་ནས། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྐྱད་པ་རྗེས་པར་
 འདོད་དེ། གཏན་ཀྱི་དོན་ཀྱི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ནི་རྒྱལ་གསུམ་པའི་རྟགས་
 ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་དེ་དག་གི་རྣམས་འབྱེད་པར་བྱེད་དོ། །

གཏན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ནི་རྒྱལ་གསུམ་
 པའི་རྟགས་བརྗོད་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་རྒྱལ་གསུམ་

ལས་གཅིག་མ་སྐྱུ་ན་ཡང་སྐྱུ་བ་བ་ལྟར་སྐྱུ་བ་
ཡིན་ནོ།། ༥༧།

འདི་སྐྱུ་བ་སྐྱུ་ན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་འཆར་བར་འདོད་པས་
དེ་གསལ་བར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཅི་སྟེ་དེ་ཉིད་དང་དེ་དང་ཆ་
༥ འདྲ་བ་ཡང་བརྗོད་ན་ནི། སྐྱུ་བར་བྱ་བ་ཤེས་ན་དེ་དང་ཐལ་བའི་སྐྱུ་བར་
བྱ་བ་བདེ་ལྷག་ཏུ་ཤེས་པར་འཕྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་དེ་གསལ་བར་སྐྱུ་བ་
ཡིན་ནོ། །གཞན་གྱི་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་བ་ནི་ཚུལ་གསུམ་བ་བརྗོད་བ་སྟེ་
ཞེས་སྐྱུ་བ་ཟིན་ཏེ། དེ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་བ་ན་སྟེ།
གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་བ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་བརྗོད་བ་ཡིན་
༡༠ པས་ན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། །ཚུལ་གསུམ་པའི་ནང་ནས་གཅིག་མ་སྐྱུ་བ་
ན་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཡང་གི་སྐྱུ་བ་གཉིས་ལྟར་ལྟར་སྟེ། སྐྱུ་བ་བ་ལྟར་
སྐྱུ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱུ་བ་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི། སྐྱུ་བ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
བའི་ཐ་ཆོག་སྟེ། ཚུལ་གསུམ་ལས་སྐྱུ་བ་བ་མ་རྗོགས་པའི་ཉེས་བ་ཡིན་ནོ།།

སྐྱུ་བ་ཀྱང་གོ་བར་བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱེད་བ་གཉིས་

༥༨ ཀ་ལ་མ་སྐྱུ་བ་ལྟར་། ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་ཡང་དོ་།། ༥༨།

མ་སྐྱུ་བ་འབའ་ཞེས་ཏུ་མ་ཟད་གྱི། སྐྱུ་བ་ལྟར་མ་སྐྱུ་བ་ལྟར་ཐེ་
ཚོམ་ཟ་ན་ཡང་དོ། །སྐྱུ་བ་ལ། གོ་བར་བྱ་བ་སྐྱུ་བ་ཚོལ་
བ་དང་། གོ་བར་བྱེད་བ་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་གཞན་ཚོགས་ལྟར་སྐྱུ་བ་
ཡིན་ནོ།།

།

འོན་ཏེ་རྒྱལ་གང་མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བམ་ནི། གཏན་ཚིགས་
ལྟར་སྒྲུང་བའི་མིང་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།

ཚོས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་གཅིག་མ་གྲུབ་
བམ། ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན། མ་གྲུབ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་
སྒྲུང་བ་ཡིན་ཏེ། ༥༩༥

ཚོས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་གཅིག་མ་གྲུབ་པའམ་ཞེས་བྱ་བ་
སྣེས་ཏེ། ཚོས་ཅན་དང་ལྟན་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ནི་ཚོས་ཅན་དང་འབྲེལ་
བ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ཚོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ལ་བྱའོ། །དེ་མ་གྲུབ་
པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན། མ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུང་བ་
ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཅན་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་རྟོགས་པའི་རྒྱ་
ཡིན་ནོ། །བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའམ་འགལ་བར་རྟོགས་པའམ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་
རྒྱ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་མི་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལས་དོན་
འགལ་ཡང་མི་རྟོགས་སོ། །དོན་འདི་ཡང་མ་གྲུབ་པར་མིང་བཏགས་པ་ཉིད་
ལས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

དཔེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་།

དཔེར་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཏུ་བསྐྱུབ་པ་ལ། མིག་
གིས་གཟུང་བ་ཉིད་ནི་གཉེ་ག་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་
བུའོ། ༥༩༦

༥

༥

དཔེར་ན་ ལེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་སོ། །སྐྱ་མི་རྟག་པའོ་ལེས་
བྱ་བ་ནི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅན་ཏུ་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་ལ། མིག་
གིས་གཟུང་བ་ཉིད་མིག་གི་ཡུལ་ཉིད་ནི་སྐྱ་ལ་ཚོལ་བ་དང་བྱི་ཚོལ་བ་
གཉི་ག་ཡང་མ་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུའོ།།

ཤིང་རྣམས་སེམས་ཡོད་པར་བསྐྱུབ་པ་ལ། རྒྱན་
བ་ཐམས་ཅད་བཟུས་ན་འཆི་བ་ནི་བྱི་ཚོལ་བ་མ་སྐྱབ་
སྟེ། དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དབང་པོ་དང་།
ཚེ་འགགས་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་འཆི་བ་ཡིན་པར་ཁས་
ལེན་པའི་བྱིར་རོ།། ༦༡།

༡༠ ཤིང་རྣམས་ལ་སེམས་ཡོད་པར་ལེས་བྱ་བ་ནི་ཤིང་སེམས་ཡོད་པར་
བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་ལ། རྒྱན་བ་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱན་བ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ།
དེ་བཟུས་པར་འགྱུར་ན་འཆི་བར་ནམ་མཁའི་གོས་ཅན་དག་གིས་སྐྱས་པ་
ནི་བྱི་ཚོལ་བ་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ལ་མ་སྐྱབ་པོ། །ཚིའི་བྱིར་མ་སྐྱབ་
ཅེ་ན། བཤད་པ། དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དབང་པོ་དང་། ཚེ་

ལེས་ལྟེན་དབྱེ་བའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེད་
པའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་དབག་ཏུ་ཡོད་པ་
གང་ཡིན་པ་ལུས་ཀྱི་ནང་ཏུ་འདུས་པ་མིག་གི་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པར་
གནས་པའི་ངོ་བོ་དེ་ནི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཚེ་ལེས་བྱ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་

རྣམས་སྟོག་ལ་ཟེར་རོ། །ལུང་ལས་ལྷུབ་པ་འདྲིའ་བར་འོས་པ་མ་
 ཡིན་པ་དེ་བས་ན། འདྲིའ་སྟོག་གི་ངོ་བོ་ལ་ཚེ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་འགགས་ཤིང་
 ལུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་སྟོས་སོ།
 དེ་ལྟ་བུ་འཆི་བ་ཡིན་པ་ནི་སངས་རྒྱལ་པས་སྐྱབས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་
 ལྟ་ཡིན་ཏུ་ཟད་མོད། འོན་ཀྱང་ཅིའི་སྤྱིར་མ་ལུབ་ཅེ་ན། ལྷན་པ། རྣམ་ ༥
 པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་འགགས་པའི་བདག་ཉིད་དེ་ཡང་ཤིང་དག་ལ་མི་
 སྲིད་པའི་སྤྱིར་རོ། །འགགས་པ་ནི་ཡོད་པ་སྟོན་ཏུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་
 ན་གང་ཞིག་ཤིང་དག་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགགས་པར་འདོད་པ་དེ་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་མི་འདོད་པར་ཅི་ལྟར་འགྱུར། དེ་བས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 ཤིང་ལ་ཡོད་པར་མི་འདོད་ན་ནི་དེ་འགགས་པར་ཡང་མི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། ༡༠
 རྣམ་པ་ཡང་འཆི་བ་ཞེས་བརྗོད་ལ། དེ་ནི་ཤིང་ལ་ལྷུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ་
 ཞེ་ན། བདེན་ཏེ། འོན་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཤི་བ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་འདྲིའ་གཏན་ཚིགས་སུ་བྱེད་ལ། དེ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་ཡང་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་འགགས་པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པ་ཅོམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་
 གཏན་ཚིགས་འཆི་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤིང་ལ་མ་ལྷུབ་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་ ༡༡
 པའི་བདག་ཉིད་འཆི་བ་ལྷུབ་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་ནོ།
 རྣམ་མཁའའི་གོས་ཅན་གྱིས་ནི་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བས་ཁྱབ་པའམ་མ་ཁྱབ་པའི་
 འཆི་བ་མ་བརྟགས་པར། འཆི་བ་ཅོམ་གཏན་ཚིགས་སུ་སྐྱས་པ་ཡིན་ནོ།
 དེས་ནི་སྐོལ་བ་འདིས་ནི་གཏན་ཚིགས་སུ་གྱུར་པའི་འཆི་བ་དེ་ནི་མ་ཤེས་
 ལ། མ་ཤེས་པའི་སྤྱིར་ལྷུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འཆི་ ༢༠

བ་ཤིང་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་ཚོལ་བས་ནི་ཤེས་པས། དེའི་ཕྱིར་
མ་སྐྱབ་པོ། །

གང་གི་ཚེ་ཚོལ་བས་ཀྱང་ཤེས་པ་དེའི་ཚེ་ན་ཚོལ་བ་ལ་ཡང་མ་
སྐྱབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་སོ། །

༥ བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་པ་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་ལ།
སྐྱེ་བ་ཅན་ནམ། མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་གངས་ཅན་ཚོལ་
བ་བདག་ཉིད་ལ་མ་སྐྱབ་པའོ། །༦༢།

བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་པ་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
བདེ་བ་དང་བོར་བྱས་པའི་སྐྱག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་

༡༠ བདེ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་དག་སེམས་པ་མེད་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ།
སྐྱེ་བ་ཅན་ནམ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་རྟགས་སུ་བསྐྱུན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་སྐྱེ་
བ་ཅན་ནམ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དེ་ནི་སེམས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་
ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་
སྐྱེ་བ་ཅན་ནམ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་སེམས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །

༡༥ སེམས་པ་ཅན་ནི་སྐྱེས་སུའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཡང་སྐྱེ་བ་ཅན་དང་མི་
རྟག་པ་ཉིད་ནི་གངས་ཚེགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་གྱི། ཅིག་ཅུར་མ་ཡིན་ནོ། །
དེ་གཉི་ག་ཡང་གངས་ཅན་ཚོལ་བ་ལ་མ་སྐྱབ་པོ། །གཞན་གྱི་དོན་ཏུ་
གངས་ཚེགས་སྐྱེ་བ་དེས་ནི་གཞན་ལ་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གངས་ཚེགས་
སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ལ་ཡང་མེད་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ཅན་ཉིད་

དང་། ཡོད་པ་གཏན་ནས་འཇིག་པའི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 འདྲ་པ་གཉི་ག་ཡང་གངས་ཅན་རྣམས་ལ་མ་སྐྱབ་པོ། །འདྲིར་ཡང་མི་རྟག་
 པ་ཉིད་དང་སྐྱེ་བ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུབ་པར་བྱེད་པ་མི་ཤེས་པའི་བྱིར་སྐོལ་བ་
 ལ་མ་སྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི། ཅི་སྟེ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་སྐྱེ་བ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཚོད་
 མ་སྐོལ་བས་ཀྱང་ཤེས་ན་ནི་སྐོལ་བ་ལ་ཡང་སྐྱབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ ༥
 ན་ཚོད་མ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པའི་བྱིར་འདི་སྐོལ་བ་ལ་མ་སྐྱབ་པ་
 ཡིན་ནོ།།

ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་མ་སྐྱབ་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་།

དེ་བཞིན་རྩ་བདག་ཉིད་དམ་དེའི་གཞི་ལ་ཐེ་ཚོམ་

ཟ་ན་ཡང་མ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། །། ༦༣ །། ༡༠

དེ་བཞིན་རྩ་བདག་ཉིད་དམ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོམ་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་
 བདག་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་མ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་གཞི་ལ་ཞེས་བྱ་བ་
 ཅི་གཏན་ཚིགས་དེའི་གཞི་སྟེ། འདི་ལ་གཏན་ཚིགས་བརྟེན་པས་ན་གཞི་
 ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ལས་གཞན་གཞིར་གྱུར་བ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་
 ཅན་ལ་བྱའོ། །དེ་ལ་གཏན་ཚིགས་གནས་པ་ན་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ ༡༥
 གྱིས་གནས་པའོ། །གཞི་དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་ནི་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའོ།། །།

བདག་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་དཔེ་བསྟན་པའི་བྱིར་།

དཔེར་ན་མེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་བསྐྱབས་པ་རྒྱངས་

བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་འབྲུང་བ་
འདུས་པ་ལྟ་བུ་དང་། །། ༦༧ །།

དཔེར་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྣོན་ཏེ། རྒྱུ་མཉམ་པ་སོག་མར་བྱས་པ་གང་ཡིན་
བ་དེ་ནི་རྒྱུ་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེའི་དངོས་པོར་རྒྱུ་མཉམ་པ་ལ་སོགས་
༥ བ་ཉིད་རྩ་ཐེ་ཚོམ་ཟའོ། །འབྲུང་བ་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ས་ལ་སོགས་
པའི་འབྲུང་བའི་ཚོགས་འདུས་པའི། འདུས་པ་བསགས་པའོ། །མེ་སྲུབ་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མེ་སྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཚེད་རྩ་བཟུང་ནས་མ་
སྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་སྐད་བསྟན་ཏེ། གང་གི་ཚེ་རྩ་བ་ཡང་རྒྱུ་མཉམ་པ་
ལ་སོགས་པ་ཉིད་རྩ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་གྱུར་ན་དེའི་ཚེ་མ་སྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ།
༡༠ རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བ་ཉིད་རྩ་དེས་པ་
ནི་མེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྟོགས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ།
གང་གི་ཚེ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དེའི་ཚེ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་མ་སྲུབ་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་རོ། །།

དཔེར་ན་མ་བྱའི་སྐྱ་གྲག་པའི་ཕྱིར་རི་སྲུལ་འདི་ན་
༥ མ་བྱ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། །། ༦༨ །།

དཔེར་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞི་མ་སྲུབ་པའི་དཔེར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
རི་སྲུལ་འདི་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོས་ཅན་ནོ། །རི་མཐོན་པོ་པན་རྩྱུན་བསྐྱེལ་

བའི་ས་སྤོགས་ཀྱི་རི་སྐལ་ན་མ་བུ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བའོ། །སྐྱ་གྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ། །སྐྱ་གྲག་པ་
ནི་མ་བུའི་སྐྱ་གྲག་པའོ། །

ཅི་ལྟར་ན་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་གྲག་པའི་ཡུལ་མི་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །༦༦།

༥

དེ་གྲག་པའི་ཡུལ་མི་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྤོམ་ཏེ། མ་
བུའི་སྐྱ་དེ་གྲག་སྟེ་འོངས་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་དེ་རྒྱན་ཅེས་བྱ་སྟེ། མ་
བུའི་སྐྱ་ཡུལ་གང་ན་གྲག་པ་དེ་མི་རྟོགས་ཏེ་ཚོངས་པར་གྱུར་ན་འདི་ནི་
གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐལ་མང་པོ་པན་རྒྱན་བསྟོལ་པར་འདུག་
པ་ལ། ཅི་རི་སྐལ་འདི་ཁོ་ན་ན་མ་བུའི་སྐྱ་གྲག་གམ། འོན་ཏེ་གཞན་ ༡༠
ན་ཞེས་གང་གི་ཚེ་མ་བུའི་སྐྱ་གྲག་པའི་རི་སྐལ་ལ་ཚོངས་པ་དེའི་ཚེ་
འདིར་ནི་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་བུའོ། །

ཚོས་ཅན་མ་གྲུབ་ན་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ།

དཔེར་ན་བདག་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པར་བསྐྱབ་པ་ལ།
ཐམས་ཅད་ན་དམིགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །༦༧། ༡༥

དཔེར་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོས་ཅན་མ་གྲུབ་ན་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་དཔེར་བུའོ་
པའོ། །ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་གནས་ཤིང་འདུག་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པ་

སྟེ། ལྷ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །བདག་ལྷ་པ་ཉིད་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བ་ལ། ཡོན་ཏན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ན་དམིགས་པ་ནི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། བདག་
གི་ཡོན་ཏན་པེ་བ་དང་སྐྱལ་བསྐྱལ་བ་དང་འདོད་བ་དང་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་
བ་ཡུལ་ཀུན་ན་དམིགས་པ་དེའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་དོ། །ཡོན་ཏན་ནི་ཡོན་

ཏན་ཅན་མེད་པར་ཡོད་པ་མེད་དེ། ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་
འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་སྐྱེར་དང་། བདག་གཡོ་བ་མེད་པའི་སྐྱེར་རོ། །དེ་
བས་ན་ཅི་སྟེ། ལྷ་པ་མ་ཡིན་ན་ལྟོ་སྟོགས་ན་དམིགས་པའི་བདེ་བ་ལ་
སོགས་ཅི་ལྟར་ཡུལ་དབྱས་ན་དམིགས་པར་འགྱུར་། དེ་ལྟར་ན་བདག་
ཐམས་ཅད་ན་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འདིར་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ལ་

ཏུ་བདག་མ་སྐྱབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ན། དེའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ན་དམིགས་
པ་ཅི་ཞིག་སྐྱབ་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་བ་
ཡིན་ནོ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྱེ་བྱེ་ནི། ལྷ་མ་ནི་གཞི་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བའི་སྐྱོ་
ནས་ཚོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བར་བསྟན་ཏོ། །འདི་ནི་ཚོས་ཅན་མ་སྐྱབ་
པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱུལ་གཅིག་གི་ཚོས་ཅན་དང་འབྲེལ་

ཏུ་བར་མ་སྐྱབ་ན་ཡང་མ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། །།

དེ་བཞིན་ཏུ་གཞན་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
རྒྱུལ་གཅིག་མ་སྐྱབ་ན་ཡང་མ་དེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ།

དེ་བཞིན་ཏུ་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་མེད་པའི་
རྒྱུལ་གཅིག་མ་སྐྱབ་ན་ཡང་མ་དེས་པའི་གཏན་ཚིགས་

ལྷུང་སྒྲུང་བ་ཡིན་ཏེ། །། ༤༤ །།

ངེས་པ་ནི་གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་པ་སྟེ། དགོས་པ་དེ་འདི་ལ་ཡོད་
བས་ན་ངེས་པའོ། །ངེས་པ་མེད་པ་ནི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྷུང་
བསྐྱུབ་བར་བྱ་བ་ལ་ངེས་པ་ཡང་མ་ཡིན། དམྱེག་བ་ལ་ངེས་པ་ཡང་མ་
ཡིན་ཟེ། འོན་ཀྱང་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཏེ། དམྱུབ་བར་ ༥
བྱ་བ་དང་ཅིག་ཤོས་ལ་ཡོད་གཏིས་ཟ་བའི་གདན་ཚིགས་ནི་མ་ངེས་པ་ཞེས་
བསྟན་ཏོ། །།

དབེར་ན་སྐྱ་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྐྱ་
བསྐྱུབ་བ་ལ། གཞལ་བྱ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ནི་
མ་སྐྱུན་བ་དང་མི་མ་སྐྱུན་པའི་སྤྱོགས་ཐམས་ཅད་ལའམ་ ༡༠
སྤྱོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །། ༤༥ །།

དབེར་ན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་དབེར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟག་
བ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟག་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་
སོ། །སོགས་པའི་སྐྱས་བརྒྱལ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་།
ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་དང་། རྟག་པ་ཉིད་གཟུང་ངོ། །གཞལ་བྱ་ཉིད་ ༡༥
ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཞལ་བྱ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སོ། །
སོགས་པའི་སྐྱས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། ཡང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། ལུས་
ཅན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་གཟུང་ངོ། །ཚོས་ཅན་སྐྱ་ལ་རྟག་བ་ལ་སོགས་པའི་

ཚོས་བསྐྱབ་པར་བྱ་ན། གཞལ་བྱ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་བཞི་ཅར་
 ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་མ་གྲུབ་པས་མ་དེས་པ་ཡིན་ཏེ།
 ལདི་ལྟར་སྐྱ་རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་། ཅམ་མཁའ་བཞེན་
 དང་བུམ་པ་བཞེན་ཙོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། གཞལ་བྱ་ཉིད་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
 ༥ དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ལྷབ་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱ་བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་
 བ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་། སློག་བཞེན་དང་ཅམ་མཁའ་
 བཞེན་དང་། བུམ་པ་བཞེན་ཙོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་སློག་ལ་
 སོགས་པ་ལ་ཡོད་ལ། ཅམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་པས་ན་མཐུན་པའི་
 ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་
 ༡༠ ནི་ལྷབ་པ་ཡིན་ཏེ། བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །སྐྱ་བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་བཞེན་དང་། སློག་བཞེན་དང་ཅམ་མཁའ་བཞེན་ཙོ་
 ཞེས་བྱ་བའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་སློག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོད་ལ། ཅམ་
 མཁའ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་པ་ཡིན་པས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་
 ༡༥ གཅིག་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ནི་ལྷབ་པ་ཡིན་ཏེ།
 བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱ་རྟག་པ་
 ཡིན་ཏེ། ལྷས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་། ཅམ་མཁའ་བཞེན་དང་རྩལ་ཐ་ར་པ་
 བཞེན་དང་། ལས་བཞེན་དང་བུམ་པ་བཞེན་ཙོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལྷས་ཅན་
 མ་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་གཉི་གའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཉི་གའི་
 ༢༠ ཕྱོགས་གཅིག་ཅམ་མཁའ་དང་ལས་ལ་ནི་ཡོད་ལ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་

རྩོམ་སྒྲིག་གཅིག་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་དང་། མི་མཐུན་པའི་རྩོམ་སྒྲིག་གཅིག་
 རྩམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩམ་པ་དང་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་
 སོགས་པ་ལྷན་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལོ་རོ། ། རྩོམ་སྒྲིག་གཅིག་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་
 རྩམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་སྒྲིག་གཅིག་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་
 རྩམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་སྒྲིག་གཅིག་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་
 རྩམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་སྒྲིག་གཅིག་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་

དེ་བཞིན་ཏེ་རྩོམ་སྒྲིག་གཅིག་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་
 རྩམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་སྒྲིག་གཅིག་

རྩོམ་སྒྲིག་གཅིག་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་
 རྩམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་སྒྲིག་གཅིག་

དེའི་དཔེར་བུར་བྱེད་པ་ནི།

དཔེར་བུར་བྱེད་པ་ལ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་སྒྲིག་གཅིག་
 རྩམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་སྒྲིག་གཅིག་
 རྩམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་སྒྲིག་གཅིག་

དཔེར་ན་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་མི་ལ་ལ་ཞེས་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་བསྐྱེད་བྱུང་། །བརྗོད་
 པར་འདོད་པ་ནི་སྣེ་བར་འདོད་པའི་མི་ནི་ཚོས་ཅན་ལོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་
 པ་དང་ཞེ་སྣང་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་
 ། ལྷན་པ་སྟེ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་གཉིས་པའོ། །འམ་ཞེས་སྟོས་པ་ནི་འདོད་
 ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པར་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཐ་དད་པར་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་སྐབས་ནི་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་
 མ་ཡིན་པ་ཉིད་དམ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ལོ། །སྣེ་
 པ་ནི་ཚོག་གི་རྣམ་པའོ། །དེ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མིག་འདྲུམ་
 ༡༠ པ་དང་འབྱེད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །སྣེ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་དེ་མི་མཐུན་
 པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་དེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་
 དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་
 ན་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་ཉིད་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ། །དེ་ལ་ཚོག་ལ་
 སོགས་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་སྣེ་པ་ཐམས་
 ༡༡ ཅད་མཆོད་པ་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་
 པར་མངོན་པ་མེད་པས། སྣེ་པ་ཉིད་ནི་མ་དེས་པ་ཡིན་ལོ། །།

ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་སྣེ་པ་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ནམ། ཐམས་ཅད་
 མཆོད་པ་ལ་ཚོག་དེ་ཅི་ལྟར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་། །

ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་ལ་སྣེ་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་

བའི་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི། ཡུལ་བཟུང་
 མི་སྣང་བ་བདག་ཉིད་ཀྱིས། ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་
 མོགས་པ་ལྡོག་པ་ལས་སྣ་བ་ལ་མོགས་པ་ལྡོག་པ་ནི་
 ཐེ་ཚོམ་རུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། །༡༢།

༥

ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་སྣ་བ་མི་དམིགས་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་མི་དམིགས་
 པ་གང་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་རིགས་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བའི་
 རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡུལ་བཟུང་མི་སྣང་བའི་
 བདག་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེའི་དངོས་པོ་ནི་ཡུལ་བཟུང་མི་སྣང་བའི་བདག་
 ཉིད་དོ། །འདི་ལྟར་ཡུལ་བཟུང་མི་སྣང་བའི་མི་དམིགས་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ ༡༠
 རྒྱ་ཡིན་གྱི། དེས་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་མ་
 ཡིན་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་ལས་སྣ་བ་ལ་མོགས་
 པ་ལྡོག་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་རུ་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་ལ་སྣ་བ་ཉིད་མེད་དེ་
 ཞེས་ནི་མི་སྣའི། འོན་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་ཉིད་དང་སྣ་བ་ཉིད་ལྟན་ ༡༡
 ཅིག་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

སྣ་བ་ཉིད་དང་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་ཉིད་ལ་
 འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་མཐོང་རུ་བྱིན་ཀྱང་

ཐམས་ཅད་མཚུན་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་སྐྱ་བ་ཡིན་ནོ།
ཞེས་བུ་བ་ལྷོག་པ་ནི་མི་སྐྱབ་སྟེ། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་
སྲིད་འོ། །། ༡༩ །།

ཐམས་ཅད་མཚུན་པ་ཉིད་དང་སྐྱ་བ་ཉིད་གཉིས་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ།

༥ འགལ་བ་མེད་པའི་སྲིད་ཡང་ལྷོག་པ་མ་སྐྱབ་པོ་ཞེས་བུ་བར་སྲིད་འོ།

ལྷོག་པ་དང་ལྷན་པའི་ལྷོག་པ་སྟོན་པ་ནི། ཐམས་ཅད་མཚུན་པ་གང་ཡིན་

པ་ཞེས་བསྐྱབ་བུ་མེད་པའི་རང་པའི་ཐམས་ཅད་མཚུན་པར་རྗེས་སུ་བརྗོད་

ནས། དེ་སྐྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་སྐྱ་བ་ཉིད་མེད་པ་སྐྱབ་

པའོ། །དེ་བས་ན་བསྐྱབ་པར་བུ་བ་མེད་པ་ནི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་ལ་

༡༠ དེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མེད་པས་ལྷོག་པ་བསྟན་ཏོ། །ལྷོག་

པའི་ལྷོག་པ་འདི་འདྲ་བ་ནི་སྐྱ་བ་ཉིད་དང་ཐམས་ཅད་མཚུན་པ་ཉིད་

གཉིས་འགལ་བ་ཡོད་ན་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ན། འགལ་བ་ཡང་ཡོད་པ་མ་

ཡིན་པ་དེ་བས་ན་མི་འགྲུབ་པོ། །ཅིའི་སྲིད་ཞེ་ན། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་སྲིད་

འོ་ཞེས་བུ་བ་སྐྱོས་ཏེ། གང་གི་སྲིད་འགལ་བ་མེད་པ་དེ་བས་ན་ཐེ་ཚོམ་

༡༥ ཟ་བ་ཡིན་ནོ། །ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་སྲིད་ལྷོག་པ་མི་འགྲུབ་པོ། །།

ཅིའི་སྲིད་འགལ་བ་མེད་ཅེ་ན། །

དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འགལ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་

ཏེ། །། ༢༠ །།

གང་གི་ཕྱིར་འགལ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་འགལ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཁོ་ན་སྟེ། གཞན་མེད་པ་དེ་བས་ན། ལྷ་བ་ཉིད་དང་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་གཉིས་འགལ་བ་མེད་རོ། །

འགལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན། ། ༥

རྒྱ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ལ་གཞན་ཡོད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་སྟེ། །༡༥༥།

རྒྱ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། རྒྱ་ཚོགས་ཏེ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །རྒྱ་མ་ཚང་བ་ལས་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གང་དང་ཡང་འགལ་བར་མི་རྟོགས་ཏེ། དེ་ནི་གང་ ༡༠ དང་ཡང་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། རྒྱ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་སྟོས་སོ། །རྒྱ་ཚོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དགག་པར་སྲུང་བྱང་མི་རྣམས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་བས་ན་འགལ་བ་གང་ལས་རྟོགས་ཤེ་ན། དེ་ལྟ་ན་འོ་ན་ནི། རྒྱ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ཡང་གང་གིས་རྒྱ་མ་ཚང་བར་བྱས་པས་མེད་པ་དེ་དང་འགལ་བར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་དང་གང་ཞེག་ ༡༥ གང་དང་འགལ་བ་དེ་ནི་དེ་ལ་རྒྱུད་ཟད་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གྲང་བའི་རེག་བའི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་གྱུར་བས་གྲང་བའི་རེག་པ་གཞན་སྐྱེད་བའི་རྣམས་པ་འདྲིམ་པར་བྱེད་པ་ནི་རྒློག་པར་བྱེད་པས་གྲང་བའི་རེག་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་བརྗོག་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་མ་ཚང་བའི་བྱེད་

བས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །འགལ་བ་འདི་ལྷན་ཅིག་
དུ་མི་གནས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་འགལ་བ་གཉིས་ནི་སྐྱད་ཅིག་
གཅིག་ལ་ཡང་ལྷན་ཅིག་དུ་གནས་པ་སྐྱད་པར་བྱ་བ་དང་། བར་རིང་
པོར་གནས་པ་གཉིས་ལ་འགལ་བ་མེད་པས་ན། ཉེ་བར་གནས་པ་དག་ལྷོག་

༥ བར་བྱེད་པ་དང་བཞེས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོར་གཞན་གྱི་། དེ་བས་ན་
གང་ཞིག་གང་གི་ལྷོག་པར་བྱེད་པ་དེས་ནི་དེ་ལྟར་ལྟར་ན་དེ་སྐྱད་ཅིག་
མ་གསུམ་པ་ལ་ལྷོག་པར་བྱེད་དོ། །སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་ནི་ཚོགས་པ་
ན་རྣམས་པ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱུད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
པ་ལ་ཡང་འགལ་བ་རྣམས་པ་མེད་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་རྣམས་པ་

༡༠ མེད་པ་འགགས་པའི་ཡུལ་དེར་འོང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་སྐྱད་པ་ནི་འགྲོ་
པའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་རྒྱ་མཐར་ལྱིས་ཡུལ་གཞོན་པ་
ན། གང་གི་ཚེ་མུན་པ་དང་བར་མ་ཚོད་པའི་སྐྱད་པའི་སྐྱད་ཅིག་སྐྱེད་པར་
བྱེད་པ་དེའི་ཚེ། སྐྱད་པ་དང་ཉེ་བའི་མུན་པ་རྣམས་པ་མེད་པར་སྐྱེད་པར་
བྱེད་དོ། །དེས་ན་སྐྱད་པ་དང་ཉེ་བར་འདུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་པ་

༡༥ མེད་པར་འགྱུར་རོ། །མུན་པ་མེད་པ་དེ་འགགས་པ་དང་ཡུལ་དེར་སྐྱད་
པ་སྐྱེ་སྐྱེ། དེ་ལྟར་ན་རིམ་གྱིས་སྐྱད་པས་མུན་པ་མེད་པར་བྱེད་དོ། །
ནོ་བའི་རེག་པས་གང་བའི་རེག་པ་ལྷོག་པའི་རྒྱུ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །གང་
གི་ཚེ་མུན་ནག་གི་ཡུལ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་སྐྱད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ། སྐྱད་
ཅིག་གང་ལས་མུན་ནག་གི་ཡུལ་རྒྱུ་སྐྱད་པ་སྐྱེད་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་སྐྱེ་བ་དེ་

༢༠ ཉིད་ལས་མུན་པ་ནི་མུན་པ་གཞན་ལ་རྣམས་པ་མེད་པར་འགྱུར་དོ། །དེ་

ལྟར་ན་ རྩམ་པ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐོ་ནས་
 རྫོག་པར་བྱེད་པས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྐད་ཅིག་གང་ལ་སྐྱེད་
 པར་བྱེད་པ་དེ་ལས་ཅི་སྟེ་ལྷུང་པར་རྫོག་པར་བྱེད་ན་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་
 ལ་རྫོག་པར་བྱེད་པས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །འབྱེད་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱེད་པར་
 བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱན་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་གྱི། སྐད་ཅིག་ ༥
 མ་གཉིས་ནི་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་དངོས་པོར་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ན་རྒྱན་ཅན་དངོས་པོར་ལྷུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་
 ན་དོན་དམ་པར་ནི། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ནི་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་
 །ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་མང་པོ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྟེག་པར་བྱེད་པའི་
 སྐད་ཅིག་མ་ཡོད་པ་ན་གང་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བྱུང་རུ་ཟེན་གང་འགག་པའི་ ༡༠
 ཚོས་ཅན་རུ་འབྱུང་འོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །རྒྱན་གཉིས་བརྫོག་པར་
 བྱ་བ་དང་རྫོག་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་གྱི་འགལ་པར་གནས་པ་ན་
 ཡང་རྩལ་ལྷ་རབ་ཐམས་ཅན་ཡུལ་གཅིག་ན་གནས་པ་མེད་ཀྱང་འགལ་
 པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རྒྱན་གཅིག་ལ་གཅིག་རྫོག་པར་མི་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་འོ། །འཕྱོ་པའི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྐད་བས་ཡུལ་གང་ཞིག་གཞོན་པར་བྱེད་ ༡༥
 པའི་ཡུལ་དེ་ན་གནས་པའི་འགལ་པའི་རྒྱན་རྫོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 བས་ན་ཁང་པའི་སྤེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ན་གནས་པའི་སྐོན་མའི་འོད་ཀྱན་
 པ་དང་ཉེ་བར་གནས་ཀྱང་སྐད་པ་སེལ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྐད་
 པས་ལོན་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྐད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་སྐྱེད་པར་མི་རྩམ་པའི་
 ཕྱིར་འོ། །རྒྱ་རྩམ་པ་མེད་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་འགལ་བ་ནི་ ༢༠

རྒྱལ་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ལ་ཞེས་པ་སྣོན་ཏེ།
གང་པའི་རེག་པ་རྒྱལ་བརྒྱུད་མར་འཇུག་པ་འབྱུང་བ་ལ། གནས་ཏེ་པའི་རེག་
པ་རྒྱལ་ཡོད་ན། མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་དག་འགལ་བ་ནི་དངོས་
པོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་བ་དེ་ལ་འདི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟར་

༥ འབྲས་བུ་མ་སྐྱེས་པ་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ལ་གནས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཡང་། འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ནི་
རྒྱ་སྐྱོན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་དངོས་པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་
ལྷོག་པའི་དངོས་པོ་ལ་ནི་འགལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ལ་འགལ་བ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ཡང་། མའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གང་པའི་རེག་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་གནས་

༡༠ ལ་རྣམ་པ་མེད་པར་འབྱུང་བ་དེ་བས་ན། འགལ་བ་ཡང་དངོས་པོ་ཡོད་
པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

དཔེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་།

གང་བ་དང་ཚ་བའི་རེག་པ་ལྟ་བུའོ། །༧༦།

གང་བ་དང་ཚ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྣོན་ཏེ། དེ་དག་ཉིད་རེག་པ་ཡིན་ཏེ།

༡༥ དེ་གཉིས་བཞིན་ནོ། །གང་བ་དང་ཚེ་བའི་རེག་པ་གཉིས་ཀྱི་འགལ་བ་ཡང་
སྒྲ་མ་དེ་དག་བཞིན་ཏུ་སྐྱར་པར་བྱའོ། །

འགལ་བ་གཉིས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་།

གཅིག་གིས་གཅིག་སྐྱངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་

ཉིད་ཁོ་ན་སྟེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །༧༧།

གཅིག་གིས་གཅིག་སྤངས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲིམ་ཏེ། ཡོངས་སུ་དོར་
 བའོ། ། དེས་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་གང་དག་ལ་ཡོད་བ་དེའི་
 དངོས་པོ་ནི་གཅིག་གིས་གཅིག་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །འདི་
 ལ་གང་ཡོངས་སུ་གཅོད་བ་ན་གང་རྣམ་པར་གཅོད་པའོ། ཡོངས་སུ་གཅད་
 བར་བྱ་བ་དེ་ནི་རྣམ་པར་གཅད་པར་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་གནས་ ༥
 པའི་ངོ་བོར་བལྟ་བར་བྱའོ། །སྡོན་པོ་ཡོངས་སུ་གཅོད་བ་ན་ཡང་དེའི་ངོ་
 བོ་ཉམས་པར་རྣམ་པར་གཅད་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམ་པར་མ་གཅད་ན་སྡོན་
 པོ་ཡོངས་སུ་མི་གཅོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་
 དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ནི་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་
 པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། སྡོན་པོ་ལས་གཞན་པའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་བ་དེ་ནི་སྡོན་ ༡༠
 པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མི་འཇུག་བ་ཡིན་ཏེ། སྡོན་པོ་བལྟར་རུང་བ་
 སེར་བོ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་ན་མི་དམིགས་པས་མེད་པར་ངེས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྡོན་པོ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་བྱེད་
 བ་དེ་བཞིན་རྒྱ་སེར་བོ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ལ་མི་འཇུག་བ་ལ་ཡང་ཡིན་
 ན། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་ནི་དངོས་སུ་འགལ་བ་ ༡༥
 ཡིན་ལ། དངོས་པོ་གཉིས་ནི་གཅིག་གིས་གཅིག་དངོས་པོ་མེད་པ་
 ལ་མི་འཇུག་བ་ལས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གང་ཞིག་གཞན་
 ལ་མེད་པར་ངེས་ཤེ་ན། གང་རྣམ་པ་ངེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་
 ཡིན་གྱི། རྣམ་པ་མ་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲད་ཅིག་མ་ཉིད་ལ་
 སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །སྤྲད་ཅིག་མ་ཉིད་ནི་སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ ༢༠

ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་རྣམ་པ་ངེས་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་བས་ན་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་སྤངས་པར་སྤང་བ་ནི་འགའ་ཡང་
མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་རྣམ་པ་མ་ངེས་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་ན། རྣམ་པ་མ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཅི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་

༥ ཕྱིར་དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་ངོ་བོས་དཔེན་པའི་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་བས་ན་མཐོང་བའམ་བརྟགས་པ་ཡང་རྒྱུ་ལྡན་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་
གཞན་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། མ་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་ན་ཉག་པ་དང་འཕྲེ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རྣམ་པ་ངེས་པ་བརྟགས་པ་ཡིན་
པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་བདག་ཉིད་གཅིག་པར་འགའ་བ་ཡིན་ཏེ།

༡༠ གང་ཞེག་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པ་དེ་དག་ནི་གཅིག་པ་ཉིད་མེད་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་ནི་མཚན་ཉིད་ལས་སྤུར་པའི་འགའ་བ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འདིའི་དགོས་
པ་ཡིན་པས་སོ། །འགའ་བ་འདིས་ནི་དངོས་པོའི་དེ་ཉིད་ཐ་དད་པར་རྣམ་
པར་གཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྤང་བའི་རང་བཞིན་ལ་

༡༥ འགོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤང་བ་ཉིད་ཏུ་ཁས་སྤངས་ནས་དགག་པར་བྱ་
བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་ག་ཟ་ཡང་གང་གི་ཚེ་སེམ་པོ་
ལ་འགོག་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། སྤང་བ་བདག་ཉིད་ཁོ་ནས་དགག་པར་བྱ་
བ་ཡིན་པས། སྤང་བ་ཉིད་ཏུ་ཁས་སྤངས་ནས་སྤང་བ་མི་དམིགས་པ་ཁོ་ན་
ལས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ལ་ཡོངས་སུ་

༢༠ གཅོད་པ་ནི་དེ་མེད་པའི་བལྟར་རྒྱུ་བ་རྣམ་པར་གཅད་པར་བྱ་བ་ཡིན་

ལོང་། གང་ཞིག་དེ་མེད་པ་ལ་ངེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དེ་ཡང་
 བལྟར་རྒྱུ་བ་རྣམ་པར་གཅན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་རང་ཉམས་
 བཞིན་ཏུ་ཉམས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡང་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡིན་ནོ། །པན་
 ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་དེས་གཅིག་
 བ་ཉིད་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་འགལ་བ་འདི་ཡོད་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ ༥
 གནས་པར་ཡང་འལྟར་རོ། །དེའི་སྤྱིར་འགལ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱད་པ་ཐ་
 དད་དེ། གཅིག་གིས་ན་གང་བ་མོ་བའི་རེག་པ་དག་གཅིག་པ་ཉིད་འགོག་
 བར་བྱེད་ལ། གཞན་གྱིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པའོ། །ཡུལ་ཡང་ཐ་དད་
 བ་ཡིན་ཏེ། པན་ཚུན་སྤངས་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་མཐའ་
 དག་ལ་ཡིན་ལ། ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་ནི་དངོས་པོ་ཉིད་ ༡༠
 འགལ་ཞིག་ལ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྤྱད་པ་ཐ་དད་པ་དང་ཡུལ་ཐ་དད་པ་
 ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར་འདི་གཉིས་གཅིག་གི་ནང་ཏུ་གཅིག་འདུས་པ་མེད་དོ། །

འགལ་བ་རྣམ་པ་དེ་གཉི་ག་ཡང་སྣ་བ་ཉིད་དང་
 ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་ཉིད་ལ་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར་ །། ༡༢ །།

འགལ་བ་རྣམ་པ་དེ་གཉི་ག་ཡང་སྣ་བ་ཉིད་དང་ཐམས་ཅད་མཆེན་ ༡༥
 བ་ཉིད་འདི་གཉིས་ལ་མི་སྲིད་དེ། འདི་ལྟར་རྒྱ་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་ཐམས་
 ཅད་མཆེན་པ་ཉིད་ནི་སྣ་བ་ཉིད་ཡོད་པའི་སྤྱིར་མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་ཉིད་ནི་མི་སྣང་བ་ཡིན་ལ། མི་སྣང་བ་
 ཡང་དངོས་པོ་མེད་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་འདིས་ནི་གཞན་

དང་འགལ་བར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྣ་བ་ཉིད་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་
 ཐམས་ཅད་མཁུལ་བ་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྣ་བ་ཡོངས་སུ་སྤངས་
 སའི་ཤིང་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁུལ་བ་ཉིད་ཏུ་ཐལ་བར་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྣ་བ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་མཁུལ་བ་ཉིད་ཡོངས་སུ་
 སྤངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྣ་བ་ཉིད་ཏུ་ཐལ་བར་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགལ་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཨི་ཕྱིར་སྣ་བ་ཉིད་ཡོད་
 པས་ཐམས་ཅད་མཁུལ་བ་ཉིད་འགོག་པར་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཅི་སྟེ་དེ་ལ་འགལ་བ་མེད་ན་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་གཉིས་པའི་ན་ཏུ་
 དེ་གཉིས་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པར་སྣང་བར་འཇུག་པ་ཞིག་ན། མི་
 སྣང་བས་ན་འགལ་བར་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། འགལ་བའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མེད་
 པར་རྟོགས་སོ་སྟམ་ཏུ་དོགས་པ་ལ།

མི་འགལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མི་དམིགས་ཀྱང་མེད་
 པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །༡༧།

མི་འགལ་བ་སྐྱབ་པ་ལས་ནི་ཞེས་བུ་བ་སྟོས་ཏེ། མི་དམིགས་ཀྱང་
 འདི་འགལ་བར་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་
 པ་མ་དམིགས་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་གཉིས་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །
 གང་གི་ཕྱིར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་དམིགས་པ་ཅོམ་གྱིས་འགལ་བ་མ་ཡིན་གྱི།
 འོན་ཀྱང་གཉི་ག་དམིགས་པ་ན་པརྟོག་པར་བུ་བ་རྟོག་པར་བུ་བུ་པའི་དངོས་
 པོར་དེས་པ་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་མ་དམིགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་

སྐྱ་པ་ཉིད་སྐྱ་པ་པས་ནི་འགལ་བ་སྐྱ་པ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་དེ་ལས་གཞན་མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཅི་སྟེ་ཚིག་ལ་སོགས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་ལྗང་གྲུར་གྲུར་པ་ཡིན་ན་ནི་ཚིག་ལ་སོགས་པ་ལས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ན། འབྲས་ལྗང་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན།

འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ཚིག་ལ་སོགས་པ་ཡང་རྒྱ་དང་འབྲས་ལྗང་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོ།། ༢༠།

འདོད་ཆགས་དང་ཚིག་ལ་སོགས་པ་ཡང་རྒྱ་དང་འབྲས་ལྗང་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱའི་སྤྱིར་འབྲས་ལྗང་མ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། འདི་ལས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

ཚིག་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་ལྗང་མ་ཡིན་ཡང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྒྱ་དང་ཡིན་ནོ།། །དེ་བས་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྒྱ་ལྗང་གི་པས་ཚིག་ལྷོག་གོ་སྐྱམ་དུ་དོགས་པ་ལ། སྐྱམ་པ།

དོན་གཞན་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལོག་པས་ཚིག་ལ་སོགས་པ་ལྷོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།། ༢༡།

དོན་གཞན་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལོག་པས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྒྱ་བ་མཐོང་བ་ཚམ་
ཕྱི་སློ་ནས་གཞན་ཚིག་ལ་སོགས་པ་ལྷོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་སྐྱུ་
བ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བར་ཡང་
འཕྱར་རོ།།

༥ དེ་ལྟར་ན་ཚིག་ལ་སོགས་པ་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་
བ་དང་ལྷན་པའི་མ་དེས་པ་ཡིན་ནོ།། <2།

དེ་ལྟར་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་གི་སྤྱིར་ཕྱི་དོན་ཏེ། དེ་བས་ན་ཐམས་
ཅད་མཚུན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ལས་བརྗོག་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་
བ་ཐམས་ཅད་མཚུན་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་
༡༠ ལས་བརྗོག་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཚིག་
ལ་སོགས་པ་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་ཚིག་ལ་སོགས་
པ་མ་དེས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་རྒྱུ་ལ་རེ་རེ་མ་སྤུབ་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་
རྒྱོན་ཏུ་སྐྱུ་ནས། རྒྱུ་ལ་གཉིས་མ་སྤུབ་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བ་གཏན་ཚིགས་
༡༥ ཀྱི་རྒྱོན་ཏུ་སྐྱུ་བར་འདོད་ནས།

རྒྱུ་ལ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤུབ་པ་ནི་འགལ་བ་
ཡིན་ནོ།། <3།

རྒྱུ་ལ་གཉིས་ཤེས་བྱ་བ་སྐྱོས་ཏེ། རྒྱུ་ལ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤུབ་

བར་ལྷུང་ན་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་ནི་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་བས་ན་གེ་
བྲག་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་།

གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན། །། ༢༧ །།

གཉིས་པོ་གང་གི་ཞེས་སྟོན་སོ། །ལྷན་པར་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་སྟོན་
བ་ནི།

མ་ཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མ་ཐུན་
པའི་སྟོགས་ལ་མེད་པའོ། །། ༢༨ །།

མ་ཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མ་ཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་མེད་
པའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱུང་བའོ་ཞེས་བྱ་བར་སྐྱུར་རོ། །།

བྱས་པ་ཉིད་དང་བརྒྱལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་ཉིད་^༡
རྟག་པ་ཉིད་བསྐྱུབ་པ་ལ་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་
སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །། ༢༩ །།

བྱས་པ་ཉིད་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ། །
བརྒྱལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། བརྒྱལ་
མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་དང་། ཤེས་པ་ནི་བརྒྱལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་ཞེས་^༡
བྱའོ། །སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་བཞིན་པའི་རང་བཞིན་ལ་བྱའོ། །ཤེས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་
པའི་འབྲས་བུའོ། །དེ་ལ་འདིར་ནི་བརྒྱལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཤེས་

པ་གཟུང་སྟེ། དེས་ན་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་
འདི་གཉིས་ནི་རྟག་པ་ཉིད་དང་བསྐྱུལ་པ་ལ་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་
སྟངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཅིའི་སྤྱིར་འདི་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན།

ལདི་གཉིས་ནི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་མེད་པ་དང་
མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་ཡོད་པས་སྟེན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱུལ་
པ་ཡིན་ལ། །། ༢༧ །།

འདི་གཉིས་ཀྱི་ཞེས་བུ་པ་སྟོམ་ཏེ། མཐུན་པའི་སྟོགས་རྟག་པ་ལ་ནི་
བྱས་པ་ཉིད་དང་བཅའ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་གཉིས་མེད་པ་ཁོ་ནར་དེས་པ་
ཡིན་ལ། མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དེས་པས་
སྟེན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱུལ་པ་ཡིན་ནོ། །

སྟེན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱུལ་ཀྱང་ཅིའི་སྤྱིར་འདི་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན།

སྐྱུལ་པ།

དེ་གཉིས་ནི་བསྐྱུལ་པར་བུ་པ་སྟེན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱུལ་
པའི་སྤྱིར་འགལ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །། ༢༨ །།

དེ་གཉིས་ནི་བསྐྱུལ་པར་བུ་རྟག་པ་ཉིད་ལས་སྟེན་ཅི་ལོག་མི་རྟག་
པ་ཉིད་ཏུ་སྐྱུལ་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་བསྐྱུལ་པར་བུ་པ་སྟེན་ཅི་ལོག་
ཏུ་སྐྱུལ་པའི་སྤྱིར་འགལ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །

ཅི་སྟེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་འདི་གཉིས་
 འགལ་བ་ཡིན་ན། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ནི་སྐྱས་པ་
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། མ་སྐྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ལ། འདོད་པ་ནི་མ་
 སྐྱས་པ་ཡིན་ན། དེ་བས་ན་འདོད་པ་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པ་འདི་གཉིས་
 ལས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྐྱས་པ། | ༥

འདོད་པ་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་
 གསུམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། <༧༥

འདོད་པ་སྐྱས་མ་སྐྱས་པ་ལ་གཞོན་པར་བྱེད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
 སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་གསུམ་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། གཉིས་ནི་
 སྐྱས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། ། ༡༠

འདོད་པ་ལ་གཞོན་པའི་དཔེ་བརྗོད་པ་ནི། |

དཔེར་ན་འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་
 པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་
 པའི་ཡན་ལག་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ༧༠ །

དཔེར་ན་ཞེས་བྱ་བའོ། །མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཚེས་ཅན་ནོ། །གཞན་ ༡༡
 གྱི་དོན་ནི་དགོས་པ་པོ་ལ་ལེགས་པ་ཉེ་བར་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་གཞན་
 གྱི་དོན་ཉེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའོ། །འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་། བསགས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་གཏན་ཚིགས་ཉི། མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་རྩལ་སྤ་

རབ་བསགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། འདུས་པའི་ངོ་བོ་ཞེས་སྟོན་སོ།
མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་
སོགས་པའོ། །དེ་དག་ཉིད་ཡན་ལག་སྟེ། རྗེས་བུའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡན་
ལག་ཡིན་པའི་བྱིར་། འདི་ནི་ལྷ་པ་པའི་ཡུལ་བསྟན་པའི་དཔེ་ཡིན་ནོ།

༥ འདིར་ནི་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པས་འདུས་པ་ལ་ལྷ་པ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་
མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་པ་འདུས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ནི་རྗེས་བུའི་
ལོངས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཞེས། སྟན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་གཞན་གྱི་དོན་
བྱེད་པ་ཡིན་པས། གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཉིད་ཅེས་བུའོ། །

ཅི་ལྟར་འདི་འདོད་པ་ལ་གཞོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། །

༡༠ དེ་ནི་འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་
འདོད་དེ། བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་བྱིར་འགལ་
བའོ། །༡༧།

དེ་ནི་འདུས་པ་མ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཉིད་ཏུ་འདོད་དེ།
བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་བྱིར་འགལ་བའོ་ཞེས་བུ་བ་སྟོན་ཏེ། འདུས་པ་

༡༥ མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་ནི་འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དོན་
ཉིད་དོ། །འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཉིད་ཏུ་འདོད་པ་
ཡིན་པས། འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཉིད་ཏུ་འདོད་པའོ།
སྐོལ་བ་གངས་ཅན་དེ་ནི་འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་

ཉིད་རྩ་འདོད་པའོ། །དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ནི་འདུས་པ་གཞན་གྱི་དོན་ཕྱིར་
 ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཤངས་ཅན་
 དག་པདག་ཡོད་དོ་ཞེས་སྐྱ་བ་ན་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
 ཞེས་ཟིན་པ་དང་། བདག་གྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚོད་མ་སྐྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་བས་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ལ་ཕན་པར་ །
 ཕྱིར་བ་ཉིད་རྩ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་གིས་ལྟབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གང་ཞིག་གང་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པ་དེ་
 ནི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡང་ཅིག་ཅར་རམ་རིམ་
 གྱིས་འདུས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་དོན་
 ཕྱིར་བ་ནི་འདུས་པ་གཞན་གྱི་དོན་ཕྱིར་དོ་ཞེས་པར་གྲུབ་པོ། །། ༡༠

རྫོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲང་པོས་འགལ་བ་འདི་ཡང་བསྐྱབ་ན། རྣམ་
 འགྲུབ་ཕྱིར་བ་ཚོད་ཀྱིས་ཡོད་པའོན་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྐྱོས་ཤེ་ན། ཅིག་
 ཤོས་ཀྱིས་སྐྱས་པ། །

དེ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྐྱས་ཤེ་ན། འདི་གཉིས་ཁོ་ནའི་

ནང་རྩ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །། ༡༡ །།

བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྩ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་འདི་གཉིས་ཁོ་
 ནའི་ནང་རྩ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྐྱབ་པར་བྱེད་
 པ་ནི་མ་ཡིན་ན་དེ་ཅི་ལྟར་སྐྱས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གཉིས་
 ཀྱི་ནང་རྩ་འདུས་ཤེ་ན། །

དེ་ནི་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བའི་ལོག་པར་སྐྱུ་བ་བས་འདི་
གཉིས་དང་ཐ་དང་བ་མ་ཡིན་ནོ།། ༡༩༥ །།

ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་
འདོད་བ་ལ་གཞོན་བ་དེ་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ལོག་པར་སྐྱུ་བ་བའི་སློ་ནས་གཏན་
ལུགས་འདི་གཉིས་ལས་ཐ་དང་བ་མ་ཡིན་ནོ།། །སྐྱུ་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་བ་ཡིན་ཡང་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཡང་རྒྱེ། རི་ལྟར་དེ་གཉིས་
བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་བ་དེ་བཞིན་རྒྱ་འདི་
ཡང་ཡིན་བ་དེ་བས་ན། སྐྱུ་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱུ་བ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ།
དེ་བས་ན་འདི་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཁོ་ནར་འདུས་བ་ཡིན་ནོ།།

༡༠ སྐྱུ་བ་ཁོ་ན་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ཅི་ལྟར་བསྐྱུ་བ་
པར་བྱ་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་སྐྱུ་བ་བའི་སློ་ནས་ཐ་དང་བ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། །

འདོད་བ་དང་སྐྱུ་བ་བ་གཉིས་ལ་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་
ཉིད་རྒྱུ་ནི་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡང་མེད་དོ།། ༡༩༦ །།

འདོད་བ་དང་ཞེས་བྱ་བ་སློ་ན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་འདོད་བ་དང་
སྐྱུ་བ་བ་གཉིས་ལ་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་སློ་ནས་ནི་ཐན་ཚུན་བྱེ་བྲག་
ཐ་དང་བ་ཅི་ཡང་མེད་དོ།། །དེ་བས་ན་འདི་གཉིས་ཁོ་ནར་འདུས་བ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མཚུགས་ལྡན་པའོ།། །འདི་ལྟར་བྱི་རྩོལ་བས་ཤེས་པར་འདོད་
བ་གང་ཡིན་བ་དེ་ནི་རྒྱལ་སྐྱུ་བ་བ་པ་ཡིན་ནོ།། །རྒྱལ་སྐྱུ་བ་བ་པ་གང་

ཡིན་པ་དེ་ཡང་འདོད་པ་ལམ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ། སྐྱེ་བར་འདོད་
བས་ཡུལ་རུ་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་བ་ཙམ་འབའ་ཞིག་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་
བས་ན་ཕྱེ་ཐག་མེད་དོ། །

རྒྱལ་གཉིས་ལས་གཅིག་ནི་མ་གྲུབ་པ་ཅིག་ཤོས་
ལ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་ཡང་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།། ༡༥༥ །

རྒྱལ་གཉི་ག་མ་གྲུབ་ན་འགལ་བ་ཡིན་པར་བཤད་ཟེན་དོ། །དེ་གཉིས་
ཀྱི་ནང་ནས་གཅིག་ནི་མ་གྲུབ་པ་ལ། ཅིག་ཤོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་ཡང་མ་
ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅི་ན། །

དཔེར་ན་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བའམ། ཐམས་ཅད་མཚེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་
བུའོ། །འདི་ལ་ནི་ལྗོན་པ་ནི་མ་གྲུབ་ལ། རྗེས་སུ་གོ་
བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཏེ།། ༡༥༦ །

འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱེ་བར་བྱ་བ་གཅིག་དང་། ཐམས་ཅད་མཚེན་པ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བྱ་བ་བསྐྱེ་བར་བྱ་བ་གཉིས་པའོ། །སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་
གཏན་ཚིགས་སོ། །འདི་ལ་ལྗོན་པ་ནི་མ་གྲུབ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱོས་ཏེ།
བདག་ཉིད་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཚེན་པ་མ་ཡིན་

པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ནི་སྣ་བ་ཉིད་མཐོང་བ་དེ་བས་ན། ལྷོག་པ་
མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཅིའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་ཡིན་ཞེ་ན།

ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
དག་ནི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཚིག་ལ་
སོགས་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་པའི་ཕྱིར་རོ།། ༡༧།

ཕྱོགས་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་བ་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་དང་། འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་ནི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་སྣོན་ཏེ། དབང་
པོའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚིག་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་དབང་པོའི་
༡༠ རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་། དབང་པོའི་ཡུལ་ལས་
འདས་པ་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་གཉིས་ལ་
ཡོད་དམ་མེད་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྣ་བའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་
མཆོད་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་མངོན་པ་མེད་བས་མ་
ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།

༡༥ ད་ནི་གཉིས་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་ན་མ་ངེས་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་
སྣོན་པ།

ཚུལ་དེ་གཉིས་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་ན་མ་ངེས་པ་ཡིན་
ཏེ།། ༡༨།

རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་སྤྲོག་པའི་རྒྱུ་ལ་དེ་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བའི་སྤྱིར་
ཡིད་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །དཔེ་དགོད་དེ།

དཔེར་ན་སྲོག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར་
གསོན་པོའི་ལྲས་ནི་བདག་བཅས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་
ལྟ་བུའོ།། ༡༧༧།

ཕ

བདག་དང་བཅས་པར་འདུག་པ་ནི་བདག་དང་བཅས་པར་འདུག་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ལྲས་ཤེས་བྱ་བ་ནི་
ཚོས་ཅན་ནོ། །གསོན་པོའི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོས་ཅན་གྱི་ཁྱེ་བྲག་སྟེ། ཤི་བ་
ལ་བདག་ཡིད་པར་མི་འདོད་དོ། །སྲོག་ནི་དབྱུགས་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ།།
སོགས་པ་ནི་མིག་འབྱེད་པ་དང་འདྲུམ་པ་ལ་སོགས་པ་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ ༡༠
ཚོས་དེ་ནི་སྲོག་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་གང་དག་ལ་ཡིད་པ་དེ་ནི་སྲོག་ལ་
སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་གསོན་པོའི་ལྲས་སོ། །དེའི་དངོས་པོ་ནི་དེ་ཉིད་དེ། དེ་
པས་ཤེས་བྱ་སྟེ། འདི་གཏན་ཚིགས་སོ། །མུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་ཡང་
ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བའི་རྒྱ་ཉིད་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །སྤྱོད་ཀྱི་ཚོས་ནི་རྒྱ་རྣམ་
པ་གཉིས་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱར་སྤྱར་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཡུལ་གྱི་ ༡༡
རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པའི་སྤྱིར་
དང་། ལྷན་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཅིག་ལ་ཡང་ཡིད་པར་
མ་དེས་པའི་སྤྱིར་རོ། །རྣམ་པ་གང་དག་གིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མ་
བསྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་དེ་དག་ལ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཏུ་མི་འཕྱུར་ཏེ། འདི་རྣམ་པ་

གཞན་མིང་ན་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱིས་ཚོས་ཅན་དེ་ཚོས་གཉིས་ལས་གཅིག་
དང་མ་གཟུགས་པར་བསྟན་པར་མི་བྱས་ཏེ། དེ་བས་ན་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུར་མི་
འབྱུར་རོ། །ཚོས་གཉིས་མ་དེས་པར་ཡོད་པར་སྟོན་ན་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་
རྒྱུར་འབྱུར་རོ། །གཉིས་མ་དེས་པར་ཡོད་པར་ཡང་བསྟན་པར་མི་བྱས་

༥ ན་ནི་མི་རྟོགས་པའི་རྒྱུར་འབྱུར་རོ། །དེས་པར་ཡོད་པ་བསྟན་ན་ནི་
འགལ་བའམ་གཏན་ཚིགས་སུ་འབྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་གཉིས་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་བསྟུས་པ་ཡིན་ལ། ཅི་སྟེ་དེ་གཉིས་ལས་གཅིག་ལ་ཡང་ཡོད་
པར་དེས་པ་མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་གཉིས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་
པར་དེས་པ་ཡང་གལ་ཏེ་གཅིག་ལ་མི་འབྱུང་བར་ཡོད་པར་དེས་ན་ནི་

༡༠ འགལ་བའམ་གཏན་ཚིགས་སུ་འབྱུར་རོ། །མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་
ཡོད་པར་དེས་པ་ཡིན་ན་ནི་སྟུན་མོང་གི་མ་དེས་པ་དང་། མི་མསྟན་པའི་
ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། ལྷོག་པ་མ་གྲུབ་པ་ལ། རྗེས་
སུ་འགྲོ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་འབྱུར་རོ། །གཅིག་ལ་ཡང་ཡོད་པར་དེས་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ནི་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པར་འབྱུར་རོ། །དེ་

༡༥ བས་ན་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་རྣམ་པ་གཉིས་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་།

བདག་དང་བཅས་པ་དང་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་
པ་ལས་གང་ལ་སོག་ལ་སོགས་པ་གནས་པར་འབྱུར་
བའ་ཡུང་པོ་གཞན་ནི་མེད་དོ།། ༡༠༠།།

བདག་དང་བཅས་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་སྣོན་ཏེ། བདག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
 འདུག་པ་ནི་བདག་དང་བཅས་པའོ། །གང་ལས་བདག་གྲམ་བ་དེ་ནི་བདག་
 མེད་པ་སྟེ། གང་གི་སྤྱིར་དེ་དག་ལས་སྤང་བོ་གཞན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 ཅོ། །ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཅེ་ན། གང་དངོས་པོའི་ཚོས་སྟོག་ལ་སོགས་པ་འདི་
 གནས་པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་བས་འདི་དེ་གཉིས་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་པའི་རྒྱ་ ༥
 ཡིན་ཅོ། །

ཅིའི་སྤྱིར་སྤང་བོ་གཞན་མེད་ཅེ་ན། ལྷན་པ།

བདག་གནས་པ་དང་རྣམ་པར་གཙོད་པ་དག་གིས་
 ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའི་སྤྱིར་རོ། །༡༠༡།

བདག་གནས་པ་ནི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་པར་བཅད་པ་ནི་ ༡༠
 དངོས་པོ་མེད་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའི་སྤྱིར་།
 དེའི་ནང་ཏུ་འདུས་པའི་སྤྱིར་རོ། །གང་ལ་བདག་ཡོད་པ་དེ་ནི་བདག་དང་
 བཅས་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་བདག་མེད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་སྤང་བོ་གཞན་
 མེད་ཅོ། །

ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་དོངས་པོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་བསྐྱེད་ ༡༥
 ཅས་། གཉིས་པ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་།

འདི་གཉིས་ལས་གཅིག་ལ་གནས་པར་ཡང་ངེས་
 པ་མེད་དེ། །༡༠༢།

འདི་གཉིས་ལས་ཤེས་བྱ་བ་སྒྲིམ་ཏེ། བདག་དང་བཅས་པ་དང་བདག་
 མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བདག་དང་བཅས་པ་འཇམ་བདག་མེད་པ་
 གཅིག་ལ་ཡང་གནས་ཤིང་ཡོད་པར་ངེས་པ་མེད་དོ། །སྟོག་ལ་སོགས་པ་
 ནི་དངོས་པོ་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤང་བོ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པར་གནས་
 བ་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་འདི་གཉིས་ཁོ་ན་ལ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཙམ་
 རུ་ནི་ཤེས་པ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་འདུག་པར་ངེས་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་
 རོན་འདི་ཡིན་ནོ།།

དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྒྲིམ་པ།

བདག་དང་བཅས་པ་འཇམ་བདག་མེད་པར་སྐྱབ་པ་
 ༡༠ ལ་སྟོག་ལ་སོགས་པ་མ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་།། ༡༠༩ །།

བདག་དང་བཅས་པ་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དང་ལྷན་པར་སྐྱབ་
 པ་ལ་དངོས་པོ་ངེས་པ་ལ་ནི་སྟོག་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་མ་སྐྱབ་སྟེ། མ་
 ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཚོས་སྤང་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྒྱ་
 རྣམ་པ་གཉིས་བསྟན་ཏོ།།

༡༡ དེ་བས་ན་གསོན་པོའི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་
 སྟོག་ལ་སོགས་པ་ནི་བདག་དང་བཅས་པ་དང་བདག་
 མེད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྟོག་པ་ཉིད་ཏུ་མ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
 དེ་གཉིས་དང་མ་བྲལ་བའོ།། ༡༠༠ །།

དེ་བས་ན་ ཞེས་བུ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་སྤྱོད་ཀྱི་ཚོས་ཡིན་པར་
 ལྟར་བ་ཐམས་ཅད་ཐུན་མོང་དམ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པར་འལྟར་
 བ་དེ་བས་ན། མཚུག་བསྐྱུ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཀྱི་ཚོས་ཁོ་ན་སྟོན་པར་
 བྱེད་དེ། གསོན་བོའི་ལྷན་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཚོས་ཤེས་བུ་བའི་དོན་
 ཏོ། །འདི་ལྟར་དེ་གཉིས་ལས་གཅིག་ལ་ཡང་གནས་པར་དེས་བ་མེད་པ་ ༥
 དེ་བས་ན། དེ་གཉིས་དང་ཐམ་བ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
 ལ་ལྟུབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོའི་ཚོས་རྣམ་པ་གཉིས་ལས་གཅིག་ལ་དེས་
 བར་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ནི་རྣམ་པ་གཞན་ལས་དེས་པར་ལོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་བདག་དང་བཅས་པ་དང་བདག་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་པོ་
 ལས་ལོག་པ་ཉིད་རྩ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཉེ་ཞེས་བུ་བ་སྟོས་ཏེ། རེ་ཞིག་ ༡༠
 སྟོག་ལ་སོགས་པ་ནི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ལས་ནི་ལོག་པ་ཁོ་ན་
 ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་བདག་དང་བཅས་པའམ་བདག་མེད་པ་འགའ་ཞིག་
 ལས་ལོག་པ་ཡིན་ན་ཞེས་བུ་བ་ནི་དེ་ཙམ་རྩ་ནི་དེས་པར་བུ་རྣམ་ན།
 ཐམས་ཅད་ལས་ལོག་པ་ཡིན་པར་ནི་དེས་པར་མི་རྣམ་སོ། །དེ་བས་ན་
 གང་ལས་ཀྱང་ལོག་པ་མེད་དོ། །

། ༡༥

ཅི་སྟེ་དེ་ལྟ་ན་དེ་གཉིས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དེས་པ་ཡིན་མོད་ཅེ་ན།

བདག་གཅིག་ལ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་དེ་ལ་
 རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་དོ། །༡༠༥ — ༡༠༦།

དེ་ལ་ཞེས་བུ་བ་སྟོས་ཏེ། བདག་དང་བཅས་པའམ་བདག་མེད་པའི་

དོན་ལ་སློབ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
བདག་གཅིག་ལ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་སྣོན་ཏེ། བདག་དང་བཅས་པའམ་བདག་
མེད་པ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱའི་ཕྱིར་ཏེ། སློབ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོའི་ཚོས་
ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ལས་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ནི་ངེས་

༥ ན། བདག་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནའམ་བདག་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ནི་
ངེས་པ་མེད་པས། ཅི་ལྟར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ངེས་པ་ཡོད། །

ཕྱི་རྒྱལ་བ་ལ་ནི་བདག་དང་བཅས་པ་འགའ་ཡང་མེད་པ་ཡིན་པས།
དེ་བས་ན་གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་བདག་དང་བཅས་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་
ཡང་མེད། ལྷོག་པ་ཡང་མེད་པས། བདག་དང་བཅས་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་

༡༠ བ་དང་ལྷོག་པ་གཉིས་མེད་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ཡོད་པར་ཐེ་
ཚོམ་ཟ་བ་མ་ཡིན་ནོ་སྐྱམ་ཏུ་དོགས་པ་ལ།

བདག་དང་བཅས་པ་དང་བདག་མེད་པ་ལས་དེའི་
རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་གཉིས་མེད་པར་ངེས་པ་
མེད་དེ། །༡༠༥།

༡༥ བདག་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་ལས་སློབ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་
བ་དང་ལྷོག་པ་གཉིས་མེད་པར་ངེས་པ་མེད་ལ། བདག་མེད་པ་ལ་ཡང་
མེད་དོ། །བདག་དང་བཅས་པ་དང་བདག་མེད་པ་ལས་ཤེས་བྱ་བའི་ལྔ་
པ་ནི་ལྷོག་པའི་སྐྱལ་ལ་བལྟས་པར་བལྟའོ།

ཅི་ལྟར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་གཉིས་མེད་པར་ངེས་པ་མེད་
ཅི་ན། ལྷན་པ།

གཅིག་མེད་པར་ངེས་ན་ཅིག་ཤོས་ཡོད་པར་གདོན་
མི་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ། ༡༠༨།

རྗེས་སུ་འགྲོ་བའམ་ལྷོག་པ་གང་ཡིན་པ་གཅིག་མེད་པར་ངེས་པ་ནི་ ༥
ཅིག་ཤོས་གཉིས་པ་ཡོད་པར་གདོན་མི་ཟ་བར་མེད་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ།
ཡོད་པར་ངེས་པ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དངོས་པོ་ནི་དེ་ཉིད་དེ། དེ་
བས་ནོའོ། །གང་གི་ཕྱིར་གཅིག་མེད་པར་ངེས་པ་ནི་ཅིག་ཤོས་ཡོད་པ་
མེད་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་གཅིག་ལ་གཉི་ག་མེད་པར་ངེས་པ་
མེད་དོ།

། ༡༠

ཅིའི་ཕྱིར་གཅིག་མེད་པར་ངེས་པ་ནི་ཅིག་ཤོས་ཡོད་པར་ངེས་པ་མི་
འཇུག་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་
རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་གཉིས་ལ་ ༡
ཐོ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ༡༠༩།

རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་

པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བུ་བ་སྟོན་ཏེ། །པན་རྒྱན་རྣམ་
པར་གཙོད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །དེ་ཉིད་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།
དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་དེ་ཉིད་དེ། དེ་བས་ནའོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་
དང་ལྷོག་པ་གཉིས་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་པ་དང་མེད་པ་

༥ གཉིས་ནི་པན་རྒྱན་རྣམ་པར་གཙོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །གང་རྣམ་པར་
གཙོད་པས་གང་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་གནས་པ་
ཡིན་ལ་དང་། མེད་པ་རྣམ་པར་གཙོད་པས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཡོངས་སུ་གཙོད་དོ།
དེ་བས་ན་རང་མེད་པར་རྣམ་པར་གཙོད་པས་ཡོད་པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ།
མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ངེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ངོ་བོ་མེད་པ་ཡིན་ལ།

༡༠ རྣམ་པ་དང་ལྷན་པའི་ངོ་བོ་ཡང་ངོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་རྣམ་པར་གཙོད་ནས་
ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ནི་
ལྷོག་པ་ཡིན་ལ། ལྷོག་པ་མེད་པ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་
ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པར་ངེས་པ་ན་ཡང་ལྷོག་པ་ཡོད་པར་ངེས་པ་
ཡིན་ལ། ལྷོག་པར་མེད་པ་ངེས་པ་ན་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡོད་པར་ངེས་

༡༥ པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་གལ་ཏེ་བདག་དང་བཅས་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་ལ།
བདག་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་སྟོག་ལ་སོགས་
པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་གཉིས་མེད་པར་ངེས་པ་མེད་དེ། དངོས་
པོ་གཅིག་ལ་རྩས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅུང་འགལ་
པའི་ཕྱིར་། དེ་གཉི་ག་མེད་པར་ངེས་པར་མི་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་

༢༠ རྟོག་པའི་ངོར་བུས་ཏེ། བདག་དང་བཅས་པ་དང་བདག་མེད་པའི་དངོས་པོ་

ཡོད་མེད་རུ་བྱ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཚད་མའི་དབང་
 གིས་ཏེ། དེས་ན་གཉི་ག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེེ། །དེ་བས་ན་དེ་གཉིས་ལ་
 སྲོག་ལ་སོགས་པའི་ཡོད་མེད་རུ་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་སྤྱིར་དེ་
 ལྟར་འགའ་ཞིག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ངེས་པ་
 ཡང་མ་ཡིན། མེད་པར་ངེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ ༥
 དང་ལྷོག་པ་གཉིས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེེ། །ཅི་སྟེ་འགའ་ཞིག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 བ་དང་ལྷོག་པ་གཉིས་མེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཉིས་པ་ཡོད་
 བར་ངེས་པ་ཡིན་པས། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བ་ཁོ་
 ཅར་མི་འགྱུར་རོ། །གང་གི་སྤྱིར་འགའ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་
 ངེས་པ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་གཉིས་ལ་ཐེ་ ༡༠
 ཚོམ་ཟེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཅའི་སྤྱིར་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

བསྐྱུ་བ་བར་བྱ་བ་དང་ཅིག་ཤོས་ལ་ངེས་པ་མེད་

པའི་སྤྱིར་རོ། །༡༡༠།

བསྐྱུ་བ་བར་བྱ་བ་དང་ཅིག་ཤོས་འགའ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ ༡༥
 ལྷོག་པར་དེ་ལྟར་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བས་ངེས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མཐུན་པའི་
 རྩོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་རྩོགས་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་ན། བསྐྱུ་བ་
 བར་བྱ་བ་མི་འགྱུར་ལ། འགའ་བ་ཡང་མི་འགྱུར་བོ། །པདག་དང་པཅས་པ་
 དང་པདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་ཡང་མི་སྲིད་པ་དེ་བས་ན།

སྲོག་ལ་སྲོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་གསོན་པོའི་ལྲས་ཚོས་ཅན་ལ་བདག་
ཡིད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་སྲོག་ལ་སྲོགས་པ་མ་དེས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཚུལ་གསུམ་མ་ལྟུང་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཉེས་པར་
བརྟན་ནས། མཇུག་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་སྦྲས་པ།

དེ་ལྟར་ཚུལ་གསུམ་པོ་དག་ལས་ཚུལ་རེ་རེ་ཡང་
གཉིས་གཉིས་ལ་མ་ལྟུང་བའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཏེ།
ཇི་རིགས་པར་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུང་བ་མ་ལྟུང་བ་
དང་། འགལ་བ་དང་། མ་དེས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །༡༡༡།

དེ་ལྟར་ན་བརྟན་མ་ཐག་པའི་རིམ་བས་ན་ཚུལ་གསུམ་པོ་དག་གི་
ནང་ནས་གང་གི་ཚེ་ཚུལ་རེ་རེ་མ་ལྟུང་བའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་ལྟར་བ་
དང་། ཚུལ་གཉིས་གཉིས་མ་ལྟུང་བའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་ལྟར་བ་དེའི་
ཚེ་མ་ལྟུང་བ་དང་། འགལ་བ་དང་། མ་དེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་
སྒྲུང་བ་དང་། ཇི་རིགས་པར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་མ་ལྟུང་བ་དང་། ཐེ་
ཚོམ་ཟ་ན་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུང་བ་གང་རུ་རིགས་པ་དེ་ནི་མ་ལྟུང་
བའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་དང་གང་ལ་
གང་དང་གང་གིས་སྐྱར་བ་ནི་ཇི་ལྟར་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །

འགལ་བ་མི་འབྲུལ་བ་ཅན་ཡང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྟར་
བཤད་ན། དེ་འདྲིམ་མ་སྦྱོས་ཏེ། །༡༡༢།

ལྷོ་བ་དཔོན་གྱིས་ རྒྱང་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཅན་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱར་
 བཤད་བ་མ་ཡིན་ནམ། གཏན་ཚིགས་གཞན་གྱིས་བསྐྱུ་བ་དང་འགལ་བ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་མི་འབྱུང་བས་ན་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཅན་དོ། །ཡང་
 ན་འདི་འགལ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ལྷོ་བ་བར་བྱེད་པ་གཞན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
 ཚོས་དང་འགལ་བར་ལྷོ་བ་བའི་བྱིར་དང་། མི་འབྱུང་བ་ཅན་ཡང་ཡིན་ཏེ། །
 རང་གི་བསྐྱུ་བ་བར་བྱ་བ་ལ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་། འགལ་བ་མི་
 འབྱུང་བ་ཅན་དོ། །ལྷོ་བ་དཔོན་གྱིས་བཤད་པ་བདེན་ཡང་ངས་འདིར་མ་
 ལྷོས་སོ། །

ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ལྷོས་པ།

རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཡུལ་ལ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་ ༡

རོ་ ༥༥༥༥༥

རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཡུལ་ནི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་གསུམ་པོ་ཡིན་
 ཏེ། གང་ལས་རྗེས་སུ་དབག་པ་འབྱུང་བ་དེ་ནི་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཡུལ་
 ཡིན་ལ། ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་གསུམ་པོ་ལས་རྗེས་སུ་དབག་པ་འབྱུང་
 བ་དེ་བས་ན་དེ་ཉིད་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཡུལ་ཡིན་ན། ལྷོ་བས་དེ་ལ་ ༥
 ནི་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཅན་མི་སྲིད་དོ། །ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་
 གསུམ་པོའི་གནས་སྐབས་ལ་ནི་གང་གི་རྒྱལ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ལ་
 གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྐྱུང་བ་དེ་ནི་སྲིད་པ་ཡིན་ན། ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་
 གང་ཡིན་པ་ལ་ནི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཅན་

ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་མི་སྲིད་ལ། མི་སྲིད་པ་དེའི་ཕྱིར་མ་
སྲོམ་སོ།།

ཅའི་ཕྱིར་མི་སྲིད་ཅེ་ན།

འབྲས་བུའམ་རང་བཞིན་ནམ་མི་དམིགས་པའི་

མཚན་ཉིད་སྲོམ་པ་ལས་འགལ་བ་མི་སྲིད་ལ།། ༡༡༧ །།

འབྲས་བུའམ་རང་བཞིན་ནམ་མི་དམིགས་པའི་ཞེས་བུ་བ་སྲོམ་ཏེ། གང་
གི་ཕྱིར་འགལ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་དེ་
གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྲོམ་པ་ལ་ཞེས་བུ་བ་ལ། འབྲས་བུ་ནི་རྒྱ་ལས་
སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དེ་མོ་ན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་ཡང་བརྒྱུ་བ་པར་བུ་

ལས་ལྷབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དང་རང་བཞིན་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི། གང་གིས་ན་འགལ་བར་འགྱུར་བ་ཅི་ལྟར་ན་བདག་གི་རྒྱ་
དང་ལྷབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་འདོར་བར་འགྱུར་ན། མི་དམིགས་
པའི་མཚན་ཉིད་སྲོམ་པ་ལ་ཡང་ཞེས་བུ་བ་ནི་སྣང་བ་མི་དམིགས་པ་ཉིད་
མི་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་འབྲུལ་

བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་ཉིད་མི་སྲིད་དོ།།

འོན་ཏེ་དེ་དག་ལས་གཞན་ལས་འགྱུར་རོ་སྒྲུམ་ན།

མི་འབྲུལ་བ་ཅན་གཞན་ནི་མེད་དོ།། ༡༡༨ །།

གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་མི་འབྲུལ་བ་ཅན་གཞན་མེད་དོ་ཞེས་བུ་བ་
སྲོམ་ཏེ། དེ་བས་ན་དེ་དག་ཉིད་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་སྒྲོབ་དཔོན་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྒྲོན་འདི་གང་
ལ་གསུངས་ཤེ་ན། ལྷན་པ།

དེ་ལྟ་བུས་ན་དངོས་པོ་མ་མཐོང་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་
འུགས་པ་ཡིན་པས་ན་ལྷང་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་སུ་
དབག་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། དེའི་དོན་དབྱུང་པ་དག་ལ་
འགལ་བ་མི་འཇུལ་བ་ཅན་ནི་སྐྱུ་བ་པའི་སྒྲོན་ཏུ་བཤད་
དོ།། ༡༡༦།

གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་འུགས་པའི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ལ་
མི་སྡོད་པ་དེ་བས་ན། ལྷང་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་
འགལ་བ་མི་འཇུལ་བ་ཅན་བརྟེན་ཏེ། ལྷང་ལས་སྐྱུ་བ་པ་ལ་རྗེས་སུ་དབག་པ་
གང་གིས་ཚུལ་གསུམ་བུར་བ་དེ་ལྷང་ལ་བརྟེན་པའོ། །ལྷང་ལས་སྐྱུ་བ་པའི་
ཚུལ་གསུམ་ཡང་ཚོད་མས་སྐྱུ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་མ་མཐོང་
པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་འུགས་པ་ཡིན་པས་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། དངོས་པོ་མ་
མཐོང་བ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅི་མ་མོ། །དེའི་སྒྲོབས་ནི་མཐུའོ། །དེས་
འུགས་པ་ནི་ཚོད་མ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅི་མ་ལས་རྣམ་
པར་བཞག་པ་ལྷང་ལས་སྐྱུ་བ་པའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ནི་
ཚོད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ལྷང་ལས་སྐྱུ་བ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
པའི་རྗེས་སུ་དབག་པ་དེ་གང་གི་ཚོད་ཏུ་བྱས་ཤེ་ན། དེའི་དོན་དབྱུང་པ་

དག་ལས་ཤེས་བྱ་བ་སྒྲིམ་ཏེ། ལྷང་གི་དོན་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་དབང་པོའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་དང་། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དབག་
པ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་རྩ་མ་བྱས་པ་དེ་དབྱུང་བ་ལ་འཇགས་པ་ན། སྒྲིབ་དཔོན་
ཀྱིས་ལྷང་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་བ་མི་འཇུག་པ་ཅན་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་

༥ གང་ཡིན་པ་ལྷང་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ལ་སྤྱི་བར་འགྱུར་རོ།
ཅིའི་སྤྱིར་ལྷང་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ལ་ཡང་སྤྱི་བར་
ཞེ་ན། སྒྲིམ་པ།

བསྟན་བཅོས་བྱེད་པ་རྣམས་ནི། དོན་རྣམས་ནི་དོན་
རྣམས་ལ། འཇུག་པས་རང་བཞིན་ལོག་པར་སྟོན་པ་

༡༠ སྤྱིར་པའི་སྤྱིར་རོ། །།༡༡།།

བསྟན་བཅོས་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་དོན་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་ལོག་པར་
འགལ་པའི་ངོ་བོ་སྟོན་ཏེ། སྒྲིབ་པ་དེ་སྤྱིར་པའི་སྤྱིར་འགལ་བ་མི་འཇུག་པ་
ཅན་སྤྱིར་དོ། །འཇུག་པས་ཤེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཏེ། སྤྱིན་ཅི་
ལོག་པར་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་མེད་པའི་ངོ་བོ་དེ་དང་དེ་སྤྱི་

༡༥ འདོགས་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །།

ཅི་ལྟེ་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པ་ཡང་འཇུག་པ་ཡིན་ན་སྤྱིས་སུ་གཞན་ལ་
ཡིད་བརྟན་རྩ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།

དངོས་པོ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་རྩ་གནས་པར་འདུག་

བ་བདག་དང་འབྲས་བུ་དང་མི་དམིགས་བ་དག་ལ་མི་
སྲིད་བའི་སྲིད་འོ་ ॥ ༡༡༤ ॥

དངོས་པོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་ཞེས་བུ་བ་སྟོས་ཏེ། གཏན་ཚིགས་
རྣམས་ནི་རྟོག་བས་གཏན་ཚིགས་ཉིད་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་བ་མ་ཡིན་གྱི།
རང་བཞིན་གནས་བས་གཞག་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དངོས་པོ་ཇི་ལྟ་བ་ ༥
བཞིན་ཏུ་གནས་བར་འདུག་བ་བདག་དང་འབྲས་བུ་དང་མི་དམིགས་བ་དག་
ལ་ནི་མི་སྲིད་དེ། གནས་བ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའོ། །དངོས་པོ་ནི་
ཡོད་པའོ། །དངོས་པོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་གནས་བར་འདུག་བ་རྣམ་པར་
གཞག་བ་གང་དག་ཡིན་བ་དེ་དངོས་པོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་གནས་བར་
འདུག་བ་དག་གོ། །དེ་དག་ནི་ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་གནས་བ་དེ་བཞིན་ཏུ་ ༡༠
གཞག་ཡིན་གྱི། རྟོག་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེ་རྣམས་ལ་ནི་
གང་གིས་ན་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཅན་སྲིད་པར་འབྱུང་བ་ནོར་བའི་གོ་
སྐབས་མེད་དོ། ॥

དེ་ལ་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་དཔེ་ནི།

འདིར་དཔེ་ནི། གང་ཞིག་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་ ༡༥
གནས་བ་རང་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་དག་དང་ཅིག་ཅར་ཏུ་
མངོན་པར་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ན་གནས་བ་
ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །སྲིད་དང་

ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པར་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་དག་
དང་ཅིག་ཅར་རུ་མངོན་པར་འབྲེལ་ཏོ།། ༡༡༩།

གང་ཞིག་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པ་རང་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་དག་
དང་ཅིག་ཅར་མངོན་པར་འབྲེལ་བ་ཞེས་སྒྲིའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་གནས་
༥ པ་རྣམས་དང་མངོན་པར་འབྲེལ་བ་ཉིད་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས། དེ་ཐམས་ཅད་
རུ་སྐོང་བ་ཉིད་སྐྱུལ་བ་སྟེ། དེས་ན་ཅིག་ཅར་རུ་མངོན་པར་འབྲེལ་བ་ཉིད་
ཐམས་ཅད་རུ་སྐོང་བ་ལ་དེས་པས་དེས་ལྷན་པ་བསྟན་ཏོ།། །སྒྲི་འདི་ལ་རང་སྐོང་
ཚེན་པོ་གཞེག་ཟེན་གྱི་མེད་པ་དང་སྐྱད་པ་དང་གཅིག་སྲུ་ཡིན་ལ། ཐམས་
ཅད་ན་གནས་པ་རང་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་དག་རུ་འདྲུ་བའི་སྒྲི་ནས་འབྲེལ་

༡༠ པར་སྒྲུབེ། །དེ་ལ་གཞེག་ཟེན་གྱི་སྒྲི་བ་མ་པེ་ལུ་གས་ནི་གསལ་བ་དང་བལ་
བའི་ཡུལ་ན་ཡང་སྒྲི་གནས་པར་སྐྱུལ་བའི་བྱིར་ཚུད་མ་འདི་སྒྲིས་སོ།།
དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷན་པ་བསྟན་པའི་ཡུལ་གྱི་
དཔེ་སྟེ། ལམ་མཁའ་ཡང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་ཤིང་ལ་སོགས་པ་
རང་དང་ལྷན་པ་ཅན་དག་དང་ཅིག་ཅར་རུ་མངོན་པར་འབྲེལ་ཞིང་

༡༥ ཐམས་ཅད་རུ་སྐོང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ།། །སྒྲི་ཡང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་གནས་
པ་རང་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་དག་དང་ཅིག་ཅར་རུ་འབྲེལ་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
གཏན་ཚིགས་གྱི་བྱོགས་གྱི་ཚོས་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།། །།

འདི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཉིད་ཡིན་པར་སྐྱར་བའི་བྱིར་། །
དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ཚམ་གྱི་རྗེས་

ལྷ་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དེའི་ཡུལ་ན་འདུག་པའི་
 རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་ན་གང་མེད་པ་དེ་ནི་
 དེའི་ཡུལ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་བྱ་བར་རང་བཞིན་གྱི་གདན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་
 ཡིན་ནོ།། ༡༨༠།

ཕ

དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱོས་ཏེ། ཡུལ་ཐམས་
 ཅན་ན་ཡོད་པའི་རྗེས་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ལ་ཡོད་པའི་
 རང་བཞིན་དེ་ཁོ་ན་ཅམ་ནི་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་ཅམ་ཡིན་
 ལ། དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའོ། །དེ་གང་ཞེ་ན།
 དེའི་ཡུལ་ན་འདུག་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་བ་ཅན་དེ་དག་ ༡༠
 གི་ཡུལ་ནི་དེའི་ཡུལ་ལོ། །དེའི་ཡུལ་ན་འདུག་པའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་
 བ་དེ་ནི་དེའི་ཡུལ་ན་འདུག་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་དངོས་པོ་
 དེ་བས་ནའོ། །གང་ཞེས་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་དེ་ནི་
 གཏོན་མི་བ་བར་དེ་དག་གི་ཡུལ་ན་འདུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྐྱི་ནི་
 འབྲེལ་བ་ཅན་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་དེའི་ཡུལ་ན་འདུག་པ་ ༡༡
 ཡིན་ནོ། །བདག་པོ་ནི་བ་ལང་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་ཡིན་ཡང་བ་
 ལང་གི་སྐྱོང་ན་མི་འདུག་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ཅི་ལྟར་ན་འབྲེལ་
 བ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་དེའི་ཡུལ་ཉིད་ན་འཇུག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གང་ན་

གང་མེད་པ་ ཞེས་བྱ་བ་ ལྷོས་ཏེ། ཡུལ་གང་ན་གང་མེད་པ་ དེ་ནི་དེའི་
 ཡུལ་གང་ ཡིན་པའི་ ཡུལ་དེ་ལ་དེའི་ རང་གི་ རོ་བོའི་ བདག་ཉིད་ གྱིས་ ལྷབ་
 བར་བྱེད་པ་ མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ནི་སྤྱི་དང་དེ་དང་ལྷན་བར་ནི་འདྲ་བའི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱི་ འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱང་ ཡུལ་ཐ་དད་པ་ མ་ཡིན་པ་ ཁོ་
 ༥ ན་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་གང་རྩ་གང་འདྲ་བ་ དེ་ནི་དེ་བདག་གི་བའི་རོ་
 བོར་བར་རྩ་སྐྱངས་གིང་འདྲ་བ་ ཅན་གྱི་རོ་བོའི་ ཡུལ་ན་བདག་ཉིད་གནས་
 བར་བྱེད་དོ། །ཡུལ་དེའི་རོ་བོ་ན་གནས་པ་ཉིད་དེ་བར་རྩ་སྐྱངས་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ལྟར་ན་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཇས་གང་ལ་གང་ཞིག་
 འདྲ་བ་དེ་ནི་དེ་ལ་བདག་ཉིད་ གྱིས་ ལྷབ་པ་དང་ ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
 ༡༠ ཡུལ་ན་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དེའི་ ཡུལ་ན་གནས་
 བའི་དངོས་པོ་ལ་ ལྷབ་པ་དེའི་ ཡུལ་ན་ ཡོད་པས་ ལྷབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
 ཡུལ་ན་ ཡོད་པ་ མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལ་ ལྷབ་པ་ ཡང་མེད་པའི་ ཕྱིར་ཏེ། ལྷབ་
 བའི་ མཚན་ཉིད་ཀྱི་ འདྲ་བའི་ འབྲེལ་བར་ ཡང་མི་ འཕྱུར་བ་ ཞིག་ན། ལྷབ་
 པ་ ཡང་ ཡོད་པ་ དེ་བས་ན། དེའི་ ཡུལ་ན་ འདྲུག་པ་ ཁོ་ན་ ཡིན་ཏེ། འདི་
 ༡༥ ནི་རང་བཞིན་གྱི་ གཏན་ཚིགས་ ཡིན་ནོ། །

པེ་ཐ་ རའི་སྤྱིར་བ་ བསྐྱེད་པའི་ ཕྱིར་།

སྤྱིར་བ་གཉིས་པ་ དམིགས་པའི་རིག་བྱུར་གྱུར་བ་
 གང་ཞིག་གང་ན་མི་ དམིགས་པ་དེ་ནི་དེ་ན་མེད་དེ།

དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་ན་བུམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་
 ཡིན་ལ། གསལ་བའི་བར་རྣམས་ལ་ཡང་དམིགས་བའི་
 རིག་བྱུང་བྱུང་བ་སྦྱི་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱའོ། །མི་
 དམིགས་པ་འདི་དང་རང་བཞིན་དེ་ནི་སྐད་རྒྱུན་འགལ་
 བའི་དོན་ཏུ་སྦྱབ་བ་ཡིན་པས་གཅིག་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྦྱེད་ ༥
 བར་བྱེད་དོ།། ༡༢༡།

སྦྱོར་བ་གཉིས་པ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱོས་ཏེ། དམིགས་བའི་མཚོན་
 ཉིད་ཏུ་བྱུང་བ་གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྐད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་
 བས་ན་སྐད་པ་མི་དམིགས་པ་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་། དེ་ནི་དེ་ན་མེད་དེ་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐ་སྟོན་ཏུ་བྱ་བ་མེད་པ་ཉིད་སྦྱབ་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཟུབ་ ༡༠
 བར་བྱ་བ་ནི་སྐད་པ་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། ཐ་སྟོན་ཏུ་བྱ་བ་མེད་པ་ཉིད་ནི་
 ཟུབ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་ན་བུམ་པ་
 མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེའོ། །སྦྱོགས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་བསྟན་བའི་ཕྱིར་།
 གསལ་བའི་བར་རྣམས་ན་ཡང་དམིགས་བའི་མཚོན་ཉིད་ཏུ་བྱུང་བ་མི་
 དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱོས་ཏེ། གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བར་ནི་གསལ་བའི་བར་ ༡༥
 ཡིན་ཏེ། གསལ་བས་སྟོང་བའི་ནམ་མཁའ་ཡིན་ནོ། །བ་ལང་གི་སྦྱི་སྐད་པ་
 ཡིན་ཡང་གསལ་བའི་བར་ན་རྟ་ལ་སོགས་པའི་གསལ་བ་ཁ་ཅིག་དང་།

ལྷོང་པ་ནམ་མཁའ་ལ་མི་དམིགས་ཏེ། དེ་བས་ན་དེ་དག་ལ་མེད་དོ་ཞེས་
 བྱ་བར་མངོན་ནོ། །མི་དམིགས་པ་འདི་དང་སྐར་སྟོན་པའི་རང་བཞིན་ནི་
 བན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་དེ་
 གཉིས་ཚོས་ཅན་ལ་གཅིག་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དོན་གཅིག་ལ་
 ༥ ནི་བན་ཚུན་འགལ་བའི་རང་གི་དོ་བོར་འགྱུར་བ་མི་རིགས་ཏེ། འདི་དག་
 གཅིག་གིས་གསལ་བའི་བར་དང་གསལ་བས་སྐྱོང་བའི་ནམ་མཁའ་ན་ཡོད་
 བར་བསྐྱབས། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ནི་དེ་མི་དམིགས་པས་ན་མེད་པར་བསྐྱབས་པ།
 གཅིག་ལ་རུས་གཅིག་རུ་ལྟན་ཅིག་རུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་
 གཉིས་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །ལུང་ལས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་ནི་ཐམས་ཅད་རུ་སོང་བ་
 ༡༠ ཉིད་དང་ཐམས་ཅད་རུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་གཉིས་སུ་བསྐྱབས་པ་
 དེ་གཉིས་ནི་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཅན་རུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་
 སྐྱེ་གཅིག་ཡིན་ལ། ལུང་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པ་དང་ཅིག་ཅར་མངོན་པར་
 འབྲེལ་བ་དང་། ལྷན་བར་ཡང་ཁས་ལེན་ཏེ། དེ་བས་ན་འབྲེལ་བ་ཅན་
 ཡིན་པའི་བྱིར་ཐམས་ཅད་རུ་སོང་བ་ཉིད་དང་། ལྷན་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ༡༥ བར་ན་མི་དམིགས་པས་ན་དེ་ཐམས་ཅད་རུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །
 དེ་བས་ན་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པས་འགལ་བས་ལྷབ་པ་མ་མཐོང་བས། འགལ་
 བས་ལྷབ་པའི་ཚོས་སྐྱེ་བ་ནི་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་བྱེད་པ་
 ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ལ་ནི་འདི་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་བྱ་བས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་
 ལྷན་བར་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

20 སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཅི་ལྟར་གཏན་ཚིགས་

བསྟན་ཅིང་དེའི་ཞར་ལ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྟོང་བ་ཡང་། དེ་བཞིན་ཏུ་སྐྱབ་
བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔེ་དང་དེའི་ཞར་ལ་དཔེ་ལྟར་
སྟོང་བ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བསྟན་ཅེ་ན།
སྐྱུ་ས་པ།

གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་སྟོས་པ་དེ་ ༥
ཅམ་གྱིས་དོན་རྟོགས་པས། དཔེ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱབ་པའི་
ཡན་ལག་ནི་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་
དེའི་མཚན་ཉིད་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་བརྗོད་དེ་དོན་གོ་
བའི་ཕྱིར་།། ༡༢༢ །།

གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་སྟོས་ཟིན་པས། དཔེ་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ། ༡༠
འོན་ཏེ་དེ་ཅམ་གྱིས་དོན་ཁོང་ཏུ་མི་རྒྱན་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཅམ་གྱིས་ཤེས་བྱ་
བ་སྟོས་ཏེ། མཚན་ཉིད་བསྟན་ཟིན་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ཁོ་ནས་བསྐྱབ་
བར་བྱ་བ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
ལོ། །དེ་བས་ན་དེའི་ཚིག་ཁོ་ན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དཔེ་ཞེས་བྱ་
བ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ནི་ལོགས་ཤིག་ན་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །གང་ ༡༡
གི་ཕྱིར་འདི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ལ། དེ་བས་དཔེ་དེའི་མཚན་ཉིད་གཏན་ཚིགས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་བརྗོད་དོ། །འོ་ན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་
དཔེ་མེད་ན་གཏན་ཚིགས་ལྟབ་པ་དེས་པར་ཅི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། གཏན་

ཚེགས་ གྱི་ དཔེ་ མེད་ རོ་ ཞེས་ མི་ ཟེར་ རོ་ ། །འོན་ གུང་ གཏན་ ཚེགས་ ལས་
 ལོགས་ མིག་ ན་ དཔེ་ ཞེས་ བྱ་ པ་ མེད་ རོ་ ། གཏན་ ཚེགས་ ཉིད་ ཏུ་ དཔེ་ འདུས་
 པ་ ཡིན་ རོ། ། དེ་ པས་ ན་ དེའི་ མཚན་ ཉིད་ ལོགས་ མིག་ ཏུ་ མ་ བཟོད་ རོ་ ཞེས་
 ལྷན་ གྱིས། དཔེའི་ མཚན་ ཉིད་ བེ་ མི་ བཟོད་ རོ་ ཞེས་ དེ་ ལྷན་ ཏུ་ བེ་ མ་ ལྷན་
 སོ། ། །ཅི་ ལྟེ་ དེ་ ལྟ་ ན་ གཏན་ ཚེགས་ ལ་ མཁོ་ པའི་ མཚན་ ཉིད་ གུང་ བཟོད་
 པར་ བྱ་ དགོས་ པ་ ཁོ་ ན་ ཡིན་ ཞེ་ ན། དོན་ ཞོ་ བའི་ རྱིར་ རོ་ ཞེས་ བྱ་ པ་
 ལྷན་ ཏེ། དཔེའི་ མཚན་ ཉིད་ གང་ ལ་ དོན་ ཏེ་ དགོས་ པའམ་ བཟོད་ པར་ བྱ་ པ་
 ཞོ་ བར་ ཡོད་ པ་ དེ་ ལ་ དེ་ ལྷན་ ཅེས་ བྱའོ། ། དེའི་ དངོས་ པོ་ བེ་ དེ་ ཉིད་ དེ། དེ་
 པས་ ནའོ། ། དཔེའི་ མཚན་ ཉིད་ བཤད་ པ་ བེ་ ཇི་ ལྟར་ དཔེ་ ཁོང་ ཏུ་ རྒྱན་ པར་
 བྱ་ བའི་ རྱིར་ ཡིན་ ལ། དཔེ་ ཡང་ གཏན་ ཚེགས་ གྱི་ མཚན་ ཉིད་ ཁོ་ ནས་ ཁོང་
 ཏུ་ རྒྱན་ པ་ ཡིན་ རོ། ། དེ་ པས་ ན་ དཔེའི་ མཚན་ ཉིད་ གྱི་ དགོས་ པ་ དཔེ་ རྟོགས་
 པ་ གང་ ཡིན་ པ་ དེ་ བེ་ ཞོ་ བ་ ལྟེ། ལྷ་ པ་ པའམ་ བཟོད་ པར་ བྱ་ པ་ དཔེ་ ཞེས་
 བྱ་ པ་ ཡང་ ཞོ་ བ་ ལྟེ་ ཤེས་ པ་ ཡིན་ རོ། །

ཅི་ ལྟར་ དོན་ ཞོ་ བ་ ཡིན་ ཞེ་ ན། ལྷན་ པ།

གཏན་ ཚེགས་ བེ་ མཐུན་ པའི་ རྟོགས་ ཉིད་ ལ་ ཡོད་ པ་
 དང་ མི་ མཐུན་ པའི་ རྟོགས་ ཐམས་ ཅད་ ལས་ རྟོག་ པའི་
 རྩེ་ རྣམ་ མེད་ པར་ བཤད་ པ་ ལ། ཡང་ རྩེ་ རྣམ་ ཏུ་ བེ་
 འབྲས་ བུ་ དང་ རང་ བཞིན་ གཉིས་ བེ་ ལྟེ་ བ་ དང་ དེ་ ཅམ་

གྱི་རྗེས་སྐྱ་འཇུག་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པར་བྱ་བར་
 བཤད་དེ། དེ་ཡང་སྟོན་པར་བྱེད་པས་གང་ན་རུ་
 བ་ཡོད་པ་དེ་ན་མེ་ཡོད་ལ། མེ་མེད་ན་རུ་བ་ཡང་
 མེད་དེ། དཔེར་ན་ཚང་མང་དང་གཞན་པ་ལྟ་བུའོ།།
 གང་ན་བྱས་པ་ཉིད་ཡོད་པ་དེ་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་ལ། །
 མི་རྟག་པ་ཉིད་མེད་ན་བྱས་པ་ཡང་མི་སྲིད་དེ། དཔེར་
 ན་བྱམ་པ་དང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བཤད་པར་
 བྱའོ། །གཞན་རུ་ན་མཐུན་པའི་སྟོགས་དང་མི་མཐུན་
 པའི་སྟོགས་དག་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཇི་སྟན་སྟོས་
 པའི་རྣམ་པ་དག་བསྟན་པར་མི་རུས་སོ། །འབྲས་བུའི་^{༡༠}
 རྟགས་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་རུ་ངེས་པའམ། རང་བཞིན་
 གྱི་རྟགས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ལ། དོན་
 འདི་བསྟན་པ་ན་ཡང་དཔེ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེའི་
 ཚུལ་ནི་དེ་ཙམ་རུ་ཟད་པའི་བྱིར་རོ།། ༡༢༩།

འབྲས་ བྱ་ དང་ རང་ བཞིན་ དང་ མི་ དམིགས་ བ་ རྣམས་ གྱི་ གཏན་ ཚོགས་ གྱི་
 ཚུལ་ དེ་ དག་ སྐྱིར་ སྐྱོན་ མོང་ ཏུ་ བྱེ་ བྲག་ མེད་ བར་ བཤད་ ཟེན་ ཏོ་ ཞེས་ བྱ་ བའི་
 བ་ ཚོགས་ བོ། ། དེ་ གང་ ཞེ་ ཅ། མཐུན་ བའི་ རྩོགས་ ལ་ ཡོད་ བ་ གང་ ཡིད་ བ་ དང་ །
 མི་ མཐུན་ བའི་ རྩོགས་ བམས་ ཅད་ ལས་ ལྷོག་ བའི་ ཚུལ་ གཉིས་ བོ་ དེ་ ཉི་ བྱེ་ བྲག་
 ༥ མེད་ བར་ བཤད་ ཟེན་ ཏོ། ། སྐྱིར་ བཤད་ ཏུ་ ཟེན་ གང་ རྟོགས་ བར་ མི་ བྱས་ བ་
 དེ་ བས་ ཅ། དེ་ ཉིད་ བྱེ་ བྲག་ གི་ མཐར་ བྲག་ བར་ བཟོད་ བར་ བྱ་ དགོས་ མོ།
 དེ་ བས་ ཅ་ བྱེ་ བྲག་ ཏུ་ ཉི་ འབྲས་ བྱ་ དང་ རང་ བཞིན་ གཉིས་ སྐྱེ་ བ་ དང་ དེ་
 ཅམ་ གྱི་ རྗེས་ སྐྱ་ འདུག་ བ་ ཡིན་ བར་ བསྟན་ བར་ བྱ་ བར་ བཤད་ དེ། འབྲས་
 བྱ་ སྐྱེ་ བར་ བེས་ བར་ བྱ་ བར་ བཤད་ དེ། འབྲས་ བྱའི་ སྐྱེ་ བ་ བེས་ ཅ་ ཉི་ མཐུན་
 ༡༠ བའི་ རྩོགས་ ཁོ་ ཅ་ ལ་ ཡོད་ བ་ དང་ ། མི་ མཐུན་ བའི་ རྩོགས་ བམས་ ཅད་ ལས་
 ལྷོག་ བ་ ཡིན་ བར་ བེས་ བར་ འཇུར་ རོ། ། རང་ བཞིན་ ཉི་ དེ་ ཅམ་ གྱི་ རྗེས་
 སྐྱ་ འདུག་ བ་ ཡིན་ བར་ བསྟན་ བར་ བྱ་ བར་ བཤད་ དེ། དེ་ ཞེས་ བྱ་ བ་ ཉི་
 སྐྱུ་ བ་ བར་ བྱེད་ བའོ། ། དེ་ ཉིད་ དེ་ ཅམ་ ཡིན་ ཏེ། སྐྱུ་ བ་ བར་ བྱེད་ བ་ ཅམ་
 གྱི་ རྗེས་ སྐྱ་ འདུག་ བ་ རྗེས་ སྐྱ་ འགྲོ་ བ་ ཉི། སྐྱུ་ བ་ བར་ བྱེད་ བ་ ཅམ་
 ༡༥ ཡོད་ ཅ་ བསྐྱུ་ བ་ བྱ་ ཡོད་ བ་ ཡིན་ ལ། སྐྱུ་ བ་ བར་ བྱེད་ བ་ ཡང་ གང་ གི་
 ཚོ་ བསྐྱུ་ བ་ བར་ བྱ་ བ་ ཡོད་ བ་ ཅམ་ ཉིད་ གྱི་ དེའི་ བདག་ ཉིད་ བེས་ བར་
 འཇུར་ བ་ དེའི་ ཚོ། རང་ བཞིན་ གྱི་ གཏན་ ཚོགས་ མཐུན་ བའི་ རྩོགས་ ཁོ་
 ཅ་ ལ་ ཡོད་ བ་ དང་ ། མི་ མཐུན་ བའི་ རྩོགས་ བམས་ ཅད་ ལས་ ལྷོག་ བར་
 བེས་ བར་ འཇུར་ རོ། ། དེ་ ལྟར་ ཅ་ སྐྱིའི་ མཚན་ ཉིད་ ཉི་ བྱེ་ བྲག་ གི་
 ༢༠ མཚན་ ཉིད་ ཅན་ ཏུ་ བེས་ བར་ བྱའི། གཞན་ ཏུ་ ཉི་ མ་ ཡིན་ ཏེ། དེ་ བས་ ཅ་ བྱེ་

བྲག་གི་མཚན་ཉིད་བཤད་དོ། །ཅི་སྟེ་དེ་ལྟ་ན་ཡིན་ན་དེས་ཅིར་འགྱུར་
 ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པར་འདོད་
 བས་ཤེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ནས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 བར་སྐྱར་རོ། །གང་ན་རྩ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་མེ་ཡོད་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 འབྲས་ཤུའི་གཏན་ཚིགས་ལ་འབྲེལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་ཡང་རྒྱ་ ༥
 དང་འབྲས་ཤུའི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པའི་ཚད་མ་ལས་དེས་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་
 ན་དཔེར་ན་ཚད་མར་ལྟ་བུའི་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །མེ་མེད་ན་རྩ་
 བ་ཡང་མེད་དེ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་ལྡོག་པ་བསྟན་དོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་
 གཞན་བ་ལྟ་བུའི་ཞེས་བྱ་བར་བསྟན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། མེ་ལོག་ན་རྩ་
 བ་དེས་བར་ལྡོག་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཚད་མར་ ༡༠
 ལས་གཞན་བ་ལྟ་བུའི་ཞེས་བསྟན་པར་བྱའོ། །གང་ན་བྱས་པ་ཉིད་ཡོད་
 བ་དེ་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་
 ཚིགས་ལ་འབྲེལ་བ་བསྟན་དོ། །མི་རྟག་པ་ཉིད་མེད་ན་བྱས་པ་ཡང་མི་
 སྲིད་དེ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་ལྡོག་པ་བསྟན་དོ། །འབྲེལ་བ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
 ཚད་མ་ཡང་ཚོས་དང་མཐུན་པའི་དཔེ་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། འབྲེལ་ ༡༥
 བ་རབ་རྩ་སྐབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལོག་ན་ལྡོག་པར་
 བསྟན་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་བས་ན་གཤོན་མི་ཟ་བར་དེ་དཔེར་ན་བྱས་
 བ་དང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
 ཅིའི་བྱུང་ཞེ་ན། གཞན་རྩ་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། གང་གི་བྱུང་གཞན་
 རྩ་ན་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་མཐུན་པའི་བྲོགས་དང་མི་མཐུན་ ༢༠

པའི་ཕྱོགས་དག་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་རི་རྒྱན་སྟོམ་པའི་རྣམ་
པ་དག་དང་ཞེས་བྱ་བ་དེས་པ་སྟེ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་
ཡོད་པར་དེས་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་
དེས་པ་རི་རྒྱན་སྟོམ་པའི་རྣམ་པ་དེ་དག་བསྟན་པར་མི་བྱས་སོ། །ཕྱེ་བྲག་

༥ གི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ན་ནི་རི་རྒྱན་སྟོམ་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་
ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་གཞན་ཏུ་བསྟན་པར་
མི་བྱས་ཏེ། བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་སྟེ་ཏུ་བཤོ།
དེའི་དངོས་པོ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ནོ། །དེ་ཉིད་དེས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་
ལྟར་མེ་ལ་ཏུ་བ་དེ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཏུ་དེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་

༡༠ འབྲས་བུ་ཉིད་ཏུ་དེས་པ་ཕྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་གཞན་ཏུ་བསྟན་པར་མི་བྱས་སོ། །རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ནི་བསྐྱེད་པར་
བྱ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་
ཡང་གཞན་ཏུ་བསྟན་པར་མི་བྱས་སོ། །འདི་ལྟར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དང་།
དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཚང་མར་དང་བུམ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བ་

༡༥ ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ལྡན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་སྟོན་པས་ནི་
ཚོས་མཐུན་པའི་དཔེ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཏུ་
རབ་ཏུ་སྐྱེད་པ་ལ་ནི་རྒྱའི་དངོས་པོ་མེད་ན་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་མེད་པ་
ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གདོན་མི་ཟ་བར་དངོས་པོ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱའི་ངོ་

༢༠ བོ་མེད་ན་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་འམ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་

ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོའམ་དངོས་པོ་མེད་པའང་ཚོས་མི་མཐུན་
 པའི་དཔེར་འདོད་དོ། །དེ་བས་ན་དཔེ་མེད་པ་ན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 འགོ་བའམ་ལྷོག་པ་བསྟན་པར་མི་རུས་སོ། །དེའི་སྤྱིར་ན་གཏན་ཚིགས་
 ཀྱི་རྒྱུལ་བཤད་པ་ཁོ་ནས་གཏན་ཚིགས་ལ་ལྷུ་བ་པ་སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་པའི་ཚད་
 མ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཚོས་མཐུན་པའི་དཔེ་དང་། ལྷུ་བ་པ་རབ་ཏུ་སྐྱུ་བ་པའི་
 །
 གཏན་ཚིགས་ཀྱང་བསྐྱུ་བ་བྱ་མེད་ན་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་བསྟན་པའི་སྤྱིར་ཚོས་
 མི་མཐུན་པའི་དཔེ་སྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་
 འདི་བསྟན་པ་ན་དཔེ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ལྷུ་བ་པ་སྐྱུ་བ་པའི་ཚད་མ་
 སྟོན་པ་དང་ལྷོག་པ་སྟོན་པའི་འགའ་ཞིག་སྲང་བར་བྱ་བའི་དོན་གང་ཡིན་
 པའི་དོན་དེ་བསྟན་པ་ན་ཡང་དཔེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ག་ལས་ཤེ་ན། ༡༠
 བཤད་པ། གང་གི་རྒྱུལ་དེ་ཅམ་ཏུ་ཟད་པ་དེའི་དངོས་པོ་ནི་དེ་ཉིད་དེ། དེ་
 བས་ནའོ། །དཔེའི་རྒྱུལ་ནི་དེ་ཅམ་ཏུ་ཟད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ལྷུ་བ་པ་
 བར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་སྟོན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཚོས་དང་མཐུན་པའི་དཔེ་
 ཡིན་ལ། ལྷུ་བ་པ་རབ་ཏུ་སྐྱུ་བ་པ་ལ་ཡང་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ལོག་ན་སྐྱུ་བ་
 བར་བྱེད་པ་ལྷོག་པ་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་ཚོས་མི་མཐུན་
 །
 པའི་དཔེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ཁོ་ནས་བཤད་
 པ་ཡིན་པས། དཔེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཅེ་ཞིག་བྱ། །

འདིས་ནི་དཔེའི་ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱང་བསལ་བ་ཡིན་

དེ།། ༡༢༧ །།

གཏན་ཚིགས་ གྱི་རྒྱུལ་བཤད་པ་ལས་དཔེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པ་
 འདིས་ནི་དཔེའི་ཉེས་པ་དཔེ་ལྟར་སྟངས་པ་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་
 སྟངས་བཤད་པ་ལྷུ་བ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དཔེ་སྒྲངས་པ་ཡིན་ཡང་རང་གི་
 འབྲས་བུ་ལྷུ་བ་པར་བྱེད་མི་རྣམས་པ་དེ་ནི་དཔེའི་ཉེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀླགས་
 ། གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

དཔེར་ན་སྐྱེ་ནི་རྟག་པ་སྟེ། ལྷུ་ལ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་། ལས་དང་། རྩལ་སྐྱ་རབ་དང་། ལུས་པ་བཞིན་
 བོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་
 པའི་ཚོས་དང་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།། ༡༢༥

༡༠ དཔེར་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེ་ལྟར་སྟངས་པའི་དཔེ་དགོད་པ་ཡིན་ཏེ།
 སྐྱེ་ནི་རྟག་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་རྟག་པ་ཉིད་རྩུ་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་ནོ། །ལྷུ་ལ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ།།
 ལས་དང་རྩལ་སྐྱ་རབ་དང་ལུས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རྟག་ནི་ཚོས་
 དང་མཐུན་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་རྟག་ཀྱང་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་དང་།

༡༡ སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་དང་། གཉིས་ཀ་མེད་པའི་དཔེའི་ཉེས་པ་ཡིན་ནོ།།
 བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ནི་ལས་ཏེ། དེ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
 སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་ནི་རྩལ་སྐྱ་རབ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་སྐྱ་རབ་རྣམས་
 ལྷུ་ལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམས་ཐམས་ཅད་རྩུ་སོད་པ་མ་ཡིན་པ་

ཚོད་ཡོད་པ་ནི་ལྷན་ཅན་ཡིན་ལ། ཐམས་ཅད་ཏུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་།
 ལྷན་གྱི་ངོ་བོ་རྣམས་ལ་ལྷན་ཅན་གྱི་ཕྱི་ཐག་པ་དག་ཉག་པར་འདོད་དོ། །དེ་
 བས་ན་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ལྷན་པ་ནི་གཉི་ག་མེད་པ་
 ཡིན་ཏེ། ལྷན་པ་ནི་མི་ཉག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་ལྷན་ཅན་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་འོ། །

༥

དེ་བཞིན་ཏུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་
 བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་། དཔེར་ན་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་ན་
 འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་
 བོ་ཚེད་མི་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མི་འདི་ནི་འདོད་
 ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་སྤྱིར་། འཆི་བའི་^༡
 ཚོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལམ་བོ་ཚེད་མི་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་
 དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་སྤྱིར་
 ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་མ་ཡིན། ལམ་བོ་ཚེད་མི་བཞིན་
 ་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།། ༡༢༦།

དེ་བཞིན་ཏུ་གང་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དེ་ནི་^༡
 བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའོ། །དེ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་

པ་དེ་དག་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་
ཟེ་བ་དང་། ལྷུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བ་དང་། གཉི་ག་ལ་
ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བའོ། །དཔེར་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེ་དགོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའོ།།

༥ ལྷུ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ། །ལམ་པོ་ཚའི་མི་བཞིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བའི་དཔེ་ལ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་ལ་
ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བ་ཡིན་ཏོ། །འདི་ནི་འཆི་བའི་ཚོས་དང་ལྷན་པ་ཡིན་པས།
འཆི་བའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་པ་ནི་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའོ། །མི་འདི་ནི་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་ཚོས་ཅན་ཡིན་ཏོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

༡༠ བྱ་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཏེ། ལམ་པོ་ཚའི་མི་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེ་
ལ་ལྷུབ་བྱེད་ཡོད་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བ་ཡིན་ལ། བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་འཆི་བའི་
ཚོས་ཅན་རྒྱ་ནི་ངེས་པ་ཡིན་ཏོ། །ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་
ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའོ། །འདོད་ཆགས་
ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཏེ། དེ་གཉི་

༡༥ ག་ཡང་ལམ་པོ་ཚའི་མིའི་དཔེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་ཉིད་དང་། འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་མི་ལྷན་པ་ཡང་ཡོད་པས་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བ་ཡིན་ཏོ། །།

རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་
རབ་རྒྱུ་མ་བསྟན་པ་ནི། དཔེར་ན་གང་སྐྱུ་བ་དེ་ནི་འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་སྟེ། འདོད་པའི་མི་

བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བྱས་པའི་ཕྱིར་སྐྱ་ནི་
མི་རྟག་པ་སྟེ། བུམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་
བུའོ།། ༡༢༧།

དེ་བཞིན་ཏུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དཔེ་གང་
ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གཉིས་མེད་པ་ཅམ་ཏུ་སྒྲུབ་ལ། ༥
བསྐྱབ་པར་བྱ་བས་ལུང་བ་མ་ཡིན་པའི་གང་ལ་ཚིགས་དེ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
བ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་རབ་ཏུ་མ་བསྐྱབ་པ་ནི། དཔེ་གང་
ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡོད་པུང་སྐྱབ་པ་པོས་མ་བསྐྱབ་པ་དེ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
བ་མ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་
པའི་དཔེ་དགོད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་སྐྱབ་པ་དེ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ས་སྐྱས་པ་ཉིད་ ༡༠
རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་ཞེས་འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་བས་ན་སྐྱབ་པ་ཉིད་
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ལ་དེས་པ་དེས་ན། ལུང་བ་བསྐྱབ་
པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པའི་མི་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་འདོད་པའི་སྐྱས་སྐྱར་
ཚོལ་བ་ཡང་གཟུང་བར་བྱའོ། །དེས་ན་འདོད་པའི་མི་ལ་སྐྱབ་པ་ཉིད་དང་། ༡༡
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ཅམ་ཏུ་ནི་ལུས་ན།
ལུང་བ་མ་སྐྱབ་སྟེ། དེས་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་དཔེ་ཡིན་ནོ། །སྐྱ་
ནི་མི་རྟག་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་བསྐྱབ་བུའོ། །བྱས་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་ལ་ཚིགས་སོ། །བུམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེ་

འདི་ལ་ རྗེས་སྤྱི་འགྲོ་བ་མ་པསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་བྱས་པ་ཉིད་དུ་
 བྱས་པ་ནི་སྤྱི་དང་འདྲ་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་མི་རྟག་པའི་སློལ་ནས་འདྲ་པར་
 བྱི་རྟོགས་པར་མི་བྱས་ཏེ། ཉ་ཅང་ཐལ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་
 རྗེ་བྱས་པ་ཉིད་མི་རྟག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱུར་ན་ནི་དེ་ལྟ་
 ༥ ན་ནི་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་
 ན་གང་བྱས་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱས་པ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཉིད་
 ལ་དེས་པ་བརྗོད་ནས། དེས་པ་སྤྱི་བ་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སྤྱི་འགྲོ་པའི་ཚོག་གི་
 དོན་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དཔེར་བླངས་པ་ཡིན་ལ། དོན་དེ་ཡང་རྗེས་
 སྤྱི་འགྲོ་བ་པསྟན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི་རྗེས་སྤྱི་འགྲོ་པའི་ཚོག་མ་
 ༡༠ སྤྱི་བ་ཁོ་ནར་དཔེར་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་འདྲ་པ་ནི་ཚོས་དང་མཐུན་
 པ་ཅམ་ཁོ་ནར་ཉེ་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། ཚོས་མཐུན་པས་ནི་བསྐྱུ་བ་
 པར་བྱ་བ་མི་འགྱུ་བ་བོ། །དེ་བས་ན་རྗེས་སྤྱི་འགྲོ་པའི་དོན་དང་ལྷན་པ་
 དཔེ་ཡིན་ལ། དོན་དེ་ཡང་འདིར་མ་བླངས་ལ། ཚོས་མཐུན་པའི་དོན་
 བླངས་པ་ཉེ་པར་མཁོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་འདི་སྤྱི་བ་པའི་ཉེས་པའི་
 ༡༥ ཕྱིར་དཔེའི་ཉེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་བ་པོས་ནི་འདིར་གཞན་ལ་ཁོང་དུ་རྒྱུར་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཅི་སྟེ་དངོས་པོ་ལ་སྤྱོད་མེད་མོད་གྱི།
 འོན་ཀྱང་སྤྱི་བ་པོས་ཉེས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་སྤྱི་འགྲོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི། གང་
 མི་རྟག་པ་དེ་ནི་བྱས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །༡༢༤།

དེ་བཞིན་རྒྱ་དཔེ་གང་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡོད་པ་དེ་ལ་
 དེ་སྐད་ཅེས་བཤེས། །གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་བྱས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་
 དཔེ་དགོད་པས། བྱས་པ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ལ་དེས་པར་ནི་དཔེ་བསྟན་པར་བྱ་
 བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ནི་བྱས་པའི་བྱིར་མི་རྟག་པ་ཁོང་རྒྱ་ཚུད་པར་
 འགྱུར་བ་ཞིག་ན། འདྲིར་ནི་མི་རྟག་པ་བྱས་པ་ཉིད་ལ་དེས་པར་ཡོད་པར་ ༥
 བསྟན་པས། བྱས་པ་ཉིད་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་མ་དེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་
 བས་ན་བྱས་པ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་དེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་
 ན་བྱས་པ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་དེས་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་
 བ་ཇི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བས་ནི་མི་རྟག་པ་ཁོང་རྒྱ་ཚུད་པ་མེད་དོ། །འདི་
 ལྟར་གང་མི་རྟག་པ་ཞེས་བྱ་བས་མི་རྟག་པ་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས། དེ་ནི་ ༡༠
 བྱས་པའོ་ཞེས་བྱ་བས་བྱས་པ་ཉིད་སྐྱབ་པའོ། །དེ་བས་ན་མི་རྟག་པ་
 ཉིད་བྱས་པ་ལ་དེས་པར་ཡོད་པར་བསྟན་གྱི། བྱས་པ་ཉིད་ནི་མི་རྟག་པ་
 ལ་མ་བསྟན་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དཔེར་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་བརྩེ་ལ་མ་ཐག་
 ཏུ་བྱུང་བ་ཉིད་ལ་དེས་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་བརྩེ་ལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་
 བ་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་རྒྱ། བྱས་པ་ཉིད་ལས་མི་ ༡༥
 རྟག་པ་ཉིད་ཁོང་རྒྱ་ཚུད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། མི་རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་ཉིད་
 ནི་དེས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །བྱས་པ་ཉིད་ནི་དངོས་པོའི་གནས་པའི་
 མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་དེས་པར་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཁོན་གུང་སྐྱ་བས་དེས་པར་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དེ་བས་ན། རང་སྐྱོན་ཅན་མ་ཡིན་ཡང་སྐྱ་
 བས་ཉེས་པའི་བྱིར་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་ 20

ཀྱང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་སྐྱ་བ་པོའི་ཉེས་པ་ལས་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ལ་ནི་
མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ནི་སྐྱ་བ་པོའི་ཉེས་པ་
ཡང་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྟེར་རྩོ། །

ཚོས་མ་སྐྱན་པས་ཡིན་ནོ།། ༡༢༩།

༥ ཚོས་མ་སྐྱན་པའི་དཔའི་ཉེས་པ་རྣམ་པ་དགུ་བསྟན་ནས་ཚོས་མི་
མ་སྐྱན་པའི་དཔའི་ཉེས་པ་རྣམ་པ་དགུ་བསྟན་པའི་སྟེར་སྐྱུ་པ། །

ཚོས་མི་མ་སྐྱན་པས་ཀྱང་། རྩལ་སྲ་རབ་དང་ལས་དང་
ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ་ནེས་བྱ་བ་ནི། བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་ལས་མི་ལྡོག་པ་ཅན་དག་ཡིན་ནོ།། ༡༣༠།

༡༠ སྐྱ་རྟག་པ་ཉིད་རུ་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་ཞིང་ལྷན་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཏན་
ཚིགས་སུ་བྱ་བ་ལ། ཚོས་མི་མ་སྐྱན་པའི་དཔའི་རྩལ་སྲ་རབ་ནི་བསྐྱུ་བ་པར་
བྱ་བ་ལྡོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་སྲ་རབ་རྣམས་ནི་རྟག་པའི་སྟེར་རྩོ།
ལས་ནི་སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་པ་ལྡོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་རྣམས་ལྷན་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་སྟེར་རྩོ། །ནམ་མཁའ་ནི་གཉི་ག་ལྡོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ།

༡༥ རྟག་པ་ཡིན་པའི་སྟེར་དང་། ལྷན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྟེར་རྩོ། །བསྐྱུ་བ་
པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། །བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་པ་དང་གཉི་
གའོ། །དེ་དག་མི་ལྡོག་པ་ལོག་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་གང་དག་ལ་

ཡིད་པ་དེ་དག་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ ལྡོག་པ་མེད་པ་ཅན་ནོ།།

དེའི་དཔེ་བསྟན་ཟིན་ཏེ། །།

དཔེ་གནན་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་། །

དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་
 ཚོམ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། དཔེར་ན་སེར་སྐྱ་ལ་སོགས་ ༥
 པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའམ་ཡིད་ཆེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་
 ཏགས་སུ་གྱུར་བ་ཚད་མ་སྤུལ་དུ་བྱིན་པ་བསྟན་པ་མེད་
 པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ནེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ། འདིར་ཚོས་མི་
 མཐུན་པའི་དཔེ་ནི། གང་ཞིག་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའམ། ༡༠
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པ་དེས་ནི་སྐྱར་མ་ཤེས་
 པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷ་མཚོག་དང་
 ལྡོང་རིས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཚོས་མི་མཐུན་པའི་
 དཔེ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མ་
 ཡིན་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལྡོག་པ་ ༡༡

ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ།། ༡༢༡།།

དེ་བཞིན་རུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་ཏེ། བསྐྱེད་པ་བར་བྱ་བ་སྟོན་པ་ནི་
 བསྐྱེད་པ་བར་བྱ་བ་སྟོན་པ་སྟེ། གང་རུ་བསྐྱེད་པ་བར་བྱ་བ་སྟོན་པ་
 ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དེ་ནི་བསྐྱེད་པ་བར་བྱ་བ་སྟོན་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་
 ༥ ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བཤེས་ཏེ།
 བསྐྱེད་པ་བར་བྱ་བ་སྟོན་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་དཔེར་བུ་བའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་བསྐྱེད་པ་བར་བྱ་བ་གཅིག་གོ། །ཡིད་ཆེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་
 ཉེས་པ་མ་ཟད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་བསྐྱེད་པ་བར་བྱ་བ་གཉིས་བའོ། །སེར་སྐུ་ལ་
 ༡༠ སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོས་ཅན་ནོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་གདམ་ཚིགས་ཡིན་ཏེ།
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་ཡིད་ཆེས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟགས་སུ་གྱུར་བའི་
 ཚད་མའི་སྤུལ་རུ་བྱིན་པ་ནི་རྟགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཚད་མའི་བྱེ་བྲག་
 གོ། །གང་ལ་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་སུ་གྱུར་
 ༡༥ བའི་ཚད་མའི་སྤུལ་རུ་བྱིན་པ་ཡོད་པ་བསྟན་པ་དེ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བཤེས་ཏེ།
 དེ་འདྲ་བའི་བསྟན་པ་གང་དག་ལ་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་དངོས་པོ་ནི་དེ་ཉིད་དེ།
 དེ་བས་ནའོ། །ཚད་མ་སྤུལ་རུ་བྱིན་པ་ནི་འདྲིའི་སྐྱར་མ་ཤེས་པའི་མན་
 དག་ལ་བསམས་ཏེ། སེར་སྐུ་ལ་སོགས་པ་ཅི་སྟེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའམ་
 ཡིད་ཆེས་པ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཚེ་སྐྱར་མ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཅིའི་

སྤྱིར་མ་བསྟན། མ་བསྟན་པ་དེ་བས་ན། ཐམས་ཅད་མཁུན་པའམ་ཡིད་
 ཚེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མ་འདྲིར་ནི་ཚེས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ནི། ཀང་
 ཞིག་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའམ་ཡིད་ཚེས་པ་དེ་ནི་སྐར་མ་ཤེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའམ་ཡིད་ཚེས་པའི་རྟགས་སུ་གྱུར་པ་བསྟན་
 ཏེ། དཔེར་ན་ལྷ་མཚོག་དང་སྤྱོད་རིས་དང་དེ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་ལྷ་ ༥
 མཚོག་དང་སྤྱོད་རིས་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཉམ་མཁའི་གོས་ཅན་ལ་སོགས་
 པའི་སྟོན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་དང་ཡིད་ཚེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་
 འདྲིར་ཚེས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ལྷ་མཚོག་དང་སྤྱོད་རིས་ལ་སོགས་པ་ལས་ནི་
 ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་ཡིད་ཚེས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལྟོག་པར་
 ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཏེ། འདྲི་ལྟར་སྐར་མ་ཤེས་པ་ཡང་སྟོན་ལ། ཐམས་ ༡༠
 ཅད་མཁུན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའམ་ཡིད་ཚེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཡང་འགྱུར་
 མོད། འདི་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡོད། ཤེས་པ་འདི་ནི་ལྟས་ཅན་འབྲུལ་བ་ཡིན་
 ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པར་མི་རུང་ངོ་། །

སྐྱེ་བ་པ་ལས་སྤྱོད་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི། དཔེར་
 ན་གསུམ་རིག་པའི་བུམ་ཟེ་ནི་མི་འགའ་ཞིག་གི་བརྗོད་ ༡༥
 པར་འདོད་པའི་ཚོག་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། འདོད་
 ཚལ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར་མོ་ཞེས་བྱ་བ་
 ལྟ་བུའོ། །འདྲིར་ཚེས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ནི། ཚོག་

གཟུང་པར་བྱ་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདོད་ཆགས་
 ལ་སོགས་པ་དང་མི་ལྟན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་གྲོ་ཏ་མ་ལ་
 སོགས་པ་ཚོས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཕྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
 གྲོ་ཏ་མ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱུ་བ་པའི་ཚོས་འདོད་ཆགས་
 ། ལ་སོགས་པ་དང་ལྟན་པ་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་
 བོ།། ༡༣༢ །།

གང་རུ་སྐྱུ་བ་པར་ཕྱེད་པ་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡོད་པ་དེ་
 ལ་དེ་སྐད་ཅེས་ཕྱོད། །དཔེར་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེའི་དཔེའོ། །དེས་བརྗོད་
 གྱི་རིག་ཕྱེད་དང་། སྐྱུན་དངགས་གྱི་རིག་ཕྱེད་དང་། མཚོན་སྒྲིན་ཅན་རྣམས་
 ༡༠ གྱི་རིག་ཕྱེད་གསུམ་ནི་གསུམ་སྟེ། དེ་རྟོགས་པ་ནི་གསུམ་རིག་པའོ། །བརྗོད་
 པར་འདོད་པའི་སེར་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་དེས་གཟུང་པར་བྱ་བ་མ་
 ཡིན་པའི་ཚིག་ཡོད་པ་སྟེ། བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བའོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་
 པ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ། །ཚད་མ་འདྲིའདྲི་ཚོས་
 མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ནི། གང་ལ་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ལ་སྐྱུ་བ་པར་ཕྱེད་པ་
 ༡༥ མེད་པས་ལྷབ་པ་སྟོན་པ་དེ་ནི་ཚོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ཡིན་ནོ། །གང་
 དག་ལ་ཚིག་གཟུང་པར་བྱ་བ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཚིག་གཟུང་པར་བྱ་བ་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ལོག་པ་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས། དེ་ནི་འདོད་ཆགས་

ལ་སོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་
 སྐྱབ་པའོ། །གོ་བྱ་ཏ་མ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ལ་དེ་སྐྱད་ཅེས་
 བྱ་སྟེ། དང་མེད་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ཚོས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དན་
 པ་དེ་དག་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་རིག་པའི་བམ་ཟེས་ཚིག་གཟུང་
 བར་བྱ་ཞིང་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ ༥
 ཡང་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་གོ་བྱ་ཏ་མ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ཅན་ནི་ལྷོག་
 པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །གོ་བྱ་ཏ་མ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱབ་པའི་ཚོས་འདོད་
 ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་
 རིག་པ་ནི་དེ་དག་གི་ཚིག་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཅི་
 དེ་དག་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་འདོད་ཆགས་དང་ ༡༠
 བྲལ་བ་ཡིན་ཞེས་ཐེ་ཚོམ་ཟའོ། །

གཉི་ག་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི། དཔེར་ན་
 མེད་སྐྱུ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་འཇོན་པ་དང་ཀྱུན་
 ཏུ་འཇོན་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱིང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
 བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ཚོས་མི་ ༧
 མ་སྐྱབ་པའི་དཔེ་ནི། གང་ཞིག་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་
 བ་དེ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་འཇོན་པ་དང་ཀྱུན་ཏུ་འཇོན་

བ་མེད་དེ། དཔེར་ན་ལྷ་མཚོག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
 ལྷ་བ་པར་བྱེད་པ་དང་བསྐྱབ་བྱེད་ཚོས་འདོད་ཆགས་
 དང་བལ་བ་ཉིད། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་ཀུན་ཏུ་
 འཛིན་པ་ལྷ་མཚོག་ལ་སོགས་པ་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་
 ། ཚོམ་བ་བ་ཡིན་ནོ།། ༡༩༩ །།

གང་ལ་གཉི་ག་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་དེ་སྐད་
 ཅེས་བུའོ། །དཔེར་ན་ཞེས་བུ་བ་ནི་དཔེའོ། །འདོད་ཆགས་དང་བལ་བ་མ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་བུ་བ་འདོད་ཆགས་དང་ལྷན་པ་ཉིད་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའོ།།
 སེར་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཚོས་ཅན་ནོ། །ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ནི་ཐོབ་པ་
 ༡༠ ཐོག་མ་ཁོ་ན་བདག་གིར་བྱེད་པའོ། །བདག་གིར་བྱས་པའི་རྗེས་ལ་ཞེན་
 པའི་སེར་སྐྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་སྟེ། ཡོངས་སུ་འཛིན་
 ཞེད་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་དེ་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་རོ། །སེར་སྐྱ་ལ་
 སོགས་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་བདག་གིར་བྱེད་ལ། བདག་གིར་བྱས་པ་རྣམས་མི་
 གཏོང་བས་དེ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པར་མདོན་ནོ། །ཚོད་

༡༡ མ་འདྲིར་ཚོས་དང་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ནི། གང་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
 མེད་ན་ལྷ་བ་པར་བྱེད་པ་མེད་པར་བསྐྱན་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཞིག་འདོད་
 ཆགས་དང་བལ་བ་དེ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་པར་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས།
 དེ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་དེ་ཞེས་བུ་བ་ནི་སྐྱབ་

བར་བྱེད་པ་མེད་པར་སྐྱུ་བ་པའོ། །དཔེར་ན་ལྷ་མཚོག་ལ་སོགས་པ་
 ལྟ་བུ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔའོ། །བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་
 བལ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཡོངས་སུ་འཛིན་
 པ་དང་ཀུན་རྩ་འཛིན་པ་དང་། ལྷ་མཚོག་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་དེ་
 དག་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མཚོག་ལ་སོགས་པ་ནི་ ༥
 ཡོངས་སུ་འཛིན་ཅིང་ཀུན་རྩ་འཛིན་པ་དང་མི་ལྷན་བར་ཡང་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་
 བ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་དང་བལ་བ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷོད་
 གྱི་གཞུང་གིས་འདོད་ཆགས་དང་བལ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་
 བར་འབྱུང་མོད་ཀྱིས། འོན་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ། །

གཞན་ཡང་དཔེ་གསུམ་པོ་བསྟན་པའི་སྤྱིར་། | ༡༠

ལྷོག་པ་མེད་པ་ནི། དཔེར་ན་སྐྱུ་བའི་སྤྱིར་འདོད་
 ཆགས་དང་བལ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །
 གང་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བལ་བ་ཉིད་མེད་ན་དེ་ནི་
 སྐྱུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྫོང་འི་རུམ་བུ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
 བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གལ་ཏེ་རྫོང་འི་རུམ་བུ་ལས་གཉེ་ག་ ༡༥
 ལྷོག་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བལ་
 བ་བམས་ཅད་སྐྱུ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ལྷུ་བ་པར་

ལྷོག་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལྷོག་པ་མེད་པ་ཡིན་
ནོ།། ༡༩༧ །།

གང་ལ་ལྷོག་པ་མེད་པ་ནི་ལྷོག་པ་མེད་པའོ། །འདོད་ཆགས་དང་
 བལ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་
 ༥ ནི་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །སྐྱ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ། །འདིར་
 ལྷོག་པ་བརྟན་པ་ནི། གང་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བལ་པ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་
 བྱ་བས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་པར་རྗེས་སྐྱབ་པར་བྱེད་ནས། དེ་ནི་སྐྱ་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་སྐྱབ་སྟེ། །དེ་བས་ན་
 སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མེད་པས་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ལ་ལྷལ་པ་བརྟན་
 ༡༠ ཏོ། །དོའི་རུམ་བྱ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔའོ། །འདི་ཅི་ལྟར་ལྷོག་པ་
 མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དོའི་རུམ་བྱ་ལས་རི་ཚམ་རུ་གཉི་ག་ལྷོག་པ་དེའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཅི་གལ་ཏེ་དོའི་རུམ་བྱ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཉིད་
 དང་སྐྱས་པ་ཉིད་གཉི་ག་ལོག་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ལྷལ་པ་ལྷོག་པ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱའི་ཕྱིར་འདི་ནི་ལྷོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།

༡༥ ལྷལ་པ་ཡང་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། འདོད་ཆགས་དང་བལ་པ་ཐམས་ཅད་
 ཅེས་བྱ་བ་སྐྱོས་ཏེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་པར་བྱེད་ནས། སྐྱ་པ་མ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མེད་པར་སྐྱོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 བས་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ནི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་ལ་དེས་པར་
 བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་འདྲ་བ་ནི་ལྷལ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལྷོག་པ་དེ་

མ་སྐབ་པའི། རོན་འདི་སྐབ་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དཔེ་ཡིན་ན། དེ་ནི་རང་གི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་སྤྱིར་དཔེའི་ཉེས་པ་ཡིན་ནོ། །།

ལྷོག་པ་རབ་ཏུ་མ་བརྟན་པ་ནི། ཚོས་མི་མཐུན་པ་
དཔེར་ན་སྐྱོ་ནི་བྱས་པའི་སྤྱིར་མི་རྟག་པ་སྟེ། དཔེར་ན་
ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།། ༡༢༥ །།

༥

གང་ཏུ་ལྷོག་པ་རབ་ཏུ་མ་བརྟན་པ་དེ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བུའོ། །སྐྱོ་
མི་རྟག་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་བསྐྱབ་པར་བུའོ། །བྱས་པའི་
སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ། །ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
ཚོས་དང་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ཡིན་ནོ། །འདིར་གཞན་གྱི་རོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་
པའི་ཚེ་གཞན་ལས་རོན་དེ་ཁོང་ཏུ་རྒྱན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་རང་དག་ ༡༠
ཏུ་ཟེན་གྱང་ཅི་སྟེ་བ་རོལ་བོས་མ་དག་པར་བརྗོད་པ་སྟེ། འདི་ནི་རི་
ལྷུང་བརྗོད་པ་དེ་ལྷུང་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ལ། རི་ལྷུང་རིགས་པ་དེ་
ལྷུང་ནི་མ་བརྗོད་ཀྱི། གཏན་ཚིགས་ནི་བརྗོད་དེ། དེ་བས་ན་བཞན་གྱི་རྗེས་
སུ་དཔག་པ་ལ་སྐྱོ་བས་ཉེས་པའི་སྤྱིར་གཏན་ཚིགས་སམ་དཔེའི་ཉེས་པ་
ཡང་ཡིན་ནོ། །འདྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བ་ལས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཁོང་ཏུ་རྒྱན་ ༡༡
པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དེས་པའི་གཏན་ཚིགས་
ལས་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ནི་
རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པའི་ཚོག་གིས་བརྗོད་པར་བུའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་

ལ་ཁོང་རྒྱ་རྒྱུད་པར་བྱེད་པར་སྐྱུ་ས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་རྒྱ་བརྒྱུད་
 པ་དཔེའི་སྒོ་ནས་བརྒྱུད་པར་བྱུང། །དེ་བས་ན་དཔེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པའི་ཚོགས་གི་དོན་བརྒྱུད་པ་ཡིན་ནོ། །འདྲིར་ནི་ལྷོག་པའི་
 ཚོགས་མ་སྐྱུར་བས། དེ་བས་ན་ཚོས་དང་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་སྐྱུ་ས་པ་མི་
 ༥ འཇ་བ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྐྱུ་ས་པར་བྱེད་པ་བརྒྱུད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྐྱུ་ས་པར་
 བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ལྷོག་པ་ལྷུ་ལ་གྱི་སྒོ་ནས་ནི་སྐྱུ་ས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
 ལ། དེ་བཞིན་རྒྱ་ནི་མ་བརྒྱུད་དོ། །དེ་བས་ན་ལྷོག་པ་མ་བརྒྱུད་པ་ཡིན་
 དེ། སྐྱུ་ས་པ་པོའི་སྐྱོན་གྱིས་ཉེས་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྷོག་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ནི། དཔེར་ན་གང་མ་བྱས་

༡༠ པ་དེ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །། ༡༩༦ །།

ཚོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་གང་ལ་ལྷོག་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡོད་པ་དེ་ལ་དེ་
 སྐད་ཅེས་བྱུང། །གང་མ་བྱས་པ་དེ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་དཔེ་
 དགོད་པའོ། འདྲིར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པའི་ཚོགས་དག་གིས་གཏན་
 ཚིགས་ནི་བརྐྱུ་ས་པར་བྱ་བ་ལ་དེས་པར་བརྒྱུད་པར་བྱ་བའོ། །གང་

༡༥ གི་ཚེ་བརྐྱུ་ས་པར་བྱ་བ་དེས་པའི་གཏན་ཚིགས་བརྐྱུ་ས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་
 དེའི་ཚེ། བརྐྱུ་ས་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ནི་སྐྱུ་ས་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་ལ་དེས་པ་
 ནི་ལྷོག་པའི་ཚོགས་ལས་བརྒྱུད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ནི་གཏན་ཚིགས་
 ནི་བརྐྱུ་ས་པར་བྱ་བ་ལ་དེས་པར་བརྐྱུ་ས་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་བརྐྱུ་ས་པར་བྱ་
 པ་མེད་པ་ནི་སྐྱུ་ས་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་ལ་དེས་པ་ཡིན་པར་མ་བན་སྟེ་ན

ཉི་ལྷུ་པ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་ཏུ་ཟེན་ལྱང་བསྐྱུ་པ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ཡིན་པར་
 མེད་པར་འཕྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཉི་ལྷུ་པ་པར་བྱེད་པ་བསྐྱུ་པ་པར་བྱ་བ་ལ་
 དེས་པ་ཡིན་པར་གྲགས་པར་མི་འཕྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་བསྐྱུ་པ་པར་བྱ་བ་
 མེད་པ་ཉི་ལྷུ་པ་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་ལ་དེས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་དགོས་
 མོ། །ལྷོག་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ན་སྐྱུ་པ་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་ཉི་ལྷུ་པ་པར་བྱ་ ༥
 བ་མེད་པ་ལ་དེས་པར་བསྟན་གྱི། བསྐྱུ་པ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ཉི་ལྷུ་པ་པར་
 བྱེད་པ་མེད་པ་ལ་དེས་པ་ཡིན་པར་མ་བསྟན་ཏོ། །འདི་ལྟར་གང་མ་བྱས་
 བ་ཞེས་བྱ་བས་སྐྱུ་པ་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས། དེ་ནི་རྟག་པ་
 ལྟེ་ཞེས་བྱ་བས་བསྐྱུ་པ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་བསྟན་ཏོ། །དེ་བས་ན་དོན་འདི་
 ཡིན་ཏེ། མ་བྱས་པ་ནི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ཡིན་དང་མ་བྱས་ ༡༠
 བ་ཉིད་ནི་རྟག་པ་ཉིད་བསྐྱུ་པ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ལ་དེས་པ་ཡིན་པར་
 བསྟན་གྱི། རྟག་པ་ཉིད་སྐྱུ་པ་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་
 ན་བསྐྱུ་པ་པར་བྱ་བ་དེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྷོག་པའི་ཚིག་སྐྱས་པ་མ་ཡིན་
 བོ། །དེ་ལྟར་ལྷོག་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ལྱང་སྐྱུ་པ་པོས་ཉེས་པའི་བྱིར་ཉེས་
 བ་ཡིན་ནོ། །

། །

དཔའི་རྫོང་གི་དཔེ་བསྟན་ནས། ཉེས་པ་ཉིད་ལྱི་རྒྱ་བསྟན་པའི་བྱིར་།

དཔེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་དག་གིས་ནི་གཏན་ཚིགས་གྱི་
 ལྷོ་འཕྲོ་མཚན་ཉིད། མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་

དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པ་
 ཉིད་དམ། བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བསྟན་པར་
 མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དོན་གྱི་དབང་གིས་དེ་དག་བསལ་
 བར་རིག་པར་བྱའོ།། ༡༩༧།

- ༥ དཔེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་དག་གིས་ཤེས་བྱ་བ་སྣོན་ཏེ། བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་
 ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དཔེ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 ན། དེ་དག་གིས་ནི་གཏན་ཚིགས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་མཐུན་པའི་
 ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པ་
 དེ་ངེས་པར་བསྟན་པར་མི་རུས་སོ། །སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི་བྱེ་བྲག་རྟོགས་པ་
- ༡༠ ཉིད་ཀྱིས་ཁོང་རུ་རྒྱུད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། རང་གིས་ནི་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་
 ན། བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་སྣོན་ཏེ། ཅི་སྟེ་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་
 ཉིད་ཁོང་རུ་རྒྱུད་པར་རུས་ན་ནི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཉིད་ཀྱང་རྟོགས་པར་
 ལྟུང་ན། བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེ་དག་གིས་རྟོགས་པར་མི་རུས་སོ།།
- ༡༥ བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་ངེས་པའི་སྐྱུབ་པར་བྱེད་པ་གསལ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་ན། དེ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བྱ་བ་མི་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །རུས་པ་འདི་ཙམ་གྱིས་སྐྱུབ་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་སྐྱུས་
 ཟིན་ཏོ།།

།

སུན་འབྲིན་པ་བསྟན་པའི་བྱིར་།

མ་ཚང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྣམ་པ་ནི་སུན་འབྲིན་
པ་དག་ཡིན་ལོ། ༡༢༤ །།

སུན་འབྲིན་པར་ལྟ་བུ་ནི། མ་ཚང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྣམ་པ་
ཞེས་བྱ་བ་སྣམ་ཏེ། སྣམ་པ་འདིས་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཚིག་ལ། ༥
སྣམ་པ་ཞེས་བྱའོ།།

མ་ཚང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི་ཚིག་སུན་འབྲིན་པ་ཡིན་པར་བཤད་
པའི་བྱིར་།

སྐར་སྐབ་པའི་སྐྱོན་མ་ཚང་པ་ལ་སོགས་པ་སྣམ་པ་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་བརྗོད་པ་ནི་སུན་འབྲིན་པ་ཡིན་ཏེ།
དེས་སྐོལ་བའི་འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་
གོགས་བྱེད་པའི་བྱིར་ལོ། ༡༢༥ །།

གང་སྐར་ཞེས་བྱ་བ་སྣམ་ཏེ། མ་ཚང་པ་ལ་སོགས་པ་ནི། མ་
སྐབ་པ་དང་། འགལ་པ་དང་། མ་དེས་པ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་
བརྗོད་པའི་ཚིག་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སུན་འབྲིན་པ་ཡིན་ལོ། །མ་ཚང་ ༡༥
པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐབ་པར་མི་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ།
དེ་ཅི་ལྟར་སུན་འབྲིན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྣམ་པ། མ་ཚང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་

པའི་ཚོག་དེས་པ་རྩལ་པོའི་འདོད་པ་ཡང་ཡིན་ལ། དོན་ཀྱང་ཡིན་པ་
 དེས་དེས་པར་གྲུབ་པ་ལ་གཤམ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །འགལ་བ་བཞིན་དུ་
 གཞོན་མི་ཟ་བར་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སྐྱུལ་བ་ཁོ་ནའི་བྱིར་སྐྱེད་འབྱིན་པ་ཡང་
 མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་པ་རྩལ་པོའི་འདོད་པ་དེས་པ་ལ་གཤམ་བྱེད་པའི་
 ། བྱིར་དེས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེས་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་
 བས་ན་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་དོ། །སྐྱེད་འབྱིན་པར་སྐྱེས་
 ཟིན་ཏོ། །

སྐྱེད་འབྱིན་པ་ལྟར་སྐྱེད་པ་དག་ནི་ལྟག་གཙོད་
 རྣམས་ཏེ། །། ༡༧༠ །།

༡༠ སྐྱེད་འབྱིན་པ་ལྟར་སྐྱེད་པ་ནི། སྐྱེད་འབྱིན་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེད་པས་ན་
 སྐྱེད་འབྱིན་པ་ལྟར་སྐྱེད་པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། ལྟག་ཚོད་དོ་ཞེས་
 བྱ་བའོ། །ལྟག་ཚོད་གི་སྐྱེ་ནི་ལན་དང་འདྲ་བ་ལ་ལྟག་ཚོད་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ།
 ལན་གི་གནས་སུ་རབ་དུ་སྐྱུར་བའི་བྱིར་ལན་དང་འདྲ་བ་ནི་ལྟག་ཚོད་ཡིན་ནོ།
 ལན་དང་འདྲ་བ་དེ་ཉིད་ལན་གི་གནས་སུ་རབ་དུ་སྐྱུར་བ་ཉིད་དུ་རབ་
 ། དུ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་། །

ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་དག་ནི་
 ལྟག་གཙོད་རྣམས་ཡིན་ནོ། །། ༡༧༡ །།

ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་མི་བདེན་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་

སྣོས་ཏེ། ཚོག་འདིས་རྫོང་པས་ན་རྫོང་པའོ། །དེ་ནི་ལན་ཡིན་ཏེ། ལན་
དང་འབྲ་བའི་ལྷག་ཚོད་ནི་ལྷག་ཚོད་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

རིགས་པའི་ཐིགས་པའི་ཚོག་གི་དངོས་པོ་རྩུང་ཟད་བཤད་པ་ཡིས།

ཟླ་འོད་ལྷ་ཡུའི་དགེ་བ་དེ་མེད་བདག་གིས་གང་ཐོབ་པས།

ཡེ་ཤེས་ཚོས་མཚོག་གང་ཡིན་རྟེན་མེད་གོ་འཕང་ཐོབ་ལྷུང་ནས།

༥

དེ་ཕྱིར་བདག་ནི་འགྲོ་ལ་པན་པ་འབའ་ཞིག་ཕྱེད་བར་ཤོག།

།

མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་བརྩིས་ནས།

ཚོགས་བཅད་རྣམས་ནི་ཚོག་སྟོང་དང་།

དེ་བཞིན་བརྒྱ་ཕྱག་བཞི་དག་དང་།

བརྟན་རྩ་ཅ་བརྟན་རབ་ཏུ་ལྡན།།

། ༡༠

རིགས་པའི་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་ཕྱེད་པ་

རྫོགས་སོ། །

།

ལྷུ་ལྷུ་ཐུབ་པས་བརྟུན་གྱི་སྟེ་བོ་ཆེ།།

ཚོས་གྱི་གྲགས་པས་ལྷུ་སྟེགས་མ་ལུས་པ།།

ཉི་མས་དམག་རུམ་རིགས་པའི་ཐིགས་པ་ཡིས།།

༡༡

བདག་གི་ལྷ་བ་རྩུངས་ལྷུང་ངོ་མཚར་ཉིད།།

།

རིགས་པའི་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཚེར་ལགྲེལ་
པ་སྒྲོབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་གིས་མངོན་པ་རྩོགས་སོ།།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྣམ་པ་གསུ་དང་། ལྷ་ཚེན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་དགོ་
སྒོར་རྩམ་ལྷུ་ལོ་གས་བསྐྱར་ཅིང་ལུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པའོ།།

༥ རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སུ་མ་ཏི་རྒྱུ་དང་། བོད་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་དགོ་
སྒོར་སྒོ་ལྷན་གས་རབ་གྱིས་སྐད་གྱིས་ཡུལ་དབུས་གྱི་དཔེ་དང་གཏུགས་
ཏེ་ལེགས་པར་བསྐྱར་ཅིང་ལུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པའོ།།

